

STORTINGET

Dokument 15:3

(2020–2021)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 301-450
29. oktober –13. november 2020

Innhold

301.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Veidirektoratet får hastebehandlet godkjenningen av Åstfjordbrua og tilhørende to tunneler, besvart av samferdselsminister	11
302.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. OsloMet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	12
303.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. nye SAR Queen-helikoptrene, besvart av justis- og beredskapsminister	13
304.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. kinodrift i Time kommune, besvart av kultur- og likestillingsminister	13
305.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Lærerundersøkelsen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	14
306.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. brystkomprimeringsmaskin, besvart av helse- og omsorgsminister	15
307.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. SAR Queen-helikoptrene, besvart av justis- og beredskapsminister	16
308.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. koronasmitte, besvart av helse- og omsorgsminister	16
309.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. Import av ost, besvart av landbruks- og matminister	17
310.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. at offentlig eide virksomheter blir holdt utenfor koronakompensasjonen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	18
311.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. jegeren/jaktlaget får beholde skinnen på felt dyr, besvart av klima- og miljøminister	19
312.	Fra stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud, vedr. straffegjennomføringsenhetene, besvart av justis- og beredskapsminister	20
313.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. personer som er dømt for overgrep mot barn, besvart av justis- og beredskapsminister	21
314.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. SAR Queen-helikoptrene, besvart av helse- og omsorgsminister	22
315.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. kompensasjonsordningen for kulturarrangører og underleverandører, besvart av kultur- og likestillingsminister	22
316.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. krav til respekt for retten til fri religionsutøvelse i Pakistan og andre land hvor retten trues, besvart av utenriksminister	23
317.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. konsekvensene av å delta i Cooperative Deployment, besvart av forsvarsminister	24
318.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. privat finansiering for polititjenester, besvart av justis- og beredskapsminister	25
319.	Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. rullestolbrukere og tilgang til drosje, besvart av samferdselsminister	26
320.	Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. Nannestad kommune sine kostnader vedrørende koronapandemien, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	27
321.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. styringssystemer i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	28
322.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. tilskudd til pakkereiseselskapene, besvart av næringsminister	29
323.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. nye tilbud på ferje- og snøggåtar, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	30
324.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. fylkesmennene, besvart av helse- og omsorgsminister	31
325.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. nye SAR Queen-helikoptrene, besvart av justis- og beredskapsminister	32
326.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. bærekraftig tarenering langs kysten, besvart av fiskeri- og sjømatminister	33
327.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. beregninger av utslippene ved bygging av E39, besvart av samferdselsminister	34
328.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. brønner har blitt boret i Barentshavet sørøst, besvart av olje- og energiminister	35

329.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. alkoholavgift på håndsprit, besvart av finansminister.....	36
330.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. at Norge produserer eget smittevernustyr, besvart av helse- og omsorgsminister	37
331.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. utgiftsveksten frå 2005 til 2021 -budsjettet, besvart av finansminister.....	39
332.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. Fergefri E39, besvart av samferdselsminister.....	40
333.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. om man er trygge på at bruken av munnbind vil få ned smittespredningen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	41
334.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. utfordringer knyttet til definisjon av dagpendler og regelverket for testing av Covid-19, besvart av helse- og omsorgsminister.....	42
335.	Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. alkoholavgift for desinfeksjonsmiddel, besvart av finansminister.....	42
336.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. menneskerettighetssituasjonen i Chile, besvart av utenriksminister	43
337.	Fra stortingsrepresentant Masud Gharakhani, vedr. muligheten for de nye SAR Queen-helikoptrene å lande ved akuttmottaket på Drammens sykehus, Hønefoss sykehus, og planlagt for det nye sykehuset på Brakerøya Drammen, besvart av justis- og beredskapsminister	44
338.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. medisinstudenten som mistet studieplassen sin etter som følge av sykdom, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	45
339.	Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. koblingene mellom Terje Rød-Larsens tankesmie IPI og Jeffry Epstein, besvart av utenriksminister	46
340.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. ny lov om erstatning fra staten til voldsutsatte, besvart av justis- og beredskapsminister	47
341.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. flytting av Oslo fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister.....	49
342.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. forebygge vold mot kvinner etter pandemi-nedstenginga, besvart av barne- og familieminister	49
343.	Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. navigatørens kompetanse, besvart av samferdselsminister.....	50
344.	Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. økt sats på dagpenger, besvart av arbeids- og sosialminister....	51
345.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. afghaner og asyl i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	52
346.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. Politidirektoratets rapportering på politiets responstid, besvart av justis- og beredskapsminister	53
347.	Fra stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen, vedr. det tyske selskapet LAM, besvart av landbruks- og matminister	54
348.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. palestinske barn som blir pågrepet av israelske soldater og fengslet, besvart av utenriksminister	55
349.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. hørselhelsen hos befolkningen i nærheten av vindkraftparker, besvart av helse- og omsorgsminister	55
350.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. alternativ behandling, besvart av finansminister	56
351.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. teststasjonen på Magnormoen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	57
352.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. atomvåpen, besvart av utenriksminister.....	58
353.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. kompensasjonsordningene tilknyttet covid-19, besvart av finansminister.....	59
354.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. Wizzairs inntreden på det norske flymarkedet, besvart av arbeids- og sosialminister	60
355.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. regjeringen stiller krav om “fastmonterte stoler”, besvart av helse- og omsorgsminister	61
356.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. bruk av munnbind, besvart av helse- og omsorgsminister.....	62
357.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. inntektsbortfallet for yrkesaktive foreldre til hjemmeboende barn med bistandsbehov over 18 år, besvart av arbeids- og sosialminister	63

358.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. revitalisere det eksisterende fotofaget på Vg3, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	64
359.	Fra stortingsrepresentant Else-May Norderhus, vedr. sirkulær økonomi-strategien, besvart av klima- og miljøminister	65
360.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. landingsplassene til de nye redningshelikoptrene for sykehusene i henholdsvis Arendal og Kristiansand, besvart av helse- og omsorgsminister.....	65
361.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. landingsmulighetene for de nye SAR Queen-redningshelikoptrene ved sykehuset i Flekkefjord, besvart av helse- og omsorgsminister	66
362.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. bruk av munnbind, besvart av helse- og omsorgsminister	67
363.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. økt risiko for personer med utviklingshemming ved krisesituasjoner, besvart av helse- og omsorgsminister	67
364.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Alrek helseklynge, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	69
365.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. domstoler, besvart av justis- og beredskapsminister.	70
366.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. nedstengninger av skoler, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	70
367.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. regjeringskvartalet, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	72
368.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. nytt regjeringskvartal, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	73
369.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. konverteringsterapi, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	74
370.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. selskapet Trygge Barnehager, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	74
371.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. endringer i CO2-avgiften, besvart av finansminister.....	75
372.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. handelslekkasjen til Sverige etter koronakrisen, besvart av finansminister.....	76
373.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. bruk av virkemidler, besvart av justis- og beredskapsminister.....	77
374.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. destinasjonsselskapene i Norges største reiselivsbyer økonomisk utfordringer, besvart av næringsminister	77
375.	Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. valg av nye vegprosjekt, besvart av samferdselsminister.....	78
376.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. satsing på et eget dyrepoliti, besvart av justis- og beredskapsminister.....	79
377.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. kulturbransjen, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	80
378.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. redningshelikoptrene av typen SAR Queen, besvart av helse- og omsorgsminister	81
379.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. Norske Shells driftsorganisasjon i Kristiansund, besvart av olje- og energiminister	82
380.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. SAR Queen-helikoptrene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	83
381.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. Norske Shell, besvart av olje- og energiminister	83
382.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. Tysvær vindpark, besvart av olje- og energiminister	85
383.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. hensettingsplass for tog i Mosse-regionen på Østfoldbanen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	86
384.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. innføring av NIPT, besvart av helse- og omsorgsminister	87
385.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. alkoholavgift på håndsprit, besvart av finansminister.....	88
386.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. sammenslåing mellom Nets og italienske Nexi, besvart av finansminister.....	89
387.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. det psykiske helsetilbudet, besvart av helse- og omsorgsminister	90

388.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. gjenåpningsreglene etter tvisteloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	91
389.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. støtte til bedrifter som rammes hardt av smitteverntiltak, besvart av næringsminister.....	92
390.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. deltidssamlingene som skulle sikre døve og hørselshemmede elevene i nærskolen en sosial arena, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	92
391.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. situasjonen i Etiopia, besvart av utenriksminister.....	94
392.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. styremedlemmer i Equinor, besvart av olje- og energiminister.....	94
393.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. koronastøtte til kinoer, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	95
394.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. oversikt over hvor mange prosjekter som er igangsatt i barnevernet siden 2015 , besvart av barne- og familieminister.....	99
395.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. kunnskapsgrunlaget som ligger bak åpningen av brislingfangsten i Trondheimsfjorden, besvart av fiskeri- og sjømatminister.....	103
396.	Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. å tilby NIPT som test i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	104
397.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. skrantesjuka, besvart av landbruks- og matminister.....	104
398.	Fra vararepresentant Linda Monsen Merkesdal, vedr. psykiske bivirkninger av Covid-19, besvart av helse- og omsorgsminister.....	106
399.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. ESA-godkjenningen av det norske momsfrirket ved kjøp og leasing av elbiler og elbilbatterier, besvart av finansminister.....	108
400.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. ferdsel over nabokommunene langs finskegrensa, besvart av utenriksminister.....	108
401.	Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. trolig det mest krevende prosjektet Statsbygg har håndtert, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	109
402.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. spredningen av en mutert variant av Covid-19 på danske minkfarmer, besvart av landbruks- og matminister.....	110
403.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. strategien "Strategy on the health and well-being of men in the WHO European region", besvart av helse- og omsorgsminister.....	111
404.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. vinterbeite for rein i Fosen, besvart av olje- og energiminister.....	112
405.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. eldre og syke mennesker må velge hvem av sine barn de skal ha rundt seg når de dør, besvart av helse- og omsorgsminister.....	112
406.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. norske studenter i Norden sin plikt til å være på karantenehotell, besvart av justis- og beredskapsminister.....	113
407.	Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. åpning og stenging av grensa mot Finland, besvart av helse- og omsorgsminister.....	114
408.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. kompensasjonsordning for næringslivet, besvart av finansminister.....	115
409.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. kutt i de tollfrie kvotene for handel med landbruksvarer, besvart av utenriksminister.....	117
410.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. etterretningstjenesteloven, besvart av forsvarsminister.....	117
411.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. studenter fra EØS-området, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	118
412.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. nærskoleprinsipp, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	120
413.	Fra stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg, vedr. konsekvensutrede en helhetlig «kystriksvei» i Nordland, besvart av samferdselsminister.....	120
414.	Fra stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg, vedr. etableringen av opplevelses- og kunnskapscenteret The Whale, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	121
415.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. flyselskaper og spredning av smitte, besvart av helse- og omsorgsminister.....	122

416.	Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. losbordingsfelt, besvart av samferdselsminister	123
417.	Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. solariebransjen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	124
418.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. landingsmulighet for de nye redningshelikoptrene AW101 (SAR Queen) på akuttsykehus, besvart av justis- og beredskapsminister	125
419.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. Ahus og andre sykehus sin kapasitet til å analysere koronatester, besvart av helse- og omsorgsminister	126
420.	Fra stortingsrepresentant Ulf Isak Leirstein, vedr. nødvendig tannbehandling ved langtidsopphold på institusjon, besvart av helse- og omsorgsminister	126
421.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. yrkesgrupper som er definert som å inneha samfunnskritisk arbeid, besvart av arbeids- og sosialminister.....	128
422.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. erstatning fra Norsk Pasientskadeerstatning, besvart av finansminister.....	130
423.	Fra stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar, vedr. mangler ved politiets våpenforvaltning, besvart av justis- og beredskapsminister	130
424.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. å finne mer kreative løsninger for kulturarrangørene, besvart av helse- og omsorgsminister	131
425.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. å sikre at fattige land kan få tilgang til covid-19-vaksine, besvart av statsminister	133
426.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. sak der det fremkommer at Arbeidstilsynet bryter arbeidstidsbestemmelsene, besvart av arbeids- og sosialminister	134
427.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. ekspressbussnæringa og koronastøtta, besvart av samferdselsminister.....	135
428.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. politiet og smittevernhandtering, besvart av justis- og beredskapsminister.....	135
429.	Fra stortingsrepresentant Vetle Wang Soleim, vedr. hjemmekontorløsninger, besvart av finansminister	136
430.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. klimamålene, besvart av olje- og energiminister	137
431.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. at atypiske symptomer var vanlig hos eldre pasienter smittet av covid-19, besvart av helse- og omsorgsminister.....	138
432.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. nasjonale turistveger, besvart av samferdselsminister	138
433.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. den kommersielle flyruta fra Ørland til Gardermoen, besvart av samferdselsminister	139
434.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Hurtigruten, besvart av næringsminister	140
435.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. byggesaka i Skjåk kommune langs riksvei 15, besvart av samferdselsminister	141
436.	Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. begrensninger på barnas oppholdstid i barnehagen innenfor åpningstidene, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	142
437.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. landslotterier fra Norges Blindeforbund, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	143
438.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. de forskjellige togselskapenes reelle mulighet for å unngå store tap i sine kontrakter, besvart av samferdselsminister.....	144
439.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. at flere slagrammede skal komme tilbake til arbeidslivet, besvart av helse- og omsorgsminister	145
440.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. nye tiltak for at ansatte kan få opplæring fremfor permittering, besvart av arbeids- og sosialminister	145
441.	Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. å øke politibemanningen i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	147
442.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. ungdommer som fisker etter leppefisk, besvart av fiskeri- og sjømatminister	147
443.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. psykisk syke med behov for bolig, besvart av arbeids- og sosialminister	149
444.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. tilgang til medisiner, diagnostika og annen teknologi relatert til COVID-19, besvart av utenriksminister	150

445.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. å få ned energibehovet globalt, besvart av klima- og miljøminister	151
446.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. elever i videregående opplæring, besvart av helse- og omsorgsminister	152
447.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. utelivs- og serveringsbransjen, besvart av finansminister	153
448.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. at Sjunghatten Folkehøgskole får videreført oppstarttilskudd i 2020 på samme nivå som i 2019, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	154
449.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. den statlige støtten til Hurtigruten, besvart av samferdselsminister	154
450.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. kompensasjon for avlyste arrangement, besvart av kultur- og likestillingsminister	155

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (301 - 450) for sesjonen 2020-2021**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

Uav Uavhengig representant

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

V Venstre

Amundsen, Per-Willy (FrP)	313
Andersen, Karin (SV)	324, 362, 422
Arnstad, Marit (Sp)	395
Asphjell, Jorodd (A)	436
Bastholm, Une (MDG)	345, 399, 402
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	325, 334, 439, 440
Bjørnstad, Sivert (FrP)	329
Bruun-Gundersen, Åshild (FrP)	396, 417
Christoffersen, Lise (A)	357, 421
Eide, Petter (SV)	348, 352, 428
Fagerås, Mona (SV)	302, 358, 366
Fasteraune, Bengt (Sp)	375
Freiberg, Kjell-Børge (FrP)	413, 414
Frølich, Peter (H)	441
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	400
Gharahkhani, Masud (A)	337
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	385, 386
Grung, Ruth (A)	326, 430, 442
Gulati, Himanshu (FrP)	333, 437
Halleland, Terje (FrP)	371
Haltbrekken, Lars (SV)	327, 328, 390, 404
Hansen, Øystein Langholm (A)	319
Henriksen, Kari (A)	342, 394
Henriksen, Martin (A)	418
Hjemdal, Silje (FrP)	376, 403, 424
Hoksrud, Bård (FrP)	301, 438
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	407
Johansen, Morten Ørsal (FrP)	347
Johnsen, Tor André (FrP)	351
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	340, 341, 408, 447
Kjerkol, Ingvild (A)	330, 415
Klinge, Jenny (Sp)	321, 346, 379
Knutsen, Eigil (A)	303, 354
Lauvås, Stein Erik (A)	320
Leirstein, Ulf Isak (Uav)	420
Leirtrø, Kirsti (A)	432, 433
Lerbrekk, Solfrid (SV)	344
Liadal, Hege Haukeland (A)	349, 350, 388
Listhaug, Sylvi (FrP)	405
Lyngedal, Åsunn (A)	322, 380, 389
Lysbakken, Audun (SV)	317, 336, 410, 444
Mehl, Emilie Enger (Sp)	309, 372, 373, 409
Merkedal, Linda Monsen (A)	398

Moflag, Tuva (A)	307, 356, 384, 419, 431
Mossleth, Siv (Sp)	311, 448, 449
Moxnes, Bjørnar (R)	318, 363, 370, 425, 434
Myhrvold, Ole André (Sp)	381, 383
Mørland, Tellef Inge (A)	360, 361, 427, 443
Navarsete, Liv Signe (Sp)	323
Njåstad, Helge André (FrP)	353, 374, 445
Norderhus, Else-May (A)	359
Nordlund, Willfred (Sp)	367, 368
Nævra, Arne (SV)	332, 382, 397
Olsen, Ingalill (A)	416
Pollestad, Geir (Sp)	304, 393
Sandberg, Nina (A)	316, 338, 406
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	335
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	377, 378
Sivertsen, Eirik (A)	401
Solberg, Torstein Tvedt (A)	391, 392
Soleim, Vetle Wang (H)	429
Steffensen, Roy (FrP)	411, 412
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	305, 310, 364, 365, 435, 446
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	343
Søttar, Hanne Dyveke (FrP)	423
Tajik, Hadia (A)	331
Toppe, Kjersti (Sp)	306, 308, 387
Trettebergstuen, Anette (A)	314, 315, 355, 450
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	339
Wiborg, Erlend (FrP)	426
Øvstegård, Freddy André (SV)	369
Aasen-Svensrud, Maria (A)	312w

STORTINGET

Dokument 15:3

(2020–2021)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 301

Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 9. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ og bidra slik at Veidirektoratet får hastebehandlet godkjenningen av Åstfjordbrua og tilhørende to tunneler slik at folk raskest mulig kan ta i bruk den nye og tryggere veistrekningen?

BEGRUNNELSE:

Åpningen av Åstfjordbrua og de to tilhørende tunnelene på Fv. 714 i Trøndelag har blitt utsatt. Veistrekningen er i praksis ferdigstilt, alt som gjenstår er en periode med testing av kommunikasjonsutstyret i tunnelene. Deretter må Veidirektoratet behandle søknaden om å ta i bruk strekningen, vanlig behandlingstid er tre uker. Det var håpet at man kunne ta i bruk veien i november. Vi går nå inn i en tid med mer krevende kjøreforhold, og den gamle strekningen gjennom Åstfjorden er ulykkesutsatt. Å få åpnet den nye veien vil gjøre folks reisehverdag tryggere, og åpningen bør ikke nå utsettes i flere uker grunnet byråkratiske prosesser. Å behandle og godkjenne søknaden så raskt som mulig bør ha høyeste prioritet.

Svar:

Kontroll- og godkjenningsordningen av bruer, ferjekaier og andre bærende konstruksjoner er hjemlet i Forskrift om standarder, fravik, kontroll, godkjenning m.m. ved prosjektering, bygging og forvaltning av bru, ferjekai og annen bærende konstruksjon på fylkesveg (bruforskrift for fylkesveg). I henhold til forskriftens § 4 skal Statens vegvesen Vegdirektoratet godkjenne bruer på fylkesveg-

nettet før byggestart. Åstfjordbrua er i tråd med dette kravet allerede godkjent, og skal ikke godkjennes på nytt før åpning. Følgelig er det bare Slørdalstunnelen og Mjønestunnelen i dette prosjektet som skal godkjennes før åpning.

Statens vegvesen Vegdirektoratet er gjennom Forskrift om minimum sikkerhetskrav til visse tunneler på fylkesvegnettet og kommunalt vegnett i Oslo (tunnelsikkerhetsforskrift for fylkesveg m.m.) pålagt å kontrollere og godkjenne et tunnelprosjekt på fylkesveg før byggestart, og skal videre gi tillatelse til at ny tunnel på fylkesveg kan tas i bruk i samsvar med fremgangsmåten fastsatt i forskriften. Vegdirektoratet kontrollerer da at tunnelen er bygget i henhold til blant annet krav i tunnelsikkerhetsforskriften for fylkesveg m.m., forskrift om elektriske lavspenningsanlegg, forskrift om maskiner og vegnormal N500 for vegtunneler. Formålet med tunnelsikkerhetsforskriften for fylkesveg er å sikre laveste tillatte sikkerhetsnivå for trafikanter i tunneler ved krav til å forebygge kritiske hendelser som kan sette menneskeliv, miljøet og tunnelanlegg i fare og til å sørge for vern i tilfelle av ulykker.

Status for prosjektet det blir stilt spørsmål om her er at Statens vegvesen Vegdirektoratet pr. i dag ikke har mottatt søknad fra Trøndelag fylkeskommune om tillatelse til å ta tunnelene i bruk, og all påkrevd dokumentasjon er heller ikke mottatt. Det er derfor ikke mulig å si når en eventuell godkjenning vil foreligge, men Statens vegvesen Vegdirektoratet vil gjøre sitt beste for å behandle denne saken så raskt som mulig når den kommer. Dette forutsetter naturligvis at innsendt dokumentasjon kan godkjennes slik at trafikantenes sikkerhet er ivaretatt.

SPØRSMÅL NR. 302**Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 4. november 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Hvordan vil den nye 5 %-regelen for midler på bok påvirke OsloMet sin økonomi når de planlegger et nytt campus på Romerike, og hva vil statsråden gjøre for å finansiere to likeverdige Campus for OsloMet?

BEGRUNNELSE:

I forslaget til statsbudsjett for 2021 skjerper regjeringen kravet om at universiteter og høyskoler ikke kan ha mer enn 5 % av oppsparte midler på bok. SV forstår hvorfor rektoren i OsloMet er provosert. OsloMet leier lokaler over forslaget. Eldre universiteter eier som regel bygnin-gene de holder til i. 5 %-regelen vil ha lite å bety for dem. De kan investeres i egen bygningsmasse. Universiteter som leier lokaler har ikke den samme fleksibiliteten.

Nå står OsloMet foran store omstillinger. Lokalene på Kjeller er sagt opp. Et nytt Campus Romerike skal på plass, jf. styrevedtak. I denne situasjonen forstår jeg godt behovet for økonomisk fleksibilitet. Kommunene på Romerike er i dialog med OsloMet om lokalisering. Steds-valget er ikke avgjort, men det er rimelig klart at følgende må legges til grunn:

I siste instans er det regjering og storting som avgjør rammene for Campus Romerike. Et Campus Romerike vil bidra til utdanning og arbeid som jevner ut forskjeller både lokalt og regionalt. Det finnes tomter som er egnet, men OsloMet trenger en trygghet for at det ikke legges skjær i sjøen for økonomien i prosjektet.

Svar:

Jeg viser til F-05-20 Reglement for statlige universiteter og høyskolars oppbygging og anvendelse av ubrukte budsjettmidler (avsetninger) som ble sendt ut til institusjonene 28. oktober 2020.

I reglement for avsetninger skiller man mellom to hovedkategorier av avsetninger:

- Avsetninger til investeringer
- Avsetninger til andre formål

For avsetninger til andre formål er det satt en øvre grense på 5 prosent av bevilgningene gitt fra Kunnskapsdepartementet per 31. desember i regnskapsåret. Avsetninger til andre formål som overstiger grensen på 5 prosent av bevilgningene fra Kunnskapsdepartementet per 31. desember i regnskapsåret, skal fra regnskapsåret 2022 tilbakeføres til statskassen.

Med investeringer menes anskaffelser av anleggsmidler (eiendeler) som skal balanseføres i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS). Anleggsmidler omfatter fysiske eiendeler som bygninger og utstyr og immaterielle eiendeler som programvare eller lignende.

Det er ingen øvre grense for hvor mye institusjonene kan avsette til investeringer. Avsetninger til investeringer skal dokumenteres i en investeringsplan som er vedtatt av styret.

Planlagte påkostninger av leide lokaler som skal dekkes av institusjonenes bevilgning fra Kunnskapsdepartementet regnes også som avsetninger til investeringer.

OsloMet kan avsette midler til investeringer i forbindelse med planlegging av nytt campus på Romerike, så lenge kravene i reglementet er oppfylt. Avsetninger til utstyr og inventar og avsetninger til påkostninger av lokaler er eksempler som vil oppfylle kravene i reglementet. Påkostninger kan være ombygging av lokaler som skal dekkes direkte av institusjonens budsjett.

Jeg mener derfor at det nye reglementet vil være et positivt bidrag til OsloMet sin planlegging av et nytt campus på Romerike, da universitetet kan sette av midler til investeringer uten noen øvre grense.

Tildelingen til OsloMet over statsbudsjettet dekker i dag aktivitetene ved institusjonens studiesteder på Romerike (Kjeller), i Oslo og i Sandvika. Styret ved OsloMet har, etter en lang prosess, vedtatt å ikke bli værende på Kjeller. Husleieavtalen med Kunnskapsveien 55 AS løper ut i 2023. OsloMet vil dermed i utgangspunktet disponere leiemidlene til Campus Kjeller innenfor dagens budsjett til en ny og samlet lokalisering på Romerike. Jeg har tiltro til at styret ved institusjonen finner en god løsning for ny lokalisering på Romerike innenfor disponible budsjettmidler.

SPØRSMÅL NR. 303**Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 9. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Er det mulig for de nye SAR Queen-helikoptrene å lande ved akuttmottaket på Haukeland, og hvis ikke, hva vil statsråden gjøre for at det skal bli mulig?

BEGRUNNELSE:

De nye redningshelikoptrene AW101, døpt «SAR Queen» har gjennomført tester som viser at tyngde og lufttrykk ved landing gjør at landingsplassene ved flere norske sykehus må utbedres. I et notat om helikopterlandingsplasser ved landets sykehus fra 2013 havnet Haukeland sykehus i gruppe 3, sykehus som i utgangspunktet ikke krevde mye utbedring, men de nye helikoptrene viser seg nå å ikke

kunne lande på flere av sykehusene som ble ansett som godt egnet, som Ullevål, St. Olavs og UNN i Tromsø.

Svar:

Landingsplassen på Haukeland universitetssjukehus ble godkjent for de nye redningshelikoptrene fra 1. september 2020. Første landing i forbindelse med et redningsopdrag med SAR Queen fant sted 9. oktober. Enkelte utbedringer skal gjøres, men helikoptrene kan altså benytte landingsplassen.

De nye redningshelikoptrene er et vesentlig løft for landets redningstjeneste og luftambulanseskapasitet, og de vil bidra til raskere og bedre pasienttransport under nærmest alle slags værforhold. Når innfasingsarbeidet er gjennomført, vil beredskapen være vesentlig forbedret.

SPØRSMÅL NR. 304**Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 4. november 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Time kommune har organisert kinodrifta si som ein del av den kommunale verksemda. Det betyr at dei ikkje får ta del i kompensasjonsordninga. Hadde kommunen organisert kinodrifta som AS eller med eige organisasjonsnummer ville kommunen ha fått dekke ein betydeleg del av koronatapet.

Meiner statsråden det er rett at kommunen skal lide eit tap som fylgje av organiseringa eller vil statsråden vise rydde opp?

Svar:

Kompensasjonsordningen for kultursektoren forvaltes av Kulturrådet i tråd med regler fastsatt i forskrifter 3. april 2020 og 16. juli 2020 om midlertidig kompensasjonsordning for arrangører i kultursektoren ved avlysning, stenging eller utsettelse av arrangementer som følge av cov-

id-19-utbruddet. Kulturdepartementet er klageinstans for Kulturrådets vedtak etter forskriftene.

I lys av klagebehandlingen i departementet har Kulturrådet besluttet å justere praksis når det gjelder kommunale kinoer og kulturhus som arrangører i kompensasjonsordningens andre periode. I tillegg har Kulturrådet sendt forhåndsvarsel om omgjøring av enkelte vedtak fra ordningens første periode.

Kulturrådet opplyser følgende:

En rekke kinoer er organisert som enten kommunale foretak eller som underenheter eller organisasjonsledd i kommunen. I lys av Kulturdepartementets klagebehandling ble det gjort en juridisk gjennomgang for å skape klarhet i vurderingen av de ulike enhetene. Kinoer og kulturhus som er registrert i Enhetsregisteret som kommunalt foretak, eller som underenheter eller organisasjonsledd i kommunen, er ikke selvstendige rettssubjekter, men en del av kommunen. Etter bestemmelsen i forskriftens § 2 første ledd forutsettes det at søker «i hovedsak

formidler eller gjør kunst og kultur tilgjengelig til allmenheten» for å kunne få kompensasjon. Hovedenheten (kommunen) er en offentlig virksomhet og driver ikke i hovedsak formidling av kunst og kultur.

Ettersom kommunen i realiteten må anses å være søker i disse tilfellene vil ikke vilkåret i forskriftens § 2 første ledd være innfridd. Vedtakene om kompensasjon til kommunale foretak, underenheter og organisasjonssledd anses derfor som ugyldige, og de kan omgjøres, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c). Kulturrådet har følgelig sendt ut forhåndsvarsel om omgjøring til alle dette gjelder.

Kinoer som er organisert som aksjeselskap, er selvstendige rettssubjekter og kan få kompensasjon, gitt at de oppfyller forskriftens vilkår om å i hovedsak drive med formidling av kunst og kultur, og dessuten de øvrige vilkårene i ordningen.

Jeg vil også peke på at kommunene har mottatt kompensasjon grunnet covid-19 gjennom midler fra Kom-

munal- og moderniseringsdepartementet, jf. Prop. 117 S (2019–2020) og Innst. 360 S (2019–2020). Deler av dette gjelder bortfall av inntekter knyttet til kultur. Videre har regjeringen varslet at den vil komme tilbake med forslag til tilleggsbevilgninger til kommunesektoren i et tilleggsnummer til statsbudsjettet for 2021, og i revidert nasjonalbudsjett for 2021.

Kompensasjonsordningen for kultursektoren er rettet mot aktører som ikke har stor andel offentlig finansiering, og som derfor er mest sårbare i krisen. Formålet med ordningen har ikke vært å kompensere offentlige aktører, jf. Prop. 67 S (2019–2020) pkt. 2.3 om kap. 325, post 77, anmodningsvedtak nr. 407 (2019–2020) av 19. mars 2020 og Innst. 216 S (2019–2020).

Jeg nevner også at kommunale kulturhus og kinoer kan regnes som arrangører i den nye stimuleringsordningen for kultursektoren, slik det framgår av forskrift 19. oktober 2020 om midlertidig tilskudd til kulturarrangementer som følge av covid-19.

SPØRSMÅL NR. 305

Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 9. november 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Siste rapport om Elevundersøkelsen 2019 kom 28. oktober, og viser at elevene synlig har hatt synkende motivasjon for skolearbeidet på 5., 6. og 7. trinn sia 2016. Lærunderøkelsen viser samtidig at lærere mener at det har skjedd et fall i elevenes motivasjon, både i barneskolen og i ungdomsskolen

Er statsråden bekymret for elevenes motivasjon, og hvordan vil en innføring av nye læreplaner parallelt med koronasmitte påvirke elevenes motivasjon?

BEGRUNNELSE:

Lærerundersøkelsen er frivillig og svarprosenten er lav, men likevel mener forskerne at den kan indikere hvordan lærere generelt vurderer læringsmiljøet til elevene. Elevundersøkelsen er stabil, og derfor er tendenser som dette viktig å følge opp.

Viser til Udirs publikasjon 28.10.2020 og NTB-sak 28.10.2020.

Svar:

Som stortingsrepresentant Knutsdatter Strand peker på, viser rapporten om Elevundersøkelsen at det har vært en nedgang i hvordan elevene vurderer sin egen motivasjon.

Endringen er liten, men jeg er enig i at dette er en tendens vi må ta på alvor og følge med på. Jeg er opptatt av at elevene skal utvikle seg, mestre og ha det bra på skolen, og jeg ønsker at elevene skal oppleve at de er motivert for læring. Derfor er jeg glad for at rapporten også viser at elevene trives godt på skolen.

Det engasjementet skole-Norge har vist i utviklingen av de nye læreplanene savner sidestykke. Jeg er både stolt og ydmyk over prosessen, og over resultatet. De nye læreplanene er fornyet for å være mer relevante og framtidsrettet. Elevene skal utvikle kunnskaper, ferdigheter, verdier og holdninger som har betydning for den enkelte og samfunnet. I flere fag legges det blant annet til rette for en mer praktisk og utforskende undervisning. Jeg har tro på at dette er viktige grep som kan bidra til å bedre elevenes motivasjon og læring.

Med de nye læreplanene innfører vi også de tre tverrfaglige temaene folkehelse og livsmestring, demokrati

og medborgerskap og bærekraftig utvikling. Gjennom arbeidet med disse temaene møter og arbeider elevene med store og aktuelle samfunnsutfordringer i flere ulike fag. De tverrfaglige temaene skal hjelpe dem med å knytte det faglige innholdet til utfordringer de kan kjenne igjen i livene sine eller i samfunnet rundt seg. Jeg tror at også dette vil være motiverende for mange elever.

Da koronaen kom og snudde opp ned på hverdagen vår, var de aller fleste skolene allerede godt i gang med fagfornyelsen. Fagfornyelsen representerer en ønsket og villet endring. Før sommeren bestemte vi, etter dialog med partene i skolen, at innføringen av de nye læreplanene ikke skulle utsettes. Både KS, Utdanningsforbun-

det, Skolelederforbundet og Norsk Lektorlaget var enige om at fagfornyelsen både er etterlengtet og nødvendig, og at det ville være uheldig å vente med de nye læreplanene et helt år. Vi har imidlertid signalisert at innføringen må skje med klokskap og forståelse for at viruset har påvirket både forberedelsene, og selve igangsettelsen. Det er viktig at alle involverte tar tiden til hjelp, og at vi justerer forventningene i tråd med den situasjonen vi nå har. Vi er inne i en krevende tid, men elevene og de voksne som jobber på skolen imponerer med den kreativiteten og handlekraften de viser i denne krisen. Det gir meg ekstra tro på at skolene også tar i bruk de nye planene på en måte som ivaretar elevenes beste.

SPØRSMÅL NR. 306

Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 6. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil regjeringen sørge for at det gjøres en vurdering av om brystkomprimeringsmaskin skal være standard utstyr i alle ambulanser og at innkjøp av slike maskiner skal være offentlig finansiert?

BEGRUNNELSE:

Brystkomprimeringsmaskin er et ønsket verktøy hos ambulansetjenesten. I dag regnes det ikke som standardutstyr. I hele landet pågår det ulike innsamlingsaksjoner for innkjøp av slike maskiner til den lokale ambulansen. Det er opp til hvert enkelt foretak å prioritere om dette skal være utstyr i deres ambulanser, og mange helseforetak har ikke økonomiske rammer til å prioritere et utstyr som ikke er et standardutstyr. Hjertestans utenfor sykehus er en akutt tidskritisk hendelse. En masterstudie (Skansen, Hustad Olsen, UiT 2019) viser at bruk av brystkomprimeringsmaskin muliggjør transport av denne pasientgruppen til videre livreddende behandling. Studien viste at overlevelsen ved prehospital hjertestans for pasienter var høyere enn landsgjennomsnittet.

Svar:

Hjertekompresjonsmaskin/brystkomprimeringsmaskin er et godt hjelpemiddel, spesielt i de tilfeller hvor det er riktig å fortsette avansert hjerte-lunge redning under transport til avansert behandling i sykehus, f.eks. i luftam-

bulanse. Hjerte-/lungeredning er fysisk krevende og slike maskiner vil redusere belastningen på ambulansepersonellet, særlig i de tilfeller behandlingen må pågå over lengre tid. Det er hjertekompresjonsmaskiner i luftambulansetjenesten. Enkelte helseforetak som f.eks. Finnmarkssykehuset har også gått til anskaffelse av hjertekompresjonsmaskiner i ambulansetjenesten.

Representanten Toppe spør om regjeringen vil sørge for at det gjøres en vurdering av om hjertekompresjonsmaskin skal være standard utstyr i alle ambulanser. Hjertekompresjonsmaskin er som sagt et godt hjelpemiddel og som med tiden blir mer vanlig i tjenesten. Som nevnt innledningsvis reduserer den belastningen på helsepersonell og frigjør hender under transport. Det er helseforetakene som må vurdere og prioritere behovet for en slik maskin ut fra egen virksomhet, hensynet til forsvarlighet og lokale behov.

Representanten Toppe spør om jeg vil sikre at hjertekompresjonsmaskiner blir offentlig finansiert. Regjeringen har styrket sykehusbudsjettene hvert år siden 2014. Det gir rom til mer pasientbehandling og økte investeringer. Det er helseregionene som må prioritere sine innkjøp og investeringer innenfor sine budsjetter og ut fra lokale forhold.

SPØRSMÅL NR. 307**Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 10. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Er det mulig for de nye SAR Queen-helikoptrene å lande ved akuttmottaket på Ahus, og hvis ikke, hva vil statsråden gjøre for at det skal bli mulig?

BEGRUNNELSE:

De nye redningshelikoptrene AW101, døpt «SAR Queen» har gjennomført tester som viser at tyngde og lufttrykk ved landing gjør at landingsplassene ved flere norske sykehus må utbedres. I et notat om helikopterlandingsplasser ved landets sykehus fra 2013 havnet Ahus i gruppe 3, sykehus som i utgangspunktet ikke krevde mye utbedring, men de nye helikoptrene viser seg nå å ikke kunne lande på flere av sykehusene som ble ansett som godt egnet, som Ulllevål, St. Olavs og UNN i Tromsø.

Svar:

De nye redningshelikoptrene er et vesentlig løft for landets redningstjeneste og luftambulanskapasitet, og de vil bidra til raskere og bedre pasienttransport under nærmest alle slags værforhold. Når innfasingsarbeidet er gjennomført, vil beredskapen være vesentlig forbedret.

Dagens Sea King redningshelikoptre lander ved de fleste av landets akuttstusykehus, men det er kun et

mindre antall som har landingsplasser tilpasset redningshelikopter. I mange tilfeller benyttes parkeringsplasser, idrettsbaner eller flyplasser i nærheten.

De nye redningshelikoptrene har høyere vekt og gir mer rotorvind enn dagens Sea King-helikopter. Stortinget vedtok ved behandlingen av Prop. 146 S (2010-2011) Anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. i perioden 2013-2020, jf. Innst. 82 S (2011-2012), at Justis- og beredskapsdepartementet kan gjennomføre infrastrukturtiltak, herunder tilpasning av landingsmulighetene ved sykehus som benyttes av dagens redningshelikoptre. Det var altså den forrige regjeringen som informerte Stortinget om behovet og som ba om støtte til å gjennomføre tiltakene. Saken er senere fulgt opp i andre dokumenter under denne regjeringen.

Sea King-helikoptrene lander på den samme landingsplassen ved Akershus universitetssykehus som Luftambulansetjenesten benytter i dag, dvs. på luftambulansbasen til Norsk Luftambulans AS. Landingsplassen er per i dag ikke godkjent for bruk med SAR Queen.

Vurdering av behov og løsninger for landingsplassene pågår. Målet er at de nye helikoptrene skal kunne lande ved de sykehusene som Sea King gjør i dag, eventuelt andre steder etter avtale med helseforetakene, i tråd med innfasingsplanen.

SPØRSMÅL NR. 308**Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 6. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for hvilke lovhjemmel som brukes når det den 26.10 ble varslet nye nasjonale tiltak for å begrense koronasmitte, og kan regjeringen gjøre det klart om det var Helsedirektoratet eller regjeringen som gjorde vedtakene?

BEGRUNNELSE:

Ifølge smittevernloven § 4.1 er fullmakter til å innføre tiltak for å forebygge allmennfarlig smittsom sykdom gitt til kommunestyre og til helsedirektoratet. Ifølge regjeringens pressemelding datert 26.10.20 om nye nasjonale innstramminger, kommer det ikke klart frem om det er Helsedirektoratet eller Regjeringen som har vedtatt de nye innstrammingerne. Det er gjennom media kommet fram at Helsedirektoratet ikke var enig i anbefalingen om

5-personers begrensning i private hjem som et nasjonalt tiltak, men at Helsedirektoratet mente at dette skulle være et tiltak i områder med høy smittebelastning.

Svar:

Smittevernloven er en fullmaktslov med vidtrekkende fullmakter til både regjering og kommuner. Loven skal gi grunnlag for at lokale og sentrale helsemyndigheter kan håndtere utbruddssituasjoner som på forhånd er ukjent og som man ikke kjenner hendelsesforløpet til. Smitteutbruddet er definert som et alvorlig utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom etter smittevernloven, og alle fullmaktene i loven er utløst.

Tiltakene som kommunene kan iverksette etter smittevernloven § 4-1 første ledd kan iverksettes av Helsedirektoratet når det er erklært alvorlig utbrudd av allmennfarlig smittsom sykdom. Helsedirektoratet kan treffe vedtak for hele eller deler av landet når det er avgjørende å få satt i verk tiltak raskt for å motvirke overføring av sykdommen. Helse- og omsorgsdepartementet utøver i forbindelse med håndteringen av koronapandemien den kompetansen som etter § 4-1 annet ledd ligger til Helsedirektoratet på grunn av krisens karakter.

På bakgrunn av den alvorlige utviklingen i smittesituasjonen besluttet regjeringen å innføre flere tiltak med virkning fra natt til 28. oktober d.å. Nasjonale anbefalinger og forskrifter ble endret, i tillegg til at kommuner med

mye smitte ble anbefalt å vurdere konkrete forsterkede tiltak. Endringene i den nasjonale covid-19-forskriften gjaldt blant annet innstramming i reglene som gjelder for arrangementer, med hjemmel i smittevernloven § 4-1. Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttets vurderinger av situasjonen og forslag til tiltak ble behandlet av regjeringen. Deretter fattet Helse- og omsorgsdepartementet vedtak om endringer i covid-19-forskriften.

Jeg oppfatter ikke at Helsedirektoratet var uenig i regjeringens nasjonale anbefaling om at man i private hjem, hager eller hytter ikke bør ha mer enn 5 gjester i tillegg til husstandsmedlemmer, selv om forslaget fra direktoratet i utgangspunktet var rettet mot lokale smittesituasjoner.

Smitteverntiltakene som er fastsatt nasjonalt, har hjemmel i smittevernloven. Alle tiltakene skal også vurderes opp mot de grunnleggende kravene i smittevernloven § 1-5. Tiltakene skal være basert på en klar medisinsk faglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Ved iverksettelse av smitteverntiltak skal det legges vekt på frivillig medvirkning fra den eller de tiltaket gjelder.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at situasjonen vi står i nå er fremdeles uavklart og vi har fortsatt liten kunnskap om viruset, selv om vi tross alt vet mer enn hva vi gjorde i vår. Vi har derfor fortsatt behov for å kunne sette i verk tiltak raskt når smittesituasjonen tilsier det.

SPØRSMÅL NR. 309

Innlevert 29. oktober 2020 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 9. november 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Import av ost har gått kraftig opp de siste årene, og økte med 9% bare i første halvår av 2020. Import utgjør nå 16,5 % av ostesalg i Norge. Inkludert erstatningsost går norske bønder glipp av å produsere 135 millioner liter melk. Dette utgjør ca. 540 melkebønder og en tapt verdi på rundt 1,35 milliard kroner hvis man tar utgangspunkt i tall fra Jarlsbergeksporten.

Er dette en ønsket utvikling fra regjeringens side, og hvis ikke, hvilke tiltak vil de iverksette for å stoppe og reversere den økte osteimporten?

BEGRUNNELSE:

Totalt importerte Norge 16 295 tonn ost av ulike typer i 2019, som er en vekst på over 800 tonn ost. Økningen i første halvår av 2020 er på ytterligere 9%. Til sammen utgjør osten som blir importert et volum på 135 millioner liter melk sammen med erstatningsost. Til sammenligning har utfasing av Jarlsberg ført til kutt i 100 millioner liter melk, som tilsvarer ca. 1 milliard kroner, og 400 melkebønder har fått betalt for å slutte.

Svar:

Importen av ost til Norge har økt over flere år, og den har vært særlig stor til storhusholdning og industri. Importen har steget også i 2020, blant annet som følge av større forbruk knyttet til koronasituasjonen. Jeg vil imidlertid understreke at i første halvår 2020 økte volumet av norsk osteproduksjon nesten tre ganger så mye som økningen i importen.

I handelsavtalene med EU har Norge gitt en ostekvote på 8 400 tonn, blant annet som følge av utvidelser Senterpartiet gjennomførte da de satt i regjering. Erfaringen er at importen øker år for år, uavhengig av størrelsen på ostekvoten. Betydelige mengder importeres med full toll. Norske forbrukere ønsker importoster som et supplement til norske oster.

For oster som i mindre grad blir produsert i Norge, er det kronetoll som har stått fast siden 1995. Harde oster, blant annet Norvegia og Jarlsberg, har sterkere vern mot konkurranse gjennom prosenttollen. Dette bidrar til å sikre det store volumet innenlandskprodusert ost i det

norske markedet. Det er usikkerhet om den videre forbruksutviklingen når markedet gradvis normaliseres etter hvert som vi får kontroll på pandemien.

At importen til full toll øker, viser at norsk melk- og osteproduksjon har behov for å styrke sin konkurransekraft. Det tok jordbruksavtalepartene konsekvensen av i årets avtale ved å unnlate å øke målprisen for melk. Dette skjedde etter anbefaling fra markedsregulator Tine. Råvarepris, produktutvikling og tillit til norsk produksjon er viktige konkurranseparametere. Jeg ønsker å fortsette arbeidet med å legge til rette for økt ostemangfold og omsetning. Jeg viderefører arbeidet med god dyrevelferd, lav antibiotikabruk og produksjonsmåter som har store forbrukergruppers tillit.

Regjeringen vil styrke arbeidet med å legge til rette for at en så høy andel som mulig av det norske folks osteforbruk kommer fra norske kyr som utnytter produksjonsgrunnlaget over hele landet. Samtidig skal vi også ha respekt for at forbrukerne også ønsker noe supplement av utenlandsk ost som ikke produseres i Norge.

SPØRSMÅL NR. 310

Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 6. november 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Flere kommuner sitter med eierskap i virksomheter som blant annet sørger for å drifte store idrettsanlegg. Vi håper alle at alt blir bra til slutt etter pandemien, og at vi igjen vil kunne ha idrett, kultur og aktivitet rundt i hele landet.

Hvilke ordninger vil statsråden vise til for å sikre vedlikehold og drift ved slike anlegg under koronautbruddet, og hvilken bekymring har statsråden for potensiell konkurs og økonomisk belastning som Lillehammer kommune må ta for Olympiaparken - og andre kommuner som er i lignende situasjon?

BEGRUNNELSE:

Kulturministeren har uttalt at offentlig eide virksomheter blir holdt utenfor koronakompensasjonen nå. Viser til Dokument nr. 15:1936 (2019-2020) der det blir pekt på at det er anleggseierne som har ansvaret for driften av sine anlegg, som for eksempel Olympiaparken AS som eies av Lillehammer kommune.

Svar:

Regjeringen har vært tydelig på at kommunesektoren vil bli kompensert for virkninger av skattesvikt, inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med koronapandemien.

En arbeidsgruppe med representanter for staten og kommunesektoren avga 16. oktober en delrapport om de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren av virusutbruddet. Kompensasjonen for virusutbruddet som staten har gitt kommunesektoren hittil i 2020, samsvarer godt med anslagene i rapporten på merutgifter og mindreinntekter for kommunesektoren som helhet. Dette er det enighet om mellom staten og KS.

I forbindelse med koronatiltak fase 3 mottok kommunesektoren et tilskudd på 2,5 milliarder kroner til vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av kommunal infrastruktur. Gjennom egne nasjonalanleggsavtaler gis det også tilskudd til nasjonale anlegg i form av utbygging, ombygging eller rehabilitering. Lillehammer bob- og akebane, som er en del av Lillehammer Olympiapark, mottar et årlig driftstilskudd over Kulturdepartementets budsjett. I 2020 mottar Lillehammer bob- og akebane 2,5 mill.

kroner, og regjeringen har foreslått en bevilgning på 2,6 mill. kroner i 2021. Tilskudd til spesielle anlegg gis etter særskilt vurdering fra Kulturdepartementet.

Kommunesektoren har over tid hatt god inntektsvekst og oppnådd gode driftsresultater. I 2019 var netto driftsresultat for sektoren som helhet 2 pst., som er på linje med Teknisk beregningsutvalgs anbefaling. Tallet på ROBEK-kommuner var i september 2020 nede i 12.

Regjeringen har i Prop. 1 for 2021 fremmet forslag om vekst i kommunesektorens frie inntekter på 2 mrd. kroner.

Når vi tar hensyn til økte demografikostnader og bindinger på veksten i frie inntekter, gir det et økt handlingsrom for kommunesektoren på 0,7 mrd. kroner. Videre foreslår regjeringen en tilleggsbevilgning til kommunesektoren for 1. halvår 2021 på 7,3 mrd. kroner begrunnet i koronasituasjonen. Etter regjeringens syn er det ingen grunn til at kommunale tilbud skal bli rammet av kutt som følge av de økonomiske rammebetingelsene som regjeringen legger opp til.

SPØRSMÅL NR. 311

Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 11. november 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

De aller fleste store rovdyr som felles under kvotefri jakt, kvotejakt eller lisensfelling blir flådd av jeger/preparant slik at det bare er skrotten som blir innsendt til analyse. Jegeren/jaktlaget får altså beholde skinnet. Ved felling av store rovdyr på skadefellingstillatelse skal hele dyret så snart som mulig etter fellingen sendes inn til analyser. Det betyr at jeger/jaktlag ikke får beholde skinnet.

Kan ministeren sørge for at jeger/jaktlag får beholde skinnet, selv om dyret blir felt under skadefelling?

BEGRUNNELSE:

Jeger/jaktlag må få beholde skinnet, uansett om dyret blir felt under kvotefri jakt, kvotejakt, lisensfelling eller skadefelling!

Svar:

Etter norsk lov er utgangspunktet at ingen har eigeomsretten til viltet. Ein slik rett trer inn når det er opna for ordinær jakt på viltet, og viltet er felt eller fanga på lovleg måte innanfor det tidsrommet det er opna for jakt i. Til dømes vil ein person som feller eit hjortedyr, som gjer skade på eigen avling, til dømes ein kornåker, utanom den ordinære jakttida, ikkje ha rett til viltet. I ein slik situasjon høyrer viltet, inkludert skinnet, til Viltfondet. Viltfondet er eit statleg fond som blir administrert av Miljødirektoratet.

Ulv, bjørn, jerv og gaupe er alle truga artar i Noreg, og med unntak av gaupe er ikkje dei store rovdyra definert som jaktbare artar. Av omsyn til mellom anna beitenærin-

gane er det likevel opna for lisensfelling og kvotejakt av dei store rovdyra, for å avgrense storleiken og utbreiinga på bestandane. Det har vore eit mål å gjere denne lisensfellinga/jakta mest mogleg lik annan type jakt. Jegeren som har felt eit rovdyr gjennom lisensfelling eller kvotejakt får difor normalt skinnet av det felte rovdyret, sjølv om lisensfelling ikkje er ordinær jakt.

Ved skadefelling av viltartar utanom ordinær jakttid tilhøyrar viltet Viltfondet. Dette gjeld for alle viltartar, også ved skadefelling av rovvilt. Skadefelling inneber uttak av enkeltindivid av vilt som forårsakar skade på eigedom. Skadefelling av rovvilt skil seg i tillegg frå annan jakt og skadefelling ved at det er eit fellingslag som gjennomfører eit oppdrag på vegne av staten, og at dei personane som er med i fellingslaget mottar statleg godtgjering. Vidare er det slik at bestandane av våre rovdyr er små og forvaltninga av desse artane krev høg grad av presisjon. Det er difor viktig å ha best mogleg kunnskap om rovdyra.

Når det gjeld reglane rundt kven som får eigarskap til viltet etter felling, blir det altså ikkje skilt mellom rovvilt og anna vilt. Eg meiner dette er ei samfunnsmessig god og fornuftig ordning og meiner difor gjeldande ordning bør oppretthaldast. Det er så vidt eg kjenner til heller ikkje nemneverdige problem med å få tak i nok motiverte jegerar til å delta i fellingslag, uavhengig av om dei får eigarskap til skinn eller ikkje.

Når rovvilt er felt ved skadefelling skal desse dyra primært vere til nytte for vitenskapleg verksemd, anten forskingsinstitusjonar eller museum. Andre som kan få nytte av slike dyr er kommunar og andre offentlege institusjonar, og etter det eg kjenner til er det også tilfelle der det er mogleg for privatpersonar å kjøpe t.d. bjørneskinn frå

Viltfondet. Det er derimot ikkje høve til å selje skinnen før bjørnen er skoten.

SPØRSMÅL NR. 312

Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud

Besvart 11. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvor mye av ressursene som vil flyttes til 1. linja i enhetene, dersom denne endringen til ny organisering gjennomføres?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 143 L som Stortinget nå har til behandling skrives dette:

«Den foreslåtte enhetsstrukturen vil bidra til å styrke også det lokale nivået, ved at straffegjennomføringsenhetene får mer kompetanse og større fleksibilitet enn det enkelte fengsel og friomsorgskontor har i dag. Ved å overta noen av de funksjonene regionene har i dag, får disse enhetene også større fullmakter, og flere beslutninger vil treffes nær den domfelte. Hoveddelen av ressursene som frigjøres ved nedleggelse av regionadministrasjonene tilføres straffegjennomføringsenhetene. Ved at fengslene og friomsorgskontorene får felles ledelse og administrasjon, legges det til rette for bedre ressursutnyttelse på lokalt nivå».

Slik representanten forstår det er dermed et av målene med den foreslåtte omorganiseringen at mer av ressursene skal flyttes fra administrasjon og ledelse til tjensteproduksjon i 1. linja. Dette er et godt mål, likevel er det vanskelig for undertegnede å se hvordan den foreslåtte omorganiseringen vil frigjøre merkbare ressurser i all den tid direktoratet selv i sin gevinstrealiserings plan fra februar 2020 redegjør for at det allerede er tatt ned mange årsverk på regionalt nivå. KDI viser til at driftsbudsjettene til etaten er kuttet med omlag 221 mill. kroner, dette har før til blant annet betydelig reduksjon i administrative årsverk og lederårsverk i regionene og ved enhetene.

Sitat fra KDI sin gevinstrealiseringsplan fra februar 2020:

«Muligheten for å gjennomføre og realisere strukturelle effektiviseringstiltak som omhandler hvordan man er organisert og hvordan oppgavene i kriminalomsorgen løses, er begrenset av allerede pålagte budsjettkutt, samt fremtidige forventede kutt. I perioden fra 2014 til 2020 beløper det samlede kuttet i rammen seg på 221 millioner kroner. Det har vært en reduksjon av 229 variable årsverk i tjensteproduksjon, reduksjon av 17 årsverk i regionadministrasjonene og øvrige effektiviseringstiltak på driftsoppgaver».

Svar:

Forslaget til ny organisering av kriminalomsorgen innebærer at kriminalomsorgen går fra en trenivåmodell til en tonivåmodell der regionadministrasjonene legges ned og kriminalomsorgen lokalt organiseres i tolv straffegjennomføringsenheter og to lokale enheter for å ivareta fellestjenester, jf. Prop. 143 L (2019–2020) Endringer i straffegjennomføringsloven mv. (omorganisering av kriminalomsorgen, bruk av pust- og bevegelsessensor i fengselsceller mv.).

Hoveddelen av ressursene som frigjøres ved nedleggelse av regionadministrasjonene tilføres de tolv straffegjennomføringsenhetene. Antall årsverk i Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) reduseres som følge av utflytting av fellestjenester til lokalt nivå. Samtidig må KDI tilføres årsverk fra regionadministrasjonene for å ivareta oppgaver knyttet til klagesaksbehandlingen som legges til direktoratet. Kriminalomsorgsdirektoratet forventes totalt sett å få redusert antall årsverk etter omorganiseringen.

KDI forventer på sikt en gevinst pga. stordriftsfordeler ved organisatorisk samling av administrative ressurser, frigjorte lederstillinger og reduserte husleieutgifter, jf. KDIs gevinstrealiseringsplan. KDI har beregnet en gevinst på 50 mill. kroner. Denne gevinsten skal tilføres kriminalomsorgen lokalt og gi økt kvalitet.

SPØRSMÅL NR. 313**Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 5. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hva vil statsråden foreta seg for å hindre at personer som er dømt for overgrep mot barn begår nye overgrep mens de venter på å sone, og vil statsråden påse at overgrepssdømte prioriteres til soning og får sonet sin dom raskt?

BEGRUNNELSE:

Den 28. oktober kunne NTB melde at en mann som i januar i år ble dømt til nærmere fem års fengsel for flere overgrep i Telemark, nå er pågrepet for et nytt overgrep - denne gangen i Trøndelag. Mannen, som er fra Telemark, var kalt inn til soning av dommen den 9. november, men mandag denne uken ble han pågrepet igjen. Mannen er nå siktet for seksuell omgang med en jente under 16 år, og det er likhetstrekk mellom dette forholdet og flere av forholdene mannen er dømt for tidligere.

Mannen er nå fengslet frem til han begynner soningen den 9. november, på bakgrunn av at hverken domfellelse eller innkalling til soning hindrer nye straffbare forhold, og retten har konkludert med at det foreligger sterk grad av sannsynlighetsovervekt for nye straffbare forhold dersom han løslates nå.

Det er bra at den overgrepssdømte mannen nå er fengslet. Det faktum at mannen begikk et nytt overgrep mens han ventet på å sone den forrige dommen, burde imidlertid utvilsomt ha vært unngått. Det er uakseptabelt at overgrepssdømte går løs i samfunnet i påvente av å sone sin dom, og begår overgrep mot forsvarsløse barn. Det er avgjørende at det settes i verk tiltak umiddelbart for å sørge for at kriminelle kan gå direkte fra dom til soning, slik at vi kan forhindre den fare for omverdenen de representerer når de går løs.

Svar:

Det er viktig at domfelte raskt kommer i gang med soningen. Fra en dom er avsagt til soningen kan starte, skal en sak igjennom flere av aktørene i straffesakskjeden. I den aktuelle saken tok det for lang tid fra dom ble avsagt og gjort rettskraftig til den ble oversendt kriminalomsorgen. Justis- og beredskapsdepartementet arbeider kontinuerlig med hvordan kvaliteten og effektiviteten i straffesakskjeden kan forbedres.

Overgrepssdømte skal prioriteres til soning. Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) har opplyst at alvorlig kriminalitet, herunder domfelte dømt for seksualforbrytelser, har høyeste prioritet til innkalling til soning. Tidligere i år

innførte kriminalomsorgen restriksjoner for innkalling til soning på grunn av smitteverntiltak. Også i denne perioden ble denne typen dommer prioritert og innkalt som vanlig.

Samtidig er det viktig å forebygge overgrep mot barn. I september åpnet Det finnes hjelp, en digital lavterskeltjeneste og et behandlingstilbud i poliklinikk for voksne fra 18 år, som står i fare for å begå overgrep mot barn eller har seksuell interesse for barn. Tilbudet betjenes av psykologer og leger som har kompetanse på feltet. Kriminalomsorgen har et frivillig, landsdekkende behandlingstilbud, BASIS, for personer som er dømt for seksuallovbrudd og soner sin straff, og som har antatt forhøyet tilbakefallsrisiko til nye seksuallovbrudd. Målet er å tilby helsehjelp til innsatte som er dømt for seksuallovbrudd og som antas å ha særlig behov for spesialisert behandling. Behandlingen følges opp etter endt soning.

SPØRSMÅL NR. 314**Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 11. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Er det mulig for de nye SAR Queen-helikoptrene å lande ved akuttmottaket på Hamar, og hvis ikke, hva vil statsråden gjøre for at det skal bli mulig?

BEGRUNNELSE:

De nye redningshelikoptrene AW101, døpt «SAR Queen» har gjennomført tester som viser at tyngde og lufttrykk ved landing gjør at landingsplassene ved flere norske sykehus må utbedres. I et notat om helikopterlandingsplasser ved landets sykehus fra 2013 havnet Hamar sykehus i gruppe 1, sykehus hvor prosjektet mente at det var høyest prioritet for å iverksette tiltak.

Svar:

Dagens Sea King redningshelikoptre lander ved de fleste av landets akutt sykehus, men det er kun et mindre antall av disse sykehusene som har landingsplasser tilpasset redningshelikoptrene. I de aller fleste tilfeller benyttes parkeringsplasser, idrettsbaner eller flyplasser i nærheten.

De nye redningshelikoptrene Sar Queen har som nevnt i spørsmålet høyere vekt og gir mer rotorvind enn dagens Sea King-helikopter. Stortinget vedtok derfor i behandlingen av Prop. 146 S (2010-2011) Anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. i perioden 2013-2020, jf. Innst. 82 S (2011-2012), at Justis- og beredskapsdepartementet også kunne gjennomføre infrastrukturtiltak, herunder tilpasning av landingsmulighetene ved sykehus som benyttes av dagens redningshelikoptre.

Kostnadsrammen som Stortinget vedtok satte en økonomisk ramme for anskaffelsen av nye redningshelikoptre, inkludert tilpasning av landingsplasser. Hvilke sykehus som vil få tilpasset landingsplassene vil derfor, som for øvrige deler av anskaffelsen, være gjenstand for kost-nytte vurderinger, der faktorer som for eksempel antall flybevegelser (landinger/ avganger), kostnader og alternative landingsmuligheter må veies opp mot hverandre.

I gjennomgangen som ble gjort i forbindelse med gjennomføring av prosjektet i 2013 kom det frem at Sea King ikke kan lande ved sykehuset på Hamar, men måtte benytte flyplassen i nærheten. Det samme vil gjelde nytt redningshelikopter. Gjennomgangen den gang viste at redningshelikopteret kun hadde landet én gang i løpet av de siste syv årene ved sykehuset på Hamar.

Jeg vil minne om at de fleste akuttoppdrag i luftambulansetjenesten håndteres av tjenestens ordinære fly og helikoptre. Luftambulansetjenestens helikoptre er vesentlig mindre enn Sar Queen, og fordrer heller ikke de tilpasningene som de nye redningshelikoptrene trenger. Samtidig vil jeg også minne om at den oppgraderingen vi nå gjør av redningstjenestens helikoptre innebærer at vi får helikoptre med en helt annen marsjart og evne til å operere under dårlig vær osv. Dette vil bety at man både kan gjennomføre redningsoppdrag raskere, og at man raskere kan transportere eventuelle pasienter til sykehus. De nye redningshelikoptrene er et vesentlig løft for landets redningstjeneste, og en klar styrking av vår luftambulanseskapasitet.

SPØRSMÅL NR. 315**Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 9. november 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Hva er grunn til at dette tar så lang tid?

BEGRUNNELSE:

Kompensasjonsordningen for kulturarrangører og underleverandører hadde søknadsfrist 15. september for tap og merutgifter i forbindelse med utsettelse, stenging og av-

lysning av arrangementer i kultursektoren for perioden 1. mai- 31.august.

Informasjon om hvor lang tid saksbehandlingen ville ta har endret seg, fra at man i starten antok vedtak senest 6.oktober. Deretter kom ny beskjed fra Kulturrådet at dette ville komme neste uke, altså i uke 43. Kulturrådet skrev da at de ventet på Kulturdepartementet. Kulturdepartementet på den andre side viser til at de venter på ESA.

Forvirringen virker å være komplett. I mellomtiden drukner kulturlivet i regninger og må be sine kreditorer om stadige utsettelse. For hver dag som går øker sannsynligheten for at folk går konkurs, noe som i henhold til ordningens retningslinjer vil bety at «det utbetales ikke kompensasjon dersom det innen utbetalingen blir åpnet konkurs hos arrangøren.»

Svar:

For å unngå å måtte avkorte kompensasjonen til søkerne for perioden 1. mai–31. august, la regjeringen inn ekstra midler i kompensasjonsordningen. Det innebar samtidig at ordningen måtte til ESA for ny godkjenning. Rammen for perioden var opprinnelig på 950 millioner kroner, men ble økt med 392 millioner kroner for å dekke inn merbehovet. Dette kommer i tillegg til de 300 millioner kronene for perioden mars-april.

Nå som ESA har godkjent forskriftene og budsjettøkningen, har jeg gitt Kulturrådet klarsignal til å betale ut kompensasjon, og å legge ut søknadsskjemaene for resten av året. Kulturrådet er dermed nå i gang med å betale ut kompensasjon til kultursektoren for perioden 1. mai – 31. august.

SPØRSMÅL NR. 316

Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 9. november 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Ser utenriksministeren at det er nødvendig å styrke innsatsen mot diskriminering av Ahmadiyya-muslimer, og stille tydeligere krav til respekt for retten til fri religionsutøvelse overfor styresmaktene i Pakistan og andre land hvor retten trues?

BEGRUNNELSE:

Mediene bringer mange eksempler på forfølgelse og overgrep mot ahmadiyya-tilhengere og andre religiøse minoriteter i Pakistan. Det skjer også i andre land.

Det er urovekkende at det også meldes om mer hatretorikk i Pakistan, særlig rettet mot ahmadiyya-tilhengere.

Blasfemilovgivningen i Pakistan undergraver den grunnlovsfestede retten til fri religionsutøvelse, og gjør det straffbart for ahmadiere å praktisere sin tro. Ahmadiere arresteres og fengsles på grunn av religionsutøvelse, med henvisning til blasfemiloven.

Situasjonen for ahmadiene er uholdbar, og gjør det nødvendig å styrke det internasjonale engasjementet for trosfrihet. Norge er i posisjon til å forsvare tros- og livssynsfriheten internasjonalt, og bør vurdere ulike internasjonale initiativ for å avhjelpe ahmadiene, ikke minst i deres pressede situasjon i Pakistan.

Svar:

Regjeringen er svært bekymret for ahmadiyyamuslimenes vanskelige stilling i mange land. Tilhengere av trosretningen ahmadiyya aksepteres ikke som muslimer i flere land, inkludert Pakistan, hvor de ble erklært som ikke-muslimer gjennom et lovvedtak i 1974. Mens Pakistans grunnlov fastslår retten til fri religionsutøvelse, setter blasfemilovgivningen sterke begrensninger på ahmadienes trosfrihet gjennom kriminalisering av religionsutøvelsen. Ahmadiere og andre trosminoriteter i Pakistan er utsatt for forfølgelse og tidvis grove overgrep. I stor grad uteblir etterforskning og rettsforfølgelse fra det offentlige i slike saker. Denne de facto straffefriheten, kombinert med utbredt hatretorikk, bidrar til å fremme nye overgrep.

Forfølgelsen av ahmadiene bekymrer meg sterkt. Vi har god kontakt med representanter for det norske ahmadiyyamiljøet, som bidrar til å holde oss oppdatert om situasjonen generelt og enkeltsituasjoner spesielt. Vår ambassade i Islamabad har også kontakt med ahmadiyyamiljøet i Pakistan.

Menneskerettighetsspørsmål inngår i vår dialog med pakistanske myndigheter, og norske myndigheter tar jevnlig opp forholdene for ahmadiene og andre trosminoriteter i Pakistan. Vår klare forventning er at Pakistan etterforsker og rettsfølger alle tilfeller av vold mot

religiøse minoriteter. Dette ble senest tatt opp i statssekretær Jens Frølich Høltes samtale med Pakistans utenriksråd Sohail Mahmood 30. september i år.

Vår ambassade i Islamabad har engasjert seg i prosjekter for religionsdialog, blant annet gjennom Kirkens Nødhjelp, med mål om å redusere diskriminering og fremme økt forståelse mellom ulike trosgrupper i samfunnet. Norge støtter også den ikke-statlige organisasjonen Human Rights Commission Pakistan (HRCF), som dokumenterer og kritiserer menneskerettighetsbrudd i landet, herunder knyttet til trosminoriteter.

I FNs menneskerettighetsråds landhøring (UPR) av Pakistan har Norge gitt anbefalinger om tros- og livssynsfrihet. I den siste høringen i november 2017 aksepterte Pakistan vår anbefaling om å etterforske alle tilfeller av vold mot trosminoriteter og påse at gjerningspersonene holdes ansvarlige. Vi vil fortsette å følge opp dette i fremtidige landgjennomganger samt i vår dialog direkte med pakistanske myndigheter.

Begrensninger i tros- og livssynsfriheten er dessverre et økende problem i mange deler av verden. Dette er meget bekymringsfullt, og regjeringen har derfor økt innsatsen for tros- og livssynsfrihet og religiøse minoriteters rettigheter de siste årene. I dette arbeidet prioriteres sårbare grupper. Norge samarbeider både med FN og med frivillige organisasjoner som Stefanus-alliansen. Ivaretagelse av trosfrihet og bedring av kårerne for trosminoriteter blir fremholdt i vår politiske kontakt med andre lands myndigheter. Vi fremmer også trosminoriteters rettigheter i samarbeid med lokale menneskerettsorganisasjoner og menneskerettighetsforkjempere.

Jeg viser for øvrig til mine svar på spørsmål til skriftlig besvarelse fra henholdsvis stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal (KrF) i september 2020 og stortingsrepresentant Knut Arild Hareide (KrF) i september 2019 angående situasjonen for religiøse minoriteter i Pakistan.

SPØRSMÅL NR. 317

Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 6. november 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hvordan vurderer forsvarsministeren de beredskapsmessige konsekvensene av å delta i Cooperative Deployment, og hva er de faktiske økonomiske kostnadene ved å delta i et slikt konsept?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2021 (Prop. 1 S Forsvarsdepartementet) opplyses det om at Norge tar sikte på å sende en frengatt til det amerikanskledede Cooperative Deployment i 2021-2022:

«Dette for å styrke evnen til norsk maritim deltakelse i aktiviteter som bygger opp under evne til kollektivt forsvar, fremme interoperabilitet med amerikanske sjøstridskrefter, og legge til rette for amerikansk forsterkning av Europa og Norge i krise og krig. Hovedaktiviteten planlegges til Atlanterhavet og Middelhavet, men det er mulig det blir deployeringer også utenfor NATOs kjerneområder. Endelig beslutning om deltakelse fattes når avtaler er ferdigforhandlet og tilstrekkelig informasjon om seilingsplaner foreligger.»

Det nevnte konseptet og Norges mulige deltakelse er også behørig dekket i mediene, blant annet i NRK, de siste

dagene. Der kommer det også frem at den foreløpige seilingsplanen innebærer opphold i Rødehavet, Omanbukta og Det indiske hav.

Tidligere har fagmiljøer advart mot at slike omfattende forpliktelser har konsekvenser for beredskapen i våre nærområder. Det har også lenge vært advart mot at Sjøforsvaret har betydelige personellutfordringer. Etter forliset av KNM «Helge Ingstad» har også Marinen færre ressurser å trekke på til å løse omfattende og utfordrende oppgaver i våre nærområder, spesielt i nordområdene. Det er derfor rimelig å anta at deltakelse i en omfattende operasjon med lang varighet, som Cooperative Deployment, vil ha negative konsekvenser for beredskapen i Norge.

I et svarbrev i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet datert 13.10.2020 opplyser Forsvarsdepartementet om at planlagt kostnad ved deltakelse i Cooperative Deployment er 31 mill. kroner. Det opplyses ikke videre hvordan en er kommet frem til denne summen. Å vite hvilke utgifter som blir dekket i nevnte beregning, spesifikt om kostnader til personell for å øke bemanning for å sikre at beredskapen ikke svekkes som følge av en eventuell norsk deltakelse, er av stor interesse.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 2. november 2020, med spørsmål fra stortings-representant Audun Lysbakken om «hvordan vurderer forsvarsministeren de beredskapsmessige konsekvensene av å delta i Cooperative Deployment, og hva er de faktiske økonomiske kostnadene ved å delta i et slikt konsept?»

Jeg vil innledningsvis understreke at regjeringen vil fatte endelig beslutning om deltagelse i Cooperative Deployment i 2021. Eventuell deltagelse vil gi Forsvaret verdifull erfaring i samvirke med vår viktigste allierte under krevende og realistiske forhold. Det vil styrke Forsvarets evne til å operere sammen med amerikanske styrker i eventuelle kriser, inkludert i norske nærområder. Seiling av den amerikanske marinen i Atlanterhavet og Middelhavet bidrar til å understreke USAs evne og vilje til å yte

militær støtte til europeiske allierte. Det er en viktig del av NATOs samlede beredskap, og er viktig også for Norges sikkerhet.

Eventuell deltagelse planlegges med én fregatt som ellers ville seilt i NATOs stående flåtestyrker, og går derfor ikke på bekostning av nasjonal beredskap. Seiling i både NATO og Cooperative Deployment bidrar til alliansens samlede beredskap, som også styrker norsk sikkerhet.

Utgiftene ved eventuell deltagelse i Cooperative Deployment er for 2021 foreløpig beregnet til 31 mill. kroner. Faktiske utgifter vil avhenge av seilingsmønster og nøyaktig startdato. Dette er forhold som ennå ikke er endelig besluttet. Midlene går i hovedsak til mannskapets utenlandstillegg, besetningsbytte i løpet av toktet samt drivstoff og annen understøttelse.

SPØRSMÅL NR. 318

Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 5. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for ordningen der politiet mottar privat finansiering for polititjenester ved vindkraftutbygging, herunder hvordan man forsikrer at vindkraftutbygger og leverandører kun betaler for lovpålagt transportstøtte og at betaling ikke går til ordensvern i utbyggingsområdet, og kan statsråden garantere at privat finansiering av politiet ikke er gått til andre polititjenester enn transportstøtte og ikke direkte eller indirekte har gått til ordensvern i forbindelse med protester mot vindkraftutbygging?

BEGRUNNELSE:

29. mai 2019 avdekket NRK at vindkraftturbinleverandøren Vestas og Statkraft har betalt politiet i Trøndelag 4 millioner kroner som er brukt til å dekke 21 politistillinger. Stillingene er hovedsakelig brukt til transportstøtte ved frakt av vindturbiner til vindkraftanlegg på Fosen og Hitra.

Politoloven § 1 fastslår at Staten skal sørge for den polititjeneste som samfunnet har behov for.

I tilfeller som de ovennevnte er imidlertid utbygger pålagt å betale for politiets transportstøtte, og privat finansiering av slike tjenester er derfor innenfor loven.

Dersom politiet mottar ekstern finansiering for polititjenester som ikke er relatert til transportstøtte, kan dette imidlertid bryte med politilovens prinsipp om at det er staten som skal sørge for polititjenester.

På spørsmål fra NRK om finansieringen har ført til en styrking av politikorpset i Trøndelag, betalt av vindkraftutbyggingen, svarer politimesteren følgende: «Det er tatt inn folk på korttidskontrakter. Den overskuddsressursen som ikke er brukt direkte på transport, er brukt i annen polititjeneste.» Svaret kan forstås som at pengene Vestas har betalt politiet, har gått til andre ting enn lovpålagt transportstøtte.

De siste årene har vindkraftutbygging som ødelegger naturmiljøet møtt økende motstand fra lokalbefolkningen. Mange steder, også i Trøndelag, har befolkningen i flere tilfeller vært kritiske til hvordan politiet blir brukt for å hindre fredelige protester mot vindkraftutbygging. I Trøndelag uttrykte vindkraftmotstandere til NRK stor misnøye med at politiet mottar finansiering fra en privat leverandør i vindkraftutbygginger.

Også politimester Moe vedgikk overfor NRK at

«betaling fra vindkraftutbyggere kan være kontroversielt, slik konflikten om vindkraftutbygging har utviklet seg».

Bekymringen om at utbyggere og private leverandører i kontroversielle vindkraftutbygginger finansierer politiet i områder der politiet også står for ordensvern overfor fredelige vindkraftprotester, er altså ikke begrenset til det rent juridiske. Det er derfor ønskelig at statsråden også gir sitt syn på bekymringen om hvorvidt slik finansiering er forsvarlig eller ikke og om den kan ramme tilliten til politiet.

Svar:

Det følger av politiloven at politiet skal beskytte person, eiendom og fellesgoder, samt verne om all lovlig virksomhet og opprettholde den offentlige orden og sikkerhet. Politimesteren er delegert myndighet til å beslutte ressursbruk internt i sitt distrikt.

I denne konkrete saken har Trøndelag politidistrikt brukt ressurser på å opprettholde trafikksikkerheten, herunder å ledsage transportene med materialer til utbyggingsområdet. Dette er kostnader som politiet vil

få dekket etter vegtrafikkloven § 40 b, som stadfester at transportutøver som er ansvarlig for utførelsen av transport som på grunn av lengde, bredde, høyde eller vekt krever særlig medvirkning fra offentlig myndighet. Transportutøver kan pålegges å dekke de utgifter vedkommende myndighet har hatt til slik medvirkning.

I dette tilfelle har politimesteren valgt å ansette midlertidige ressurser slik at oppgaven kan bli løst uten bruk av overtid og uten at andre politioppgaver må nedprioriteres.

Ifølge politiet er disse ikke benyttet til oppdrag opp mot vindkraftmotstandere.

Spørsmålet omkring transportstøtte og kostnadene for dette har blitt anmeldt til Spesialenheten for politisaker ved flere anledninger. Spesialenheten sier følgende etter sine undersøkelser:

«Undersøkelsene gir ingen holdepunkter for at betalningene fra Vestas til politiet har gått ut over de faktiske kostnadene politiet har hatt i forbindelse med det omfattende transportopdraget».

SPØRSMÅL NR. 319

Innlevert 31. oktober 2020 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen

Besvart 6. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hvordan har statsråden sett for seg at rullestolbrukere skal få tilgang til drosje, når frislippet av drosjekjøringen nå er effektivt, og man allerede nå ser at det er de svakestegruppene som taper på lovendringene?

BEGRUNNELSE:

I Stavanger Aftenblad kan man, den 28.oktober, lese om rullestolbruker Katharina Haaland, som måtte vente i 3 timer på å få en drosje til å kjøre henne hjem. Sentralens ledelse har beklaget hendelsen, men innrømmet samtidig at det nok dessverre blir en del av fremtiden at det er lange ventetider på spesialtransport av kunder med særlige behov. Kombinasjonen av økte avgifter på spesialbiler, svekkede rammevilkår og strammere konkurranse har allerede ført til en reduksjon i antall taxier spesialbygd for slik transport, fra 23 til 6 biler i Stavanger-området. Statsråden signaliserer i artikkelen at han vil følge situasjonen nøye.

Alle opposisjonspartiene, unntatt Frp, har vært sterkt kritiske til den nye drosjelovgivningen og økte avgifter på disse spesialbilene. Og nå kan man altså, allerede før reformen trer i kraft, se at det er de svakeste kundegruppene som lider mest for en feilslått drosjelovgivning. Statsråden sier også i samme artikkelen at han vil følge utviklingen nøye, og at fylkeskommunene kan stille krav om universell utforming av drosjer dersom markedet ikke leverer. Statsråden sier videre at «det er viktig for meg å følge opp dette, for drosjemarkedet skal fungere godt i hele landet for alle passasjerer.» Frie markedskrefter har ingen samvittighetskvaler overfor svake grupper i samfunnet. Det ansvaret overlater markedet til stat, fylker og kommuner å håndtere!

Svar:

Det er viktig for regjeringen at det er et godt drosjetilbud til alle grupper i samfunnet.

Det har over tid vært indikasjoner på at drosjemarkedet ikke har fungert optimalt. Innovasjonen i bransjen har

vært begrenset og drosjetilbudet har ikke nødvendigvis vært tilpasset kundenes behov. Allerede før ny drosjeregulering trådte i kraft, så vi oppslag i media om at drosjetilbudet til rullestolbrukere ikke var tilfredsstillende. Blant annet ble det vist til lange ventetider og vanskeligheter med å få transport til visse tider på døgnet. Dette er eksempler på at tidligere drosjeregulering ikke har fungert i tilstrekkelig grad.

Det vil også fremover være like stort behov for og etterspørsel etter spesialtilpassede kjøretøy. Endringene i drosjereguleringen gir aktørene i markedet større fleksibilitet til å tilpasse tilbudet til denne etterspørselen. Dette kan bidra til at til at markedet selv utvikler gode løsninger også for transport av personer med nedsatt funksjonsevne.

Offentlige myndigheter, som helseforetakene og kommunene, kjøper i dag transport for personer med nedsatt funksjonsevne, og kan da stille krav om universell

utforming. Det offentlige betaler også for andre transportordninger, som TT-ordningen som dekker fritidsreiser for personer med nedsatt funksjonsevne. Offentlige kjøp bidrar, i kombinasjon med øvrig etterspørsel etter universelt utformede drosjer, til at det er og vil være en viss andel spesialtilpassede drosjer i markedet. Dersom markedet utover dette ikke gir et tilfredsstillende tilbud for personer med nedsatt funksjonsevne på kommersielt grunnlag vil fylkeskommunene kunne kjøpe ytterligere kapasitet eller stille krav om universell utforming i enerettskontrakter. Det kan også være et alternativ for fylkeskommunene å etablere tilskuddsordninger med støtte til spesialutstyr i drosje.

Vi skal ha et drosjemarked som fungerer godt i hele landet, for alle passasjergrupper, og tilbudet til personer med nedsatt funksjonsevne er et område vi vil følge nøye med på i tiden fremover. Blant annet i evalueringen som ble varslet i forbindelse med lovendringen.

SPØRSMÅL NR. 320

Innlevert 1. november 2020 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 6. november 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at Nannestad og andre kommuner som kan dokumentere sine tapte inntekter og økte utgifter relatert til koronasituasjonen får dette dekket fullt ut, og vil statsråden sørge for at fylkesmennene nå straks setter i verk utbetalinger til kommunene på tilbakeholdte skjønnsmidler?

BEGRUNNELSE:

Viser til brev fra Nannestad kommune datert 27.10.20 til kommunal- og moderniseringsministeren hvor kommunen redegjør for sine kostnader vedrørende koronapandemien. I brevet peker Nannestad kommune på at de har hatt tapte inntekter og økte kostnader på omlag 50 millioner kroner og ber om at denne summen blir kompensert. I brevet peker også Nannestad kommune på at Fylkesmannen holder skjønnsmidler tilbake og at disse burde vært delt ut på et tidligere tidspunkt slik at usikkerheten rundt økonomien for både 2020 og 2021 kunne blitt mindre.

Svar:

Koronakrisen har store konsekvenser for norsk økonomi og rammer alle næringer og sektorer over hele landet, også kommunesektoren. Gjennom hele koronakrisen har regjeringen vært tydelige på at den skal stille opp for kommunene. Det har regjeringen gjort gjennom flere økonomiske tiltakspakker. En arbeidsgruppe med representanter for staten og kommunesektoren avga 16. oktober en delrapport om de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren av virusutbruddet. På bakgrunn av rapporten er staten og KS enige om at kommunesektoren i 2020 er kompensert for merutgifter og mindreinntekter som skyldes virusutbruddet i makro. Arbeidsgruppens rapport viste også at selv om kommunene er kompensert i makro, så er ikke kompensasjonen målrettet nok til å fange opp utgiftsvariasjoner kommunene i mellom, blant annet for å kunne følge opp TISK-strategien ved større utbrudd. Situasjonen i de enkelte kommunene varierer mye, både på grunn av smittesituasjonen og andre forhold.

Siden pandemien startet er det bevilget i alt 1,3 milliarder kroner over skjønnsmidlene. Dette inkluderer 500 millioner kroner i Prop. 142 S (2019-2020) som særskilt er rettet mot kommuner med store utbrudd. Midlene

fordeles videre til kommunene av fylkesmennene. Fylkesmennene vil med sin lokalkunnskap kunne målrettet fordeling av kompensasjonen bedre til kommuner med store kostnader. Fylkesmennene har fått en frist til 1. desember med å melde inn en kommunevis fordeling av samtlige av disse midlene til departementet. Mye av midlene er ennå ufordelt, men vil bli utbetalt i løpet av året. Fristen er nettopp satt til 1. desember for at fylkesmennene skal kunne se ulike kommuner i sammenheng, og ha et helhetlig blikk på situasjonen som kommunene står i.

Fylkesmennene har fått i oppdrag å kartlegge situasjonen i kommunene i eget fylke for å identifisere hvilke kommuner som har hatt spesielt store kostnader som følge av koronakrisen. Dersom denne kartleggingen til

fylkesmennene tyder på at skjønnsmidlene som er gitt så langt ikke er tilstrekkelige, vil regjeringen foreslå økte skjønnsmidler til kommuner med særskilt store økonomiske behov som følge av virusutbruddet i nysalderingen av 2020-budsjettet.

Regjeringen vil legge frem et tilleggsnummer til 2021-budsjettet i løpet av november. Regjeringen har allerede varslet at den vil foreslå å tilføre 7,3 milliarder kroner ekstra til kommunesektoren for første halvår 2021. Dette er basert på arbeidsgruppens rapport. Jeg mener at dette skal gi kommunene god forutsigbarhet, både med tanke på å opprettholde aktiviteten i 2020 og å kunne planlegge for 2021.

SPØRSMÅL NR. 321

Innlevert 1. november 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 5. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Er statsråden klar over at POD har innført styringssystemer i politiet som er klart i strid med Stortingets vilje og politiets primærstrategi?

BEGRUNNELSE:

I kronikk fra politikontakt og tillitsvalgt i Politiets fellesforbund i Agder, kommer det i Fædrelandsvennen den 28. oktober frem:

(...) Men det handler også om hvor terskelen ligger for når politiet kommer når det skjer noe som publikum opplever bør håndteres av politiet. Og her har det skjedd en vesentlig endring i politireformen. For det er innført nye, nasjonale standarder fra Politidirektoratet (POD) som hever terskelen for hva politiet skal bruke ressurser på. Flere oppdrag blir avsluttet med «ikke kapasitet», selv om det vitterlig er ledige ressurser, og dette er tilsiktet fra POD sin side.

Man har innført noen nye parametere, der avstanden til nærmeste ledige patrulje i seg sjøl gir grunnlag for å avise å sende patruljen. Dette gjør at politiet i mindre grad enn før er i stand til å jobbe proaktivt ved å være synlig til stede før en situasjon eskalerer, og dermed får dårligere forutsetninger for å forebygge straffbare handlinger. Stortinget har jo bestemt at forebygging skal være politiets primærstrategi. POD har altså med viten og vilje innført styringssystemer som gir konsekvenser som er klart i

strid med Stortingets uttalte vilje både i politireformen og i valg av strategi.

Konsekvensene av dette systemet ble blant annet omtalt av Dagbladet i november 2019: <https://www.dagbladet.no/nyheter/dropper-titusenvis-av-oppdrag---mangler-kapasitet/71831442>

Svar:

Stortingsrepresentanten begrunner spørsmålet med at Politidirektoratet (POD) har innført nye nasjonale standarder som hever terskelen for hva politiet skal bruke ressurser på, og viser videre til en økning i loggføringen av oppdrag kodet som «ikke kapasitet» i politioperativt system (PO).

Jeg vil understreke at Justis- og beredskapsdepartementet ikke er kjent med at «POD har hevet terskelen for hva politiet skal bruke ressurser på». Jeg legger til grunn at Politidirektoratet styrer politidistriktene i tråd med føringene fra storting, regjering og departement, med de styringssystemer som er innført.

Som det fremgår av Politimeldingen (Meld. St. 29 (2019-2020)), er det gjennomført en rekke tiltak i politiet for sikre et mer enhetlig, effektivt og robust politi som leverer likere polititjenester i hele landet. Eksempler på tiltak er opplærings- og kompetansehevingsprogram for å sikre likere oppfølging uavhengig av politidistrikt, utvikling av robuste fagmiljø som gir distriktene bedre forutsetnin-

ger for selv å kunne løse kriminalitetsutfordringene samt profesjonaliseringen av operasjonssentralene og felles tjenestekontor som bidrar til bedre ressursplanlegging og –styring i det enkelte distrikt. Førstnevnte tiltak er også noe av forklaringen knyttet til økningen i bruk av koden «ikke kapasitet» for politiets oppdrag i enkelte politidistrikter.

Som informert i svar på spørsmål nr. 2637 om bruk av koden «ikke kapasitet» til representanten Sigbjørn Gjelsvik, opplyser POD at økningen i bruk av koden «ikke kapasitet» bl.a. skyldes bevisstgjøring og endret praksis knyttet

til bruk av koden som følge av gjennomføringen av det nasjonale opplæringskonseptet ved operasjonssentralene i 2017. POD opplyser også at den store majoriteten av oppdragene som blir avsluttet med «ikke kapasitet» har lav prioritet i forhold til andre pågående hendelser og at det gjøres en politifaglig vurdering av hvert enkelt oppdrag. Eksempler på oppdrag med denne koden er henvendelser fra publikum om støy og forstyrrelse av natteroen, og er oppdrag som ofte sammenfaller i tid med andre mer alvorlige hendelser som vold på nattetid i helgene.

SPØRSMÅL NR. 322

Innlevert 1. november 2020 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 10. november 2020 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Er statsråden kjent med vurderingene gjort av RGF i brev av 18. september 2020, og hvordan har brevet påvirket statsrådets vurdering av å holde tilbake 400 av 500 mill. kroner i tilskudd til pakkereiseselskapene vedtatt av Stortinget i RNB og vurderingen av at GIEK ikke kunne bidra til å garantere overfor RGF?

BEGRUNNELSE:

Det vises til statsrådets svar av 22.okt der hun avviser behovet for at staten hjelper reisearrangører med å stille garanti til Reisegarantifondet. Dette står i sterk motstrid til brev fra RGF til BFD av 18. september som er omtalt i DN 31. oktober. I DN framgår det at forsikringsselskapene som har stilt garantier nå sier opp disse i forkant av at selskapene har ny frist for fornyet garanti 1. des. Videre sies det:

«Pakkereiseselskapene kan stille garanti selv med egne midler eller søke om garanti hos banker. «Det førstnevnte er uaktuelt for nærmest samtlige medlemmer, da de har vært uten omsetning i seks måneder. Det sistnevnte anses som utfordrende» «Virkningene er meget alvorlige for de arrangører det gjelder. Vi opplever at nærmest samtlige garantister nekter å utstede nye garantier, da dette øker deres eksponering. Dette betyr at vi kommer til å oppleve en bølge av konkurser, ev. oppsigelser, ultimo 2020», skriver fondets daglige leder.

Mange av selskapene har tæret på egenkapitalen og økt lånebelastningen i tiden med refusjoner til kunder samtidig som de ikke har fått refusjoner fra sine leverandører. Dette var årsaken til at Stortinget vedtok en tilskuddsordning på kr 500

mill. i tillegg til regjeringens låneordning ved revidering av statsbudsjettet i juni.

«IN forvalter tilskudds- og låneordningen på vegne av NFD og opplyser til DN i september: «Det kan gis inntil 80 prosent støtte. I den første tildelingen er det gitt 20 prosent tilskudd og evt. resterende i lån. Vi har mottatt 181 søknader om tilskudd innen ordningen til pakkereiseaktører per 17. september. 95,9 millioner kroner er gitt i tilskudd. Innovasjon Norge avventer en beslutning om hva som videre skal skje med ordningen.»

Opplysningene fra RGF gir grunn til å stille spørsmålstegn ved beslutningen om det allikevel ikke skulle være behov for tilskuddsordningen på 500 mill som Stortinget vedtok. Når RGF skal anslå risikoen ved å stille statlig garanti mener de at de største reiseselskapene vil overleve. Det betyr at inntil 60 % av reisearrangørene står i fare for å gå konkurs uten statlig garanti. Det stemmer for øvrig godt med informasjonen reisearrangørene selv gir. En statlig garanti gjennom GIEK ville sikret at reisearrangørene hadde en realistisk mulighet til å fortsette sin virksomhet.

Svar:

Jeg er kjent med brevet fra Reisegarantifondet til Barne- og familiedepartementet 18.9.2020. Jeg kan forsikre om at brevet ikke har innvirket på tidsplanen for utbetalinger av tilskudd fra Innovasjon Norge, og det holdes ikke tilbake midler fra ordningen. Videre utbetalinger av tilskudd følger Stortingets vedtak, jf. Innst. 19 S (2020-2021). Ifølge vedtaket skal det deles ut tilskudd til pakkereisearrangører i en andre fordelingsrunde slik at tilskuddene samlet utgjør 40 pst. av det dokumenterte grunnlaget. Søkerne hadde

opprinnelig frist til 15. september for å levere dokumentasjon på tilbakebetaling til kunder, men det ble vurdert som rimelig å gi utsatt frist til 13. oktober til søkere som ikke hadde levert innen fristen. Det har deretter vært nødvendig å gjøre nye beregninger. Dette er bakgrunnen for at andre fordelingsrunde foreløpig ikke er utbetalt. Innovasjon Norge mottar i disse dager oppdatert oppdragsbrev om bl.a. denne ordningen, og vil da kunne utbetale andre runde av tilskudd.

Brevet fra Reisegarantifondet inngikk i kunnskapsgrunnlaget for vurderingen av hvorvidt staten bør ta en rolle som garantist for pakkereiseselskapene. Jeg har et godt samarbeid med barne- og familieministeren når det gjelder pakkereiser. Vi er både opptatt av forbrukernes rettigheter og å sørge for at næringsdrivende kan drive virksomhet. Jeg viser i denne forbindelse også til mitt svar på spørsmål nr. 143 til skriftlig besvarelse, sendt til Stortinget 22. oktober, hvor mine betenkeligheter rundt en rolle for GIEK som garantist overfor pakkereiseselskapene fremgår. Når smittesituasjonen er en annen, og folk både kan og vil reise på ferie igjen, så vil det med stor sannsynlighet også bli enklere for pakkereisearrangørene

å kunne få stilt garantier, melde seg inn i Reisegarantifondet og selge pakkereiser.

Regjeringen har satt i verk en rekke tiltak for å støtte reiselivsnæringen. Likevel medfører omsetningssvikt at faren for konkurs blant pakkereisearrangører er betydelig.

Dersom omfanget av konkurser blir stort, er det en risiko for at Reisegarantifondet ikke klarer å dekke kravene fra de reisende som omfattes av reisegarantiordningen. I tilleggsnummeret til statsbudsjettet for 2021 foreslår derfor regjeringen 100 millioner kroner i tilskudd til Reisegarantifondet, for å sikre at fondet kan møte sine forpliktelser overfor de reisende i 2021. Reisegarantifondet har også opplyst at pandemien har medført en svært stor økning i saksmengde. Regjeringen foreslår derfor også et ettårig tilskudd på 4 millioner kroner til økt saksbehandlingskapasitet i Reisegarantifondet.

På bakgrunn av hvordan smittesituasjonen har utviklet seg den senere tiden har regjeringen i dag også foreslått nye tiltak for næringslivet som helhet.

Vi følger tett med på utviklingen innenfor pakkereisebransjen, reiselivet og næringslivet for øvrig og vurderer løpende behovet for tiltak.

SPØRSMÅL NR. 323

Innlevert 29. oktober 2020 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 6. november 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Meiner statsråden det er rett at fylka, og spesielt dei som er først, skal bere desse meirkostnadane utan at staten bidreg til dei auka driftskostnadane, eller vil statsråden vurdere å inngå forpliktande avtalar med fylka om medfinansiering av desse viktige klimatiltaka?

GRUNNGJEVING:

Fleire fylker arbeider med nye anbod på ferje- og snøggbåtar. Dette er i tråd med Stortinget sin uttrykte vilje om reduksjon i klimagassutslepp innan transportsektoren. Fylka opplever at staten ikkje er villig til å forplikte seg når det gjeld finansiering av meirkostnadane ny teknologi medfører, spesielt auka driftskostnadar i kontraktspérioden. Spesielt krevjane er det for dei fylka som er først ute, slik Vestland var på ferger, og no er på nye anbod på snøggbåtar. For nye snøggbåtanbod er prognosen for auka driftskostnadar 30-80 mill. årleg i fylgje fylkesrådmann i Vestland sine utgreiingar.

Svar:

Noreg er verdsleiande på grøn omstilling i alle delar av skipsfarten, og omlegginga til låg- og nullutsleppsløysingar på fylkeskommunale båt- og ferjesamband er ein viktig grunn til det. Låg- og nullutsleppsteknologi kan på kort sikt gje høgare kostnader, og staten har derfor stilt opp med fleire verkemiddel og tiltak overfor fylkeskommunane.

Fylkeskommunane finansierer båt- og ferjedrifta med billettinntekter og frie midlar. Det er derfor dei samla økonomiske rammene som er avgjerande for mogleghetene til å prioritere låg- og nullutsleppsløysingar. Regjeringa har lagt til rette for ein god kommuneøkonomi, og i statsbudsjettet for 2021 føreslår vi ein vekst i dei frie inntektene til fylkeskommunane på 400 mill. kroner. Innanfor veksten i dei frie inntektene, er 100 mill. kroner fordelt særskilt til båt- og ferjefylka. Fylkeskommunane får dermed eit auka økonomisk handlingsrom neste

år, noko som gjer det mogleg å prioritere låg- og nullutsløppsløysingar for båt og ferje.

Regjeringa har gjennom fleire år styrkt båt- og ferjefylka for å legge til rette for miljøvennlege løysingar innan båt- og ferjesektoren. I 2018 vart rammetilskotet til fylkeskommunane auka med 100 mill. kroner til dette føremålet, og i statsbudsjettet for 2021 føreslår vi altså å auke satsinga med ytterlegare 100 mill. kroner. Midlane er løyvde som ein del av dei frie inntektene til fylkeskommunane, og er derfor ein varig auke av inntektsnivået. I revidert nasjonalbudsjett for 2020 kom det i tillegg ei ekstraløyving til fylkeskommunane på 150 mill. kroner knytt til meirutgifter ved omlegging til el-ferjer.

Inntektssystemet er innretta slik at kostnadsnøkkelen vil fange opp ein eventuell sterkare vekst i utgiftene til båt og ferje enn til andre sektorar. Regjeringa har no gjort ei endring i inntektssystemet. Kor stor vekt den enkelte sektor skal ha, skal oppdaterast oftare enn før, jf. omtale i Prop. 105 S (2019–2020) Kommuneproposisjonen 2021. Det betyr at kostnadsveksten vi no ser innanfor båt- og ferjesektoren vil bli fanga opp raskare enn tidlegare.

Regjeringa har vidare støtta utviklinga av grøn teknologi gjennom Enova, Innovasjon Noreg, Noregs for-

skingsråd og Klimasats. Til dømes har Enova i perioden 2015–2019 gjeve tilsegn om støtte på i alt 896 mill. kroner til låg- og nullutsløppsløysingar for ferjesamband. Vidare er det i statsbudsjettet for 2020 løyvde 80 mill. kroner til utvikling av hurtigbåtar med låg- og nullutsløppsteknologi gjennom Klimasats. I revidert nasjonalbudsjett 2020 vart det løyvde ytterlegare 20 mill. til ein utviklingskontrakt for nullutsløppshurtigbåt under Klimasats, og i statsbudsjettet for 2021 føreslår vi å setje av endå 80 mill. kroner til utvikling av nullutsløppshurtigbåtar.

Til slutt vil eg presisere at kostnadsveksten vi har sett innanfor båt- og ferjesektoren dei siste åra ikkje berre er eit resultat av satsinga på miljøvennleg teknologi. Tidlegare i år leverte DNV GL oppdaterte utrekningar av fylkeskommunane sine meirkostnader ved omlegging til el-ferjer. Rapporten viste at meirkostnadene for fylkeskommunane knytt til miljøkrava i seg sjølv er relativt låge samanlikna med andre kostnadsdrivarar. Samtidig viste rapporten at omlegginga til el-ferjer har gjeve meirkostnader for fylkeskommunane, og staten stiller altså allereie opp slik at dei ikkje skal bere desse meirkostnadene aleine.

SPØRSMÅL NR. 324

Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 6. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Viser til svar på spørsmål nr. 230. Dersom fylkesmannen ikkje har gjort de egne vurderingene som loven krever, ser det ut til at det blir overlatt til brukeren, og dennes økonomiske evne og krefter å ta saken vidare. Det vil mange ikkje ha råd og krefter til.

På hvilken måte kontrollerer regjeringa at fylkesmennene følger sine plikter etter loven, og hva slags rettshjelp tilbys de som trenger å ta saken vidare i rettsapparatet?

Svar:

Fylkesmannen er klageinstans og har en viktig funksjon som rettssikkerhetsgarantist. Jeg viser til min redegjørelse for fylkesmannens ansvar i behandlingen av klager på kommunale vedtak i svar på spørsmål nr. 230 fra representanten. Som jeg redegjorde for i nevnte svar er fyl-

kesmannens vedtak endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd. Det er likevel flere måter pasienter, brukere og pårørende kan gå frem på dersom de mener avgjørelsen til fylkesmannen lider av vesentlige feil.

Statens helsetilsyn er som nevnt i tidligere svar overordnet organ for klagesaker etter blant annet pasient- og brukerrettighetsloven. I saker hvor avgjørelsen har stor betydning for enkeltindividet, og klageinstansens vurdering bygger på feil faktum, feil rettsanvendelse eller har saksbehandlingsfeil som har medvirket til feil resultat, kan Statens helsetilsyn omgjøre

fylkesmannens vedtak i medhold av forvaltningsloven § 35. Dersom pasient, brukere eller pårørende på vegne av disse mener at det er begått vesentlige feil fra fylkesmannens side, kan de be Statens helsetilsyn om å vurdere saken.

Et forvaltningsvedtak kan vidare bringes inn for Sivilombudsmannen for vurdering. Ombudsmannen kan

ikke selv endre vedtaket eller instruere forvaltningen om å gjøre det, men må nøye seg med "å uttale sin mening", jf. sivilombudsmannsloven § 10 første ledd. Normalt vil forvaltningen rette seg etter Sivilombudsmannens syn.

Ordningene jeg har skissert ovenfor er gratis og opprettet nettopp for å ivareta rettssikkerheten til pasienter og brukere. I tillegg har vi pasient- og brukerombudsordningen som arbeider for å ivareta pasientens og brukerens behov, interesser og rettssikkerhet overfor statlig spesialisthelsetjeneste, fylkeskommunal tannhelsetjeneste og kommunal helse- og omsorgstjeneste, og for å bedre kvaliteten i disse tjenestene. Bistanden fra ombudet er gratis.

Regjeringen ved departementet har etatsstyring av underliggende statlige virksomheter, herunder Statens helsetilsyn og fylkesmennene. Dette innebærer blant annet styring og oppfølging av at virksomheten gjennomfører aktiviteter i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger og med departementets fastsatte mål og prioriteringer og med rapporter fra de underliggende virksomhetene om relevant og pålitelig resultatinformasjon.

De ulike ordningene jeg har skissert ovenfor innebærer kontroll med at fylkesmannen og forvaltningen følger de krav som er oppstilt i loven.

Dersom pasient eller bruker vil bringe saken inn for domstolene, som representanten spesifikt nevner, vil spørsmålet kunne være om den enkelte kan ha krav på fri rettshjelp. Fri rettshjelp er etter lov om fri rettshjelp (rettshjelploven) en sosial støtteordning med formål å sikre nødvendig juridisk bistand til personer som ikke selv har økonomiske forutsetninger for å kunne ivareta et rettshjelpsbehov av stor personlig og velferdsmessig betydning. Pasient- og brukerrettighetsloven inneholder regler om rett til sentrale velferdsgoder, men er ikke omfattet av hovedregelen om rett til rettshjelp etter rettshjelploven. I tillegg til lovens opplisting av saker som kan gi rett til fri rettshjelp, jf. rettshjelploven § 11 første ledd, kan det likevel unntaksvis gis fri rettshjelp dersom saken ligner eller berører søker i spesiell stor grad, jf. bestemmelsens tredje ledd. Ved vurderingen skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med sakfeltene som er listet opp i bestemmelsens første og annet ledd.

Rettshjelpsordningen ligger under Justis- og beredskapsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 325

Innlevert 30. oktober 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 10. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Er det mulig for de nye SAR Queen-helikoptrene å lande ved akuttmottaket på Sykehuset Østfold Kalnes, og hvis ikke, hva vil statsråden gjøre for at det skal bli mulig?

BEGRUNNELSE:

De nye redningshelikoptrene AW101, døpt «SAR Queen» har gjennomført tester som viser at tyngde og lufttrykk ved landing gjør at landingsplassene ved flere norske sykehus må utbedres. I et notat om helikopterlandingsplasser ved landets sykehus fra 2013 havnet Sykehuset Østfold Kalnes i gruppe 3, sykehus som i utgangspunktet ikke krevde mye utbedring, men de nye helikoptrene viser seg nå å ikke kunne lande på flere av sykehusene som ble ansett som godt egnet, som Ullevål, St. Olavs og UNN i Tromsø.

Svar:

De nye redningshelikoptrene er et vesentlig løft for landets redningstjeneste og luftambulanskapasitet, og de vil bidra til raskere og bedre pasienttransport under nærmest alle slags værforhold. Når innfasingsarbeidet er gjennomført, vil beredskapen være vesentlig forbedret.

Dagens Sea King redningshelikoptre lander ved de fleste av landets akutttsykesykehus, men det er kun et mindre antall som har landingsplasser tilpasset redningshelikopter. I mange tilfeller benyttes parkeringsplasser, idrettsbaner eller flyplasser i nærheten.

SAR Queen har høyere vekt og gir mer rotorvind enn Sea King-helikoptrene. Stortinget vedtok ved behandlingen av Prop. 146 S (2010-2011) Anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. i perioden 2013-2020, jf. Innst. 82 S (2011-2012), at Justis- og beredskapsdepartementet kan gjennomføre infrastrukturtiltak, herunder tilpasning av landingsmulighetene ved sykehus som benyttes av da-

gens redningshelikoptre. Det var altså den forrige regjeringen som informerte Stortinget om behovet og som ba om støtte til å gjennomføre tiltakene. Saken er senere fulgt opp i andre dokumenter under denne regjeringen.

I utgangspunktet er landingsplassen ved Kalnes dimensjonert for, og tilpasset SAR Queen. Det må imidlertid

gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyse før den evt. kan tas i bruk.

Vurdering av behov og løsninger for landingsplassene pågår. Målet er at de nye helikoptrene skal kunne lande ved de sykehusene som Sea King gjør i dag, eventuelt andre steder etter avtale med helseforetakene, i tråd med infasingsplanen.

SPØRSMÅL NR. 326

Innlevert 1. november 2020 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 9. november 2020 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen

Spørsmål:

Satsing på nye marine verdikjeder er blitt nevnt i flere strategidokument, deriblant dyrking av makroalger. Næringen er ung og lovende, og har behov for økt støtte til forskning på viktige områder som næringen har identifisert. Tidligere minister svarte offensivt på en interpellasjon om økt satsing på tare dyrking, men ser det ikke igjen i forslag til statsbudsjett.

Hvilke viktigste konkrete tiltak har regjeringen for å følge opp nye marine verdikjeder, og spesielt for å utvikle en robust og bærekraftig tarenæring langs kysten?

BEGRUNNELSE:

Viser til interpellasjon 14. november 2019 fra undertegnede:

«Dyrking av tare har potensial til å bli en betydelig kystnæring. SINTEF har estimert en produksjon på 20 millioner tonn innen 2050, med en årlig verdi på 40 milliarder kroner. Det representerer store muligheter for økt verdiskaping og systemsetting langs kysten. Det bør være et mål for Norge å ta en større del av det europeiske markedet på ca. 900 tonn tørrstoff. Tarenæringen i Norge er i en sårbar og kritisk oppstartsfase. Hvordan vil statsråden gi nødvendig drahjelp slik at tarenæringen blir en ny bærekraftig og lønnsom marin næring?»

Daværende Fiskeri- og sjømatminister svarte positivt på utfordringen.

Svar:

Regjeringen legger til rette for dyrking av makroalger gjennom tildeling av tillatelser innenfor rammene av akvakulturloven og tilknyttede forskrifter. Departementet mottok de første søknadene om akvakultur tillatelser til dyrking av makroalger i 2012. I årene etter og frem til i dag

har en rekke aktører søkt om, og fått tildelt, slike tillatelser. Statistikken til Fiskeridirektoratet viser at det i 2019 var tildelt 475 tillatelser til akvakultur av makroalger fordelt på 97 lokaliteter langs kysten, fra Agder i sør til Finnmark i nord. Videre viser statistikken at 17 selskaper med til sammen 166 tillatelser var i drift i 2019. Erfaringer fra de aktørene som har startet opp produksjon viser at de får til å dyrke sukkertare. Det er imidlertid utfordringer knyttet til håndtering av den dyrkede biomassen samt å utvikle produkter som etterspørres i et marked. Aktører som f. eks. Ocean Forest (samarbeid mellom Lerøy og Bellona) har tidligere justert ned sin produksjon av sukkertare for å ikke bli sittende med biomasse som de ikke får avhendet på en fornuftig måte. Denne type tilbakemeldinger sammen med statistikken fra Fiskeridirektoratet kan tyde på at det per i dag er tildelt mer dyrkingskapasitet til makroalger enn det markedet er modent til å ta imot. Dette tyder på at det ikke er mangel på tildeling av tillatelser som er flaskehalsen for utvikling av denne næringen.

Den offentlige satsingen på nye arter skjer i dag gjennom de ordinære virkemidlene i Forskningsrådet, Innovasjon Norge og SIVA. Fra 2015 har Forskningsrådet finansiert 25 prosjekter på nye arter, de fleste gjennom havbruksprogrammet. Dette tilsvarer fra 38 til ca. 52 mill. kr årlig for henholdsvis 2017 og 2019. Det er flest prosjekter på rensefisk og tare, men også prosjekter på mikroalger, copepoder, sjøabbor, polychaeter (børstemark), sjøpølse, kveite og torsk (vedtatt for 2020).

I RNB 2020 foreslo regjeringen å bevilge 333 mill. kroner årlig over tre år til en ny felles konkurransearena i regi av Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Siva som skal fremme grønn omstilling i næringslivet. Formålet med bevilgningen er å legge til rette for verdiskaping og arbeidsplasser, samtidig som samfunnet må bli mer bærekraftige. I 2020 er midlene fordelt med 192 mill. til

Norges forskningsråds programmer, 102,5 mill. kroner til Innovasjon Norges og 38,5 mill. kroner til Siva. Det er i budsjettproposisjonen for 2021 foreslått samme fordeling av midlene.

Alle grønne prosjekter innen forskning- og innovasjon, fra helt grunnleggende forskning og frem til løsninger

som er klare til å presenteres for markedet, vil kunne søke om støtte gjennom Grønn plattform. Alle bærekraftige bransjer, teknologier og næringer kan søke støtte til sine prosjekter. Nye arter som tare dyrking er nevnt som et av flere aktuelle områder det kan søkes om midler til.

SPØRSMÅL NR. 327

Innlevert 2. november 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 9. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

I 2016 kom Statens Vegvesen fram til at bygging av fergefri E39 i gitte tilfeller, kunne føre til reduserte utslipp av klimagasser. De hadde da ikke lagt inn bruk av nullutslippsferger, men fortsatt bruk av dieselferger.

Vil statsråden sørge for at det lages nye beregninger av utslippene til å bygge ny E39 og klimaeffekten av å ikke gjøre det, og at det legges til grunn at dagens fergetrafikk erstattes med nullutslippsferger, vil han samtidig trekke inn regjeringens fagetat, Miljødirektoratet, til å bistå i disse beregningene?

Svar:

Stortingsrepresentant Haltbrekken refererer til «Klimarapport – Ferjefri E39» fra 2016 som beregner utslippsendringer på grunn av trafikale endringer som skjer dersom Ferjefri E39 blir realisert. Beregningene i hovedrapporten tar utgangspunkt i utslipp fra ferjene som eksisterte da beregningen ble laget (Diesel, LNG og el-ferjer), men med en kontinuerlig prosentvis reduksjon i utslipp pr. år på grunn av endret teknologi. Dette gjaldt både for ferje, hurtigbåt, kjøretøy og fly. I vedlegg 1 til rapporten er det gjort følsomhetsberegninger med endret teknologi for ferjedrift.

Etter at klimarapporten på Ferjefri E39 ble utgitt i 2016 er flere forutsetninger endret. Det ble derfor sommeren 2020 igangsatt et arbeid med å lage en ny klimarapport for Ferjefri E39, denne forventes ferdig i 2021.

I forbindelse med arbeidet med Nasjonal transportplan 2022-2033 har Samferdselsdepartementet i brev av 23. oktober i år bedt våre virksomheter samarbeide med Miljødirektoratet om å lage et notat som gir en oversikt over utslippseffekten av de samlede prioriterte prosjektene fra transportetatens leveranser av 15. oktober i

år. Når det gjelder prosjekt E39 Ådland-Svegatjørn (E39 Stord-Os) ber vi spesifikt om en alternativ beregning av prosjektets effekt på utslippene hvis ferjene i nullalternativet antas å være utslippsfrie. Svarfristen for oppdraget er 1. desember.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål 332 fra stortingsrepresentant Arne Nævra.

SPØRSMÅL NR. 328**Innlevert 2. november 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 9. november 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Hvor mange brønner har blitt boret i Barentshavet sørøst, og hvilke selskaper har gjennomført disse boringene (Ber om å få oppgitt hvilke av selskapene som eventuelt var i skatteposisjon i perioden, og hvilke andre områder de eventuelt har boret i den samme perioden)?

BEGRUNNELSE:

26. oktober publiserte NRK en sak som viste at Olje- og energidepartementet visste at leting i Barentshavet sørøst kunne blitt et tapsprosjekt, men at de valgte å skjule denne informasjonen for Stortinget i forbindelse med åpningen av området i 2013.

Dagens petroleumsskattesystem gjør at staten tar en økonomisk risiko i forbindelse med leting etter petroleum. Nye opplysninger om eventuell tilbakeholdelse av informasjon gjør det aktuelt å gå grundigere inn på hvilke økonomiske ressurser som har vært brukt i området i ettertid. Det er derfor i offentlighetens interesse å vite hvor mye penger som har blitt brukt på dette formålet.

Svar:

Åpningsprosessen for Barentshavet sørøst ble gjennomført i perioden 2011-2013, og ble fremlagt for Stortinget gjennom Meld. St. 36 (2012-2013) og Meld. St. 41 (2012-2013). Stortinget sluttet seg 19. juni 2013 til åpning av Barentshavet sørøst med de vilkår som ble foreslått i stortingsmeldingen, jf. Innst. 495 S (2012-2013). Vilklårene inkluderte de rammer som skulle legges til grunn ved gjennomføringen av 23. konsesjonsrunde.

I samme periode som leteboringene i utvinningstillatelsene 857 og 859 ble gjennomført, var selskapene involvert i boringer i andre havområder som rettighetshaver eller operatør, jf. vedlagt tabell.

23. konsesjonsrunde startet med en nominasjonsprosess i august 2013. Gjennom 23. konsesjonsrunde, ble det i juni 2016 blant annet tildelt tre utvinningstillatelser i Barentshavet sørøst – utvinningstillatelsene 857, 858 og 859. Utvinningstillatelsene 857 og 859 er nå tilbakelevert. Staten (gjennom SDØE) beholdt en 20 pst. andel i utvinningstillatelsene 857, 858 og 859 da disse arealene ble vurdert som særlig attraktive på tildelingstidspunktet. I alle tre utvinningstillatelsene påtok selskapene seg en arbeidsforpliktelse som inkluderte boring av letebrønn(er).

Det har blitt gjennomført fire leteboringer i perioden august 2017 til juni 2019 i disse utvinningstillatelsene; to i utvinningstillatelse 859 og to i utvinningstillatelse 857, jf. vedlagt tabell. I utvinningstillatelse 858 er det foreløpig ikke gjennomført leteboring. Leteboringene i utvinningstillatelse 859 ble gjennomført av Equinor (operatør), Chevron (senere DNO), ConocoPhillips, Lundin og Petoro. Leteboringen i utvinningstillatelse 857 ble gjennomført av Equinor (operatør), Lundin, Aker BP og Petoro.

Hvert år kommer Oljeskattekontoret med en pressemelding om ordinær fastsetting av petroleumsskatt for petroleumsselskapene. Av disse fremgår det om et selskap var i skatteposisjon et gitt år. Disse pressemeldingen er tilgjengelig på følgende side:

<https://www.skatteetaten.no/bedrift-og-organisasjon/rapportering-og-bransjer/bransjer-med-egne-regler/oljeskatt/skattelister/>.

Petoro AS, som ivaretar statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) på vegne av staten, er fritatt for skatteplikt, jf. Skatteloven §2-30.

Utvinningstillatelse (brønner/tidsrom)	Rettighetshavere	Deltatt i boring av brønner i andre havområder i perioden august 2017 til juni 2019:
PL 857 (2 brønner)		
	Equinor (operatør)	Nordsjøen, Norskehavet og i Barentshavet forøvrig
	Aker BP	Nordsjøen, Norskehavet og i Barentshavet forøvrig
	Lundin	Nordsjøen, Norskehavet og i Barentshavet forøvrig
	Petoro	Nordsjøen, Norskehavet og i Barentshavet forøvrig

PL 859 (2 brønner)		
	Equinor (operatør)	Se over
	DNO (før november 2018: Chevron)	Nordsjøen, Norskehavet og i Barentshavet forøvrig
	Lundin	Se over
	ConocoPhillips	Nordsjøen, Norskehavet
	Petoro	Se over

SPØRSMÅL NR. 329

Innlevert 2. november 2020 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 5. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Mener statsråden det er rimelig at håndsprit innkjøpt av nødetatene blir belagt med alkoholavgift, og vil han foreta seg noe for å rette opp i dette?

BEGRUNNELSE:

I følge VG (<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/kR-Rpz9/brannvesenet-kjoep-te-haandsprit-for-2500-kr-fikk-sjokkregning-paa-27400>) fikk 110-sentralen i Møre og Romsdal beskjed fra lokale håndspritleverandører om at det måtte påregnes forsinkelser på leveranser tidligere i år grunnet stor pågang knyttet til pandemien. Sentralen i Møre og Romsdal hadde fått tips fra 110-Øst om at Arcus kunne fremskaffe desinfeksjonsmiddel. Sentralen kjøpte deretter 50 liter sprit, som skulle brukes som håndsprit. Prisen for 50 liter håndsprit fra Arcus var kr. 2500, men i tillegg kom alkoholavgift på kr. 548,80 pr. liter, kr. 27440 totalt. Altså mer enn ti ganger mer enn hva selve spriten kostet. Dette kan i verste fall gå ut over beredskapen, når penger går til å betale alkoholavgift til staten, for noe som ikke skal drikkes, i stedet for til operativ virksomhet.

Svar:

Omsetningen av alkohol er strengt regulert i Norge, og er sammen med alkoholavgiften viktige virkemidler i alkoholpolitikken. Omsetning av konsumalkohol skjer gjennom Vinmonopolet, og er belagt med alkoholavgift.

Etanol til teknisk bruk reguleres gjennom særavgiftsforskriften. Den skiller mellom ren etanol og etanol som er gjort udrikkelig gjennom tilsetning av denaturering-

smidler (denatureert). Denatureert etanol, herunder desinfeksjonssprit, kan omsettes fritt og uten alkoholavgift. Ren etanol kan derimot bare selges til nærmere definerte brukergrupper. Utlevering av ren etanol utøser også alkoholavgift, med mindre etanolen leveres til sykehus, laboratorier mv., eller aktører som benytter det som råstoff etanol i vareproduksjon.

Det er skatteetaten som forvalter regelen om omsetning av teknisk sprit. I denne saken har skattekontoret fastsatt avgift for salg av udenatureert etanol, som Arcus har solgt som desinfeksjonssprit. Jeg presiserer at det er Arcus, og ikke kundene til Arcus, som er ansvarlig overfor skattemyndighetene, altså for at det blir beregnet og betalt riktig avgift.

Departementet går ikke inn i vurderinger av enkelt saker, og jeg kjenner ikke alle enkeltelementer i den aktuelle saken. For å få endret skattekontorets vedtak, må Arcus klage på vedtaket. Det er Skattedirektoratet som er klageinstans. I klagen kan selskapet utdype saken og gi direktoratet et best mulig faktisk grunnlag for å ta stilling til avgiftsspørsmålet.

Ved behandlingen av klagen, gjør direktoratet sin selvstendige vurdering av dispensasjon etter Stortingets vedtak om avgift på alkohol § 4. Etter denne bestemmelsen kan det fritas for avgift når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Jeg vil understreke at koronapandemien har skapt en helt spesiell og veldig krevende situasjon for oss alle. Og spesielt i mars, da krisen var akutt, var vi i en helt ekstraordinær situasjon. En viktig grunn til at vi fikk så ras-

kt kontroll på smitten, er nettopp det samfunnsansvaret som både folk og bedrifter viste da Norge trengte det som mest.

Det finnes mange eksempler på at myndighetene har tatt hensyn til denne ekstraordinære situasjonen i anvendelsen av ulike regler, også på skatte- og avgiftsområdet. Jeg har tiltro til at Skattedirektoratet vil vurdere alle

sakens sider ved den videre behandlingen av saken representanten viser til. Og jeg stoler på at direktoratet vurderer dispensasjonshjemmelen som finnes i det aktuelle regelverket på en måte som tar hensyn til at det oppstår ekstraordinære situasjoner når vi blir rammet av en krise, slik vi ble i mars.

SPØRSMÅL NR. 330

Innlevert 2. november 2020 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 10. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen sikre at Norge produserer eget smittevernustyr som kan gjøre oss mindre importavhengig, og vil regjeringen gjøre tiltak for å sikre at minst en andel av leveransen til helseforetakene kommer fra norske produsenter?

BEGRUNNELSE:

Coronapandemien har lært oss at vi er sårbare. Vi har blant annet smertelig fått erfare at mye av smittevernustyret som trengs for å håndtere potensielt dødelige virusykdommer, slett ikke produseres i Norge. Vi manglet grunnleggende smittevernustyr, som smittefrakker, munnbind, visir, testustyr og mye annet. I Norge var det svært begrenset nasjonal produksjon. Da norske myndigheter ba om dugnadshjelp for å bekjempe corona startet flere bedrifter opp produksjon av smittevernustyr

På Heimdal i Trondheim startet Naukatek AS ny bedrift for filterproduksjon for munnbind samt en produksjonslinje for Norske Munnbind. De investerte 60-70 millioner for å bidra til å løse krisen rundt smittevernustyr for landet sitt.

Nå rapporterer de at Sykehusinnkjøp har lagt ut anbud på munnbind med en tidsramme så kort at ingen normal produksjonsbedrift i Norge har mulighet til å levere. Det medfører at jobben vil gå til en grossist som henter munnbind fra utlandet/Kina. Hadde Sykehusinnkjøp bedt om leveranse hver måned i ett år framover kunne også norsk næringsliv deltatt i konkurransen. Samtidig har kommuner i Midt-Norge langt ut anbud på flere typer smittevernustyr som hansker, frakker, munnbind etc. Det er flere små norske bedrifter som lager ett enkelt produkt, men det er ingen som lager alt. Når bedriftene ber om å få by på ett produkt blir det avvist. Det betyr at

det er kun store grossister som kan levere. Når Norge ber om hjelp når det står på som verst må også de offentlige innkjøpene legge til rette for at små norske produksjonsbedrifter skal kunne opprettholde egenproduksjon i Norge. Det er viktig at regjeringen legger en strategi som understøtter både norske arbeidsplasser og leveringssikkerhet. Strategien må være bindende for alle offentlige innkjøpere.

Svar:

Koronapandemien har lært oss at vi er sårbare, ikke bare her i landet, men i store deler av verden. Ved oppstarten av pandemien oppsto det flere krevende forhold samtidig. Det første utbruddet av Covid-19 oppsto som kjent i Kina i desember 2019. Utbruddet utviklet seg i løpet av januar 2020 til en epidemi i deler av Kina, og bredte seg deretter til hele verden som en pandemi. Det første utbruddet i Kina førte til en dramatisk nedgang i kinesisk produksjon, og da ble også produksjon av smittevernustyr berørt. Kina produserer svært mye av smittevernustyret som blir benyttet i Europa. Ved utviklingen av pandemien ble det internasjonalt en svært stor etterspørsel etter smittevernustyr, og kombinasjonen med svært redusert produksjon og reduserte fraktmuligheter medførte stor knapphet på smittevernustyr over hele verden.

Landets sykehus (og sannsynligvis også de fleste kommuner) hadde den gang, og for så vidt også nå, i utgangspunktet etablerte rammeavtaler som dekker kjøp av hygieneprodukter og smittevernustyr. For helseforetakene blir blant annet desinfeksjon, åndedrettsvern, hansker, visir og smittefrakker kjøpt gjennom nasjonale avtaler, mens det for munnbind er gjort avtaler på regionalt nivå. Se for øvrig: <https://sykehusinnkjop.no/nas->

jonale-avtaler/hygieneprodukter#hovedgruppe-1-varer-frem-til-31-mai-2022.

Norske leverandører og grossister klarte ikke, i den situasjonen som oppsto, å få tak i eller levere tilstrekkelige volum av de ønskede varene. Regjeringen fikk da mobilisert et team fra Helsedirektoratet, Helse Sør-Øst RHF og Sykehusinnkjøp HF, supplert med personell fra utenrikstjenesten og eksperter på logistikk, til å fremskaffe nødvendig smittevernutstyr til landet. Dette var utgangspunktet for det som i dag er den midlertidige innkjøps- og fordelingsordningen som har sikret gode leveranser av smittevernutstyr til norsk helsetjeneste.

Siden avtaleleverandørene ikke var i stand til å levere det volumet helsetjenesten hadde behov for, så var det nødvendig å gjøre støttekjøp av smittevernutstyr utenfor avtale. Disse kjøpene ble gjennomført av den etablerte innkjøpsordningen som direktekjøp eller som konkurranser utlyst med kort budfrist og korte leveringsfrister.

Sykehusinnkjøp HF mottok parallelt et stort antall henvendelser fra norske bedrifter som ønsket å bidra i den krevende situasjonen. Alle henvendelsene ble fulgt opp av foretaket, men kun et mindretall av henvendelsene resulterte i konkret produksjon. Flere av disse har kunnet signere kontrakter på leveranser av norskprodusert smittevernutstyr med Helse Sør-Øst RHF. Dette er i dag et viktig bidrag i nasjonal forsyningsikkerhet for smittevernutstyr, men volumet er ikke alene tilstrekkelig til å dekke etterspørselen i Norge med den pågående pandemien. Det er blant annet inngått avtaler med norske produsenter om leveranser av 20 mill. munnbind (Innovern AS) og 2,5 mill. åndedrettsvern (Uniqon).

Når det gjelder videre kjøp fra norske produsenter av smittevernutstyr, så må dette nødvendigvis skje innenfor de forpliktelser vi har i tråd med EØS-avtalen og regelverket for offentlige anskaffelser. Det følger av anskaffelsesloven (§4) at oppdragsgiver skal opptre i samsvar med prinsippet om likebehandling. Likebehandlingssprinsippet dekker både diskriminering på grunnlag av nasjonalitet og usaklig forskjellsbehandling på annet grunnlag. Her ligger det en åpenbar utfordring knyttet til å avgrense kjøp til norske produsenter eller leverandører.

Fra et beredskapsståsted er det ønskelig å sikre at vi innenfor landets grenser har produksjon, eller på annen måte sikrer at vi igjen kan produsere smittevernutstyr hvis det igjen skulle oppstå en knapphet i tilgangen på slikt utstyr. Vi vil derfor følge opp denne problemstillingen videre for å få kartlagt hvilket reelt mulighetsrom vi har for å styrke vår beredskap også på denne måten. For øvrig vil jeg minne om at regjeringen vil bygge opp et nasjonalt beredskapslager, både for å håndtere pågående pandemi og med tanke på eventuelle senere pandemier.

Avslutningsvis vil jeg kort komme inn på to forhold som nevnes i spørsmålets begrunnelse. Det refereres her først til at Sykehusinnkjøp har lagt ut anbud på munnbind med en tidsramme så kort at ingen normal pro-

duksjonsbedrift i Norge har mulighet til å levere. Sykehusinnkjøp HF har orientert om at konkurranser med korte tidsfrister har vært helt nødvendig våren 2020, selv om slike konkurranser representerer et unntak fra normale anskaffelsesprosedyrer. Dette har vært gjort for å sikre tilstrekkelig med smittevernutstyr til Norge – leveransevolumene må reflektere faktisk behov.

Sykehusinnkjøp HF har etter sommeren gjennomført en anbudskonkurranse for munnbind i Norge. Konkurransen ble publisert 9. september 2020. Denne konkurransen ble utlyst uten forkortet frist, dvs. at den hadde normal frist etter anskaffelsesprosedyrene, satt til 23. oktober 2020. Sykehusinnkjøp HF opplyser at det her kom to tilbud om utstyr fra norske produsenter i tillegg til en rekke andre tilbydere med utstyr fra utenlandske produsenter. De opplyser videre at den aktuelle produsenten det refereres til er evaluert og har vært med i konkurransen på like vilkår som øvrige potensielle leverandører. De har med andre ord både levert tilbud innenfor fristen og gitt et tilbud om leveranse i tråd med det forespurte.

Det andre forholdet som nevnes i spørsmålets begrunnelse er en anbudskonkurranse gjennomført av kommuner i Midt-Norge. Dette kan jeg naturlig nok ikke kommentere. Sykehusinnkjøp HF har imidlertid ikke vært involvert i anskaffelser av smittevernutstyr direkte til kommunene, kun til den nevnte nasjonale ordningen, på oppdrag fra Helse Sør-Øst RHF. Kommunehelsetjenesten har riktignok blitt tildelt en andel av anskaffelsene fra den nasjonale ordningen, men kommunene gjennomfører i tillegg anskaffelser i egen regi. Sykehusinnkjøp HF har opplyst at de ikke kjenner til at bedrifter har blitt avvist fordi de kun kan tilby ett produkt i forbindelse med de anskaffelsene de har gjennomført. Sykehusinnkjøp HF gjennomfører egne nasjonale anskaffelser per produkt.

SPØRSMÅL NR. 331

Innlevert 2. november 2020 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 6. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Kva var utgiftsveksten frå 2005 til 2021-budsjettet, fordelt per år i faste kroner, prosentvis årleg vekst samt i andel av BNP (prosent) per år?

Svar:

Tabellen under gir ei oversikt over utgiftsveksten frå 2005 til 2021-budsjettet, fordelt per år i faste 2021-kroner, prosentvis årleg volumvekst og i prosent av BNP for Fastlands-Noreg.

GRUNNGJEVING:

Ber om at det framgår av oversikten om, og i så fall kva, endringar knytta til utgiftsveksten som kom ved regjeringsskiftet i 2013 i tilleggsprosisjon.

Tala for 2014 i tabellen er for utgiftsveksten basert på statsrekneskapen. I statsbudsjettet for 2014 som regjeringa Stoltenberg II la fram hausten 2013 blei utgiftsveksten anslått til 26 mrd. 2014-kroner, dvs. ein volumvekst tilsvarande 2,5 pst. I tilleggsprosisjon fremma av regjeringa Solberg den sama hausten, blei den underliggende realveksten i statsbudsjettets utgifter anslått 25 mrd. 2014-kroner, tilsvarande ein volumvekst på 2,4 pst.

	Utgiftsvekst <i>mrđ. 2021-kroner</i>	Utgiftsvekst <i>volumvekst i pst.</i>	Utgiftsvekst <i>pst. av BNP for Fastlands-Noreg</i>
2005	10,5	1,1	0,4
2006	8,7	0,9	0,3
2007	20,4	2,0	0,7
2008	22,7	2,2	0,8
2009	58,7	5,5	2,1
2010	10,4	0,9	0,4
2011	19,1	1,7	0,7
2012	19,1	1,6	0,7
2013	29,4	2,5	1,0
2014	37,5	3,1	1,3
2015	35,6	2,8	1,2
2016	33,8	2,6	1,1
2017	25,0	1,9	0,8
2018	9,5	0,7	0,3
2019	23,1	1,7	0,7
2020	139,9	10,1	4,6
2021 ¹	-69,9	-4,6	-2,2

¹ Prop. 1 S (2020-2021), ekskl. tilleggsnummer.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 332**Innlevert 2. november 2020 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 9. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Sist helg kunne NRK avsløre at det i Norges dyreste vei-prosjekt, Ferjefri E39, ikke er regnet på totale utslipp fra utallige myrer, som kan bli ødelagt av dette gigantiske vei-prosjektet. Likevel skriver Statens vegvesen i sin klimarapport at den nye veien vil ha en klimagevinst, sammenlignet med dagens vei.

På hvilket faglig grunnlag kan dette sies, og vil statsråden kreve langt grundigere klimaregnskap for Ferjefri E39, der nedbygging og oppgraving av myr inngår?

Svar:

Helt overordnet vil jeg først trekke frem at regjeringen fører en ambisiøs klimapolitikk. Vi har en ambisjon om at Norges ikke-kvotepliktige utslipp skal reduseres med minst 45 prosent sammenlignet med 2005. Både utslipp fra transportsektoren og utslipp fra arealendringer er ikke-kvotepliktige utslipp. Jeg er enig i at det er viktig at vi får mer kunnskap om klimagassutslipp som følge av nedbygging og oppgraving av myr. Jeg vil i den forbindelse vise til at regjeringen skal legge frem en ny Klimamelding i år og ny Nasjonal transportplan neste år.

Når det gjelder Ferjefri E39, som du stiller spørsmål ved, så forutsetter jeg at klimarapporten det vises til er rapporten «Ferjefri E39 – klimaeffekter», utgitt i 2016. Det er riktig at rapporten på et grovt nivå utreder endring av CO₂-utslipp som følge av bygging av ferjefri E39 og ny veg med vegnormalstandard mellom ferjestrekningene, sammenlignet med fortsatt drift på eksisterende veg og ferjer.

Hovedkonklusjonen i rapporten er at med de forutsetningene som er brukt i beregningene, vil utslipp med en ny, ferjefri og oppgradert E39 over en 40-årsperiode bli nær identisk med utslippene vi får med fortsatt drift av dagens E39. Altså er det ikke slik at SVV mener at prosjektet vil ha en klimagevinst. For store deler av Ferjefri E39 var det kun laget skissemessig løsning av traséen for å få et grunnlag for å beregne lengder, reisetider og kostnader ut fra løpemeterpriser. Det var da ikke et grunnlag som muliggjorde å beregne dekar skog eller jordbruksland, kubikkmeter myr, antall fornminner som blir berørt etc. Det var også et mindre fokus på dette da enn det er i dag.

For å kunne gi en troverdig total beregning av klimagassutslippene av et konkret vegprosjekt, må traséene være planlagt mer i detalj og grunnundersøkt slik at en kan beregne masser, materialbruk, etc. Det er kun på noen få deler av E39 at man i dag er på et slikt plannivå. Der man kun har en korridor, som kan være over en km bred, vil et

grovt anslag på CO₂-utslipp fra arealbeslag være beheftet med svært stor usikkerhet. Samtidig skal tap av verdifulle arealer søkes minimalisert gjennom planprosessen. På de få vegprosjektene langs E39 der veglinjen faktisk er bestemt gjennom kommunedelplan/reguleringsplan skal også komponenter som gir klimautslipp (som f.eks. omfang av medgått myr) kunne beregnes etter gjeldende veiledning for konsekvensanalyse. Metodikk for beregning av beslag av myr ble tatt inn i 2019.

Et eksempel på en utredning av CO₂-utslipp fra myr og skog er den nylig vedtatte kommunedelplanen for strekningen Byrkjelo – Grodås. Der ble det laget en egen utredning etter krav fra Fylkesmannen i Sogn- og Fjordane allerede i 2018, før dagens veileder var på plass.

Etter at klimarapporten på Ferjefri E39 ble utgitt i 2016 er flere forutsetninger endret. Det ble derfor sommeren 2020 igangsatt et arbeid med å lage en ny klimarapport for Ferjefri E39, denne forventes ferdig i 2021.

I arbeidet med Nasjonal transportplan har vi i brev av 23. oktober i år gitt følgende bestilling til våre virksomheter:

“Arealbruksendringer som nedbygging av myr, skog og jordbruksareal, har også en effekt på klimagassutslippene. Vi ber transportvirksomhetene i dialog med Miljødirektoratet beskrive muligheten for å beregne klimaeffekten av slike arealbruksendringer og om mulig synliggjøre eventuelle klimagassutslipp som følge av arealbruksendringer ved de mest aktuelle prioriterte prosjektene.”

Basert på det faktum at det er igangsatt et arbeid med en ny klimarapport for E39, og oppdraget vi har gitt i forbindelse med NTP føler jeg meg trygg på at dette er et felt der vi vil samle mer kunnskap og få stadig bedre beslutningsgrunnlag. Dette er et felt vi vil følge opp videre.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål 327, som er innom delvis samme tema.

SPØRSMÅL NR. 333**Innlevert 2. november 2020 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 6. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

På vegne av en butikksjef i mitt område, tillater jeg meg å stille spørsmål om man er trygge på at bruken av munnbind vil få ned smittespredningen, og om man har undersøkt hvordan situasjonen fungerer i praksis i butikker og på ulike type offentlige steder?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet stilles på bakgrunn av en henvendelse og innspill jeg har fått fra en butikksjef i Nannestad. Hun møter hundrevis av mennesker hver dag i sin jobb i butikk, og viser til opplevelser med mye feilbruk og adferd som skitner til munnbindene. Hun viser til at folk bruker engangs munnbind flere ganger, og at munnbindene ofte kan være synlig møkkete etter å være plassert i lommer og andre steder eller å være plassert under haka, på hodet som solbrille, osv.

Vi deler alle samme mål om å begrense smittespredningen mest mulig i denne vanskelige pandemien vi opplever, og det norske folk har godtatt de mest inngripende tiltak i fredstid for å oppnå dette målet. Det er imidlertid viktig at vi også tar de kritiske spørsmålene om tiltakene på alvor, og svarer de som har legitime bekymringer om den smittevernsmessige effekten av munnbindbruk er dokumentert.

Svar:

Munnbind anbefales i situasjoner med høyt smittepress og hvor det er vanskelig å holde avstand. Bruk av munnbind skal komme i tillegg til, men ikke erstatte andre tiltak. De viktigste tiltakene for å hindre smitte med koronavirus er å holde avstand til andre, praktisere god hånd- og hostehygiene og holde seg hjemme ved sykdom.

Jeg deler bekymringen rundt feilbruk og gjenbruk av munnbind, som vil kunne gi redusert smitteforebyggende effekt. Munnbind kan brukes i de situasjonene der det ikke er mulig å opprettholde anbefalt avstand. Hovedhensikten er å hindre at personer som er smittsomme, men som ikke har symptomer og dermed ikke holder seg hjemme, sprer viruset til andre. Dette kalles kildekontroll. For å oppnå det må munnbindet dekke godt rundt munn og nese, og ha minst mulig lekkasje rundt kantene. Brukes munnbindet feil eller at munnbindet ikke har tilstrekkelig filtreringsevne, vil det ha mindre eller ingen reduserende virkning på spredning. Medisinske munnbind har en høy, og dokumentert filtreringsevne. De færreste pro-

ducenter av tøy-munnbind har testet filtreringsevnen til munnbindene sine. Vi vet derfor ikke om eller i hvilken grad de reduserer smittespredning. Folkehelseinstituttet anbefaler at tøy-munnbind oppfyller kravene utarbeidet i et europeisk avtaledokument med kvalitetskrav for tøy-munnbind til bruk i det offentlige rom, inkludert filtreringsevne.

Munnbind kan også gi beskyttelse til den som bruker munnbindet. Da er det også viktig at det dekker godt, har god filtreringsevne, at det ikke blir fuktig eller tilskitnet (gjenbruk, håndtering og oppbevaring av brukte munnbind kan medføre at munnbind blir tilskitnet) og har minst mulig lekkasje. Korrekt bruk er derfor viktig.

Folkehelseinstituttet har informasjon om bruk av munnbind på flere språk – plakater og informasjonsark.

Det finnes dokumentasjon for at munnbind kan ha beskyttende effekt mot spredning av luftveisinfeksjoner i samfunnet, men resultatene varierer. FHIs anbefaling bygger på dokumentert og antatt effekt av munnbind, uønskede effekter, og gjennomførbarhet, og på en helhetlig vurdering av effekt når smitterisikoen varierer. Det er usikkert hvor stor effekt tiltaket har, men Folkehelseinstituttet regner med at hvis alle som kan bruker munnbind i situasjoner der det er umulig å holde avstand vil smittespredningen reduseres i områder med en større epidemi.

SPØRSMÅL NR. 334**Innlevert 2. november 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 11. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

I en artikkel i Halden Arbeiderblad kan vi lese om utfordringer knyttet til definisjon av dagpendler og regelverket for testing av Covid-19. I artikkelen står det følgende: «Grunnlaget for usikkerheten er at statlige myndigheter har gitt to ulike tolkninger av hvordan en dagpendler skal defineres med tanke på koronatesting og oppfølging. Den ene tolkningen er at en dagpendler er en person som reiser til og fra jobb innenfor en dag. Den andre tolkningen tar utgangspunkt i at hvis vedkommende pendler over grensen 2-3 dager i uken så er man ikke dagpendler.» Direktør for helse og mestring i Halden kommune understreker at sistnevnte forståelse av dagpendler medfører at det ikke er mulig for grensekommuner og sykehus å etterleve dette uten å komme i en situasjon hvor driften blir uforsvarlig på grunn av mangel på kompetanse. Kompetanse er som kjent en kritisk ressurs både i primær- og spesialisthelsetjenesten. Det fremstår uhensiktsmessig å legge til grunn en forståelse av dagpendler som ikke tar hensyn til mindre stillinger og turnus. Det er sendt henvendelse til Helsedirektoratet for en avklaring.

Kan statsråden redegjøre for gjeldende definisjon av dagpendler?

Svar:

Unntaket i § 6 b første ledd som gjelder arbeidsreisende som pendler fra Sverige og Finland har vært noe uklart. Departementet endret derfor bestemmelsen den 6. november. Dette for å tydeliggjøre at den gjelder for personer som mer enn én gang i løpet av en periode på 10 dager ankommer Norge fra områder i Sverige eller Finland med karanteneplikt.

Personer som ikke krysser grensen mellom Norge og Sverige eller Finland mer enn én gang i løpet av en periode på 10 dager, må enten i 10 døgns innreisekarantene eller benytte andre unntak fra innreisekarantene dersom de er aktuelle.

Videre har departementet besluttet å utvide unntaket i § 6 b slik at det ikke kun gjelder for helsepersonell som dagpendler, men også for helsepersonell som mer enn én gang i løpet av en periode på 10 dager ankommer Norge fra områder i Sverige eller Finland med karanteneplikt. Krav om at helsepersonell ikke samtidig skal ha jobb i svensk eller finsk helse- og omsorgstjeneste gjelder fortsatt.

SPØRSMÅL NR. 335**Innlevert 2. november 2020 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland****Besvart 10. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Mener statsråden det er rimelig at nødetater betaler full alkoholavgift for desinfeksjonsmiddel kjøpt i en pandemisituasjon, og vil statsråden instruere skatteetaten til ikke å kreve inn denne avgiften?

BEGRUNNELSE:

Når covid-pandemien inntraff tidligere i år så var det vanskelig å få tak i nok desinfeksjonsmiddel. Spritprodusenten Arcus tilbød seg å lage håndsprit til nødetatene som en del av dugnaden for å bekjempe pandemien.

Blant annet så kjøpte brannvesenet i Ålesund 50 liter håndsprit for 2500kr. I etterkant fikk de en sjokkregning på 27.400 kr i alkoholavgift. Saken er omtalt i VG her: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/kRRpz9/brannvesenet-kjoeppte-haandsprit-for-2500-kr-fikk-sjokkregning-paa-27400>

Ifølge artikkelen var desinfeksjonsspriten brannvesenet fikk tilsendt IKKE drikkbar men spriten har ifølge skatteetaten ikke blitt denaturert godt nok, eller sagt på en annen måte – den er ikke blitt gjort tilstrekkelig udrikkelig.

Selv om regelverket er slik så må det kunne forventes at man gjør unntak i en ekstraordinær situasjon. For de fleste så framstår det som urimelig at nødetater som kjøper inn håndsprit i en pandemisituasjon blir etterfakturert 549 kr literen fordi man i en krisesituasjon ikke gjorde alt riktig “etter boka”.

Spritprodusenten opplyser at de har levert ca. 29.000 liter håndsprit til nødetater rundt omkring i Norge. De har med andre ord gjort en betydelig innsats for å begrense spredningen av covid19 og burde strengt tatt fått en takk framfor en smekk.

Svar:

Omsetningen av alkohol er strengt regulert i Norge, og er sammen med alkoholavgiften viktige virkemidler i alkoholpolitikken. Omsetning av konsumalkohol skjer gjennom Vinmonopolet, og er belagt med alkoholavgift.

Etanol til teknisk bruk reguleres gjennom særavgiftsforordningen. Den skiller mellom ren etanol og etanol som er gjort udrikkelig gjennom tilsetning av denatureringsmidler (denaturert). Denaturert etanol, herunder desinfeksjonssprit, kan omsettes fritt og uten alkoholavgift. Ren etanol kan derimot bare selges til nærmere definerte brukergrupper. Utlevering av ren etanol utøser også alkoholavgift, med mindre etanolen leveres til sykehus, laboratorier mv., eller til aktører som benytter etanol som råstoff eller hjelpemiddel ved vareproduksjon.

Det er skatteetaten som forvalter reglene om omsetning av teknisk sprit. I denne saken har skattekontoret fastsatt avgift for salg av udenaturert etanol, som Arcus har solgt som desinfeksjonssprit. Jeg presiserer at det er Arcus, og ikke kundene til Arcus, som er ansvarlig overfor skattemyndighetene, altså for at det blir beregnet og betalt riktig avgift.

Departementet går ikke inn i vurderinger av enkelt saker, og jeg kjenner ikke alle enkeltelementer i den aktuelle saken. For å få endret skattekontorets vedtak, må Arcus klage på vedtaket. Det er Skattedirektoratet som er klageinstans. Etter det jeg har fått opplyst har Arcus nå påklaget vedtaket. Jeg legger til grunn at Arcus i klagen har lagt frem all informasjon de mener er relevant for saken, slik at direktoratet har et best mulig faktisk grunnlag for å ta stilling til avgiftsspørsmålet.

Ved behandlingen av klagen, gjør direktoratet sin selvstendige vurdering av dispensasjon etter Stortingets vedtak om avgift på alkohol § 4. Etter denne bestemmelsen kan det fritas for avgift når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Jeg vil understreke at koronapandemien har skapt en helt spesiell og veldig krevende situasjon for oss alle. Og spesielt i mars, da krisen var akutt, var vi i en helt ekstraordinær situasjon. En viktig grunn til at vi fikk så rask kontroll på smitten, er nettopp det samfunnsansvaret som både folk og bedrifter viste da Norge trengte det som mest.

Det finnes mange eksempler på at myndighetene har tatt hensyn til denne ekstraordinære situasjonen i anvendelsen av ulike regler, også på skatte- og avgiftsområdet. Jeg har tiltro til at Skattedirektoratet vil vurdere alle sakens sider ved den videre behandlingen av saken representanten viser til. Og jeg stoler på at direktoratet vurderer dispensasjonshjemmelen som finnes i det aktuelle regelverket på en måte som tar hensyn til at det oppstår ekstraordinære situasjoner når vi blir rammet av en krise, slik vi ble i mars.

SPØRSMÅL NR. 336

Innlevert 2. november 2020 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 10. november 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

På hvilke måter har norske myndigheter engasjert seg for menneskerettighetssituasjonen i Chile, og har utenriksministeren konkrete tanker om hvordan Norge kan bidra til at menneskerettighetene og de nye demokratiske prosessene i landet respekteres?

BEGRUNNELSE:

25. oktober stemte et overveldende flertall av chilenske velgere ja til en ny grunnlovsforsamling. Den gjeldende grunnloven, som ble vedtatt under Pinochet-regimet, garanterer i liten grad for grunnleggende menneskerettigheter, som for eksempel retten til bolig, arbeid, helse

og vann. En ny grunnlovsprosess var et sentralt krav under de enorme protestene som startet for drøyt ett år siden.

Det er mange som har ofret mye for at Chile skulle få denne muligheten. Under protestene i 2019 ble det erklært unntakstilstand, og demonstranter ble møtt med overdreven vold fra politiet og militæret. Under protestene ble over 30 mennesker drept, og langt flere skadet eller urettmessig arrestert. Amnesty International viser til at i løpet av halvannen måned måtte 12500 mennesker få akutt behandling for skader de ble påført av politiet. 347 ble påført skuddskader i øynene, og mange av dem mistet synet. Det ble også rapportert om bruk av tortur og seksuell vold.

FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR) satte i oktober i fjor i gang en granskning av menneskerettighetssituasjonen i Chile. I rapporten som ble publisert i etterkant ble det uttrykt sterk bekymring for at det var blitt begått et høyt antall alvorlige menneskerettighetsbrudd under protestene. Høykommissæren uttrykte også bekymring for det lave antallet saker som da var blitt tatt opp av chilenske myndigheter, på tross av et svært høyt antall anmeldelser. I løpet av året har lokale menneskerettighetsorganisasjoner, samt Det nasjonale menneskerettighetsinstituttet i Chile, uttrykt sin bekymring for utviklingen. Dette gjelder både frykten for straffefrihet, men også grunnet urovekkende rapporter om at nasjonale politistyrker fortsatt begår uakseptable menneskerettighetsbrudd.

I svarbrevet på mitt skriftlige spørsmål datert 31.10.2019 fremholdt utenriksriksministeren at hun så positivt på at det hadde blitt etablert kontakt mellom OHCHR og chilenske myndigheter. I siste årene har også regjeringen prioritert samarbeid og kontakt med chilenske myndigheter, blant annet gjennom flere offisielle besøk. I denne sammenhengen er det derfor relevant å belyse hvordan norske myndigheter tar opp mennesker-

ettighetsspørsmål med chilenske myndigheter, spesielt i det som må sies å være en brytningstid for landet.

Svar:

Chile er i øyeblikket inne i en viktig fase for landets demokratiske utvikling.

Kravet om ny grunnlov var sentralt under fjorårets demonstrasjoner. Det førte til tverrpolitisk enighet om å avholde folkeavstemningen som fant sted 25. oktober. Med et betydelig flertall for ny grunnlov og en solid valgdeltakelse, spesielt blant unge, har den grunnlovgivende forsamlingen som skal velges i april, et klart mandat til å meisle ut en ny grunnlov. Chilenerne ønsker at landets utfordringer løses gjennom en demokratisk og inkluderende prosess. Det er et viktig og positivt utgangspunkt.

Jeg håper grunnlovsprosessen vil bidra til at folkets forventninger innfris. Respekt for menneskerettighetene er den beste garantien for at utfordringene Chile står overfor løses på en fredelig måte, uten ytterligere voldsbruk. Fra norsk side forventer vi at anklager om menneskerettighetsbrudd etterforskes og at de ansvarlige stilles til ansvar gjennom rettsvesenet. Norge fremmer synspunkter på menneskerettighetssituasjonen i Chile i dialog med chilenske myndigheter og gjennom landhøringene i FNs menneskerettighetsråd.

Utenriksdepartementet har det siste året fulgt utviklingen i Chile nært gjennom ambassaden i Santiago, og er i løpende kontakt med både myndigheter og andre aktører, blant annet FN, sivilt samfunn og det nasjonale menneskerettighetsinstituttet. Vi har videre meddelt representanter for den chilenske regjeringen at vi fra norsk side er beredt til å bidra med våre erfaringer og kapasiteter i prosessen Chile nå går gjennom. Det har blitt godt motatt på chilensk side, både fra myndighetshold og fra sivilt samfunnsaktører.

SPØRSMÅL NR. 337

Innlevert 3. november 2020 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani

Besvart 11. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Er det mulig for de nye SAR Queen-helikoptrene å lande ved akuttmottaket på Drammens sykehus, Hønefoss sykehus, og planlagt for det nye sykehuset på Brakerøya Dram-

men, og hvis ikke, hva vil statsråden gjøre for at det skal bli mulig?

BEGRUNNELSE:

De nye redningshelikoptrene AW101, døpt «SAR Queen» har gjennomført tester som viser at tyngde og lufttrykk ved landing gjør at landingsplassene ved flere norske sykehus må utbedres. I et notat om helikopterlandingsplasser ved landets sykehus fra 2013 havnet Drammen og Hønefoss sykehus i gruppe 2, sykehus som burde utbedres, men de nye helikoptrene viser seg nå å ikke kunne lande på flere av sykehusene som ble ansett som godt egnet, som Ullevål og UNN i Tromsø.

Svar:

De nye redningshelikoptrene er et vesentlig løft for landets redningstjeneste og luftambulanseskapasitet, og de vil bidra til raskere og bedre pasienttransport under nærmest alle slags værforhold. Når innfasingsarbeidet er gjennomført, vil beredskapen være vesentlig forbedret.

Dagens Sea King redningshelikoptre lander ved de fleste av landets akuttisykesykehus, men det er kun et mindre antall som har landingsplasser tilpasset redning-

shelikopter. I mange tilfeller benyttes parkeringsplasser, idrettsbaner eller flyplasser i nærheten.

SAR Queen har høyere vekt og gir mer rotorvind enn Sea King-helikoptrene. Stortinget vedtok ved behandlingen av Prop. 146 S (2010-2011) Anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. i perioden 2013-2020, jf. Innst. 82 S (2011-2012), at Justis- og beredskapsdepartementet kan gjennomføre infrastrukturtiltak, herunder tilpasning av landingsmulighetene ved sykehus som benyttes av dagens redningshelikoptre. Det var altså den forrige regjeringen som informerte Stortinget om behovet og som ba om støtte til å gjennomføre tiltakene. Saken er senere fulgt opp i andre dokumenter under denne regjeringen.

Sea King-helikoptrene kan lande på landingsplassen ved Ringerike sykehus, Hønefoss, og på landingsplassen ved Drammen sykehus.

Vurdering av behov og løsninger for landingsplassene pågår. Målet er at de nye helikoptrene skal kunne lande ved de sykehusene som Sea King gjør i dag, eventuelt andre steder etter avtale med helseforetakene, i tråd med innfasingsplanen.

SPØRSMÅL NR. 338

Innlevert 3. november 2020 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 9. november 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for at medisinstudenten som mistet studieplassen sin som følge av sykdom, likevel får fullføre, og ikke henvises til å søke seg inn på nytt?

BEGRUNNELSE:

Både Universitas (7. oktober) og TV2 (1. november) har omtalt historien til den kvinnelige studenten, som mistet studieplassen på medisinstudiet ved Universitetet i Oslo etter åtte år, og like før fullført studium.

Studenten ble uforskyldt syk underveis, er to og et halvt år forsinket, men har tatt alle eksamener. Hun mangler én eksamen på å få midlertidig legelicens, og skulle starte i ny jobb som legevikar da hun fikk beskjed om at hun ikke fikk beholde studieplassen. Studenten har gjennom hele studiet jobbet ved siden av, både på Ahus, Ullevål, Rikshospitalet og Radiumhospitalet, dette har hun kunnet gjøre i egenskap av å være medisinstudent. Denne muligheten mistet hun som følge av å miste studieplas-

sen. Hun har også arbeidet som forskningsassistent ved Ullevål og vært med på å gi ut en internasjonal publisert artikkel.

Studentens klager på tapt studieplass ble avslått av fakultet og klagenemnda. Saken er nå klaget inn til Kunnskapsdepartementet.

I intervjuet med TV2 som omhandler saken, understreker statsråden at studenters rettssikkerhet må styrkes, og at regjeringen derfor nå reviderer loven.

Denne studentens historie er et åpenbart og grelt eksempel på dårlig rettssikkerhet: Studenten har uforskyldt havnet i en akutt og alvorlig situasjon hun ikke kunne være forberedt på, men har ikke hatt adgang til å søke permisjon med tilbakevirkende kraft. Studenten har ikke noe å stille opp med i møte med et regelverk som er mer innrettet på å sikre lærestedet god planlegging og studentprogresjon, enn å ivareta studenter som møter barrierer som verken kan forutses eller hindres.

Selv om det fra universitetets side argumenteres med at saken er håndtert i henhold til regelverket for pro-

fesjonsstudiet på medisin, er det også reist tvil ved om fakultetet har utvist ordentlig skjønn.

Det virker meningsløst å henvise en student som har lagt tid og ressurser i åtte år med studier i motbør, til å søke seg inn på nytt og begynne forfra. Både hensynet til enkeltmennesket og samfunnet tilsier at dette er en sløsing med ressurser som ikke skal skje.

Departementet har, som overordnet organ, anledning til å omgjøre klagen.

Denne muligheten bør etter min mening benyttes.

Svar:

Når det gjelder denne konkrete saken, vil jeg innledningsvis vise til at studentens advokat tidligere har vært i kontakt med departementet med en anmodning om omgjøring av et vedtak fra klagenemnden ved Universitetet i Oslo. Departementet har i svar til advokaten 18. august 2020 ikke tatt stilling til innholdet i saken, men lagt til grunn at en anmodning om omgjøring av vedtak må vurderes av klagenemnden selv. Departementet har 20. oktober 2020 fått oversendt en ny henvendelse fra advokaten hvor han anmoder om at departementet omgjør klagenemndens vedtak.

Henvendelsen fra advokaten er for tiden til behandling i departementet og jeg kan derfor ikke nå si hva departementet vil konkludere med. Universiteter og høyskoler er institusjoner som i lovverket er gitt betydelige fullmakter og som det er lagt til grunn skal ha betydelig faglig og administrativ autonomi. I første omgang mener jeg det er riktig at jeg ber Universitetet i Oslo om en redegjørelse for deres behandling og vurdering av saken.

Jeg vil for øvrig generelt vise til at det ikke er fastsatt nasjonale regler for permisjoner for studenter i forbindelse med sykdom. Universiteter og høyskoler fastsetter selv regler om undervisningsopplegget, villkår for oppmelding til eksamen, omfang av fravær, krav til

progresjon i studier mv. Dette vil normalt være regulert i eksamensforskrifter eller annet regelverk ved en institusjon. Vedtak i saker om permisjon vil normalt være enkeltvedtak etter forvaltningsloven og vil kunne påklages til institusjonens klagenemnd. Selv om det ikke er fastsatt nasjonale regler om permisjoner under sykdom, så er det i universitets- og høyskoleloven (§ 4-3) ganske omfattende regulering av krav til studentenes læringsmiljø. Studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har etter loven rett til egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Alvorlig kronisk sykdom kan være eksempel på funksjonsnedsettelse eller særskilte behov. Institusjonene må gjøre individuelle vurderinger av dette, og tilrettelegging må ikke føre til en reduksjon i de faglige kravene som stilles i den enkelte utdanning. I denne vurderingen skal det legges særlig vekt på tilretteleggingens effekt for å fjerne barrierer for disse studentene, kostnadene ved tilretteleggingen og institusjonens ressurser.

For å styrke studentenes rettssikkerhet, ble det i 2019 fastsatt en ny bestemmelse i universitets- og høyskoleloven § 4-17 som stiller krav om at alle studenter skal ha tilgang til et studentombud. Studentombudene er uavhengige av institusjonene og har taushetsplikt.

Ombudene skal gi studentene råd og bistand i saker som gjelder deres studiesituasjon.

Departementet jobber også nå med oppfølgingen av NOU 2020:3 om ny lov om universiteter og høyskoler. Lovutvalget har flere forslag om reguleringen av studentenes rettigheter og krav til læringsmiljøet. Til våren vil regjeringen legge frem forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven, og i det arbeidet er jeg spesielt opptatt av å se på hvilke rettigheter studentene har i dag, og om det er behov for å forsterke disse.

SPØRSMÅL NR. 339

Innlevert 3. november 2020 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 11. november 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hvorfor har ikke Utenriksdepartementet igangsatt egne undersøkelser av koblingene mellom Terje Rød-Larsens

tankesmie IPI og Jeffrey Epstein, slik det svenske utenriksdepartementet har gjort?

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv har i en rekke artikler den siste tiden satt søkelys på forbindelse mellom Terje Rød-Larsen og Jeffrey Epstein. Det er avdekket at Epstein har gitt betydelige pengebeløp til Rød-Larsens tankesmie IPI. Både det norske og det svenske Utenriksdepartementet har gitt penger til IPI. Dagens Næringsliv opplyser i en artikkel 28. oktober 2020 at det svenske utenriksdepartementet har satt i gang egne undersøkelser av koblingene mellom IPI og Epstein. Norske myndigheter har på sin side kun bedt styret i tankesmia oppklare forbindelsene.

Svar:

Utenriksdepartementet ga fra 1997 til 2018 tilskudd til International Peace Institute (IPI). Denne støtten opphørte i 2018 og Utenriksdepartementet har ikke gitt ytterligere tilskudd til IPIs arbeid etter det. Utenriksdepartementet har derfor ingen givedialog med IPI, slik andre givere har. Utenriksdepartementet har heller ingen roller i noen av IPIs styrende eller rådgivende organer.

Norge signaliserte allerede i november 2019 at styret i IPI burde vurdere å donere bort pengene de hadde mottatt fra nå avdøde Jeffrey Epstein. Etter de nye sakene har Utenriksdepartementet kontaktet IPIs styreleder for å be om at styret i IPI følger opp det som nå er kommet frem. Det er bra at styret i IPI nå følger opp.

Da media i november i fjor brakte informasjon om at IPI hadde mottatt støtte fra Jeffrey Epsteins stiftelser, ga Utenriksdepartementet uttrykk for at styret i IPI selv må ta ansvar for å håndtere spørsmål knyttet til den støtten de hadde mottatt fra Epstein. Ansvaret for å få klarhet i hvilke tilskudd IPI har mottatt fra eksterne givere, og hvordan disse forvaltes, tilligger IPIs styre. Vi var fra Uten-

riksdepartementet side også klare på at styret i IPI bør vurdere sin praksis om åpenhet.

Som det framkommer i mitt svar av 03.01.20 til spørsmål fra representant Hans Andreas Limi (FrP), som også omhandler IPI, har Utenriksdepartementet et sett med rutiner for å sikre at departementets tildelinger gjøres innenfor de rammene som Stortinget har fastlagt, og følger de lovene og det regelverket som gjelder for forvaltning av offentlig tilskudd. Dette innebærer imidlertid ikke at Utenriksdepartementet gjennomfører en fullverdig vurdering av samtlige andre givere som måtte støtte de samme organisasjoner eller institusjoner som Utenriksdepartementet. En slik vurdering er normalt ikke påkrevd i henhold til regelverket som gjelder for statlige tilskudd, og det ville heller ikke være mulig å implementere innenfor en rimelig ressursramme.

I lys av ytterligere informasjon i media i oktober i år om kontakt mellom IPI, IPIs president og Jeffrey Epstein, tok Utenriksdepartementet som tidligere beskrevet kontakt med IPIs styreleder og oppfordret styret i IPI til å følge opp den informasjon som hadde framkommet og få klarhet i de faktiske forhold. Utenriksdepartementet stadfestet overfor IPI at det anses som styrets ansvar å følge opp spørsmål om økonomiske forhold mellom IPI, IPIs president og Epstein. Utenriksdepartementet registrerer at IPIs styre nå blant annet har varslet at de, ved bruk av en ekstern revisor, vil igangsette en umiddelbar gjennomgang av IPIs regnskap for å identifisere alle tilskudd de har mottatt fra Epsteins stiftelser.

I motsetning til Norge, yter Sverige fremdeles støtte til IPIs arbeid og er representert i IPIs internasjonale rådgivende styre. Utenriksdepartementet er imidlertid ikke kjent med at Sverige har iverksatt noen egen undersøkelse omkring IPI.

SPØRSMÅL NR. 340

Innlevert 3. november 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 9. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvordan vil justisministeren sikre at Ny lov om erstatning fra staten til voldsutsatte ansvarliggjør skadevolderen, og ikke pålegger voldsofferet hele ansvaret med å kjempe sin egen kamp i retten til voldsoffererstatning i en sivil retts-sak?

BEGRUNNELSE:

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt ut forslag til ny lov om erstatning fra staten til voldsutsatte på høring. Det er betydelig bekymring blant høringsinstansene at de foreslåtte lovendringene vil medføre et betydelig økt ansvar for voldsofferet. Forslaget vil få betydning for svært mange voldsoffererstatningssaker. Det er kun et

mindre antall straffesaker som behandles i domstolene. De aller fleste voldsoffererstatningssaker i dag har ikke vært domstolsbehandlet. Foreslåtte lovforslag vil således omfatte størsteparten av voldsoffererstatningssakene, og dessverre svært negativt. Det fremstår som sterkt urimelig og ikke i tråd med grunnlaget for ordningen med voldsoffererstatning at mennesker som har blitt offer for svikt i politiets arbeid, og som har måttet vente i årevis for å få en avklaring og domfellelse skal bli tvunget til å sitte igjen med det fulle ansvaret for å få utbetalt de pengene de har krav på, fordi regelverket om voldsoffererstatning privatiseres. Det må også anses å være i strid med den alminnelige rettsfølelsen. At staten forskutterer erstatningen, er et av de bærende hensynene for en statlig rettighetsordning for volds ofre.

Svar:

Forslaget til ny lov om erstatning fra staten til voldsutsatte er på ingen måte et forslag om å privatisere konsekvensene av vold. At staten skal forskuttere erstatningsutbetalingen og at skadevolder skal holdes ansvarlig, er nettopp hovedpoengene med forslaget.

I høringsnotatet foreslås det at de som ved dom er tilkjent erstatning fra skadevolder for nærmere angitte volds- eller seksuallovbrudd, skal få tilbud om å få utbetalt erstatningen fra staten umiddelbart og uten søknad. De voldsutsatte skal altså ikke måtte forsøke å kreve pengene fra skadevolder først, slik intensjonen bak loven fra 2001 egentlig var. Målet er at en rask utbetaling vil hjelpe de voldsutsatte med å legge det som i mange tilfeller har vært en traumatisk hendelse bak seg.

Den foreslåtte ordningen er basert på at det stilles krav om dom. I saker der skadevolder er død, ukjent, under 15 år eller utilregnelig foreslås det unntak fra kravet om dom.

Det medfører ikke riktighet at de aller fleste voldsoffererstatningssaker i dag ikke har vært domstolsbehandlet. Tvert imot foreligger det dom i flertallet av sakene der det utbetales voldsoffererstatning. Ifølge Menon Economics Kartlegging av voldsoffererstatningsordningen side 15 er det bare 15 prosent av sakene der det utbetales voldsoffererstatning at politiet har henlagt saken etter bevisets stilling. I mange av disse vil skadevolder være ukjent.

Etter forslaget vil voldsutsatte kunne søke om erstatning fra Kontoret for voldsoffererstatning dersom saken er henlagt etter bevisets stilling og det er uklart hvem skadevolder er. I de resterende sakene, det vil si saker politiet har henlagt etter bevisets stilling der det bare er én mistenkt, foreslås det at den voldsutsatte må gå til sivil søksmål mot skadevolder for å få erstatning fra staten. Slik er også systemet i Sverige.

Når saken er henlagt etter bevisets stilling, har påtalemyndigheten konkludert med at det ikke kan bevises utover enhver rimelig tvil at mistenkte har begått han-

dlingen. Det må da vurderes om personen som ikke er straffedømt likevel med klar sannsynlighetsovervekt har utsatt den som krever erstatning for et volds- eller seksuallovbrudd. Avgjørelsen er komplisert både bevismessig og juridisk. Jeg tror at saken vil bli bedre opplyst og få et riktigere resultat når den blir gjenstand for bevisumiddelbarhet og kontradiksjon i retten, enn ved en skriftlig behandling hos Kontoret for voldsoffererstatning. Hensynet til skadevolders rettssikkerhet taler klart for at saken behandles av domstolene. Men også for den voldsutsatte vil det kunne være en stor fordel med domstolsbehandling. I mange saker, for eksempel voldtektssaker, er den voldsutsattes og påstått skadevolders motstridende forklaringer eneste bevis. Ettersom det er bevisumiddelbarhet og kontradiksjon i retten, vil en domstol kunne dømme skadevolder basert på forklaringene alene. Voldsoffererstatningsmyndighetene må på sin side avgjøre saken basert på skriftlige bevis. Da vil det som regel ikke være tilstrekkelig med en troverdig forklaring for å utbetale erstatning.

To tredjedeler av de som i dag søker om voldsoffererstatning for saker som er henlagt etter bevisets stilling får avslag, og i voldtektssaker får 90 prosent avslag. Når man ser hvilken belastning avslag på søknad om voldsoffererstatning kan være for voldsutsatte, er det uheldig at disse får forventninger om at de skal få voldsoffererstatning og går gjennom en søknadsprosess som 1-2 år senere ender med avslag. Tanken er at det vil være en fordel om de som krever erstatning i saker der det ikke er tilstrekkelig bevis, får veiledning om at det er lite sannsynlig at de vil vinne frem med et erstatningskrav, slik at saken blir avsluttet på et tidligst mulig stadium.

Staten dekker både advokatutgifter for å vurdere søksmål, advokatutgifter til å føre en sak for retten og rettsgebyr, jf. retts hjelploven § 11 første ledd nummer 4 og § 16 første ledd. Det gjelder uavhengig av den voldsutsattes inntekt og formue.

En person som går til sivil søksmål og taper fullt ut eller i det vesentlige, kan bli dømt til å betale motpartens sakskostnader, men kan fritas hvis tungtveiende grunner gjør det rimelig, jf. tvisteloven § 20-2. I forbindelse med proposisjonen vil vi se nærmere på om det bør gjøres tiltak for å minske risikoen for å måtte dekke saksomkostningene i disse sakene.

For å sikre at skadevolder holdes ansvarlig, er det nødvendig å stille krav om dom. Staten kan ikke kreve at skadevolder betaler erstatningen uten at skadevolder har blitt dømt til å betale erstatning eller har inngått rettsforlik om å betale erstatning. En av hovedtankene bak forslaget til ny lov er nettopp at skadevolder skal holdes ansvarlig i mye større grad enn i dag. I 2019 ble det krevd regress fra ansvarlig skadevolder for 54 prosent av det som ble utbetalt i voldsoffererstatning. Innkrevingen settes i gang forholdsvis lenge etter at dom mot skadevolder har falt. Etter forslaget til ny lov skal det kreves regress for 92 prosent av det som utbetales og kravet mot skadevolder

skal fremmes rett etter at dommen er rettskraftig og betalingsfristen utløpt. Slik vil staten få tilbake mer penger fra skadevolder. Ifølge rapporten Virkningene av voldsoffererstatning punkt 5.5 side 21 mener de voldsutsatte Oxford

Research har intervjuet at «ansvarliggjøring av forbryteren» er et av de fem viktigste aspektene ved voldsoffererstatningsordningen.

SPØRSMÅL NR. 341

Innlevert 3. november 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 5. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Stemmer det at alle 8 tomtene som er befart med statssekretær Tor Sættem vår/sommer 2020 var enten i Grorudalen eller på Holmlia, og at ingen i politisk ledelse i JD har vært på befaring på noen av vestkantalternativene?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med at Justisdepartementet ønsker å flytte Oslo Fengsel, har mange alternativer til nye steder blitt vurdert av Statsbygg og Justisdepartementet.

Bredtveit fengsel står fortsatt som det rimeligste alternativet i Statsbyggs vurdering. Men vi ser ikke at de negative konsekvensene med å ødelegge Bredtvedtskogen har blitt vurdert, eller beregnet inn. Befolkningen rundt det eksisterende fengselet på Bredtveit i dag har heller ikke blitt tatt med på råd i prosessen, ei heller de lokale folkevalgte. Et enstemmig bydelsutvalg i Bjerke har også uttalt at de ikke vil ha det nye høysikkerhetsfengselet på Bredtveit.

Svar:

I forbindelse med arbeidet med nytt Oslo fengsel, er det foretatt en omfattende lokaliseringsanalyse med sikte på å finne en tomt som er godt egnet for fengsel. Kriteriene som ble lagt til grunn for tomtevalg var blant annet tomtens størrelse, reguleringsrisiko, tilgjengelighet, grunnforhold, innsyn/avskjerming og kjøretid fra Oslo tinghus. Av de 180 tomtene som ble vurdert inngikk også tomter vest for Oslo sentrum, blant annet en tomt på Huseby. Tomtealternativene vest for Oslo sentrum har blitt vurdert opp mot kriteriene nevnt ovenfor. Konklusjonen ble at ingen av disse tomtealternativene var egnet for oppføring av nye Oslo fengsel. Det har derfor ikke vært aktuelt med befaring til disse tomtene.

Tomten ved Bredtveit er vurdert som det samfunnsøkonomisk mest lønnsomme alternativet, men regjeringen har ikke tatt endelig stilling til lokalisering for et nytt Oslo fengsel. Blant andre løsninger som vurderes, er fortsatt fengselsdrift på dagens tomt på Grønland.

SPØRSMÅL NR. 342

Innlevert 3. november 2020 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 9. november 2020 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Hvilke tiltak har regjeringen iverksatt for å forebygge vold mot kvinner etter pandemi-nedstenginga starta, og hvordan er det fulgt opp ift. krisesentrene?

BEGRUNNELSE:

Vold mot kvinner øker under kriser som den vi er i nå. Ved krisesenteret i Kristiansand er de svært bekymret, og de erfarer at flere er utsatt og at volden er blitt verre.

Svar:

Vold i nære relasjoner avtar dessverre ikke under pandemier. Tvert imot så viser erfaringer fra andre land at den ofte øker. Dette tar regjeringen på alvor.

For å sikre god informasjon om hvor utsatte, pårørende eller andre kan søke hjelp har regjeringen lagt ut informasjon på flere nettsider og på sosiale medier. Den døgnåpne volds- og overgrepslinjen som driftes av Krisesentersekretariatet i samarbeid med Oslo krisesenter og nettportalen dinutvei.no er eksempler på steder som tilbyr informasjon og hjelp.

Politidirektoratet har gitt politidistriktene klare føringer om at det skal rettes særlig oppmerksomhet mot mishandling i nære relasjoner og personell som arbeider med fagfeltet skal skjermes. Videre er viktigheten av nær samhandling med kommuner og andre lokale samarbeidspartnere understreket. Kontakten med barnevernstjenestene er løftet frem spesielt.

Når det gjelder krisesentertilbudet så har Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) har kartlagt konsekvensene av covid-19 pandemien. Forskerne konkluderer med at krisesentrene ser ut til å ha tilrettelagt sin virksomhet godt for å håndtere smitteverntiltak og andre konsekvenser av covid-19-pandemien. Den første perioden av koronakrisen opplevde litt flere enn halvparten av krisesentrene at antallet henvendelser til sentrene gikk ned. I perioden med oppmykning av smitteverntiltak, rapporterer flertallet av sentrene om

en økning av henvendelser sammenlignet med perioden med de strenge smitteverntiltakene. Bildet er imidlertid ikke entydig, og det er store variasjoner mellom sentrene.

Vi følger nøye med på situasjonen på krisesentrene under Covid-19 pandemien. Krisesentrene har en svært viktig oppgave i å ivareta mennesker som opplever vold og overgrep og som har behov for akutt hjelp. Derfor ble krisesentrene i mars definert som en samfunnskritisk funksjon. Tilbudet er derfor omfattet av rapporteringsrutinene for samfunnskritiske funksjoner, og departementet har ukentlig blitt oppdatert om situasjonen. Det innebærer at vi har nær dialog med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, som igjen har dialog med fylkesmennene, og til dels også kommunene. Vi bruker rapporteringene om krisesentrene for å sikre et fungerende krisesentertilbud så langt som mulig.

Kommunene er ansvarlige for å sikre finansieringen for krisesentrene innenfor kommunerammen. Regjeringen har under pandemien stilt opp for kommunene, og vært tydelige på at alle nødvendige utgifter knyttet til koronapandemien vil bli kompensert. Delrapport fra arbeidsgruppen som skal kartlegge økonomiske konsekvenser av covid-19-situasjonen for kommunesektoren, har vist at det er samsvar mellom utgifter og kompensasjon så langt for kommunesektoren som helhet. Tilleggsnummer til statsbudsjettet for 2021 legges fram 10. november, og her vil regjeringens forslag til kompensasjon til kommunesektoren for første halvår 2021 inngå.

SPØRSMÅL NR. 343

Innlevert 3. november 2020 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 11. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Mener statsråden at navigatørens kompetanse endrer seg på bakgrunn av hvilket selskap de jobber for, når det er samme navigatør og samme type skip?

BEGRUNNELSE:

Kystverket har foreslått endringer i lospliktforskriften som innebærer at fartøy som betjener kystruten Bergen-Kirkenes blir lospliktig. Kystverket mener den lange erfaringen og gode kompetansen som Hurtigruten besitter endrer seg når Havila Kystruten trer inn som operatør med fire nye skip i Kystruten fra 2021, og at de ikke kan

dokumentere hverken lang erfaring eller gode etablerte systemer. Til tross for at det er samme navigatører som skal være med å seile disse skipene.

Når Havila kommer inn som aktør i Kystruten 1. januar 2021 vil navigatører fra Hurtigruten gå over til Havila og ta med seg den lange kysterfaring fra den ene aktøren til den andre. De fire nye skipene til Havila vil bemannes utelukkende med erfarne navigatører med lang fartstid fra Hurtigruten. Dette var en klar forutsetning i Samferdselsdepartementets kravspesifikasjon i tildelingen av konsesjonen og noe begge operatørene har akseptert og samarbeidet om å gjennomføre.

Kompetansen på navigatører som skal betjene Kystruten vil derfor være den samme som i dag, uavhengig av hvilket skip de navigerer og rederi de er ansatt i. Det skal heller ikke innføres flere avganger på Kystruten så antall skip og navigatører som skal betjene ruten vil være konstant og som i dag. Navigatørene har i tillegg utsekk på sitt dedikerte fartøy som gjør at de kjenner sine skip bedre enn losene. De har derfor både farvannskompetanse og skipsspesifikk kompetanse.

Svar:

Reglene om losplikt skal sikre tilstrekkelig farvannskompetanse om bord på fartøy som seiler langs kysten.

Passasjerskip er generelt forbundet med høyere risiko, på grunn av de potensielle konsekvensene ved en ulykke. Enkelte passasjerskip i rute er imidlertid unntatt fra

losplikt, men dette gjelder i hovedsak bilferger som betjener korte ruter. Fartøyene i kystruten Bergen-Kirkenes gjennomfører lange seilaser i noen av de mest krevende farledene langs kysten.

Bakgrunnen for at Hurtigruten likevel har vært unntatt fra losplikt, er at navigatørene har lang erfaring og at Hurtigruten ved sin kontinuerlige seilas gjennom mange år har erfaring med systemer som sikrer at fartøyenes navigatører har tilstrekkelig farvannskompetanse. Nå som Kystruten åpnes opp for flere aktører, vil det derimot være behov for kontroll med farvannskompetansen til navigatørene som skal seile ruten også i fremtiden. Konsesjonen for kystruten vil legges ut på anbud hvert tiende år, og kan potensielt betjenes av inntil tre ulike aktører. Endringsforslaget er dermed prinsipielt, og er ikke rettet mot Havila som sådan.

SPØRSMÅL NR. 344

Innlevert 3. november 2020 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 10. november 2020 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Regjeringen kunne 03.11.2020 melde at økt sats på dagpenger forlenges ut mars 2021 som følge av en dramatisk forverring i smittesituasjonen.

Hva er begrunnelsen for å ikke gjeninnføre og forlenge andre sosiale ordninger, som lavere inntektsgrense for å motta dagpenger og forlengelse av maksimaltid på dagpenger og AAP?

BEGRUNNELSE:

Stortinget fikk i vår gjennom flere sosiale ordninger i krisepakken som skulle sørge for at permitterte, arbeidsløse og syke skulle ha økonomisk trygghet gjennom krisen. Den 31. Oktober avvirket regjeringen flere av de sosiale ordningene, som lavere inntektsgrense for å komme inn i dagpengeordningen og forlengelse av maksimal ytelsesperiode på dagpenger og arbeidsavklaringspenger. Regjeringen kunne 3. november melde at den økte satsen på dagpenger forlenges ut mars 2021 som følge av at smittesituasjonen de siste ukene er kraftig forverret de siste ukene. Dersom andre ordninger ikke gjeninnføres og forlenges vil dette kunne ramme de som ikke kommer inn i dagpengeordningen som følge av for lav inntekt og de som går mot makstid på dagpenger. Den forverrin-

gen i smittesituasjonen som vi har sett de siste ukene vil også ramme mottakere av arbeidsavklaringspenger som ikke vil ha mulighet til å bli ferdig avklart som følge av smittesituasjonen.

Svar:

Omfanget av smitte har økt kraftig i Norge den siste tiden, og det er innført nye tiltak på nasjonalt og regionalt nivå for å stoppe spredningen. Regjeringen har vært tydelige på at vi fortløpende vurderer situasjonen for å sikre at ordningene våre er godt tilpasset utviklingen.

Et godt tilpasset dagpengeregulverk må balansere hensyn til inntektssikring mot behovet for et velfungerende arbeidsmarked med høyt arbeidstilbud og god bruk av arbeidskraften.

De midlertidige særreglene som ga utvidede dagpengerettigheter, var hensiktsmessige i en

situasjon der inngripende smitteverntiltak, mange permitteringer og lav etterspørsel etter arbeidskraft betydde at det var få jobbmuligheter og stort behov for inntektssikring.

Arbeidsledigheten gikk markert ned i sommer etter toppen i april, og har fortsatt å falle gjennom høsten. Selv om målrettet styrking av smitteverntiltak kan få negative

konsekvenser i noen bransjer eller områder, forventes det ikke en ny økning i ledigheten av en størrelsesorden som vi så i mars og april. Utsiktene fremover tilsier at hensynet til mobilitet i arbeidsmarkedet, tilgang på arbeidskraft for virksomheter og gode insentiver til arbeid nå kan tillegges større vekt enn før sommeren. I møtet med ny økning i omfanget av smitte og nødvendige smitteverntiltak, er det likevel hensiktsmessig å videreføre enkelte av de midlertidige ordningene noe lenger.

En del av de som fortsatt er permittert eller ledige, risikerer å ikke komme tilbake i arbeid de første månedene. Det er blant annet en følge av at det har vært nødvendig å forsterke smitteverntiltakene i møtet med økende smittespredning i oktober og november. Nå som usikkerheten har økt mener regjeringen det er riktig å videreføre perioden med økt sats noe, slik at spesielt dagpengemottakere i yrker med lav lønn og mange deltidsstillinger beholder en større andel av inntekten sin.

Jeg vil også vise til at regjeringen har foreslått å forlenge ordningene med utvidet rett til omsorgspenger og sykepenger. Dette er målrettede virkemidler i den situasjonen vi nå står i, med utsikter til økt sykefravær på grunn av sykdom og karantene.

Så langt kan vi forvente at det i hovedsak er de som allerede er ledige som må vente enda en stund på å komme

tilbake i arbeid, mens det i mindre grad vil være en økning i tilgangen av nye ledige. Mange som i vår fikk innvilget dagpenger etter de midlertidige særreglene, har hatt perioder tilbake i jobb i løpet av sommeren og høsten, og vil kunne gjenoppta dagpengeperioden uten at kravet til minsteinntekt prøves på nytt. Endringen i kravet til minsteinntekt får dermed ikke betydning for disse.

Selv om arbeidsledigheten er noe høyere enn før krisen, ventes den å falle ytterligere, og det er mye bevegelse i arbeidsmarkedet. Det gir muligheter også for de som går ut dagpengeperioden de neste månedene. De som fikk innvilget dagpenger i mars 2020 for 52 uker vil ha dagpenger til mars 2021.

Tiltaket om forlengelse av stønadsperioder for arbeidsavklaringspenger ble avvirket fra og med 1. november. Årsaken til forlengelsen i vår, var at store ressurser i Nav ble omprioritert til å behandle dagpengesøknader. Bakgrunnen for at denne forlengelsen ikke videreføres, er at kapasiteten i Arbeids- og velferdsetaten nærmer seg en normalsituasjon. Personer som var inne i ordningen før 1. november 2020 blir ikke berørt av avviklingen. Jeg følger situasjonen tett, og vurderer fortløpende behovet for tiltak som kan avhjelpe konsekvensene av virusutbruddet.

SPØRSMÅL NR. 345

Innlevert 31. oktober 2020 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 9. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

I 2015 søkte en ung afghaner asyl i Norge da han som ateist ikke følte seg trygg i Afghanistan. Han fikk avslag og anket til UNE der klagen ved andre gangs behandling i nemnd ble avvist av et flertall på to personer, som begge er sterkt innvandringskritiske og med bakgrunn fra FrP. Den ene var oppnevnt på forslag fra HRS, den andre fra fylkesmennene på vegne av b.la Justisdepartementet.

Mener justisministeren at endringene i Utlendingsloven som trådte i kraft i juni 2020 sikrer at en slik situasjon ikke oppstår igjen?

BEGRUNNELSE:

Nemndlederen i nemnda som avviste klagen var uenig med nemdas flertall i at klagen skulle avslås. Hun konkluderte med at «at klageren fyller vilkårene for å bli anerkjent som

flyktning etter utlendingsloven § 28 første ledd bokstav a, og at han har krav på oppholdstillatelse (asyl), jf. § 28 annet ledd».

Flere lovendringer som angår saken trådte i kraft i juni 2020. Justis- og beredskapsdepartementet har ikke lenger rett til å foreslå medlemmer til UNE. I den enkelte saken deltar en nemndleder og to nemndmedlemmer (lekmedlemmer). Det ene nemndmedlemmet trekkes ut blant dem som er oppnevnt etter forslag fra fylkesmennene, Norges Juristforbund og Samfunnsviterne. Det andre nemndmedlemmet trekkes ut blant dem som er oppnevnt etter forslag fra humanitære organisasjoner. Lovendringen fra juni 2020 innfører også krav til personlig egnethet for å fungere som nemndmedlem, og det ble åpnet for at medlemmer kunne bes fratre dersom de ikke oppfylte krav i nytt lovverk.

Undertegnede kan imidlertid ikke se at lovendringene gir en garanti for at situasjonen som oppstod i forbindelse med denne asylsøknaden ikke vil oppstå igjen. Det er to grunner til dette. For det første fungerer fortsatt medlemmene som ble oppnevnt etter gammelt lovverk i påvente av nye utnevnelser. For det andre vil nye medlemmer med tilsvarende bakgrunn kunne nomineres også av de instansene som har forslagsrett i dag.

Svar:

Stortinget behandlet reglene om oppnevning av nemndmedlemmer til Utlendingsnemnda i mai år. Det ble ikke gjort noen endringer i prinsippet om at vi fortsatt skal ha en lekmannsordning.

Lekmannsordningen gir et viktig supplement til den spesialiserte fagkunnskapen til nemndleder, Utlendingsnemndas fagsekretariat, Landinfo og utlendingens advokat. Dette gjelder særlig i saker hvor bevisvurderinger og andre skjønsmessige spørsmål står sentralt.

Bruken av lekmedlemmer skal gi en god balanse mellom lekmannspreg, særskilt interesse for fagfeltet og vervet, og relevant kompetanse.

Under den nevnte lovbehandlingen tidligere i år vedtok Stortinget nye regler om at departementet skal oppnevne nemndmedlemmer, i stedet for at dette gjøres av Kongen i statsråd. Det ble også gitt en regel om å nekte oppnevning av personer som ikke er «personlig egnet til oppgaven». I høringen uttrykte flere humanitære organisasjoner bekymring for at disse endringene kunne føre til at det ville bli tatt politiske hensyn i forbindelse med oppnevningene.

Verken i forbindelse med departementets oppnevning eller når Utlendingsnemnda trekker ut nemndmedlemmer til nemndsamlinger, foretas det noen vurdering av det enkelte nemndmedlems politiske tilhørighet eller synspunkter. På samme måte som lekmedlemmer i domstolene, skal lekmedlemmene i Utlendingsnemnda kun opptre på vegne av seg selv. De skal avgjøre saker ut fra samvittighetsfulle vurderinger, i tråd med gjeldende regelverk og hensynet til likebehandling m.m.

Når det gjelder den konkrete enkeltsaken representanten Bastholm henviser til, ønsker jeg ikke å gå nærmere inn på beskrivelsen eller vurderingene av verken denne eller andre enkeltsaker som Utlendingsnemnda har til behandling.

SPØRSMÅL NR. 346

Innlevert 3. november 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 11. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvorfor har Politidirektoratets rapportering på politiets responstid blitt endra fra 1. til 2. tertial 2020?

BEGRUNNELSE:

Statsråden og Politidirektoratet har den siste tiden vært ute i media med at politiets responstid innenfor 80 prosent er innfridd i 2. tertial. Det mangler derimot rapportering på 50 prosent av oppdragene som det har blitt rapportert på siden responstiden ble innført, til og med 1. tertial 2020.

Responstidmålingas innretning er beskrevet i Nærpolitireformen, Prop. 61 LS. (2014-2015). Der fremkommer det egne krav på halvparten og 80 prosent av oppdragene. Etter det Senterpartiet kjenner til ble siste justering av kravet foretatt i 2017 – fortsatt med egne krav for halvparten og 80 prosent av oppdraga.

I tildelingsbrevet til POD for 2020 står det:

«Kravet til responstid endres ikke, og er på samme nivå som i 2019.»

I Politimeldinga, Meld. St. 29 (2019-2020) står det at regjeringa vil:

«Opprettholde kravene til politiets responstider på dagens nivå.»

Det fremstår da noe merkelig at rapporteringen blir endra fra 1. til 2. tertial.

Svar:

Regjeringen stiller nasjonale krav til politiets responstid differensiert i tre kategorier ut fra befolkningstetthet. Det stilles krav til 80 prosent av hasteoppdragene per tettstedskategori, altså hvilken responstid politiet skal holde seg under i 80 prosent av hasteoppdragene (80 prosentil).

I begrunnelsen for spørsmålet nevner Stortingsrepresentanten at rapportering på 50 prosentil ikke er med

i rapporteringen fra Politidirektoratet for andre tertial. Dette skyldes at Politidirektoratet ikke har satt noen krav til politidistriktene på 50 prosentil, kun et mål. Ettersom

resultater for 50 prosentil ikke er en formell styringsindikator har ikke Politidirektoratet publisert resultatene for 2. tertial 2020.

SPØRSMÅL NR. 347

Innlevert 3. november 2020 av stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen

Besvart 9. november 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Ville det tyske selskapet LAM kunne kjøpt skogeiendom i Namdalen med det regelverket som var gjeldende under den rødgrønne regjeringen, eller ville saken da fått et annet utfall?

BEGRUNNELSE:

Det har vakt sterke reaksjoner at forretningsmannen Ola Mæle har solgt 600.000 dekar skog og utmark i Namdalen til et tysk selskap – LAM Land- und Forstwirtschafts. Salget har foregått slik at LAM har inngått kontrakt med Mæles selskap Sjølyst Utvikling AS om kjøp av samtlige aksjer i selskapene Namdal Bruk AS, Store Bjørhusdal Bruk AS, Tunnsjø Bruk AS og Van Severen & Co AS. Disse aksjeselskapene eier de nevnte skogeiendommene. Når aksjene skifter eier følger skogen med, uten å utløse konsesjonsbehandling. Ettersom LAM kjøper aksjene i de fire aksjeselskapene, trenger altså ikke kjøpet å konsesjonsbehandles av kommunene. I media legger politikere fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet skylden på regjeringen Solberg som opphevet priskontrollen for rene skogeiendommer og eiendommer med mindre enn 35 daa jord. Se for eksempel Trønder-Avisa mandag 5. oktober i år.

Svar:

Det korte svaret på spørsmålet ditt er at det tyske selskapet kunne ha kjøpt skogeiendommen i Namdalen også med det regelverket som gjaldt under den rødgrønne regjeringen.

Jeg har likevel lyst til si noe mer om dette når jeg først har fått spørsmål om konsesjonsloven og aksjeselskap. Reglene på dette området har vært uendret siden 2004. Før 2004 var det konsesjonsplikt ved kjøp av aksjer i selskaper som eide konsesjonspliktige eiendommer. Da ny konsesjonslov ble vedtatt den 28. november 2003, gikk et samlet Storting gikk inn for å oppheve denne regelen.

Når landbrukseiendom eller skog først kjøpes av et aksjeselskap, oppstår det ikke ny konsesjonsplikt for den som kjøper aksjene. Landbrukseiendommer eid av aksjeselskaper kan dermed reelt sett skifte eier uten konsesjonsbehandling.

I 2017 ble konsesjonsloven endret og priskontroll ved kjøp av rene skogeiendommer og eiendommer med mindre enn 35 dekar fulldyrka og overflatedyrka jord ble opphevet. Endringen innebar at personer og selskaper kan kjøpe slike eiendommer uten at kommunen gjennomfører priskontroll. De må fortsatt søke konsesjon. Endringen av reglene om priskontroll har altså ikke betydning for kjøp av aksjer i selskap som eier skogeiendommer, fordi konsesjonsplikten ble opphevet for slike aksjeerverv i 2004.

Jeg vil avslutte med å si at dagens konsesjonsregler bygger på at personlig eierskap til landbrukseiendommene er hovedregelen i Norge. Det gjelder både eiendommer som består av jord og skog. Slik mener jeg det fortsatt bør være.

SPØRSMÅL NR. 348**Innlevert 4. november 2020 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 11. november 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

I en nylig rapport fra Redd Barna kommer det fram at over 500 palestinske barn blir årlig pågrepet av israelske soldater og fengslet. Bak murene blir mange av dem mishandlet. Dette er alvorlige brudd på menneskerettighetene, og krever en tydelig internasjonal respons.

Hvordan vil utenriksministeren markere Norges kritikk av dette overfor israelske myndigheter?

BEGRUNNELSE:

I den ferske rapporten «Defenceless» dokumenterer Redd Barna hvordan palestinsk barn utsettes for vold og omfattende rettighetsbrudd, både under pågripelsen, i brutale avhør, når de blir stilt for militærdomstoler og under tiden i israelsk fangenskap.

Rapporten fra Redd Barna bygger på spørreundersøkelser og intervjuer med 470 palestinske barn fra ulike deler av Vestbredden, som alle ble pågrepet og satt i israelsk varetekt da de var mellom 10 og 17 år gamle.

Rundt halvparten av barna forteller at de ble hentet av soldater om natten, uten at foreldrene verken får følge dem eller vite hvor de blir ført hen. Forholdene er såpass graverende at det krever en sterk internasjonal kritikk, også fra Norge.

Svar:

Bruken av administrativ forvaring og fengsling av barn i Israel er bredt dokumentert. Regjeringen er bekymret over israelske myndigheters arrestasjoner av palestinske barn og har ved flere anledninger anmodet Israel om å etterleve internasjonale standarder for fengsling av mindreårige og å redusere bruken av administrativ forvaring. Norske myndigheter har nylig tatt opp saken på nytt med israelske myndigheter. Vi er fra norsk side tydelige i vår kritikk mot den israelske regjeringen der det er berettiget. Det er vår forventning at Israel, i likhet med alle andre land, etterlever de folkerettslige forpliktelser som følger av konvensjoner og avtaler landet er tilsluttet.

Spørsmålet om forvaring av mindreårige var også en av Norges prioriterte anbefalinger siste gang Israel ble hørt i den universelle landhøringsmekanismen (UPR) i FNs menneskerettighetsråd. Norge har i mange år støttet sivilsamfunnsorganisasjoner som jobber spesielt for å ivareta rettighetene til fengslede palestinere, inkludert mindreårige.

Jeg viser for øvrig til mitt svar av 07.11.19 på spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård (SV) angående israelske myndigheters arrestasjoner av palestinske barn.

SPØRSMÅL NR. 349**Innlevert 4. november 2020 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 13. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mener Helseministeren at hørselshelsen hos befolkningen i nærheten av vindkraftparker med støyverdier som går ut over hørsel er godt nok ivaretatt og hvorfor er ikke hørselshelsen en del av gjennomgangen Regjeringen har gjort ifm. gamle gitte konsesjoner nå som kunnskapen om hørseltap er kjent?

BEGRUNNELSE:

Jeg tillater meg å spørre Helseministeren med ansvar for befolkningens hørselshelse hva han synes om at NVE godkjenner at utbyggere av vindkraftparker på land utbetaler kontantbeløp til grunneiere i nærheten av vindkraftparker for støydempende tiltak. NVE godkjenner altså at det blir opptil dagens grunneiere av hytter og hus å gjøre de tiltak de personlig synes er nødvendig. Kommuner som er støymyndighet står maktesløse og ser på at NVE gjør dette på tross av at støynivå er over godkjente verdier ift.

de som bor eller ferier i nærhet av parkene. Resultatet av for høye støyverdier kjenner vi godt fra Danmark. Befolkning i nærhet av parker får hørselskader. Jeg er kjent med at godkjent vindkraftpark i Tysvær, Rogaland vil få støyverdi over det som er offentlig godkjent og at det nå betales ut pengesummer for at boligeiere og hytteeiere skal få kompensert for dette.

Svar:

Ved etablering av vindkraftanlegg vurderes også faktorer som støy og andre mulige helsekonsekvenser før eventuelle konsesjoner gis. Jeg er kjent med at det er tilfeller der konsesjonsinnehaveren har inngått avtaler med naboer som berøres av etableringen, men det må presiseres at den enkelte ikke er forpliktet til å inngå noen avtaler om å tåle støynivå som er over de fastsatte grenseverdiene.

Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442) legger til rette for en langsiktig arealdisponering som forebygger støyplage og andre støyproblemer. Retningslinjen anbefaler grenseverdi for støy fra vindkraftverk på Lden 45 dBA for bygg med støyfølsom bruk,

dette i likhet med anbefalt støygrense for vindkraftverk i WHO's retningslinjer fra 2018.

Langvarige kraftige støybelastninger over 80-85 dB, eller veldig høye kortvarige lydimpulser, kan gi permanente hørselsskader. Støy med stort innhold av høye frekvenser (lyse toner) er mest skadelig. WHO anbefaler at livslang støyeksponering over døgnet (LAeq,24t), ikke skal overstige 70 dB. Grensen er satt for å eliminere risikoen for støyskader hos eksponerte personer, og med en sikkerhetsmargin slik at grenseverdiene også tar hensyn mer utsatte personer. Støy fra vindkraftanlegg er i hovedsak på et nivå som er betraktelig lavere enn WHO's anbefalinger, og er dermed sannsynligvis uten permanente virkninger på hørselen.

Da støy fra vindkraftanlegg hovedsakelig er på lave nivåer er det få studier som har sett på eventuelle hørselsskadelige effekter av støy fra vindkraftanlegg. Imidlertid foreligger det oversiktsartikler av helseeffekter av støy fra vindturbiner som viser til at det ikke foreligger noen evidens for en sammenheng mellom støy fra vindturbiner og hørselstap eller tinnitus.

SPØRSMÅL NR. 350

Innlevert 4. november 2020 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 9. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hva er årsak til at yrkesgruppen akupunktører ikke er unntatt og hvordan er man kommet fram til de 350 mill. kr. gitt at høringssvarene fra en helhetlig alternativ bransje sier at inntektsgrunnlaget deres vil minke med et mva krav på 25 %?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslår å legge 25 % mva på all alternativ behandling. I påvente av autorisasjonssøknad for yrkesgruppene Osteopater og Naprapater er de unntatt. Akupunktørene har samme autorisasjonssøknad til behandling, men får ikke samme unntak i påvente av autorisasjonssøknad. Det er anslått en inntekt til Staten på 350 mill.kr i budsjettet for 2021.

Svar:

Forslaget i statsbudsjettet 2021 om merverdiavgift på alternativ behandling omfatter i utgangspunktet alle former for alternativ behandling. Regjeringen foreslår imidlertid at forslaget først får virkning for osteopater og naprapater fra 1. juli 2021. Dette er begrunnet med at regjeringen har til vurdering om osteopater og naprapater skal autoriseres som helsepersonell. Jeg viser til redegjørelsen i Prop. 1 LS (2020-2021) skatter, avgifter og toll 2021 punkt 9.2.6.

Jeg har fått opplyst fra Helse- og omsorgsdepartementet at akupunktørens søknad om autorisasjon ligger saksbehandlingsmessig etter søknadene fra osteopatene og naprapatene. Helsedirektoratets endelige vurdering av akupunktørens autorisasjonssøknad ble oversendt Helse- og omsorgsdepartementet tett opp mot fremleggelse av statsbudsjettet. Helsedirektoratets tilrådning var derfor ikke gjennomgått av Helse- og omsorgsdepartementet på tidspunktet statsbudsjettet ble framlagt. Det var derfor ikke naturlig å omtale denne gruppen i forslaget

til statsbudsjett. Det er uklart når avgjørelse av spørsmålet om eventuell autorisasjon for akupunktører foreligger, og jeg vurderer derfor behovet for utsatt iverksetting for disse som mindre aktuelt.

Innføring av merverdiavgift på alternativ behandling anslås å øke merverdiavgiftsinntektene med om lag 250 mill. kroner påløpt og 210 mill. kroner bokført i 2021. Dagens unntak innebærer at prisene på alternativ behandling relativt sett er lavere enn prisene for varer og tjenester ellers som ilegges merverdiavgift. Med avgiftsplikt for alternativ behandling vil slike tjenester avgiftslegges

på lik linje med andre varer og tjenester. Det vil medføre at slike tjenester blir noe dyrere for forbrukere, som igjen kan ha konsekvenser for tilbydere ved at etterspørselen reduseres. Det er slik merverdiavgiften fungerer for andre varer og tjenester som i dag er avgiftspliktige. Prisøkningen vil imidlertid bli mindre enn merverdiavgiftssatsen på 25 pst. Det skyldes at registrerings- og avgiftsplikt vil innebære rett til fradrag for inngående merverdiavgift på anskaffelser av varer og tjenester som er til bruk i den registrerte virksomheten, jf. merverdiavgiftsloven § 8-1.

SPØRSMÅL NR. 351

Innlevert 4. november 2020 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 6. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil ministeren sørge for at teststasjonen på Magnormoen videreføres, slik at det ikke legges ned allerede nå den 15.?

BEGRUNNELSE:

Norge går nå inn i sin andre coronabølge. Alt tilsier dessverre at den perioden vi nå går inn i med vesentlig økning i smitten vil bli enda verre enn den vi hadde i vår. Norske kommuner og norsk næringsliv taper svært store summer som følge av tiltakene som iverksettes for å motvirke Covid-19.

Mange bedrifter sliter med å få endene til å møtes, og mange vil kunne gå over ende de neste månedene. Det er avgjørende at myndighetene ikke pålegger næringslivet mer økte kostnader enn nødvendig. Dersom teststasjonen på Magnormoen legges ned vil det ikke bare føre til økte ulemper for den enkelte som må testes, men det vil påføre kommuner og næringsliv ytterligere kostnader

I grenseområdene er det veldig mange som bor og jobber på tvers av landegrensen. Disse bruker i dag teststasjonen og er helt avhengig av den. Videre er grenseovergangen på Magnormoen Norges nest største grenseovergang og mange av de som krysser grensa skal videre til resten av landet.

Etter at testasjonen på Svenskegrensa på Magnormoen ble åpnet i august i år, har tilbudet vært en stor suksess og det har vært veldig stor pågang. Til tider er det flere hundre meter lange køer og det blir testet flere hundre i døgnet. Bare fra 1/11 til 2/11 ble det tatt over 500 tester.

Følgelig var det meget overraskende å lese i Glåmdalen at Helsedirektoratet nå vil legge ned teststasjonen, og dermed velte kostnadene over på næringslivet, kommuner, pendlere og folk flest. Det kan også føre til at færre lar være å teste seg, noe som igjen vil kunne føre til økt Covid-19 smitte.

Det å legge ned teststasjonene virker lite gjennomtenkt og det kan umulig være en regjeringen sin intensjon å påføre næringslivet og kommunene økte kostnader, pendlere økte ulemper samtidig som man får mindre kontroll på pandemien.

Svar:

Siden beslutningen om å avvikle teststasjonene i Marker, Halden og Eidskog har smittetrykket økt betraktelig. Det er særlig importsmitten som øker. Helsedirektoratet har derfor besluttet å videreføre driften ved teststasjonene i Marker, Halden og Eidskog. Kommunene er informert om videreføringen 5. november.

SPØRSMÅL NR. 352**Innlevert 4. november 2020 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 13. november 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Den 7. juli 2017 vedtok 122 land et forbud mot atomvåpen i FN. Traktaten trer i kraft 22. januar 2021 etter at 50 stater har ratifisert traktaten. Regjeringen har ved mange anledninger understreket at den vil bygge sin politikk på folkeretten. Regjeringen viser til at atomvåpen inngår som et nøkkelelement i NATOs avskrekkingstrategi.

Hvilke konsekvenser vil det ha for norsk politikk at er atomvåpen nå blir folkerettsstridig, og hvilke initiativ vil Norge ta i NATO for å bidra til at NATO bygger sin politikk på folkeretten?

BEGRUNNELSE:

Forbudet, som trer i kraft i 22.1. 2021, forbyr atomvåpen og aktivitet relatert til atomvåpen. Det vil bli ulovlig for parter å ta del i noen form for aktivitet som er relatert til atomvåpen. Traktaten forbyr bruk, utvikling, testing, produksjon, fremstilling, anskaffelse, oppbevaring, lagring, overføring, mottak, trussel om å bruke, utplassere, installere og distribuere atomvåpen. Forbudet vil også innebære forbud mot enhver assistanse for traktatparter å engasjere seg og delta i militære forberedelser relatert til atomvåpenbruk, finansiering av atomvåpen og fremstilling av disse, samt å tillate transport av atomvåpen gjennom territorielt hav og/eller luftrom. Avtalen krever også at statsparter med atomvåpen destruerer sine atomvåpen og atomvåpenprogram. Også stater som oppbevarer andre staters atomvåpen på sitt territorium må få disse fjernet. Traktaten forplikter også parter å bistå i arbeidet med implementeringen av traktaten internasjonalt. Norge har en sterk tradisjon til å støtte folkeretten, og det finnes ingen folkerettslige avtaler som Norge ikke er en del av. Det er derfor av sterk politisk interesse å få avklart hvordan Norge vil stille seg til atomvåpenforbudet.

Svar:

Når traktaten om forbud mot kjernevåpen trer i kraft 22. januar 2021, binder den kun de statene som har ratifisert den. Traktaten vil ikke innebære folkerettslige forpliktelseser for land som ikke er tilsluttet, som Norge og alle andre land i NATO.

Forbudstraktatens verifikasjonsordninger har svakheter som gjør den til et lite egnet instrument for å fremme videre kjernevåpennedrustning. Forbudstraktaten krever ikke tilslutning til Ikkespredningsavtalen (NPT) eller Prøvestansavtalen (CTBT). Den krever heller

ikke tilslutning til Det Internasjonale Atomenergibyråets (IAEA) tilleggsprotokoll, som er helt avgjørende for at IAEA skal være i stand til å kontrollere ikke-spredning av kjernefysisk materiale. Videre er landene som har kjernevåpen ikke tilsluttet forbudstraktaten, og traktaten vil derfor ikke føre til nedrustning av atomvåpen. Regjeringens utredning om forbudstraktaten fra 2018 redegjør for konsekvensene av en eventuell norsk tilslutning til denne. Utredningen konkluderer med at Norge ikke kan slutte seg til forbudstraktaten fordi den er i strid med de politiske forpliktelser vi har påtatt oss gjennom NATO.

NPT er hjørnesteinen i arbeidet med kjernefysisk nedrustning, og denne forplikter alle de store kjernevåpenstatene. Avtalen har 191 statsparter. Kun India, Pakistan, Nord-Korea, Israel og Sør-Sudan står utenfor. NPT skiller mellom kjernevåpenstater (USA, UK, Frankrike, Russland, Kina) og ikke-kjernevåpenstater. Norge og de 185 andre ikke-kjernevåpenstatene har forpliktet seg under NPT til å ikke utvikle kjernevåpen. Det er en prioritet for Norge å hegne om denne viktige traktaten som i 50 år har bidratt avgjørende til internasjonal sikkerhet. Norge er del av en 16-lands tverregional gruppe som fremmer en aktiv nedrustningsagenda for å støtte opp om NPT.

Arbeidet med kjernefysisk nedrustning er et langsiktig arbeid, og regjeringen bygger sin politikk på konsensusvedtaket i Stortinget 26. april 2016 om kjernefysisk nedrustning. Norge har prioritert arbeidet med verifikasjon av nedrustning, og ledet FNs ekspertgruppe om dette. Dette er et arbeid landene kan samle seg om, og hvor man de siste årene har oppnådd reell fremgang. Konsensusrapporten fra gruppen påpeker at innsats for verifikasjon er vesentlig for å legge grunnlaget for framtidige reduksjoner i kjernevåpenarsenalene. Norge forhandlet i fjor frem en ny FN-resolusjon om nedrustningsverifikasjon, som 178 land støttet. Kun Russland stemte mot, mens fem land avsto. Resolusjonen etablerer bl.a. en ny ekspertgruppe i FN, som vil starte sitt arbeid i 2021. Et vedtak om å videreføre arbeidet med verifikasjon av nedrustning ble nylig vedtatt av FNs Generalforsamling, hvor 174 land stilte seg bak vedtaket. Det er positivt at Kina nå gir sin støtte til dette, og det er dermed kun Russland av de store kjernevåpenstatene som ikke støtter arbeidet. Norge er klar til å lede dette arbeidet videre i FN.

Det er viktig å understreke at Norge gjennom mange år har arbeidet for at rustningskontroll skal stå sentralt i NATOs tilpasning til den endrede sikkerhetssituasjonen. Norge oppfordrer til forlengelse av New START-avtalen mellom USA og Russland, og støtter amerikanske be-

strebelser for en rustningskontrollavtale for alle typer kjernevåpen, og som på sikt også inkluderer Kina.

SPØRSMÅL NR. 353

Innlevert 4. november 2020 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 13. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Kompensasjonsordningene tilknyttet covid-19 gir vilkårlig forskjellsbehandling og urimelig konkurransevridning mellom berørte bedrifter i en og samme næring basert på juridisk struktur på foretaket.

Hvordan vil statsråden rette opp i disse skjevhetene?

BEGRUNNELSE:

Da kompensasjonsordningen for private bedrifter ble lansert i april 2020, lovet statsråd Sanner at alle foretak skulle likebehandles uavhengig av organisasjonsform og -struktur. Slik regelverket for denne ordningen praktiseres, blir juridisk struktur på foretaket derimot avgjørende for hvem som mottar økonomisk kompensasjon for tap tilknyttet covid-19.

Et eksempel er Bergen-baserte Tide Buss med 4000 ansatte som er diskvalifisert fra å motta støtte fordi de er organisert som ett aksjeselskap med internt adskilte forretningsområder og avdelinger. Selskapet har revisorgodkjente regnskaper og solid dokumentasjon på omsetningssvikt som følge av covid-19. Dersom virksomheten var organisert i et aksjeselskap innenfor en konsernmodell, ville Tide Buss mottatt støtte slik deres berørte konkurrenter har gjort. Dette gir en urimelig og vilkårlig forskjellsbehandling mellom bedrifter i markedet.

Denne skjevheten, og nøytralitet ut fra hvordan virksomheten er finansiert, må bli korrigert, alternativt må det etableres tiltak som avdemper de sterkt konkurransevridende effektene ved dagens ordning.

Svar:

Regjeringen har innført flere brede støtteordninger siden virusutbruddet våren 2020, blant annet kompensasjonsordningen for næringslivet, lånegarantiordningen, tilskuddsordningen for selvstendig næringsdrivende, lønnsstøtteordningen og flere andre, næringsrettede ordninger. De første økonomiske tiltakene la vekt på rask etablering, saksgang og utbetaling for å bøte på likviditetsproblemer

i krisen som brått oppstod. Senere ble de økonomiske tiltakene tilpasset smittesituasjonen og vridd mot stimulering av vekst og sysselsetting.

Den generelle kompensasjonsordningen ble avvirket i august. I lys av økt smitte og innstramming av smitteverntiltak i det siste, har regjeringen annonsert en ny, generell kompensasjonsordning som gjelder fra september 2020 til februar 2021. Den nye ordningen er noe justert og forenklet sammenlignet med den tidligere ordningen.

Regelverket for den midlertidige tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsfall (kompensasjonsordningen), som ble lagt frem i Prop. 70 LS (2019–2020) 3. april 2020, er innrettet med sikte på rask utbetaling av støtte og at risikoen for misbruk skal være så lav som mulig. Det innebærer blant annet at informasjonen som foretakene gir i sine søknader må være mulig å kontrollere mot historiske opplysninger som er tilgjengelige for offentligheten i ulike offentlige registre. Slik informasjon er bygget på de juridiske subjektene (foretakene) som helhet.

Transportselskapet Tide Buss AS er ifølge spørreeren registrert som ett aksjeselskap med internt adskilte avdelinger. Dersom det skulle vært åpent for å få tilskudd basert på deler av virksomheten i et foretak, ville regelsettet i ordningen blitt vesentlig mer komplisert, og kontrollarbeidet ville blitt mer omfattende og ville i større grad måtte gjøres manuelt. Mange foretak driver virksomhet som kan deles opp i ulike segmenter langs ulike dimensjoner, som geografi, produkttype, kundegrupper osv. Dersom støtten skulle beregnes for deler av virksomheten i et foretak, måtte det ha blitt vurdert nærmere hvilke kriterier som skulle ha vært avgjørende for å få beregnet støtte for en utskilt del av virksomheten. Videre måtte det ha blitt vurdert bestemmelser bl.a. om hvordan felleskostnader skulle fordeles mellom ulike virksomhetsområder. Det ville etter Finansdepartementets vurdering oppstått flere krevende vurderinger og avgrensninger i praktiseringen av reglene, både for støttemottakerne og forvaltningssmyndighetene.

Virksomheter som har organisert sin aktivitet i flere aksjeselskap, kan velge å få beregnet støtten på konsernnivå eller på selskapsnivå. Virksomheter som er organisert som ett foretak med mange avdelinger har ikke et slikt valg, jf. omtale over. Konsernet kan dermed oppleve å få støtte basert på omsetningsfall i de aksjeselskapene som har opplevd omsetningsfall på 30 pst. eller mer, mens foretaket med flere avdelinger vil få støtte hvis foretaket samlet har et omsetningsfall på 30 pst eller mer. Ordningen gjelder for foretak med stort omsetningsfall som følge av virusutbruddet, og med «stort omsetningsfall» menes her et omsetningsfall på 30 pst. eller mer. Selskaper som ikke har et tilstrekkelig stort omsetningsfall, mottar ikke støtte under ordningen.

Da ordningen ble etablert, ble det prioritert å lage regler som innebar at konsernstrukturer ikke samlet sett

skulle kunne oppnå vesentlig høyere tilskudd enn selskap som drev virksomhet av tilsvarende omfang innenfor ett og samme selskap, i situasjoner der både konsernet og foretaket hadde et omsetningsfall høyere enn terskelen på 30 pst.

Ordningen ble notifisert til og godkjent av ESA basert på lovens foretaksbegrep, slik at dette må ligge til grunn for praktiseringen av ordningen.

I 2020 er det for øvrig bevilget 100 mill. kroner til en tilskuddsordning for operatører av kommersielle buss- og båtruter som har tapt omsetning som følge av smitteverntiltak. Denne ordningen var opprinnelig avgrenset til sommermånedene juni, juli og august, men har blitt forlenget ut året. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 er det foreslått 100 mill. kroner til ordningen.

SPØRSMÅL NR. 354

Innlevert 4. november 2020 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 10. november 2020 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Hvilke tiltak har regjeringen iverksatt for å sikre at den grunnlovfestede foreningsfriheten blir opprettholdt i forbindelse med Wizzairs inntreden på det norske flymarkedet 5. november?

BEGRUNNELSE:

Norge er bundet av den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK). Det følger av både EMK og den norske grunnloven at man har foreningsfrihet - altså en rett til å ta del i fagforeningsarbeid som brukes som eksempel i Grunnloven.

Som følge av bestemmelsene i Grunnloven og EMK har staten en såkalt sikreplik. Sikreplikten er to-dimensjonal, noe som innebærer at staten selv skal aktivt avstå fra å bryte rettsreglene, men også aktivt forhindre at andre aktører bryter de samme rettsreglene.

Flyselskapet Wizzair starter denne uken opp med flyruter i Norge. Gjennom flere uttalelser i norske medier har deres toppsjef tydelig kommunisert at organisering i fagforeninger er uønsket i selskapet.

Dersom det legges til grunn at Wizzair ikke opprettholder foreningsfriheten, og dette er kjent for staten (Solberg støtter boikott av Wizz Air - E24.no 14.10.20), er

det betimelig å spørre om staten har en aktivitetsplikt til å forhindre selskaper i å krenke foreningsfriheten.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at alle arbeidstakere som utfører arbeid i Norge skal ha ryddige og seriøse arbeidsforhold.

Det er ikke tvil om at norsk rett sikrer arbeidstakernes rett til å organisere seg. Prinsippet om foreningsfrihet er, som representanten nevner, slått fast i Grunnloven, og følger også av Den europeiske menneskerettskonvensjon som er gjort gjeldende som norsk lov gjennom menneskerettsloven.

Myndighetene sørger blant annet for regler og rammeverk på området og gode ordninger for meklings og tvisteløsning ved uenighet mellom partene. Arbeidstvistsloven etablerer blant annet et regelverk og institusjoner som legger til rette for forhandlinger mellom arbeidsgiver og fagforeninger om inngåelse av tariffavtale. Det kan også nevnes at arbeidsmiljøloven forbyr diskriminering på grunn av medlemskap i arbeidstakerorganisasjon. Klager om brudd på denne bestemmelsen kan bringes inn for Diskrimineringsnemnda. Eventuelle påstander om brudd på organisasjonsfriheten i konkrete saker må for øvrig generelt behandles av det ordinære rettsapparatet.

SPØRSMÅL NR. 355**Innlevert 5. november 2020 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 17. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Betyr «fastmonterte stoler» faste seteplasseringer eller at stolene skal være skrudd fast?

BEGRUNNELSE:

Viser til pressekonferanse 8.11 der regjeringen stiller krav om «fastmonterte stoler» for å kunne arrangere kulturarrangement med 200 kapasitet.

Man ville tro at «fastmontert» betyr skrudd fast i gulvet, men jeg finner det likevel ikke logisk at dette skal være kravet for en arrangør. Mange steder er det god nok plass til å ivareta avstandsregler, selv om setene ikke er skrudd fast i gulvet. Setene har bare sin faste plass. Dette gjelder blant annet konferansehoteller, nyere kirker og større konsertarenaer.

Mange steder er det kanskje heller ikke muligheter til å skru setene fysisk fast i gulvet, selv om det likevel vil være plass nok til å ivareta avstandsregler. Da er kanskje en løsning å lime dem på plass eller montere dem på planker, da jeg regner med at intensjonen med «fastmonterte stoler» er å sikre god nok avstand mellom publikum og at betydningen derfor skal være «faste seteplasser», slik Oslo kommune har praktisert.

De mye omtalte julekonsertene starter om få uker. Store deler av arrangør-Norge trenger denne viktige avklaringen for å vite hvilke arrangement som lar seg gjennomføre med 200 kapasitet og hvilke som må reduseres til 50 kapasitet.

Svar:

Covid-19-forskriften § 13 c bestemmer at det er tillatt å sitte i annethvert sete på arrangementer hvor alle i publikum sitter i fastmonterte seter. Dette er et unntak fra det generelle kravet om at alle til stede skal kunne holde minst 1 meter avstand til personer i annen husstand.

I forbindelse med denne reguleringen har departementet lagt følgende til grunn: Fastmonterte seter er typisk seter i kino, i teater, på stadion og lignende. En stol som sitter fast i et underlag og ikke kan flyttes, vil regnes som et fastmontert sete. Seteplassene skal være fysisk avskilt fra hverandre, slik at det kan være ledige seter mellom de som deltar. Benker regnes ikke som fastmonterte seter, ettersom benkene ikke er individuelle seter og det er lettere å flytte seg nærmere hverandre. Det innebærer at benker i kirker, idrettshaller mv. ikke anses som fastmonterte se-

ter, og at det kun kan være til stede inntil 50 personer på arrangementer i slike lokaler.

Fastmonterte seter er derfor ikke det samme som fast seteplassering, et krav som blant annet Bergen og Oslo kommune har benyttet. Med fast seteplassering menes ifølge informasjon fra Oslo kommune at

“den enkelte person blir anvist en sitteplass, setter seg der umiddelbart ved ankomst og forlater lokalet så fort arrangementet er avsluttet. Man kan ikke bytte plass underveis, og det er ikke anledning til å mingle”.

Når alle i publikum sitter i fastmonterte seter, er det ifølge forskriften § 13 a første ledd også tillatt å være flere på arrangement. Utendørs kan det fra 28. oktober d.å. være inntil 600 personer til stede når alle i publikum sitter i fastmonterte seter, ellers inntil 200. Fra søndag 8. november kl. 24:00 kan det på innendørs arrangement være inntil 200 personer til stede når alle i publikum sitter i fastmonterte seter, ellers inntil 50.

I tiden mellom regjeringens varslede tiltak 5. november d.å. og fastsettelsen av forskriften, utløste den nye begrensningen for arrangementer hvor det ikke er fastmonterte seter mange detaljerte spørsmål om hva som menes med begrepet. Det var bakgrunnen for at jeg sendte Helseinspektoratet følgende oppdrag fredag 6. november, med frist samme dag:

«Vurder hvordan krav til fastmonterte seter for å kunne ha inntil 200 til stede på et arrangement bør forstås og kommuniseres, herunder vurderer om formålet om å begrense deltakernes sirkulasjon tilsier at bl.a. følgende kan regnes som fastmonterte seter:

- Benker som står vendt samme vei
- Seterader koblet fast i gulv, slik det er på kino og teater
- Ellers flyttbare stoler som er koblet sammen eller hekket sammen i stolrekker som står vendt samme vei
- Eventuelt også andre innretninger som direktoratet er kjent med. Vurder om kravet til å holde minst 1 meter avstand til personer i annen husstand bør opprett holdes for de som sitter på benker under et arrangement».

Helseinspektoratet konkluderte, i samråd med Folkehelseinstituttet, med følgende:

“Fastmonterte seter må forstås som individuelle, fastmonterte seter, der innretningen av seter er av fast/varig karakter.

Det vil ikke være mulig å tape, stripe eller på annen måte feste ellers løse stoler for å oppfylle kravet om fastmonterte seter.

Benker anses ikke som fastmonterte seter, da de ikke har individuelle seter”.

Etatene la blant annet vekt på at det er grunn til å forstå fastmonterte seter strengt i den smittesituasjonen vi nå har, og at det burde tilstrebes samme forståelse av begrepet fastmonterte seter for unntak fra avstandskravet og for vurdering av antall personer som kan være til stede på arrangementet. De pekte også på at det er vist lite smitte på typiske profesjonelle, kommersielle arrangementer som kinoer, i teater, på stadion mv., som gjennomføres i lokaler med fastmonterte seter.

Se Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets felles vurdering av 6. november på denne nettsiden: <https://>

www.helsedirektoratet.no/tema/beredskap-og-krise-handtering/koronavirus/faglig-grunnlag-til-helse-og-omsorgsdepartementet-covid-19

Departementet har lagt direktoratets forståelse til grunn. Like seter behandles likt, uavhengig av hvilket lokale de er i.

Regjeringen har lagt opp til en løpende vurdering av regelverket og endrer dette ved behov. Helsedirektoratet har derfor et generelt oppdrag om å vurdere behovet for endringer i reglene for blant annet arrangementer i lys av ny kunnskap om smittesituasjonen og konsekvenser av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 356

Innlevert 5. november 2020 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 16. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at helsepersonell som utfører arbeid i menneskers hjem selv stiller med munnbind og annet smittevernustyr?

BEGRUNNELSE:

Gjennom ulike medier har vi sett at eldre, pleietrengende mennesker har fått beskjed om at de må fremskaffe munnbind dersom hjemmesykepleien skal bruke dette i forbindelse med arbeid hos brukerne. Det er en økende smitte i samfunnet og innbyggerne blir bedt om å holde seg mest mulig hjem og redusere antall nærkontakter. Bruk av munnbind er anbefalt i situasjoner der det er vanskelig å overholde avstandskravet. Det er lett å forstå at eldre og andre personer i risikograppa ønsker at ansatte i hjemmetjenesten skal benytte munnbind i forbindelse med stell og pleie. Dette bør være tilgjengelig for kommunalt ansatte i relevante stillinger og sikres finansiering gjennom koronakompensasjon til kommunene.

Svar:

Det er Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet som utarbeider råd og veiledning til tjenestene og befolkningen. Jeg har derfor gitt Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet, gjennom tillegg til tildelingsbrev 217 Skjerming av helseinstitusjoner, i oppdrag å utrede om det på nas-

jonalt nivå bør innføres anbefaling eller forskriftsfestet krav om utvidet bruk av munnbind og hansker for ansatte og pårørende.

I påvente av dette, er det de gjeldende rådene fra Folkehelseinstituttet - Råd ved helse- og omsorgstjenester i privat bolig og private hjem i samlokaliserte omsorgsboliger mv. – som gjelder. Her går det frem at det kommunene som vurderer aktuelle smitteverntiltak ut fra smittetrykket i den aktuelle kommunen. Dette er råd som skal redusere smitterisiko både for den som mottar helse- og omsorgstjenester hjemme og de ansatte i tjenesten.

Ved lav smitterisiko i kommunen, gir Folkehelseinstituttet ikke råd om at ansatte i hjemmetjenesten skal bruke munnbind ved all kontakt nærmere enn 1 meter med tjenestemottaker. Ved økt smitterisiko, bør både munnbind og andre smitteverntiltak vurderes slik de er beskrevet i Folkehelseinstituttets Forsterkede smitteverntiltak i helsetjenesten ved økt smitterisiko.

Kommunene må ved økt smitterisiko sørge for tiltak som reduserer smittefare i tjenestemottakers eget hjem og i eventuelle fellesarealer i tilknytning til beboers hjem, i samarbeid med tjenestemottaker og ev. pårørende. Det er kommunene som har ansvaret for å dekke kostnader knyttet til smittevernustyr til sine ansatte. Dersom tjenestemottakeren er svært bekymret for smitte bør det uansett gjøres en konkret vurdering av om bruk av munnbind likevel er nødvendig for å yte nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Dersom kommunen,

på et faglig grunnlag, mener det ikke er behov for bruk av munnbind, er det ikke et kommunalt ansvar å dekke kostnadene til dette.

Regjeringen har gitt kommunene forsikringer om at alle nødvendige kostnader i forbindelse med TISK-strategien og særskilte smittevernstiltak i 2020 og 2021 vil bli dekket. Regjeringen har i løpet av 2020 foreslått 17,7 mrd.

kroner i ekstrabevilgninger til kommuner og fylkeskommuner i forbindelse med koronapandemien. Videre har regjeringen i Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021) samlet foreslått tilleggsnummeret 8,6 mrd. kroner til kommunesektoren i 2021 som kompensasjon for merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med pandemien.

SPØRSMÅL NR. 357

Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 13. november 2020 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Yrkesaktive foreldre til hjemmeboende barn med bistandsbehov over 18 år risikerer å måtte ta ulønnet fri fra jobb på grunn av lokal nedstengning av videregående skole.

Har regjeringen planer om tiltak for å hindre inntektsbortfallet for denne gruppen av foreldre?

BEGRUNNELSE:

Under vårens nasjonale nedstengning fikk skolen et ansvar for å ha et tilbud til elever som var avhengig av tilsyn og annen oppfølging.

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) har fått henvendelse fra foreldre til hjemmeboende elever som nå står uten tilbud om tilsyn eller annen nødvendig oppfølging. Foreldrene har da ingen annen mulighet enn å påta seg tilsynet på bekostning av sin yrkesutøvelse. Pårørende til barn under 18 år, kan i en slik situasjon ha rett på omsorgspenger. Ordningen med omsorgspenger er midlertidig utvidet til også å gjelde nedstengning av barnehage og skole. Pårørende til hjemmeboende barn over 18 år, har ingen slike rettigheter og må selv ta belastningen med inntektstapet som følge av nedstengningen av den videregående skolen.

Svar:

Jeg har vært i kontakt med kunnskaps- og integreringsministeren om dette, og jeg vil begynne med å vise til at skoleeier skal sørge for et tilbud på dagtid til elever med særlige behov når skoler er stengt eller har redusert åpningstid på grunn av tiltak etter smittevern-loven. Skoleeier skal alltid vurdere om elever som får spesialundervisning skal få et tilbud på skolen. Skoleeier har ansvar for

å kartlegge og vurdere hvem som har behov for et tilbud, og foreldre og elever skal ikke behøve å etterspørre et slikt tilbud. Dette fremgår av Utdanningsdirektoratets veiledere om smittevern for ungdomsskole og videregående skole under covid-19 utbruddet 2020. For offentlige videregående skoler er det fylkeskommunen som er skoleeier.

Ditt spørsmål tyder på at ikke alle elever i videregående skole følges opp og får det tilbudet de har rett til. Dersom dette er riktig, er jeg enig i at det er et problem. Etter min vurdering bør dette løses ved å sørge for at de får et tilbud, ikke ved å utvide retten til omsorgspenger.

Formålet med omsorgspengeordningen er å legge til rette for at arbeidstakere skal kunne kombinere lønnsarbeid med å ha omsorg for barn. Personer som har omsorg for barn som er for unge til å være alene hjemme, har derfor rett til betalt fri fra arbeidet når barnet er sykt, må følges til behandling i arbeidstiden mv.

I utgangspunktet har foreldre som er i arbeid rett til ti dager med omsorgspenger per år, til og med det året barnet fyller 12 år.

Foreldre til kronisk syke eller funksjonshemmede barn har rett til flere omsorgspengedager per år, og de har rett til omsorgspenger til og med det året barnet fyller 18 år. Lovgiver har altså tatt hensyn til at noen barn trenger mer omsorg og tettere oppfølging enn andre, og det er derfor bedre ordninger for foreldre til barn med funksjonshemming enn for andre foreldre.

Når man fyller 18 år, er man ikke lenger å regne som barn i lovens forstand, og både ens egne og foreldrenes rettigheter og plikter endres. Man får større ansvar for seg selv, og helse- og omsorgstjenestene kan overta en del oppgaver som foreldrene tidligere hadde. Dersom man som følge av sykdom eller funksjonshemming ikke kan arbeide, kan man ha selvstendig rett til livsoppholdsytelser fra det offentlige.

Pandemien, smittefrykt og smitteverntiltak har påført mange grupper i befolkningen særlige utfordringer, enten det er praktisk eller økonomisk. Regjeringen har iverksett en rekke tiltak for å bøte på dette. Utvidelse av rett til omsorgspenger til også å gjelde pårørende til person-

er over 18 år har imidlertid ikke vært sett på som aktuelt. Som nevnt innledningsvis har skoleeier plikt til å gi denne elevgruppen et tilbud også når skolen er helt eller delvis stengt.

SPØRSMÅL NR. 358

Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 12. november 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Fotoorganisasjonene ønsker å revitalisere det eksisterende fotofaget på Vg3 for å øke kunnskapsnivået til lærlingene og for å bedre deres muligheter på arbeidsmarkedet.

Spørsmålet er om ministeren kunne gitt disse organisasjonene en fullmakt til å igangsette dette arbeidet og utforme et fremtidsrettet fotofag på Vg3?

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt spørsmål Dokument nr. 15:121 (2020-2021).
Ministeren skriver her i sitt svar:

«Fagutdanningen for fotografer er ikke foreslått nedlagt, men den er foreslått videreført og videreutviklet i den nye tilbudsstruktur for yrkesfag.»

De fotofaglige organisasjonene (Som er institusjonsfotografene; IFF, Norges fotografforbund; NFF og Opplæringskontoret for fotostudier; OFS) har over lengre tid vurdert innholdet i de nye fagene og konkludert med at de ikke viderefører tilstrekkelig kompetansen til å utdanne en fagfotograf og at dette i realiteten representerer en nedleggelse av fotofaget på Vg3. Det kommer tydeligere frem i anbefaling fra midlertidig arbeidsgruppe nedsatt av Udir i oktober 2018: «Gruppa foreslår å fjerne fotograffaget som eget lærefag i tilbudsstrukturen» (Side 9). De fotofaglige organisasjonene mener kunnskapstapet ved å legge ned fotofaget på Vg3 representerer en så sterk svekkelse at det foreliggende forslaget ikke kan omtales som en forsvarlig utdanning for fotografer.

Vi i SV håper det er mulig å redde et gammelt håndverksfag som siden 94-reformen har blitt svekket og teoretisert og imøteser at ministeren ser på denne problemstillingen på nytt.

Svar:

Representanten Fagerås viser til mitt svar på spørsmål 121 (2020-2021) om fotografutdanningen. Fagutdanningen for fotografer er ikke foreslått nedlagt, men den er foreslått videreført og videreutviklet i den nye tilbudsstrukturen for yrkesfag.

Strukturen og læreplanene er på høring, med frist for innspill 15. november 2020. Høringen er publisert på udir.no og er åpen for alle. Det er med andre ord fortsatt mulig å påvirke innholdet, og jeg oppfordrer de fotofaglige organisasjonene til å gi innspill til høringen.

Strukturen og læreplanene fastsettes etter at innspillene i høringen er vurdert.

Når det gjelder eventuelle endringer i tilbudsstrukturen og innholdet i læreplaner på yrkesfag viser jeg til Retningslinjer for samarbeidet mellom Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY), de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet.

Forslag om endringer kan komme fra faglig råd, men forslag kan også fremmes av enkeltorganisasjoner, fylkeskommuner, opplæringskontor eller andre. Forslaget må være godt begrunnet. Forslagsstiller må blant annet vise til at det er et dokumentert behov for kompetansen, gi et anslag over antall læreplasser og behovet for faglærte i de kommende årene. Retningslinjene gir en mer detaljert beskrivelse av grunnlaget for å gjøre endringer og prosessen ved slike endringer.

Utdanningsdirektoratet involverer faglig råd i saksbehandlingen av endringsforslag. Relevante faglige råd blir bedt om å uttale seg i form av en begrunnet tilrådning. Utdanningsmyndighetene fastsetter eventuelle endringer.

SPØRSMÅL NR. 359**Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Else-May Norderhus****Besvart 11. november 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Det er bekymringsfullt at regjeringen ikke har lagt inn friske midler til sirkulær økonomi satsing i statsbudsjettet for 2021, mitt spørsmål er derfor, har ikke den sirkulær økonomiske strategien noen økonomiske tiltak overfor den type satsing og fra når er den ment til å virke fra?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har sagt at i løpet av høsten kommer sirkulær økonomi strategien Stortinget i 2018 bad regjeringen komme med.

Derfor er det forunderlig at det ikke ligger konkrete satsinger som vil kunne bygge opp under slike verdikjeder i budsjettet for 2021. Frykten ute blant aktørene har lenge vært at regjeringen ikke greier å levere konkrete tiltak som kan bygge opp under den sirkulær økonomiske satsingen resten av Europa leverer på og som norske aktører i lang tid har bedt om.

Svar:

Regjeringa har høg prioritet på å stimulere til utvikling av ein sirkulær økonomi og arbeider no med ein nasjonal strategi for sirkulær økonomi. I statsbudsjettet for 2021 har regjeringa difor føreslått å styrke satsinga på sirkulær økonomi med 40 millionar kroner. Løyvinga skal gå til å stimulere næringslivet gjennom ei meir effektiv ressursutnytting, avgrense negativ påverknad på klima og miljø og bidra til fleire arbeidsplassar og betre lønnssemi i næringslivet.

Løyvinga er føreslått på statsbudsjettet kap. 1400, post 76. Fordeling på konkrete tiltak vil bli gjort i den komande strategien for sirkulær økonomi.

Denne satsinga kjem i tillegg til 100 mill. kroner til tiltak under sirkulær økonomi frå regjeringa si «fase 3-pakke» frå juni. Desse midla gjekk til forsknings- og innovasjonsprosjekt for ei grøn omstilling.

SPØRSMÅL NR. 360**Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 17. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvor er de aktuelle landingsplassene til de nye redningshelikoptrene for sykehusene i henholdsvis Arendal og Kristiansand, og mener helseministeren Kjevik tilfredsstillende krav om nærhet som landingsplass for sykehuset i Arendal?

BEGRUNNELSE:

I skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:249 (2020-2021) om landingsplasser ved sykehusene i Arendal og Kristiansand for de nye redningshelikoptrene sier helseministeren i sitt svar at:

«Jeg har fått opplyst av Helse Sør-Øst RHF at dagens redningshelikopter har kun et fåtall landinger i året ved sykehusene i Arendal og Kristiansand. De nye redningshelikoptrene vil i dis-

se tilfellene benytte alternative landingsplasser i nærheten av sykehusene. Det pågår nå et arbeid med å utarbeide en veileder for landingsplasser, både permanente og midlertidige, beregnet for de nye redningshelikoptrene.»

21.oktober sa justisministeren følgende i Stortingets spørretime om de nye redningshelikoptrene: «I Arendal vil de lande på Gullknapp eller Kjevik. Det har de funnet ut er en god løsning.» Det fremgår ikke hvem «de» er i denne sammenhengen. Det fremgår imidlertid av gulesider.no at avstanden mellom sykehuset i Arendal og Kjevik er hele 65 km.

Svar:

Den oppgraderingen vi nå gjør av redningshelikopter-tjenesten innebærer at vi får helikoptre med en helt an-

nen marsjfart og evne til å operere under dårlig vær enn dagens helikoptre. Dette vil bety at man både kan gjennomføre redningsoppdrag raskere, og at man raskere kan transportere eventuelle pasienter til sykehus. De nye redningshelikoptrene (AW101 - SAR Queen) er et vesentlig løft for landets redningstjeneste, og en klar styrking også av vår luftambulanseskapasitet.

Det er Oslo universitetssykehus HF, på Ullevål og Rikshospitalet, som har regional- og nasjonal akuttberedskap for Helse Sør-Øst. Helikopterlandingsplassene på disse to

sykehusene vil bli oppgradert til å ta imot de nye redningshelikoptrene. Helse Sør-Øst RHF har informert meg om at de nye redningshelikoptrene normalt ikke skal lande ved regionens øvrige sykehus. SAR Queen er derfor ikke tiltenkt å lande på Gullknapp eller Kjevik for omlasting.

Dersom dette likevel skulle forekomme vil pasienten transporteres videre med bilambulansse eller ambulanshelikopter til mottakende sykehus, for eksempel Sørlandet sykehus Arendal eller Kristiansand.

SPØRSMÅL NR. 361

Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 17. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan og hvor blir landingsmulighetene for de nye SAR Queen-redningshelikoptrene sammenlignet med dagens Sea King ved sykehuset i Flekkefjord?

Svar:

Den oppgraderingen vi nå gjør av redningshelikopter-tjenesten innebærer at vi får helikoptre med en helt annen marsjfart og evne til å operere under dårlig vær enn dagens helikoptre. Dette vil bety at man både kan gjennomføre redningsoppdrag raskere, og at man raskere kan transportere eventuelle pasienter til sykehus. De nye redningshelikoptrene (AW101 - SAR Queen) er et vesentlig løft for landets redningstjeneste, og en klar styrking også av vår luftambulanseskapasitet. De nye helikoptrene har også bedre plass til å behandle om bord og bedre medisinsk utstyr.

Som følge av krav til lengre rekkevidde og lastekapasitet har de nye helikoptrene høyere vekt og gir mer rotorvind enn dagens helikoptre (Sea King). Dette gjør det nødvendig å tilpasse helikopterlandingsplasser ved enkelte norske sykehus. Dette kan innebære begrensede tilpasninger eller mer omfattende tiltak, f.eks. etablering av helt nye landingsplasser. Det er opprettet en avtale og en styringsgruppe mellom Justis- og beredskapsdepartementet ved anskaffelsesprosjektet for nye redningshelikoptre (NAWSARH) og Sykehusbygg HF for vurdering, prosjektering og gjennomføring av tilpasninger. De regionale helseforetakene og Luftambulansetjenesten HF deltar i styringsgruppen. De nye helikoptrene skal kunne

lande ved de samme sykehusene som Sea King lander i dag, eventuelt andre steder etter avtale med helseforetakene. Arbeidet med vurdering av behov og løsninger for landingsplassene pågår nå.

Det er Oslo universitetssykehus HF (ved de to sykehusene Ullevål sykehus og Rikshospitalet) som har regional og nasjonal akuttberedskap for Helse Sør-Øst. Helikopterlandingsplassene på disse to sykehusene vil bli oppgradert for å kunne ta imot SAR Queen. Helse Sør-Øst RHF har orientert om at de nye redningshelikoptrene vanligvis ikke skal lande på regionens øvrige sykehus. AW101 er derfor ikke tiltenkt å lande på Flekkefjord sykehus. Det presiseres at vanlige ambulanshelikoptre normalt kan lande i nærheten av Flekkefjord sykehus, og det er også disse som håndterer de fleste akuttoppdragene i luftambulansetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 362**Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 16. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

De som trenger helse og omsorgstjenester hjemme er oft-est svært sårbare hvis de skulle få korona og må vernes mot smitte. Elverum kommune krever at brukerne selv må betale for munnbind hvis de vil at helsepersonell og hjemmehjelpere skal bruke munnbind.

Er det virkelig ikke et krav om at personell som skal tette på mange ulike sårbare pasienter i mange hjem skal bruke munnbind og kan kommunen kreve at pasienten selv betaler for munnbindet?

Svar:

omsorgstjenester i privat bolig og private hjem i sam-lokaliserte omsorgsboliger mv. at ansatte må bruke mun-nbind. Tall fra Folkehelseinstituttet viser at i løpet av uke 45 var det en økning i antall meldte tilfeller fra 8 fylker, mens 3 fylker, herunder Innlandet rapporterte færre til-feller enn i uke 44. Det er ikke innhentet opplysninger om den aktuelle smittesituasjonen i Elverum kommune, men på generelt grunnlag bør både munnbind og andre smit-teverntiltak vurderes slik de er beskrevet i Folkehelseinsti-tuttets Forsterkede smitteverntiltak i helsetjenesten ved økt smitterisiko i situasjoner med økt smitterisiko.

Kommunene må ved økt smitterisiko sørge for tiltak som reduserer smittefare i tjenestemottakers eget hjem

og i eventuelle fellesarealer i tilknytning til beboers hjem, i samarbeid med tjenestemottaker og ev. pårørende. Det er kommunene som har ansvaret for å dekke kostnader knyttet til smittevernutstyr til sine ansatte. Dersom tje-nestemottakeren er svært bekymret for smitte bør det uansett gjøres en konkret vurdering av om bruk av mun-nbind likevel er nødvendig for å yte nødvendige og fors-varlige helse- og omsorgstjenester. Dersom kommunen, på et faglig grunnlag, mener det ikke er behov for bruk av munnbind, er det ikke et kommunalt ansvar å dekke kost-nadene til dette.

Regjeringen har gitt kommunene forsikringer om at alle nødvendige kostnader i forbindelse med TISK-strat-egien og særskilte smitteverntiltak i 2020 og 2021 vil bli dekket. Regjeringen har i løpet av 2020 foreslått 17,7 mrd. kroner i ekstrabevilgninger til kommuner og fylkeskom-muner i forbindelse med koronapandemien. Videre har regjeringen i Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021) samlet foreslått tilleggsnummeret 8,6 mrd. kroner til kommunesektoren i 2021 som kompensasjon for merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med pandemien.

Jeg har også bedt Helsedirektoratet om å utrede om det på nasjonalt nivå bør innføres anbefaling eller krav om utvidet bruk av munnbind og hansker for ansatte og pårørende.

SPØRSMÅL NR. 363**Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 16. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Anerkjenner statsråden at høy andel deltidsstillinger og lav andel vernepleiere utgjør økt risiko for personer med utviklingshemming ved krisesituasjoner, og hvordan vil statsråden bidra til å bedre beredskapssituasjonen for denne gruppa?

BEGRUNNELSE:

I rapporten “Ingen tid å miste” avdekker FO og NAKU manglende kompetanse og utbredt bruk av deltid i tje-nester til personer med utviklingshemming. Kun 10,7 prosent av de ansatte er utdannede vernepleiere, utdan-ningen opprettet for å bistå denne gruppen. Det er ver-nepleieren som har den helhetlige helse og sosialfaglige kompetansen og fag- og veiledningsansvar i tjenesten.

Vernepleiere er nøkkelen for at personer med utviklingshemming skal få tjenestene de trenger. Kun 10,7 % vernepleiere er svært sårbart, og vi ser dessverre alt for ofte avvik når fylkesmann og helsetilsyn fører tilsyn. Totalt mangler Norge mer enn 20 000 vernepleiere i tjenester til personer med utviklingshemming.

Rapporten viser utbredt bruk av deltid i disse tjenestene. Dette svekker kvaliteten i tjenestene til brukerne som trenger forutsigbarhet og få kontaktpersoner, og skaper også økt risiko for smittespredning. Den første bølgen av Covid 19-viruset viste oss at utstrakt bruk av deltid ga økt smittefare fordi flere personer potensielt bringer smitte til arbeidsplassen og til brukerne. Dette er bekymringsfullt når smitten igjen øker i samfunnet, og vi vet at flere personer med utviklingshemming har nedsatt immunforsvar. Derfor utgjør smitte en større risiko.

Den lave andelen med formell kompetanse, utgjør også en fare for faglig forsvarlighet, spesielt ved pandemier.

Svar:

Jeg deler stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes' syn på at vernepleiere innehar sentral kompetanse i arbeid med personer med utviklingshemming. Personer med utviklingshemming er en brukergruppe der mange har flere og komplekse tilstander, og der det er stort behov for kompetanse. Jeg deler også hans bekymring for smitte av sårbare grupper.

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at vernepleiere utgjør 16,4 prosent av årsverkene i boliger for utviklingshemmede. Antallet økte med fire prosent mellom 2018 og 2019. Selv om det er behov for flere vernepleiere i arbeid med personer med utviklingshemming, vil jeg også påpeke at personellgruppen som jobber i boliger for personer med utviklingshemming har sammensatt bakgrunn og kompetanse. Helsefagarbeidere utgjør nå den største personellgruppen, med 30,8 pst. av alle årsverk. I perioden 2015 til 2019 har det også vært en økning av personell med høyere utdanning i slike boliger. Ergoterapeuter har økt med 26 pst., miljøterapeuter/pedagoger med 23,8 pst. og sosionomer/barnevernspedagoger med 30,7 pst. Dette vurderer jeg som en positiv utvikling.

Jeg stiller spørsmål ved stortingsrepresentantens påstand om at det mangler 20 000 vernepleiere i tjenester til utviklingshemmede. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det i 2019 var totalt 18 651 årsverk i boliger for utviklingshemmede i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, hvorav 3058 årsverk vernepleiere og 10 315 årsverk med andre helse- og sosialutdanninger. Jeg mener det er viktig med et fortsatt tverrfaglig tilbud i tjenestene til utviklingshemmede, og at det er viktig at også andre faggrupper enn vernepleiere jobber i disse tjenestene. Slik sett vil 20 000 flere vernepleiere i disse tjenestene virke i overkant høyt. Jeg er imidlertid enig i at det er behov for flere verne-

pleiere i tjenestene til utviklingshemmede. I NAVs bedriftsundersøkelse i 2019 er mangelen på vernepleiere for alle næringer estimert til å være 700.

Kompetanseløft 2020 har vært regjeringens plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Om lag 120 000 ansatte i omsorgstjenestene fullførte en grunn-, videre- eller etterutdanning med tilskudd fra Kompetanseløft 2020 i perioden 2016-2020. Kompetanseløftet har bestått av om lag 60 tiltak, der flere har rettet seg mot tjenestene til personer med utviklingshemming. Nasjonal kompetansetjeneste Aldring og helse har utviklet Mitt livs ABC – et kompetansehevende tiltak for ansatte som yter tjenester til personer med utviklingshemming. Ved utgangen av 2019 hadde 2343 personer fullført dette kompetansetiltaket. I 2020 ble det også ferdigstilt en e-læringsmodul for " Dette må jeg kunne – gode tjenester til personer med utviklingshemming".

Jeg er enig med stortingsrepresentanten i at høyt omfang av deltid er en utfordring i disse tjenestene. Vernepleiere har i gjennomsnitt en stillingsbrøk på 94 pst. Det er imidlertid fortsatt en høy andel deltidsstillinger blant helsefagarbeidere og personell uten helse- og sosialfaglig utdanning. De kommunale helse- og omsorgstjenestene har vært preget av deltidsarbeid i flere tiår. Deltidsarbeid medfører konsekvenser for tjenestene og brukerne og en høy andel deltidsansatte er en av de største utfordringene i de kommunale omsorgstjenestene. Under koronasituasjonen har vi sett betydningen av heltid og av at personell jobber på ett tjenestested.

Kompetanseløft 2025 etterfølger Kompetanseløft 2020, og ble presentert i forbindelse med Prop. 1 S for 2021. Jeg vil løfte opp etablering av en heltidskultur i tjenestene, redusert vikarbruk og derigjennom økt kontinuitet i bemanningen, som noen av temaene vi særlig vil jobbe videre med i planperioden 2021-2025.

SPØRSMÅL NR. 364**Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 16. november 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Universitetet i Bergen (UiB) åpnet 13. oktober Alrek helseklynge, byggetrinn 3. Norges behov for flere helsepersonell og utdanningstilbud for disse er godt kjent. Det er tatt initiativ til å etablere kiropraktorutdanning ved UiB i tilknytning til helseklynnga, men departementet har ikke fulgt dette videre opp.

Hvilke initiativ og prosjekt kan UiB gå videre med tilknyttet helseklynnga, og hvilke muligheter har ny kiropraktorutdanning dersom statsråden ikke kan avklare om det vil bli gitt støtte til den?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:2778 (2019-2020).

Svar:

Kunnskapsdepartementet ba i 2017 Universitetet i Oslo (UiO) og Universitetet i Bergen (UiB) om å utarbeide en modell for en nasjonal kiropraktorutdanning, med alternativer for kapasitet og kostnader ved å etablere en slik utdanning. Kunnskapsdepartementet mottok høsten 2017 utredningen fra UiB, og deretter oppdaterte forutsetninger og budsjett i 2019, som viste både de kortsiktige og langsiktige investerings- og driftskostnadene ved å etablere en femårig kiropraktorutdanning og et tverrfaglig forskningsmiljø på muskel- og skjeletthelse.

Universitetet i Bergen har pekt på et behov for etablering av en 5-årig kiropraktorutdanning med 20 studenter per kull. Universitetet anslår at det trengs tre år for å etablere utdanningen før studentene kan starte. De samlede kostnadene vil variere fra år til år i en planleggings- og opptrappingsperiode på ni år, og utgjør ifølge UiBs siste overslag for hele niårsperioden totalt om lag 380 mill. kroner. Av disse vil kostnader til prosjektering av utdanningen, ifølge universitetet, alene koste 11 mill. kroner i løpet av de første tre årene. UiB forutsetter at studieprogrammet innplasseres i finansieringskategori A. Når planleggings- og opptrappingsperioden på ni år er over, vil beregnet årlig bevilgning over Kunnskapsdepartementets budsjett for 20 studieplasser i finansieringskategori A utgjøre ca. 46 mill. kroner (2020-satser), inkludert den resultatutsatte delen av bevilgningen for studiepoeng og kandidater som kommer to år etter at slik produksjon er rapportert inn.

Statlige universiteter og høyskoler er forvaltningsorganer med særskilte fullmakter og betydelig autonomi.

Samtidig er de rammefinansierte, noe som også gir institusjonene et handlingsrom for å prioritere områder og tiltak for å nå de nasjonale målene og de virksomhetsmålene de selv setter. Universitetet i Bergen avgjør altså selv hvilke initiativ eller prosjekter knyttet til Alrek helseklynge de ønsker å gå videre med.

Ett av de nasjonale målene som universitetene og høyskolene har ansvar for å følge opp, er god tilgang til utdanning. I tråd med dette har de også et ansvar for å dimensjonere studietilbudene sine innenfor gjeldende rammebevilgninger, i lys av endringer i kompetansebehov og etterspørsel etter studietilbud. Universitetet i Bergen har som universitet fullmakt til selv å akkreditere studietilbud. Det er ikke noe regelverk som hindrer universitetet å etablere kiropraktorutdanning innenfor deres egen ramme. Det er så langt ikke funnet rom for finansiering av kiropraktorutdanning over statsbudsjettet.

Jeg vil samtidig påpeke at regjeringen vurderer det nasjonale behovet for kompetanse og eventuell økning av studieplasser i de årlige budsjettprosessene. Økte bevilgninger for å opprette kiropraktorutdanning sees i slike vurderinger i sammenheng med andre utdanninger med økt bevilgningsbehov, jf. flertallets merknad i Innst. 11 S (2019-2020). Regjeringen har i forbindelse med utbruddet av covid-19 i revidert nasjonalbudsjett for 2020 styrket utdanningskapasiteten i helse- og sosialfagutdanningene med om lag 1 100 studieplasser. I prioriteringen av studieplasser har regjeringen lagt vekt på hvilke personellgrupper samfunnet særlig har behov for, og der utdanningsinstitusjonene raskt kunne øke kapasiteten i utdanningene. En forutsetning for tildelingen var at studieplassene skulle etableres allerede høsten 2020.

SPØRSMÅL NR. 365**Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 11. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Viser til leserbrev fra Høyre i Gudbrandsdølen Dagingen 6. november og Avisa Valdres 4. november.

Stemmer det at ingen domstoler blir lagt ned som selvstendige domstoler, kan statsråden garantere at rettsstedene vil være intakt og bli rustet opp for å kunne være fungerende arbeidsplass og rettslokaler i lang tid framover, eller vil kommunene etter Domstoloven § 25 risikere å måtte ta kostnaden med å ivareta og stille med egne rettslokaler ved behov lokalt?

BEGRUNNELSE:

Domstoloven § 25, andre ledd: “Dersom ikke staten stiller rettslokale til rådighet, skal vedkommende kommune eller kommuner skaffe rettslokale og nødvendige andre rom på rettssted som nevnt i første ledd, og dessuten sørge for oppvarming, lys, renhold og utstyr i rommene. Utgiftene til dette dekkes i alle tilfelle av vedkommende kommune eller kommuner.”

Svar:

Det stemmer at ingen av stedene der domstolene i dag er lokalisert vil bli lagt ned. Forslaget i Prop. 11 L (2020-2021) innebærer at alle dagens rettssteder, både store og små, vil bli organisert i større enheter (rettskretser) og at alle rettsstedene innenfor de nye rettskretsene er likesilt. Det altså ikke slik at noen nedlegges og andre består – alle består i nye organisasjoner. Regjeringen foreslår å

innføre en hovedregel om lokal behandling av sakene. Det vil sikre aktivitet ved samtlige rettssteder, og samtidig bevare kompetansearbeidsplasser i distriktene. Regjeringen forutsetter at alle dagens bemannede rettssteder skal ha både dommere og saksbehandlere. Det er altså lagt til grunn et strengere krav til bemanning i Prop. 11 L (2020-2021) enn det som ble foreslått i høringsbrevet. Viktigere er det imidlertid at de nye rettskretsene legger til rette for at flere saker kan behandles på mindre rettssteder, som i dag ofte har ledig kapasitet. Det er tilstrekkelig saksinngang som først og fremst gjør at rettsstedene vil være vel-fungerende og attraktive arbeidsplasser.

Regjeringen foreslår å opprettholde en desentralisert domstolstruktur. En konsekvens av dette er at uhensiktsmessige rettslokaler må rustes opp i tiden fremover. I den sammenheng viser jeg til regjeringens budsjettforslag for 2021, hvor regjeringen foreslår å utvide prosjektet Digitale domstoler til alle dagens domstoler, noe som innebærer at alle dagens rettssteder vil omfattes av prosjektet. Digitaliserings-satsingen må ses i sammenheng med regjeringens forslag til ny struktur og forslaget til bemanningsøkning, som er en helhetlig satsing på domstolene.

Forslaget om å utvide rettskretsene vil ikke føre til nye kostnader for kommunene, eller økt bruk av kommunale lokaler sammenlignet med dagens rettskretsinnndeling. Det er en lang og entydig tradisjon for at det er staten som finansierer rettsstedene. Hjemmelen i domstoloven § 25 annet ledd benyttes i svært liten grad for de alminnelige domstolene. Regjeringens forslag til ny domstolstruktur endrer ikke dette.

SPØRSMÅL NR. 366**Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 12. november 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Smittevernstiltak, karantene og stadig flere lokale nedstengninger av skoler har ført til at fraværstallene på videregående skoler er skyhøyt. Men skal retten om lik

utdanning være reel bør det innføres gode nasjonale retningslinjer til for sikre kvalitativ god undervisning.

Hva har ministeren konkret gjort for å sørge for at elevene får god oppfølging og undervisning mens de er i

karantene eller må holde seg hjemme pga. symptomer og vil nasjonale retningslinjer bli vurdert og innført?

BEGRUNNELSE:

En ser ei utvikling der skolefraværet er svært høyt på videregående skoler i Oslo. Fraværstallene for 18.000 elever ved 22 videregående skoler i Oslo som VG har fått innsyn i, viser en kraftig vekst i antall timer elever var borte fra klasserommet de første seks ukene etter skolestart i høst. Dette er som forventet når elevene skal forholde seg til strenge smittevernstiltak og bl.a. ikke gå på skolen når de er «snufsete», men skal retten om lik utdanning være reel og det ikke skal være forskjeller på hvilket tilbud en får fra skole til skole, fylkeskommune til fylkeskommune må det etter SVs mening innføres gode nasjonale retningslinjer til for sikre lik rett til utdanning for alle og kvalitativ god undervisning til alle på tross av situasjonen landet er i under pandemien.

Svar:

Jeg viser til at hovedregelen er at skolene skal følge opplæringsloven som normalt. For å avhjelpe konsekvensene av covid-19 er det vedtatt midlertidige regler. I de midlertidige reglene er det blant annet slått fast at skoleeier så langt som mulig skal sørge for at barn, unge og voksne får grunnskoleopplæring og videregående opplæring selv om skolene er stengt eller driver med begrensninger med hjemmel i smittevernloven. Videre er det fastsatt at elever som ikke kan få opplæring på skolen, skal få opplæring hjemme og at skoleeiere skal sørge for at elevene samlet sett får den opplæringen de skal ha. Dessuten er det regler om at blant annet elever med særlige behov skal få tilbud om opplæring på skolen dersom behovene ikke kan ivaretas dersom eleven får opplæringen hjemme.

Med utgangspunkt i opplæringsloven og midlertidige regler har Utdanningsdirektoratet utarbeidet veiledninger til skolene om hvordan de skal sikre at elever som ikke kan møte på skolen likevel får en forsvarlig opplæring.

Dersom elevene ikke kan få opplæringen på skolen, har skolen plikt til å tilby opplæring på en annen måte slik at man sikrer at elevene i størst mulig grad får deltatt i opplæringen. Skolen må planlegge for denne situasjonen og sikre at elevene raskt får et opplæringstilbud. Elevene har plikt til å delta i opplæringen uansett om den foregår på skolen eller om eleven får opplæringen hjemme.

Elever som får opplæring hjemme, skal som utgangspunkt anses for å være til stede i opplæringen. Det skal derfor ikke føres fravær. Det er gitt midlertidig unntak fra regelverket om fravær. Nasjonale retningslinjer om fraværsføring og fraværsgrensen finnes på Utdanningsdirektoratets nettside sammen med annen informasjon om koronatiltak i skolen.

Det vil være ulike grunner til at eleven ikke kan møte på skolen. Dette avgjør om eleven har krav på opplæring hjemme og hvor raskt skolen må komme i gang med opplæringen. Skolen har plikt til å gi opplæring hjemme hvis elever har:

- milde symptomer og sykdomsfølelse
- langvarig fravær på grunn av karantene eller isolasjon
- nær familie som er i risikogruppe eller selv er i en risikogruppe

Ved karantene og isolasjon må elevene ofte holde seg hjemme i 10 dager og noen ganger mer. Slikt fravær anses som langvarig, og eleven skal dermed ha opplæring hjemme. Når det er klart at fraværet blir langvarig, bør skolene komme i gang med opplæringen så raskt som mulig.

Dersom eleven må være hjemme under en uke på grunn av sykdom eller milde symptomer, har skolen i utgangspunktet ikke plikt til å gi opplæring hjemme. Hvis eleven må være hjemme en uke eller mer eller gjentatte ganger, vil fraværet regnes som langvarig, og elevene skal få opplæring hjemme.

Skolen må særlig være oppmerksom på elever med særlige behov og elever som har flere kortere fraværperioder. Skolen må sikre tilstrekkelig kontinuitet i opplæringen gjennom skoleåret slik at elevene samlet sett får en forsvarlig opplæring.

Jeg har stor forståelse for at skolene og lærerne står i en krevende situasjon med mye fravær både blant lærere og elever. Dette fører til at mange elever må få noe av opplæringen hjemme. Utdanningsdirektoratet har på sine nettsider samlet noen råd til hvordan lærerne og skolene kan gjennomføre opplæringen hjemme. Det er også utviklet råd til hvordan læreren kan sikre tilstrekkelig vurderingsgrunnlag på ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Disse rådene gir et godt grunnlag for skolens gjennomføring av opplæringen hjemme ut fra ulike lokale forutsetninger. Jeg vurderer kontinuerlig om det er behov for ytterligere veiledning og sterkere nasjonale føringer.

SPØRSMÅL NR. 367**Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 16. november 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Kan regjeringen redegjøre for hvordan de 1,3 mrd. som foreslås i statsbudsjettet for oppstart i 2021 av byggetrinn 1 til 20,5 mrd. av regjeringskvartalet fordeler seg mellom de ulike byggeelementene som statsråden lister opp i sitt brev til kommunal og forvaltningskomiteen?

BEGRUNNELSE:

I brevet til kommunal og forvaltningskomiteen på spørsmål om byggetrinn 1 skriver statsråden følgende:

I 2021 er det planlagt å starte opp arbeider med samtlige elementer spesifisert nedenfor til en samlet kostnad på 1,3 mrd. kroner. Av dette utgjør eiendomsserverv 137 mill. kroner.

Anslåtte kostnader for de ulike elementene i byggetrinn 1 fremkommer nedenfor, oppgitt i 2021 kroner:

- Arbeid med kjeller utgjør totalt 3,0 mrd. kroner
- Arbeid med H-blokk utgjør totalt 1,4 mrd. kroner
- Arbeid med D-blokk utgjør totalt 2,2 mrd. kroner
- Arbeid med A-blokk utgjør totalt 1,4 mrd. kroner
- Arbeid med byrom, utomhus og perimetersikring utgjør totalt 0,6 mrd. kroner
- Arbeid med rigg og drift utgjør totalt 0,4 mrd. kroner
- I tillegg kommer byggherrekostnader, kostnader til riving, kostnader til tverrgående tekniske systemer, eksternt post- og varemottak, eiendomsserverv, erstatninger og spesielle kostnader (bl.a. for midlertidig inngang G-blokk og minnested) på totalt ca. 5,1 mrd. kroner.
- Kostnader til programfasen, og til skisse- og forprosjekt for byggetrinn 1 er avsluttede prosjekter. Disse utgjør om lag 0,5 mrd. kroner.

Totalt beløper dette seg til om lag 14,6 mrd. kroner. Da er forventet tillegg og avsetning til usikkerhet holdt utenfor.

Svar:

I forslag til statsbudsjett for 2021 er bevilgningsforslaget på 1,3 mrd. kroner for oppstart av byggetrinn 1 av nytt regjeringskvartal, fordelt som følger:

- Arbeid med kjeller utgjør 239 mill. kroner
- Arbeid med H-blokk utgjør 276 mill. kroner
- Arbeid med D-blokk utgjør 138 mill. kroner
- Arbeid med A-blokk utgjør 19 mill. kroner
- Arbeid med byrom, utomhus og perimetersikring utgjør 41 mill. kroner
- Arbeid med rigg og drift utgjør 33 mill. kroner

- Byggherrekostnader, kostnader til riving, kostnader til tverrgående tekniske systemer, eksternt post- og varemottak, eiendomsserverv, erstatninger og spesielle kostnader (bl.a. for midlertidig inngang G-blokk og minnested) utgjør 554 mill. kroner.

Totalt beløper dette seg til 1 300 mill. kroner. Jeg gjør oppmerksom på at dette er anslag, og at fordelingen kan endre seg, bl.a. avhengig av fremdrift og tilhørende utbetalingstakt i prosjektet.

Jeg vil gjøre oppmerksom på at forprosjektet for byggetrinn 1 av nytt regjeringskvartal er utarbeidet som en helhet med en rekke avhengigheter. Derfor kan man ikke ta ut en del av prosjektet, og legge til grunn at man sparer den estimerte kostnaden for denne delen. Videre vil en eventuell delvis gjennomføring av prosjektet, innebære at grunnsikringen for nytt regjeringskvartal uansett må etableres.

Dersom man skulle velge å videreføre bruk av deler av dagens departementslokaler, vil det innebære at byggene må sikres mot etterretning og terror i et langsiktig perspektiv. Det vil medføre omfattende bygningsmessige tiltak, samt stengning av gater og eiendomskjøp. Det vil også kreve nye og grundige vurderinger. Jeg anbefaler ikke å gjøre slike endringer etter ti år med planlegging.

SPØRSMÅL NR. 368**Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 13. november 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Statsråden opplyste tilsynelatende i spørretimen 4. november at der var flere prosjekter tilknyttet realisering av nytt regjeringskvartal som ikke var inkludert i kostnadsrammen på 20,5 mrd. kr.

Hva er foreløpige anslag på disse, for eksempel flytting av veien (Ring 1) og når vil disse bli kvalitetssikra?

Svar:

Senest i Prop. 1 S (2020–2021) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet, er det redegjort for at nytt regjeringskvartal består av flere tiltak som ikke er en del av kostnadsrammen for byggetrinn 1. I tillegg til byggetrinn 1, omfatter samlet portefølje for regjeringskvartalet byggetrinn 2 og 3, 22. juli-senter og 22. juli-minneste, ombygging av Ring 1, Sikker teknisk infrastruktur og energiløsning. I tillegg kommer kostnader til utflytting og tilbakeføring av midlertidige lokaler.

Tabellen på viser foreløpige anslag fra ekstern kvalitetssikrer, oppgitt i P50-nivå.

Anslag i KS2-rapport	Prisnivå 31.12.2019		
	P15	P50	P85
Tall i mrd. kroner			
Byggetrinn 1		17,2	
Byggetrinn 2-3		6,5	
Sikker teknisk infrastruktur og energiløsning		4,8	
Ombygging av Ring 1		2,1	
22.julisenter og minneste		0,3	
Utflytting og tilbakeføring av midlertidige lokaler		0,4	
Totalt	26,1	31,3	36,5

Kostnadsrammen for Sikker teknisk infrastruktur, fase 1, ble vedtatt av Stortinget i forbindelse med behandlingen av Prop. 93 S (2013–2014). Fase 2 er foreslått i Prop. 1 S (2020–2021) for Forsvarsdepartementet. Ved Stortingets behandling av Prop. 114 S (2018–2019) ble det vedtatt kostnadsramme for energiløsning for nytt regjeringskvartal.

Regjeringen vil komme tilbake med forslag til kostnadsramme for de resterende tiltakene når forprosjektene er ferdigstilt og kvalitetssikret.

SPØRSMÅL NR. 369**Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 16. november 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

I forbindelse med behandlingen av representantforslag 166 S 2018-2019, Innst. 87 S (2019-2020), ble det gjort klart at regjeringen ønsket å utrede et forbud mot såkalt konverteringsterapi. Snart et år har gått siden behandlingen.

Hvor står saken, og når Stortinget forvente at et forbud er ferdig utredet?

Svar:

Kulturdepartementet har igangsatt en utredning om konverteringsterapi. Dette er høyt prioritert av regjeringen. En eventuell regulering av konverteringsterapi reiser mange og vanskelige juridiske problemstillinger. Det er få land som har egne forbud mot dette og det er derfor få steder å hente erfaringer fra. Jeg er opptatt av at utredningsarbeidet skal gjøres grundig og bygge på et solid faglig grunnlag. Kulturdepartementet samarbeider derfor med Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Departementene får også bistand av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Bufdir har blant annet samlet eksisterende kunnskap og forskning om konverteringsterapi i andre land, og har gitt departementet innspill om organisasjoners erfaringer med slik praksis i Norge.

Så langt har hovedanliggendet i utredningsarbeidet vært å vurdere behovet for ny regulering på feltet, blant annet ved å se på i hvilken utstrekning gjeldende lovgivning omfatter handlinger knyttet til konverteringsterapi. Det er videre nødvendig å vurdere det menneskerettslige handlingsrommet for eventuelt ny regulering. I likhet med retten til ikke-diskriminering og retten til autonomi og til å få utvikle sin identitet, er religionsfriheten og ytringsfriheten grunnleggende menneskerettigheter som er nedfelt både i Grunnloven og i internasjonale konvensjoner. Det er viktig at en eventuell ny regulering ikke kommer i konflikt med menneskerettighetene.

Per nå kan ikke regjeringen fastslå når dette arbeidet blir ferdigstilt. Covid 19-situasjonen har medført noen forsinkelser i arbeidet. Et eventuelt lovforslag vil bli sendt på høring på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 370**Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 13. november 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Statsråden møtte nylig kommersielle selskapet Trygge Barnehager, om finansiering fra Husbanken. Fire kommersielle kjeder har halvparten av husbankens totale utestående barnehagelån. Et av dem er selskapet statsråden møtte. Eiendommer er store verdier for de kommersielle barnehageselskapene. Mange barnehageeiere skiller ut barnehageeiendommene i et eget selskap.

Hva er statsrådets syn på denne utviklinga, kommersielle kjeders andel av Husbankens lån, og kan statsråden informere om hva som ble tatt opp i møte?

BEGRUNNELSE:

Kommunal- og moderniseringsministeren hadde et møte med selskapet Trygge barnehager 6. november 2021. I følge regjeringen.no var tema for møtet finansiering fra Husbanken. Private aktører som ønsket å bygge barnehager fikk investeringstilskudd, full momskompensasjon og gunstige lån i Husbanken, som følge av barnehageforliket i 2003.

Rundt 5,7 milliarder av Husbankens totale utestående barnehagelån på 11,5 milliarder kroner har gått til barnehager i fire kommersielle barnehagekonsern. Lånene har gått til barnehageutbygging i kjedene Læringsverkstedet, Norlandia, Trygge Barnehager og Espira. (Dagbla-

det 13.08.19). Det vil si at fire kommersielle kjeder har halvparten av lånemassen til barnehager. Trygge Barnehager-kjeden har mest i utestående Husbank-lån.

En gjennomgang Dagbladet gjorde av regnskapet til Trygge Barnehager, viste at de fleste barnehagene har blitt til eiendomsselskaper (Dagbladet 20.08.2019). Egenkapital som var hentet ut av barnehagene ble ført til et eiendomsselskap med samme eiere. Ifølge jusprofessor Tarjei Bekkedal gjør dette det trolig «lettere å ta ut midler fra de ulike virksomhetene». (Dagbladet 21.08.19).

Mange barnehageeiere skiller ut barnehageeiendommene i et eget selskap. Dermed kan de leie ut eiendommen til seg selv. Morten Thuve, partner i rådgivingselskapet BDO som skrev rapporten om kapitalstrukturer i private barnehager på oppdrag fra Regjeringen sa til avisen at «Det vi ser i slike tilfeller, er at husleien som belastes barnehagens regnskap ofte dobles eller tredobles».

Eiendommer er med andre ord store verdier for de kommersielle barnehageselskapene, og de har økonomiske interesser i ordningen med gunstige lån i Husbanken.

Svar:

Regjeringen ønsker en mangfoldig barnehagesektor, og å tilrettelegge for fortsatt utvikling av kvalitet og nyska-

ping i barnehagetilbudet. Det innebærer at det skal være rom for barnehager med ulik størrelse og eierform og med ulike pedagogiske profiler. Dette bidrar til kvalitet-sutvikling, lokal tilpasning og valgfrihet for familiene. Det skal være mulig å etablere nye private barnehager også i tiden fremover. Dette gir økt valgfrihet for foreldrene, og kan bidra til å heve kvaliteten på tilbudet i både kommunale og private barnehager.

Samtidig er det slik at det private kredittmarkedet fungerer godt, og aktørene har mulighet til å ta opp lån i markedet til ordinære vilkår. Husbanklån skal supplere, ikke konkurrere med, private banker. Regjeringen har derfor i statsbudsjettet for 2021 foreslått å avvikle Husbankens låneordning til private barnehager.

I brev av 16. oktober ba Trygge Barnehager AS meg om å stanse eller utsette forslaget om å avvikle ordningen med husbanklån til private barnehager. De mener at saken ikke er tilstrekkelig utredet, og at økte egenkapitalkrav ved privat lånefinansiering vil gjøre det vanskelig å bygge og utbedre private barnehager. Møtet 6. november, som kom i stand etter ønske fra Trygge Barnehager, var en oppfølging av denne henvendelsen.

Jeg har orientert Trygge Barnehager om at saken nå ligger til behandling i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 371

Innlevert 7. november 2020 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 16. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Vil regjeringen gjøre endringer i CO₂-avgiften slik at det blir enklere å fase inn bruk av biogass innen skipsfart, industri og landtransport?

BEGRUNNELSE:

Både naturgass og biogass består i hovedsak av metan, og gassene kan derfor brukes om hverandre. Men biogass er fortsatt dyrere å ta i bruk for kundene, og tilgangen varierer. For likevel å øke bruken av biogass, er det derfor aktuelt å levere biogass i blandinger med naturgass og da særlig til skip og industri.

CO₂-avgiften avregnes månedlig i henhold til et hovedbestandelsprinsipp som betyr at om mengden biogass er over 50 prosent, er hele gassblandingen avgiftsfri.

Biogass produseres i en biologisk prosess som gjør at leveransene varierer avhengig av type råstoff, tilgang på råstoff og temperatur/årstid. Blandingsforholdene mellom biogass og naturgass vil derfor også kunne variere fra måned til måned, noe som gjør at det er vanskelig å forutsi hvor mye en skal betale i avgifter. Dette skaper usikkerhet for både kunde og leverandør, og er en hindring for økt bruk av biogass.

Bransjen foreslår derfor en ordning der CO₂-avgiften regnes i forhold til de totale leveransene over året. Dette vil kreve endringer i dagens regelverk, og spørsmålet er derfor om regjeringen vil vurdere en slik endring og hva som må endres for å få en årsavregning på plass.

Svar:

CO₂-avgiften på mineralske produkter er ett av hovedvirkemidlene i norsk klimapolitikk og har som formål å bidra til kostnadseffektive reduksjoner i utslippene av CO₂. Avgiften omfatter de mineralske produktene mineralolje, bensin, naturgass og LPG. Biodrivstoff omfattes ikke av CO₂-avgiften, og det gis fradrag for andel biodrivstoff som blandes inn i mineralske produkter.

Avgiftsberegningen skjer på bakgrunn av hvordan produktet fremstår når avgiftplikten oppstår. Det vil som hovedregel si når drivstoffet leveres ut fra den avgiftspliktiges lager. For blandingsprodukter som består av både mineralske og biobaserte komponenter, vil blandingsforholdet være avgjørende både for varens avgiftspliktige status og for fastsettelse av avgiften.

For avgrensningen av avgiftplikten gjelder et hovedbestanddelingsprinsipp. Dette innebærer at produkter som inneholder mer enn 50 pst. biodrivstoff, ikke omfattes av avgiftplikten. Hovedbestanddelingsprinsippet ble opprinnelig tatt inn som en praktisk avgrensning av avgiftplikten for blandingsprodukter, og prinsippet skriver seg fra en tid da de flytende energiproduktene i all hovedsak var fossile.

Hovedbestanddelingsprinsippet gjør det mulig å omsette fossil gass uten at den ilegges CO₂-avgift, så lenge

den fossile gassen inngår i en gassblanding og den fossile gassen ikke utgjør hovedbestanddelen (mer enn 50 pst.) av gassblandingen.

Hovedbestanddelingsprinsippet muliggjør tilpasninger. Dersom omsettere av naturgass og biogass sørger for at naturgassen alltid omsettes i gassblandinger hvor andelen naturgass er mindre enn 50 pst., så vil de oppnå at all naturgassen de omsetter er avgiftsfri. Dermed kan omsettere av naturgass og biogass betale like lite avgift som konkurrerende virksomheter som utelukkende omsetter biogass. I tillegg vil de betale vesentlig mindre avgift for naturgassen de omsetter enn konkurrerende virksomheter som kun omsetter naturgass.

Finansdepartementet er kjent med at hovedbestanddelingsprinsippet har uheldige sider og vil vurdere å endre avgrensningen av avgiftplikten for CO₂-avgiften. Et naturlig utgangspunkt er at andelen naturgass i gassblandinger bør ilegges CO₂-avgift, også dersom naturgass ikke utgjør hovedbestanden i gassblandingen. Det vil sikre at utslipp av CO₂ fra naturgass alltid prises og at CO₂-avgiften alltid vil gi et økonomisk insentiv til å erstatte naturgass med biogass. Dette vil gjøre det mer lønnsomt å fase inn bruk av biogass innen skipsfart, industri og landtransport.

SPØRSMÅL NR. 372

Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 13. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil næringsministeren iverksette for å få ned handelslekkasjen til Sverige etter koronakrisen?

Svar:

Handelslekkasje kan skyldes både tax free-handel, handel på overnattingsturer til utlandet og handel på dagsturer til utlandet (grensehandel). Jeg antar at representanten Enger Mehl sikter til grensehandel.

Ifølge Statistisk sentralbyrås (SSBs) kvartalsvise grensehandelsundersøkelse, handlet nordmenn for 16 mrd. kroner på dagsturer til utlandet i 2019. Dette var en økning på 2 pst. fra 2018. Som følge av nedstengningen i møte med koronaviruset har grensehandelen nå tilnærmet stoppet helt opp. Grensehandelsundersøkels-

en er basert på telefonintervju med et representativt utvalg av befolkningen. SSB understreker at slike intervjuundersøkelser har betydelig usikkerhet.

En viktig årsak til grensehandel er prisdifferanser mellom land. Prisdifferansen mellom Norge og Sverige påvirkes av avgiftsforskjeller, men også av andre forhold, som endring i valutakurser og det generelle kostnadsnivået i landene. En stor del av grensehandelen omfatter dessuten varer som i liten grad er ilagt særavgifter, blant annet kjøttvarer og andre tollbelagte matvarer. For slike varer bidrar det høye norske tollvernet til økt grensehandel. Også faktorer som tilgjengelighet og vareutvalg har betydning for grensehandelen.

Avgiften på typiske grensehandelsvarer som alkohol og tobakk skal bidra til redusert forbruk av helseskadelige varer, samt skaffe staten inntekter. Reduserte avgifter kan

føre til økt forbruk, med økte helsemessige- og sosiale kostnader som resultat. Samtidig må ikke avgiftsnivået bli så høyt at negative utilsiktede virkninger på illegalt forbruk og grensehandel blir for store.

Jeg vil for øvrig minne om at grensehandel ikke er udelte negativt. Grensehandel kan skjerpe konkurransen og utvide våre valgmuligheter, og kan dermed være en fordel for forbrukerne. Det er ikke ønskelig med stans i

grensehandelen, slik man har sett under koronapandemien.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at det er de samlede rammevilkår som har betydning for vekst og arbeidsplasser her i landet. Regjeringen har lagt vekt på vekstfremmende tiltak for hele næringslivet, bl.a. lavere inntektsskatt, lavere formuesskatt og satsing på forskning og utvikling, vei og bane. Tiltakene understøtter en balansert utvikling i norsk økonomi etter at koronapandemien er tilbakelagt.

SPØRSMÅL NR. 373

Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 16. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Jeg viser til svar på skriftlig spørsmål i Dokument 15:259 (2020-2021).

Vil statsråden be Riksadvokaten vurdere forholdsmessigheten i virkemiddelbruken i saken?

Svar:

Påtalemyndigheten er uavhengig ved behandlingen av den enkelte straffesak. Dette fremgår av straffeprosessloven § 55, som også angir at ingen kan instruere påtalemyndigheten i enkeltsaker eller omgjøre en påtaleavgjørelse.

Jeg kan derfor ikke gå inn i eller kommentere den konkrete saken, og kan heller ikke be Riksadvokaten om å vurdere forholdsmessigheten av bruk av tvangsmidler i saken.

SPØRSMÅL NR. 374

Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 16. november 2020 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at destinasjonsselskapene i Norges største reiselivsbyer overlever økonomisk?

BEGRUNNELSE:

Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og Tromsø er motorene i det norske reiselivet.

Over 70.000 reiselivsansatte hadde, før koronapandemien inntraff, arbeidsplassen sin i disse byene.

Det er de lokale destinasjonsselskapene i disse byene som sørger for at byene markedsføres nasjonalt og internasjonalt. Destinasjonsselskapene markedsfører sin destinasjon overfor publikum, presse, turoperatører, agenter, kongressarrangører og så videre. Destinasjonsselskapene i disse byene er i vesentlig grad finansiert av reiselivsnæringen, en næring som er særdeles hardt rammet av situasjonen samfunnet nå står i. Følgelig rammes også destinasjonsselskapene av kraftig inntektssvikt og akutt likviditetskrise.

Samtidig spiller storbyenes destinasjonsselskap en avgjørende rolle når det gjelder å hjelpe reiselivsnæringen tilbake på fote når denne situasjonen er over. Felles, koordinert innsats er viktigere enn noen gang.

I kompensasjonsordningen for næringslivet som ble vedtatt i vår, fremgår det at kontingenter skal være regnet som «faste uunngåelige kostnader». Likevel har ikke reiselivsbedriftene fått kompensasjon for bidraget de betaler til sitt lokale destinasjonsselskap. Jeg vil oppfordre næringsministeren til å sørge for at bidrag til destinasjonsselskapet regnes som «faste uunngåelige kostnader» slik at reiselivsbedriftene får kompensert for sitt økonomiske bidrag til destinasjonsselskapene.

Svar:

Når vi skal lage de mer detaljerte bestemmelsene for den nye midlertidige tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020, vil vi ta utgangspunkt i bestemmelsene i den tidligere tilskuddsordningen som gjaldt fra mars til august. I denne ordningen er det blant annet et vilkår om at kontingenter må være fradragsberettigede for at de skal kunne regnes som fast, uunngåelig kostnad og inngå i beregningsgrunnlaget for støtte.

Vår vurdering er at bestemmelsene som definerer faste, uunngåelige kostnader i det store og hele har fungert godt. Definisjonen favner store deler av de betalbare ko-

stnadene som næringslivet ikke kan unngå på kort sikt. I det vesentligste er kostnadene avgrenset til objektive og identifiserbare størrelser. Dette har vært avgjørende for at ordningen skal være håndterbar for tilskuddsmyndighetene og viktig for mulighetene til å føre kontroll. Videreføring av bestemmelsene fra den gamle til den nye ordningen vil generelt bidra til forutsigbarhet og effektiv gjennomføring. Jo flere endringer vi velger å gjøre, desto flere nye problemstillinger vil oppstå. Det vil øke risikoen for feil, skape uklarheter for støttemottakerne, bidra til mer byråkrati i forvaltningen og medføre senere utbetaling av kompensasjon etter søknadsfristen.

Destinasjonsselskapene har en viktig jobb under normale forhold med å markedsføre sin region og tilrettelegge for reiselivsaktivitet. Med redusert aktivitet i reiselivsnæringen under pandemien er det naturlig at destinasjonsselskapene tilpasser aktiviteten og kostnadene så langt det lar seg gjøre. Destinasjonsselskapene er ulikt organisert og enkelte har fått støtte gjennom den generelle kompensasjonsordningen. Tilskudd til destinasjonsselskapene kan også vurderes og prioriteres på lokalt og regionalt nivå. Både kommuner og fylkeskommuner kan etablere egne støtteordninger som også omfatter denne typen virksomhet, noe blant annet Vestland fylkeskommune har gjort.

SPØRSMÅL NR. 375

Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 16. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Regjeringen har varslet at samfunnsøkonomisk nytte blir viktigere ved valg av nye vegprosjekt. Da er det viktig at vi vet hvilke tall som legges til grunn for beregningen av samfunnsøkonomisk nytte. I det nevnte tilfellet vil det ha stor betydning om det er beregningene til Nye Veier eller Statens vegvesen som legges til grunn.

Hvordan forklarer statsråden den store forskjellen i beregningen mellom Statens vegvesen og Nye Veier?

BEGRUNNELSE:

Både Statens vegvesen og Nye veier arbeider for å få til en helhetlig planlegging og utbygging av Rv. 4 fra Mjøsbrua til Oslo. En ny trafikkikker Rv. 4, med god framkomme-

lighet, er viktig for utviklingen av Gjøvik, Toten og Hadeland. Innlandet fylkeskommune har vegen øverst på listen over sine prioriterte innspill til NTP.

Regjeringen har varslet at det vil legges større vekt på samfunnsøkonomisk nytte i vurderingen av hvilke nye prosjekter som skal prioriteres. For å få til en god samfunnsøkonomisk nytte av samferdselsinvesteringer er regjeringen spesielt opptatt av å kutte reisetiden gjennom høyere snitthastighet og en kortere trasé. Jo flere som vil bruke den nye vegen, jo bedre samfunnsøkonomisk nytte.

Nye Veier mener ny Rv. 4 på vestsiden av Mjøsa vil føre til en kraftig trafikkvekst, de mener mye av denne trafikken vil komme fra nybygde E6 på østsiden av Mjøsa. Nye Veier stadfester dette i innspillet til NTP hvor de

skriver at trafikken vil øke fra 7000 til 18.000 på Rv. 4 ved Eina i 2030.

Samtidig sier Statens Vegvesen at ny Rv.4 har et potensiale for overføring av trafikk på mellom 2000 og 3000. Sammen med økt trafikk lokalt langs Rv. 4 ser Statens Vegvesen for seg en mye lavere trafikk på Rv. 4 forbi Eina.

Svar:

Jeg vil vise til at Statens vegvesen og Nye Veier AS i løpet av høsten 2020 har gjennomført transportmodeller og samfunnsøkonomiske beregninger etter felles retningslinjer. Disse er vedtatt av transportvirksomhetene i fellesskap for arbeidet med Nasjonal transportplan 2022-2033.

Retningslinjene regulerer modellversjon som skal benyttes til virkningsberegninger, bruk av viktige inngangsdata som befolkningsvekst, økonomisk vekst og vekst i fossilfrie biler. De felles retningslinjene for beregningene, regulerer hvilke prosjekter som kan være i en referanseberegning, og hvordan bompenger skal kodes inn i modellsystemet. Det er kontrollert at virksomhetene har like forutsetninger for sine beregninger. Omtalte analyser er utført uten bompenger på rv. 4. De inkluderer ikke redusert samfunnsnytte på E6 ved overføring av trafikk.

Ny rv. 4 mellom Gjelleråsen og Mjøsbrua vil føre til en kraftig trafikkvekst, der en del av trafikøkningen vil komme fra E6. I begge beregningene er størrelsen på overført trafikk fra E6 om lag 2000-3000 kjøretøyer per døgn.

I tillegg til overføring fra E6, vil det overføres trafikk fra øvrige veier. I beregningene legges det til grunn at ny

rv. 4 fører til en betydelig reisetidsreduksjon og en forkorting av reiseavstanden. Det er lagt til grunn at reisetiden reduseres med 30-40 minutter mellom Oslo og Mjøsbrua sammenliknet med referanse.

Dette gir igjen i beregningene utslag ved at de ulike bo- og arbeidsmarkedsregionene i området Lillehammer, Gjøvik, Hadeland og Oslo/Romerike knyttes nærmere sammen, og det vil kunne medføre et økt reiseomfang.

I Nye Veiers beregninger forventes trafikken ved Eina å ligge på om lag ÅDT 7 000 i referansealternativet og 14 500 i alternativet med ny rv. 4. Tilsvarende snitt i Statens vegvesens beregning viser 6 700 i referansealternativet og 13 200 med ny rv. 4. Årsaken til forskjellene kan skyldes at det er lagt til grunn noe ulike forslag til løsninger, både med hensyn til tilpasning til sideveinettet og selve linjeføringen. Differansen i beregnet trafikkmengde er imidlertid i tråd med usikkerhet knyttet til denne typen beregninger.

Analysene til både Nye Veier og Statens vegvesen viser at prosjektet vil bygge sammen bo- og arbeidsmarkeder i regionen samtidig som trafikksikkerheten vil øke betydelig.

Statens vegvesens og Nye Veiers innspill og beregninger for mulige nye prosjekter i ny Nasjonal transportplan inngår nå som grunnlagsmateriale i Samferdselsdepartementets videre arbeid med prioriteringer i transportplanen. Rv. 4 vil i dette arbeidet bli vurdert opp imot en rekke andre veiprojekter og strekninger på riksveinettet, og den endelige prioriteringen vil bli lagt frem for Stortinget neste år.

SPØRSMÅL NR. 376

Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 16. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hva vil justisministeren foreta seg for å sikre FrPs gjennomslag for en satsing på et eget dyrepoliti?

BEGRUNNELSE:

Å få på plass dyrepoliti har vært en viktig kamp og en stor politisk seier for FrP.

Det er nå en bekymring for at det skal overføres ressurser fra dyrepolitiet til andre politioppgaver. Kriminalitet mot dyr er svært alvorlig og en innføring av dyrepoli-

ti i flere politidistrikt har vært svært viktig i kampen for dyrevelferd.

I Vestland fikk f.eks. Florø tre øremerkede stillinger som skulle jobbe med dyrevelferd. Når stillingene nå er foreslått flyttet til Sogndal fremstår det som at satsingen ikke lenger er like tydelig. I utlysningsteksten står det blant annet følgende:

«(...) ein skal vere ein del av grunnberedskapen i Vest politidistrikt, og utføre oppgåver som høyrer til den daglege tenesta ved eininga.»

Mange mener at dette vil være svært uheldig og frykter at dette vil svekke dyrepolitiet. Dyrevernallianser går så langt at de sier at man frykter at satsingen på et eget dyrepoliti nå er i ferd med å smuldres opp.

https://www.nrk.no/vestland/fryktar-eit-svekt-dyrepoliti-etter-flytting_-_svaert-uheldig-1.15227612?fbclid=IwAR371DwKUCyBAEO9GS73Svjs23QYs_JZ2nMd-03EQjh_PaMEzxs7wRK116QA

Svar:

Regjeringen tar kriminalitet mot dyr på alvor. I tråd med regjeringsplattformen er det gjennom øremerkede midler tilrettelagt for økt satsing på bekjempelse av brudd på dyrevelferdslovgivningen i halvparten av landets politidistrikter, henholdsvis Øst, Innlandet, Sør-Vest, Vest, Trøndelag og Troms. Troms politidistrikt har som det siste distriktet frist for oppstart 31. desember 2020. En viktig del av satsingen er økt samhandling med Mattilsynet. Med etableringen av enheten i Troms politidistrikt vil det være dyrepoliti i alle Mattilsynets regioner. Både Mattilsynet og Politidirektoratet mener at en slik organisering av arbeidet har gitt bedre etterforskning, bevissikring og saksforberedelser.

Dyrevelferds kriminalitet inngår som en del av politiets helhetlige innsats mot miljøkriminalitet. I oktober

2020 ferdigstilte Politidirektoratet en revidert instruks for miljøfeltet. Instruksen gir blant annet føringer for hvordan politidistriktene skal organisere sitt arbeid med å forebygge og bekjempe miljøkriminalitet. Politiet skal således, uavhengig av særskilt etablerte funksjoner, ivareta bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet i samarbeid med relevante aktører.

Politihøgskolen har eget studium innen miljøkriminalitet som en del av sitt etter- og videreutdanningstilbud der dyrevelferd inngår som ett av temaene. Kunnskap om dyrevelferd er dessuten tilgjengeliggjort som eget tema i politiets digitale kompetansedelingsplattform, KO:DE. Her er blant annet faglitteratur, regelverk og sjekklistor tilgjengelig for politiets mannskaper.

Det er politimesteren som ansetter medarbeiderne i distriktet. Jeg har full tillit til at politidistriktet disponerer ressursene de har til rådighet i tråd med de politiske føringer som er gitt. Det er ikke naturlig for meg å ha meninger om en konkret utlysningstekst, men jeg merker meg at den helt klart vektlegger etterforskning av, kontrollarbeid med og forebyggende arbeid mot denne typen kriminalitet. Det er naturlig at disse, i likhet med de fleste andre ansatte i norsk politi, også inngår som en del av grunnberedskapen.

SPØRSMÅL NR. 377

Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 16. november 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Kulturbransjen og alle som lever av og gir liv til kultur, idrett, frivillighet og opplevelser, rammes igjen av svært strenge smitteverntiltak.

Hvordan vil statsråden sikre en bærekraftig økonomi for alle de som nå nok en gang må stoppe aktivitet og få store inntektstap som en følge av myndighetenes smittevernpålegg, blant frivillige lag og foreninger, i idretten og ikke minst i hele verdikjeden som utgjør kulturbransjen, herunder alle underleverandører, eventbransjen, vaktelskap og de som leier ut lokaler, telt, utstyr med mer?

BEGRUNNELSE:

Torsdag 5.11.20 kom regjeringen med de strengeste smitteverntiltakene siden Mars, og Oslo og Bergen fulgte opp

med svært strenge tiltak 6.11.20. Målet er sosial nedstengning i flere uker, og det er grunn til å tro at smitteverntiltakene vil måtte vare lenger enn dette.

Svar:

Smitteverntiltakene etter utbruddet av covid-19 har fått store konsekvenser for kultur-, frivillighets- og idrettssektoren. Aktørene på disse områdene var blant de første som måtte stenge ned og avbryte sin aktivitet, og er trolig også blant de siste som kan gjenoppta normal virksomhet. I denne situasjonen har det vært behov for mange og sterke tiltak. Regjeringen var raskt ute med å etablere kompensasjonsordninger direkte rettet mot sektoren og har fulgt opp med nye tiltak, justeringer og tilpasninger underveis.

Støtten til frivillige organisasjoner fra ordninger under ulike departementer bidrar til å gi økonomisk forutsigbarhet og fleksibilitet for planlegging og gjennomføring av aktivitet. Regjeringen ble derfor raskt enige om en praksis der organisasjonene kan beholde statlige tilskudd, og tilskuddsforvalterne skal søke å finne fleksible løsninger i dialog med organisasjonene.

I kompensasjonsordningene for frivilligheten og idretten har det siden 12. mars blitt utbetalt over 1,3 milliard kroner til over 8 000 søkere. Hovedandelen av disse er mindre lag og foreninger med en svært sårbar økonomi. Etter at ordningen ble utvidet til å omfatte flere typer inntekter og arrangement er hovedinntrykket at den treffer sektoren godt. Ordningen er nå forlenget ut året og Lotteri- og stiftelsestilsynet vil videreføre praksisen med løpende utbetalinger. Det betyr at frivillige lag og foreninger, inkludert idretten, kan søke om kompensasjon for tap som følge av strengere smitteverntiltak. Samlet er det bevilget 2,87 milliard kroner til kompensasjonsordningene for frivilligheten og idretten.

I den første perioden med kompensasjonsordningen for kultursektoren, var den rettet mot arrangører, mens den i påfølgende perioden i tillegg innlemmet underleverandører. Fra 12. mars til 1. september ble det bevilget 1,25 mrd. kroner til kompensasjonsordningen.

For perioden 1. september – 31. desember er det bevilget ytterligere 900 mill. kroner til stimulerings- og kompensasjonsordninger for kultursektoren. Stimuleringsordningen som ble vedtatt i Stortinget 19. oktober har som formål å stimulere til at de ordinære mekanismene og transaksjonene mellom aktører i næringskjeden kommer i gang igjen. Intensjonen er at underleverandørene skal engasjeres og honoreres på vanlig vis. Hele næringskjeden skal nyte godt av ordningen, ved at arrangørene settes i stand til å gjennomføre arrangementer og betale sine leverandører, herunder også vaktelskap, eventbransjen og utleiere av lokaler og utstyr.

Videre har vi kompensasjonsordningen som underleverandører kan søke på selvstendig grunnlag. Med underleverandører menes her aktører innenfor lys, lyd, bilde og rigg, artister, management, booking og filmdistributører som leverer tjenester eller innhold til et kulturarrangement, og aktører som leier ut lokaler der det skal gjennomføres et kulturarrangement.

Etter at smittesituasjonen har blitt mer alvorlig fra november tar vi sikte på å utvide kompensasjonsordningen til å gjelde arrangementer som blir avlyst som følge av alle offentlige pålegg, ikke bare statlige. Hvis vi skal ha en kultursektor i ypperste verdensklasse også etter pandemien, må vi være sikre på at vi har med oss alle ledd.

SPØRSMÅL NR. 378

Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 18. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan de nye redningshelikoptrene av typen SAR Queen lande og levere pasienter til sykehuset i Telemark, sykehuset i Arendal, eller noen av de andre sykehusene helikoptrene til Norsk Luftambulanses hovedsakelig/oftest flyr til med pasienter fra Telemark og Agder?

Svar:

Den oppgraderingen vi nå gjør av redningshelikopter-tjenesten innebærer at vi får helikoptre med en helt annen marsjart og evne til å operere under dårlig vær enn dagens helikoptre. Dette vil bety at man både kan gjennomføre redningsoppdrag raskere, og at man raskere kan transportere eventuelle pasienter til sykehus. De nye redningshelikoptrene (AW101 - SAR Queen) er et vesentlig

løft for landets redningstjeneste, og en klar styrking også av vår luftambulanseskapasitet. De nye helikoptrene har bedre plass til å behandle ombord og bedre medisinsk utstyr.

Som følge av krav til lengre rekkevidde og lastekapasitet har de nye helikoptrene høyere vekt og gir mer rotorvind enn dagens helikoptre (Sea King). Dette gjør det nødvendig å tilpasse helikopterlandingsplasser ved enkelte norske sykehus. Dette kan innebære begrensede tilpasninger eller mer omfattende tiltak, f.eks. etablering av helt nye landingsplasser. Det er opprettet en avtale og en styringsgruppe mellom Justis- og beredskapsdepartementet ved anskaffelsesprosjektet for nye redningshelikoptre (NAWSARH) og Sykehusbygg HF for vurdering, prosjektering og gjennomføring av tilpasninger. De regionale helseforetakene og Luftambulansetjenesten HF deltar i styringsgruppen. De nye helikoptrene skal kunne

lande ved de samme sykehusene som Sea King lander i dag, eventuelt andre steder etter avtale med helseforetakene. Arbeidet med vurdering av behov og løsninger for landingsplassene pågår nå.

Det er Oslo universitetssykehus HF, på Ullevål og Rikshospitalet, som har regional og nasjonal akuttberedskap for Helse Sør-Øst. Helikopterlandingsplassene på disse to sykehusene vil bli oppgradert til å ta imot de nye redningshelikoptrene. Helse Sør-Øst RHF har informert meg om at de nye redningshelikoptrene normalt ikke skal lande ved regionens øvrige sykehus. Dette gjelder da også syke-

huset i Telemark og sykehuset i Arendal. Skulle det likevel oppstå behov for å gå ned med redningshelikoptrene til disse sykehusene, så vil man kunne bruke andre landingsplasser og overføre pasienten til bilambulanse eller ambulanshelikopter for videre transport til mottakende sykehus.

Jeg vil avslutningsvis presisere at vanlige ambulanshelikoptre normalt kan lande i nærheten av alle sykehus i regionen, og det er også disse som håndterer de fleste akuttopdragene i luftambulansetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 379

Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 16. november 2020 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Hva gjør statsråden konkret for å opprettholde Norske Shells driftsorganisasjon i Kristiansund?

BEGRUNNELSE:

Saken gjelder Norske Shell sin driftsorganisasjon i Kristiansund. Den 1. juli 1992 flyttet Norske Shell sin driftsorganisasjon til nytt kontorbygg i Kristiansund. Utgangspunktet for denne løsningen lå i PUD for Draugen-feltet. I 2007 startet produksjonen fra Ormen Lange feltet og den samme driftsorganisasjonen i Kristiansund fikk ansvaret for drift av Ormen Lange og Nyhamna-anlegget.

Shells kontor i Kristiansund har nå ca. 65 ansatte og innleide. En stor omorganiseringsprosess er i gang i Norske Shell. Plan for ferdigstilling er i løpet av 2020. En reduksjon og eventuelt nedleggelse av driftskontoret i Kristiansund er et aktuelt tema. En eventuell videreføring av de samme gode driftsresultatene på en annen lokasjon med nye personer er komplisert og det ligger mye erfaring, engasjement, eierskap og kultur i organisasjonen som det er vanskelig å reetablere.

Driftskontoret i Kristiansund er viktig i en regional sammenheng der samarbeidspartnere i Møre og Romsdal og Trøndelag har blitt benyttet for støtte til drift av anlegget gjennom selskaper som Halaas & Mohn, Maintech, Oss-nor, Linjebygg, Vestbase etc. Dette er gode lokale støttespillere som har sikret langsiktig og godt samarbeid, god kvalitet på tjenestene, hurtig respons og mobilisering og har vært med på å bidra til den suksessen som driften av Draugen og Ormen Lange har vært for Norske Shell.

Den slags samarbeidsforhold og kontraktsforhold forvitrer lett dersom driftsmiljøet flyttes og vi kan miste mange av de lokale ringvirkningene. Oljeindustrien skaper store muligheter i mange lokalsamfunn i Norge. I særlig grad ser vi at tilstedeværelsen av operatørselskapene med sine kompetansearbeidsplasser i et lokalsamfunn skaper store ringvirkninger og muligheter for utvikling av næringsliv og livskraft i store deler av distrikts-Norge.

Svar:

Norske Shell sin driftsorganisasjon i Kristiansund ble etablert i forbindelse med utbyggingen av Draugenfeltet. I 2018 kjøpte OKEA Shell sin eierandel i Draugenfeltet og overtok som operatør for feltet. Mange ansatte i Shell gikk over til OKEA i forbindelse med transaksjonen.

Shell er fortsatt operatør for Ormen Lange-feltet og teknisk tjenesteyter for gassanlegget på Nyhamna. Dette er store, viktige og krevende oppgaver som krever mye av selskapet for å maksimere verdiskapingen samtidig som det drives forsvarlig og sikkert.

Selskapet har ansvaret for å gjennomføre sine oppgaver på en god måte. Så lenge Kristiansund kan tilby selskapet og deres ansatte forhold som gjør at tilstedeværelsen i byen bidrar positivt til forsvarlig og sikker drift og høyest mulig verdiskaping, er jeg trygg på at dette vil bli tillagt vekt.

SPØRSMÅL NR. 380**Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 16. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Er det mulig for de nye SAR Queen-helikoptrene å lande ved akuttmottakene i Bodø, Vesterålen, Lofoten, Rana og Sandnessjøen, og hvis ikke, hva vil statsråden gjøre for at det skal bli mulig?

BEGRUNNELSE:

De nye redningshelikoptrene AW101, døpt «SAR Queen» har gjennomført tester som viser at tyngde og lufttrykk ved landing gjør at landingsplassene ved flere norske sykehus må utbedres. I et notat om helikopterlandingsplasser ved landets sykehus fra 2013 havnet Bodø, Vesterålen, Lofoten, Rana og Sandnessjøen sykehus i gruppe 3, sykehus som i utgangspunktet ikke krevde mye utbedring, men de nye helikoptrene viser seg nå å ikke kunne lande på flere av sykehusene som ble ansett som godt egnet, som Ullevål, St. Olavs og UNN i Tromsø.

Svar:

De nye redningshelikoptrene er et vesentlig løft for landets redningstjeneste og luftambulanseskapasitet, og de vil bidra til raskere og bedre pasienttransport under nærmest alle slags værforhold. Når innfasingsarbeidet er gjennomført, vil beredskapen være vesentlig forbedret.

Dagens Sea King redningshelikoptre lander ved de fleste av landets akuttisykehus, men det er kun et mindre antall som har landingsplasser tilpasset redningshelikopter. I mange tilfeller benyttes parkeringsplasser, idrettsbaner eller flyplasser i nærheten.

SAR Queen har høyere vekt og gir mer rotorvind enn Sea King-helikoptrene. Stortinget vedtok ved behandlingen av Prop. 146 S (2010-2011) Anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. i perioden 2013-2020, jf. Innst. 82 S (2011-2012), at Justis- og beredskapsdepartementet kan gjennomføre infrastrukturtiltak, herunder tilpasning av landingsmulighetene ved sykehus som benyttes av dagens redningshelikoptre. Det var altså den forrige regjeringen som informerte Stortinget om behovet og som ba om støtte til å gjennomføre tiltakene. Saken er senere fulgt opp i andre dokumenter under denne regjeringen.

Vurdering av behov og løsninger for landingsplassene pågår. Målet er at de nye helikoptrene skal kunne lande ved de sykehusene som Sea King gjør i dag, eventuelt andre steder etter avtale med helseforetakene, i tråd med innfasingsplanen.

Helse- og omsorgsdepartementet har, basert på innspill fra Helse Nord RHF, opplyst om følgende:

«SAR Queen kan lande på Nordlandssykehuset (NLSH) Bodø, når nødvendige tiltak for å ivareta nytt regelverk om slukkeanlegg er på plass. Estimert ferdigstillelse er ca. 1. juli 2021. Nordlandssykehuset Lofoten har ikke landingsplass for helikopter, og Leknes lufthavn vil benyttes (6,5 km. avstand). Nordlandssykehuset Vesterålen har bakkelandingsplass for ambulanshelikopter i tilknytning til sykehus. Denne vil ikke bli tilrettelagt for SAR Queen, og Stokmarknes lufthavn Skagen lufthavn blir landingsplass (7,3 km. avstand). Helgelandssykehuset Mo i Rana har bakkelandingsplass for ambulanshelikopter i tilknytning til sykehus. Alternative løsninger vurderes. Helgelandssykehuset Sandnessjøen har bakkelandingsplass for ambulanshelikopter i tilknytning til sykehus. Her vurderes nødvendige tiltak for å tilrettelegge for landing med SAR Queen når tomtevalg for nytt sykehus er avklart.»

SPØRSMÅL NR. 381**Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 16. november 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Er det et mål for statsråden at oljeindustrien skal være en næring som fortsatt driftes slik at det kommer hele landet

til gode, og vil statsråden sørge for at det stilles tilstrekkelig konkrete krav til operatørene gjennom PUD slik at

ressursene og verdiskapningen fordeles til lokalsamfunn over hele Norge?

BEGRUNNELSE:

Saken gjelder Norske Shell sin driftsorganisasjon i Kristiansund. Den 1. juli 1992 flyttet Norske Shell sin driftsorganisasjon til nytt kontorbygg i Kristiansund. Utgangspunktet for denne løsningen lå i PUD for Draugen-feltet. I 2007 startet produksjonen fra Ormen Lange feltet og den samme driftsorganisasjonen i Kristiansund fikk ansvaret for drift av Ormen Lange og Nyhamna-anlegget.

Shells kontor i Kristiansund har nå ca. 65 ansatte og innleide. En stor omorganiseringsprosess er i gang i Norske Shell. Plan for ferdigstilling er i løpet av 2020. En reduksjon og eventuelt nedleggelse av driftskontoret i Kristiansund er et aktuelt tema. En eventuell videreføring av de samme gode driftsresultatene på en annen lokasjon med nye personer er komplisert og det ligger mye erfaring, engasjement, eierskap og kultur i organisasjonen som det er vanskelig å reetablere.

Driftskontoret i Kristiansund er viktig i en regional sammenheng der samarbeidspartnere i Møre og Romsdal og Trøndelag har blitt benyttet for støtte til drift av anlegget gjennom selskaper som Halaas & Mohn, Maintech, Oss-nor, Linjebygg, Vestbase etc. Dette er gode lokale støttespillere som har sikret langsiktig og godt samarbeid, god kvalitet på tjenestene, hurtig respons og mobilisering og har vært med på å bidra til den suksessen som driften av Draugen og Ormen Lange har vært for Norske Shell. Den slags samarbeidsforhold og kontraktsforhold forvitrer lett dersom driftsmiljøet flyttes og vi kan miste mange av de lokale ringvirkningene. Oljeindustrien skaper store muligheter i mange lokalsamfunn i Norge. I særlig grad ser vi at tilstedeværelsen av operatørselskapene med sine kompetansearbeidsplasser i et lokalsamfunn skaper store ringvirkninger og muligheter for utvikling av næringsliv og livskraft i store deler av distrikts-Norge.

Svar:

Staten eier petroleumsressursene, mens aktiviteten drives av de kommersielle aktørene. Hovedmålet i petroleumspolitikken er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. En stor andel av verdiskapningen skal tilfalle den norske stat, slik at den kan komme hele samfunnet til gode. Petroleumsaktiviteten på norsk sokkel gir store ringvirkninger på fastlandet. Om lag 200 000 er sysselsatt enten direkte eller indirekte knyttet til petroleumsnæringen. Dette vil ikke være mulig uten det store hjemmemarkedet på norsk sokkel. Regjeringens petroleumspolitik er lagt opp for at de lønnsomme ressursene på norsk sokkel påvises og blir utnyttet.

Jeg er opptatt av at petroleumsvirksomheten skaper størst mulig verdier for samfunnet og at nye utbygginger

legger til rette for positive, lokale og regionale ringvirkninger. Samtidig er jeg opptatt av at aktiviteten er effektiv og at kontrakter tildeles gjennom transparent og rettfærdig konkurranse. Rettighetshaverne skal som en del av en utbyggingsplan utarbeide en konsekvensutredning som bl.a. beskriver de regionale og lokale ringvirkningene som utbygging og drift antas å ville gi, herunder hvordan det er tilrettelagt for kvalifisering av relevante lokale leverandører i utbyggings- og driftsfasen. Det skal synliggjøres hvilken kontakt rettighetshaver har hatt med lokalt næringsliv og relevante myndigheter. Denne politikken virker. Det viser næringens ringvirkninger over hele landet.

Når det konkret gjelder ledelse av petroleumsvirksomhet, er dette regulert av petroleumsloven § 10-2. Denne paragrafen ble endret etter forslag fra Stoltenberg II-regjeringen i 2011. Bakgrunnen var å sikre bedre samsvar mellom lovens ordlyd og Norges forpliktelser under EØS-avtalen. Samtidig vil den nye bestemmelsen bedre reflektere den praksis som er etablert i medhold av den, jf. Prop. 102 L (2010-2011) og Innst. 417 L (2010-2011).

Petroleumsloven § 10-2 første og andre ledd lyder:

“Rettighetshaver skal påse at virksomheten kan utøves på forsvarlig måte i samsvar med gjeldende lovgivning og under ivaretagelse av hensynet til god ressursforvaltning, helse, miljø og sikkerhet. Rettighetshavers organisasjon i Norge skal ha en struktur og størrelse som gjør at rettighetshaver til enhver tid kan fatte informerte beslutninger om sin petroleumsvirksomhet etter denne lov.

For å sikre etterlevelse av første ledd kan departementet i det enkelte tilfelle, og i den grad det anses nødvendig i forhold til omfanget av rettighetshavers virksomhet, oppstille særskilte krav til rettighetshavers organisasjon i Norge. Departementet kan også, dersom hensynet til god ressursforvaltning eller helse, miljø og sikkerhet tilsier det, pålegge rettighetshaver å bruke bestemte baser.”

Som olje- og energiminister legger jeg naturligvis loven til grunn for mitt virke også på dette området.

SPØRSMÅL NR. 382**Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 16. november 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

NVE har i brev av 5.5.2020 om Tysvær vindpark informert konsesjonær om OEDs krav om tiltaksplan ved overskridelse av grenseverdier for skyggekast fra turbinene skal utarbeides før arbeidene med internveier kan begynne. Arbeidet med veiene startet 1. juli -20, men først 9. juli vedtar NVE tiltakene for støy og skyggekast, men uten varsling. Først i november oppdager NVE dette, og sender ut vedtaket til naboene med ny klagefrist.

Ser statsråden at slike påviste feil styrker kravet om bruk av plan- og bygningsloven i vindkraftsaker?

BEGRUNNELSE:

I NVE sitt vedtak 9 juli om tiltaksplanen om skyggekast står det:

OED har i vedtak av 16.04.2020 (NVE ref.: 201605117-196) om behandlingen av klage på NVEs vedtak om godkjenning av endring av detaljplan/MTA, m.m. lagt til følgende vilkår:

“Omfanget av skyggekast ved bygninger med skyggekastrfølsom bruk skal ikke overstige åtte timer faktisk skyggekast per år eller 30 minutter per dag. Konsesjonær skal legge fram informasjon om hvilke tiltak som skal gjennomføres for å avbøte beregnet skyggekastomfang over anbefalte grenseverdier for NVE innen en frist direktoratet fastsetter.”

“NVE har i brev av 05.05.2020 (NVE ref.: 201605117-205) informert konsesjonær om at vilkåret fra OED skal oppfylles før arbeidene med internveier og turbinfundamenter kan påbegynnes.”

Det viser seg at det er over 40 eiendommer ved Tysvær vindkraftanlegg som kan få skyggekast over grenseverdiene satt av NVE, men ingen av dem har fått informasjon om dette fra NVE eller utbygger. Først i november finner NVE ut at den nødvendige varsling ikke var sendt, selv om Motvind Sørvest i brev til NVE ga beskjed om dette allerede 16. august. Nå er arbeidet med internveiene snart ferdig.

Stortinget vedtok i juni at alle konsesjoner skulle gjennomgås for å se om alt var gjort iht. til energiloven og forvaltningsloven. I Brev fra OED 16. okt. slås det fast: “Departementet konkluderer med at det ikke foreligger feil eller mangler ved vedtakene som kan medføre ugyldighet. Det er derfor ikke grunnlag for å stanse byggingen av Tysvær vindkraftverk.”

Konsesjon ble gitt i desember 2019. Som i liknende saker kommer alle betingelsene for å gjennomføre konsesjonen i stor grad etterpå. Til sammen vil alle de førin-

gene som settes i etterkant kunne gi et helt annet totalbilde av utbyggingens konsekvenser enn det opprinnelig konsesjonssøknad gav inntrykk av.

Derfor er det mange som peker på ordinær behandling etter Plan- og bygningsloven som rett verktøy for grundigere behandling og riktig rekkefølge enn bruk av energiloven – og i flere saker: statlig plan.

Svar:

Konsesjonærens tiltaksplan ved overskridelse av grenseverdier for skyggekast fra turbinene på Tysvær vindkraftverk blir, som representanten beskriver, behandlet av NVE. NVE har sendt ut nytt brev til naboene med ny klagefrist. Ved en eventuell klage på dette vedtaket, vil NVE vurdere klagen på nytt. Dersom NVE ikke finner grunnlag for å omgjøre eget vedtak, vil saken oversendes til departementet for behandling av klagen i tråd med forvaltningsloven. Jeg ber derfor om forståelse for at jeg ikke nå kan uttale meg om den konkrete saken det vises til spørsmålet.

På generelt grunnlag kan jeg ikke se at saksbehandlingsfeil som blir oppdaget og rettet opp uten videre har relevans for lovvalget i vindkraftsaker. Forvaltningsloven har generelle saksbehandlingsregler om f.eks. varsling av parter, klagerett og begrunnelse av vedtak. Forvaltningsloven gjelder uavhengig om man anvender energiloven eller plan- og bygningsloven i vindkraftsakene.

SPØRSMÅL NR. 383**Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 16. november 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at en slik helsekonsekvensutredning som Moss kommune ber om blir gjennomført og er en del av beslutningsgrunnlaget før avgjørelse i saken fattes?

BEGRUNNELSE:

Det er vedtatt at endelig avgjørelse for fremtidig hensetningsplass for tog i Mosse-regionen på Østfoldbanen skal avgjøres ved såkalt statlig plan.

I folkehelseloven heter det: § 11. Helsekonsekvensutredning

«Kommunen kan pålegge den som planlegger eller driver virksomhet, eller den ansvarlige for forhold ved en eiendom, for egen regning å utrede mulige helsemessige konsekvenser av tiltaket eller forholdet. Slik utredning kan bare kreves dersom ulempene ved å foreta utredningen står i rimelig forhold til de helsemessige hensyn som tilsier at forholdet utredes.»

I møte i utvalg for Landbruk, Samferdsel, Natur og Miljø i Moss kommune den 7. oktober ble det formulert følgende anmodning til Kommunal og moderniseringsdepartementet:

«Landbruk, samferdsel, natur og miljø viser til tidligere oversendte høringsinnspill fra Moss kommune. Bane Nor har ikke svart ut kommunens spørsmål knyttet til folkehelse og viser til at fagtemaet er belyst indirekte gjennom silingsrapporten. Utvalget ber Moss kommune om å henstille Kommunal- og moderniseringsdepartementet til å gjennomføre en helsekonsekvensvurdering, jf. Folkehelseloven §11 før planprogram for togparkering i Mossregionen vedtas.»

Svar:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har mottatt Bane NOR sitt forslag til planprogram for hensettingssanlegg i Mossregionen for fastsetting. Ved fastsettelse av planprogrammet, vil departementet også beslutte hvilket lokalitetsalternativ det skal utarbeides statlig reguleringsplan for. Som kjent tilrår Bane NOR alternativet på Gøn ved Halmstad i Moss kommune. Tilrådommen er gjort på bakgrunn av utredningene som er gjennomført, og vurderinger av prissatte og ikke-prissatte konsekvenser.

Departementet har mottatt henvendelsen fra Moss kommune, hvor kommunen ber om at det gjennomføres en helsekonsekvensutredning etter folkehelseloven. En beslutning om å pålegge en slik helsekonsekvensutredning må eventuelt kommunen selv gjøre som lokal helse-

myndighet, og den vil ikke være en del av departementets behandling av planen etter plan- og bygningsloven.

Utredning av relevante helsemessige virkninger etter plan- og bygningsloven skal i utgangspunktet ivaretas gjennom konsekvensutredningen som er utført som en del av arbeidet med reguleringsplanen, i henhold til forskrift om konsekvensutredninger. Bane NOR har utredet fem aktuelle lokaliteter som en del av planarbeidet. Utredningene er gjort i tråd med bestemmelsene i forskrift om konsekvensutredninger og etter standard metodikk. Virkninger for folkehelsen er vurdert under andre utredningstemaer, og konsekvensene som er avdekket er beskrevet i beslutningsgrunnlaget som departementet har til behandling.

Dette gjelder bl.a. temaer som friluftsliv, støy og påvirkning på nærmiljøet, by- og bygdeliv. En egen utredning etter folkehelseloven vil normalt ikke være nødvendig i saker som behandles etter forskrift om konsekvensutredninger.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vurderer nå forslag til planprogram med tilhørende utredninger og innkomne høringsinnspill, herunder fra de berørte kommunene. I dette arbeidet har vi dialog med berørte departementer. Det er viktig for meg at alle synspunkter og interesser kommer frem, som grunnlag for departementets behandling av saken. Hensynet til folkehelse vil inngå i vurderingene. Dersom det viser seg å være behov for et bedre kunnskapsgrunnlag for å kunne fastsette planprogrammet og ta en beslutning om lokalisering, kan det være aktuelt å be om tilleggsutredninger etter forskrift om konsekvensutredninger. For øvrig vil konsekvensutredningen bli oppdatert for det valgte alternativet i arbeidet med statlig reguleringsplan. Uavhengig av valg av alternativ, vil det måtte legges vekt på å skjerme hensettingssanlegget mot omgivelsene, og å redusere lokale ulemper av tiltaket.

SPØRSMÅL NR. 384**Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 16. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva er status for å gjøre NIPT mer tilgjengelig for norske gravide på bakgrunn av stortingsflertallets vilje og de vedtatte endringene i bioteknologiloven?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med tidligere skriftlige spørsmål knyttet til innføring av NIPT, har helseministeren vist til et arbeid i Helsedirektoratet med frist 1. november. Nå er denne fristen passert, og mange gravide er utålmodige på at vedtakene fra 26. mai 2020 skal settes ut i livet.

Ber om at helseministeren gir en status på alle vedtakene som direkte eller indirekte handler om NIPT:

Vedtak 607

Stortinget ber regjeringen sørge for at Non-invasiv prenatal test (NIPT) blir tillatt i Norge fra 1. juli. 2020.

Vedtak 618

Stortinget ber regjeringen sørge for at aldersgrensen for å få tilbud om fosterdiagnostikk senkes fra kvinner som er >38 år ved termin, til kvinner som er >35 år ved termin.

Vedtak 619

Stortinget ber regjeringen sørge for at Non-invasiv prenatal test (NIPT) tilbys alle kvinner som har krav på fosterdiagnostikk, eller ved funn på tidlig ultralyd med tilleggsundersøkelser, uavhengig av kvinnens alder.

Vedtak 620

Stortinget ber regjeringen sørge for at Non-invasiv prenatal test (NIPT) blir tillatt å utføre i Norge for alle gravide kvinner.

Svar:

Representanten Moflag stiller spørsmål om fire anmodningsvedtak knyttet til non-invasiv prenatal test (NIPT).

I anmodningsvedtak 607 ber Stortinget regjeringen sørge for at NIPT blir tillatt i Norge fra 1. juli 2020. NIPT er tillatt i Norge. Gjeldende vilkår for tilbud om NIPT er videreført, slik at det etter 1. juli 2020 fremdeles bare er godkjente virksomheter som kan tilby NIPT, og bare til gravide som har indikasjon for fosterdiagnostikk etter gjeldende retningslinjer. I Norge er det i dag i fem virksomheter som er godkjent for fosterdiagnostikk. I anmodningsvedtakene 618, 619 og 620 ber Stortinget regjeringen sørge for senket aldersgrense for fosterdiagnostikk, sørge for at alle som har krav på fosterdiagnostikk skal få tilbud

om NIPT og sørge for at non-invasiv prenatal test (NIPT) blir tillatt å utføre i Norge for alle gravide kvinner.

Jeg advarte Stortinget mot forslagene, fordi de faglige og økonomiske konsekvensene ikke var utredet. Det var for eksempel ikke vurdert om vi har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse på sykehusene til de store ekstra oppgavene som utvidet bruk av NIPT og tidlig ultralyd til alle vil innebære. På denne bakgrunn sa jeg at jeg fryktet at tidlig ultralyd kunne gå ut over andre viktigere oppgaver med å følge opp gravide, fødende og nye mødre.

Når det gjelder tilbudet om å tillate NIPT i Norge for alle gravide kvinner viser jeg til at komiteflertallet i merknader (Innst. 296 L (2019-2020)) ga føringer for å tilby NIPT mot egenbetaling i Norge. Private aktører som tilbyr NIPT mot egenbetaling i Norge, i likhet med offentlige aktører, må følge vilkårene for samtykke, informasjon og genetisk veiledning som angitt i bioteknologiloven §§ 4-3 og 4-4. Virksomhetene skal godkjennes av Helsedirektoratet. Videre sier flertallet følgende:

“Virksomheten må ha kompetanse på ultralydundersøkelse, siden NIPT ikke gir mening hvis det ikke er undersøkt hvor mange fostre det er, og at det er liv. Virksomheten skal gi tilbakemelding til kvinnen om resultatet, og hun skal også ha god oppfølging og veiledning hvis resultatet setter henne i en vanskelig situasjon.”

Stortingsflertallet gjør det klart at tilbudet skal gis innenfor faglig forsvarlige rammer. Den gravide skal få god informasjon og veiledning. Virksomheten må ha kompetanse til å veilede, informere og ivareta den gravide, slik kravene til de offentlige virksomhetene er i dag. For kvinner med positive funn på tidlig ultralyd/NIPT kan det være behov for videre oppfølging i den offentlige helsetjenesten.

Helsedirektoratet har i samarbeid med de relevante fagmiljøene utredet hvordan denne oppfølgingen kan skje på en trygg måte, og hva som vil kreves av den offentlige helsetjenesten i arbeidet med å følge opp kvinnene.

Helsedirektoratet arrangerer 18. november et åpent webinar hvor utredningen vil bli presentert. Helsedirektoratet og fagpersoner som var med på utredningen vil være med på webinar for å svare på spørsmål. Etter webinar vil Helsedirektoratet offentliggjøre utredningen og en tilleggsutredning om de budsjettmessige konsekvensene av forslagene i utredningen. Webinar er åpent, og stortingsrepresentantene og partiene er velkomne til å delta.

SPØRSMÅL NR. 385**Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 13. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at det er klart urimelig at eksempelvis nødetater og legesenter skal måtte betale alkoholavgift på håndsprit under koronapandemien, og vil statsråden sørge for at Skatteetaten frafaller krav om dette for alle som har måttet betale og/eller har fått krav om å betale alkoholavgift på håndsprit i denne situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Gjennom flere artikler i VG i november har det fremkommet at nødetater har mottatt krav om betaling av alkoholavgift på håndsprit som ble innkjøpt i en akuttsituasjon i starten av koronapandemien i Norge. I følge VG har Møre og Romsdals 110-sentral måtte betale en avgift på 27 440 kroner for en bestilling av desinfeksjonsmiddel til 2 500 kroner. Arcus har søkt om fritak for alle mottagere av håndsprit, men har fått beskjed fra Skatteetaten om at de ikke kunne gjøre unntak.

Til VG 1. november uttaler brannsjef Geir Thorsen at:

“Her i Ålesund har vi en samlokalisert sentral mellom brann og politi, og vi skulle sikre at vi hadde nok desinfeksjonsmiddel slik at vi kunne driftes som normalt.”

Undertegnede har også blitt kontaktet av fastlegekontor som i slutten av mars måtte ta imot og undersøke pasienter som var syke med feber og luftveissymptomer med mistanke om covid19, og der verken desinfeksjonssprit eller annet beskyttelsesutstyr var å oppdrive på markedet. Angjeldende legekantor beskriver at de var helt tomme for desinfeksjonssprit og var i en svært fortvilet situasjon der de ikke hadde mulighet til å beskytte verken sine ansatte eller pasientene. De beskriver videre at Arcus heldigvis viste evne til rask omstilling og var ute i media og tilbød 25 liters kanner desinfeksjonssprit på markedet til kr. 50 pr. l. Fastlegekontoret oppfattet det dithen at fritak for alkoholavgifter var klarert med Skatteetaten, men også disse har i etterkant fått en stor ekstraregning på alkoholavgift.

Det hersker for øvrig ulik oppfatning hos berørte parter om det er sluttbruker eller Arcus som har klagerett overfor vedtak som Skatteetaten har fattet. For å unngå ytterligere uklarheter og unødvendig tidsbruk hos involverte parter, bør Skatteetatens krav om betaling av alkoholavgift frafaller med umiddelbar virkning og gjøres gjeldende for alle som har måttet betale og/eller har fått

krav om å betale alkoholavgift på håndsprit i denne situasjonen.

Svar:

Omsetningen av alkohol er strengt regulert i Norge, og er sammen med alkoholavgiften viktige virkemidler i alkoholpolitikken. Omsetning av konsumalkohol skjer gjennom Vinmonopolet, og er belagt med alkoholavgift.

Etanol til teknisk bruk reguleres gjennom særavgiftsforskriften. Den skiller mellom ren etanol og etanol som er gjort udrikkelig gjennom tilsetning av denatureringsmidler (denatureert). Denatureert etanol, herunder desinfeksjonssprit, kan omsettes fritt og uten alkoholavgift. Ren etanol kan derimot bare selges til nærmere definerte brukergrupper. Utlevering av ren etanol utøser også alkoholavgift, med mindre etanolen leveres til sykehus, laboratorier mv., eller til aktører som benytter etanol som råstoff eller hjelpemiddel ved vareproduksjon.

Det er skatteetaten som forvalter reglene om omsetning av teknisk sprit. I denne saken har skattekontoret fastsatt avgift for salg av udenatureert etanol, som Arcus har solgt som desinfeksjonssprit. Jeg presiserer at det er Arcus, og ikke kundene til Arcus, som er ansvarlig overfor skattemyndighetene, altså for at det blir beregnet og betalt riktig avgift.

Departementet går ikke inn i vurderinger av enkelt saker, og jeg kjenner ikke alle enkeltelementer i den aktuelle saken. For å få endret skattekontorets vedtak, må Arcus klage på vedtaket. Det er Skattedirektoratet som er klageinstans. Etter det jeg har fått opplyst har Arcus påklaget vedtaket. Jeg legger til grunn at Arcus i klagen har lagt frem all informasjon de mener er relevant for saken, slik at direktoratet har et best mulig faktisk grunnlag for å ta stilling til avgiftsspørsmålet.

Ved behandlingen av klagen, gjør direktoratet sin selvstendige vurdering av dispensasjon etter Stortingets vedtak om avgift på alkohol § 4. Etter denne bestemmelsen kan det fritas for avgift når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Jeg vil understreke at koronapandemien har skapt en helt spesiell og veldig krevende situasjon for oss alle. Og spesielt i mars, da krisen var akutt, var vi i en helt ekstraordinær situasjon. En viktig grunn til at vi fikk så rask kontroll på smitten, er nettopp det samfunnsansvaret

som både folk og bedrifter viste da Norge trengte det som mest.

Det finnes mange eksempler på at myndighetene har tatt hensyn til denne ekstraordinære situasjonen i anvendelsen av ulike regler, også på skatte- og avgiftsområdet. Jeg har tiltro til at Skattedirektoratet vil vurdere alle

sakens sider ved den videre behandlingen av saken representanten viser til. Og jeg stoler på at direktoratet vurderer dispensasjonshjemmelen som finnes i det aktuelle regelverket på en måte som tar hensyn til at det oppstår ekstraordinære situasjoner når vi blir rammet av en krise, slik vi ble i mars.

SPØRSMÅL NR. 386

Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 16. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at en eventuell sammenslåing mellom Nets og italienske Nexi vil kunne påvirke elektroniske betalingstjenester i Norge, mener statsråden at samfunnskritiske finansielle funksjoner bør eies og driftes fra Norge eller mener statsråden det er likegyldig om disse eies og/eller driftes fra Norge, Italia, India eller Kina?

BEGRUNNELSE:

Finansielle tjenester er samfunnskritisk virksomhet. BankID er blant funksjonene Finanstilsynet har fremhevet som samfunnskritiske i forbindelse med koronapandemien.

DN meldte 2. november at den nordiske betalingsformidleren Nets forhandler med italienske Nexi om en sammenslåing. Nets leverer en rekke elektroniske betalingstjenester, inkludert BankID og BankAxept. Dersom fusjonen blir noe av, blir Nets innlemmet i Nexi, og aksjonærene for aksjer i det italienske selskapet. Nets har i dag rundt 3.000 ansatte, mens Nexi har 3 500.

Svar:

Nets A/S er et dansk konsern som bl.a. er eid av Hellman & Friedman, et amerikansk investeringsfond. Nets har virksomhet innen betalingsløsninger i flere land. I Norge er konsernet en sentral tjenesteleverandør bl.a. til den norske betalingsinfrastrukturen og til en rekke banker. Nets har konsesjon til å drive betalingstjenester fra danske myndigheter og driver virksomhet i Norge etter reglene i finansforetaksloven kapittel 5 om filialer av selskaper etablert i andre EØS-stater. Virksomheten til selskapet vil være underlagt virksomhetsregler basert på betalingstjenestedirektivet uavhengig av om selskapet er etablert i Norge, Danmark eller Italia.

Nets solgte i 2019 sin såkalte konto-til-konto-virkosomhet til Mastercard, og med det bl.a. driften av det norske interbanksystemet NICS (på vegne av Bits AS, den norske bank-næringens infrastrukturetselskap) og regningsbetalingstjenester til mange norske banker. Den gjenværende delen av Nets' virksomhet er hovedsakelig knyttet til kortbaserte tjenester, og omfatter i Norge bl.a. drift av BankAxept- og BankID-systemene. I tillegg er Nets fortsatt driftsleverandør for en del av konto-til-konto-virkosomheten som er solgt til Mastercard.

Nexi er et italiensk selskap som spesialiserer seg innen betalingsløsninger. Nets og Nexi har varslet at de har innledet forhandlinger med sikte på å gjennomføre en fusjon. Nets opplyser i en pressemelding 2. november at fusjonen forventes å skje gjennom utveksling av aksjer, hvor Nets sine eksisterende aksjonærer forplikter seg til å forbli aksjonærer i det nye selskapet i en lengre periode.

Et eventuelt sammenslått selskap av Nets og Nexi vil som nevnt bl.a. forestå driften av BankAxept. Den såkalte kildekode for BankAxept-systemet eies også av Nets, men det er etablert avtaler som skal sikre norske bankers tilgang til systemet. Vipps AS, som eier tjenesten og har ansvaret for driften av BankAxept, er dessuten pålagt å ha beredskapsplaner for ulike hendelser, herunder hendelser som påvirker driftsleverandøren Nets. Det samme gjelder BankID-systemet, som Vipps også eier og har ansvaret for. Kildekode for BankID eies dessuten av Bits/Vipps, og dette systemet berøres derfor i mindre grad av endringer i Nets.

Banker og andre foretak under tilsyn som har satt ut drifts- og IKT-oppgaver til underleverandører, må etterleve reglene om utkontraktering i finansforetaksloven og finanstilsynsloven. Det innebærer bl.a. at foretakene skal melde fra til Finanstilsynet eller Norges Bank ved endring av utkontrakteringsavtaler og bytte av oppdragstaker, og at det kan settes vilkår for utkontrakteringen. Fore-

taket kan også få pålegg om ikke å iverksette eller om å avslutte oppdraget, dersom utkontraktingen vurderes å være av et omfang eller en karakter som ikke er forsvarlig, eller som vanskeliggjør tilsynet med den utkontrakterte virksomheten eller med foretakets samlede virksomhet. Vurderinger av de sikkerhetsmessige og beredskapsmessige konsekvensene står sentralt i myndighetenes oppfølging. Den som har tillatelse til å drive konsesjonsplik-

tig virksomhet i finanssektoren, har uansett ansvaret for at driften innrettes i tråd med regelverket, uavhengig av om driften er utkontraktert eller ikke.

Det er av hensyn både til det enkelte finansforetak og til finanssystemet som helhet viktig at utflytting av IKT-oppgaver skjer på en forsvarlig måte. Dette hensynet ivaretas av et velutviklet regelverk og aktiv oppfølging fra Finanstilsynet og Norges Bank.

SPØRSMÅL NR. 387

Innlevert 8. november 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 17. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden informere om kvifor ikkje konsekvensane for det psykiske helsetilbodet er vurdert ved innføring av 25 prosent merverdiavgift på samtalerapi utført andre enn autorisert helsepersonell, og kan regjeringa gjere greie for kvifor dei kan hevde at samtalerapi utført av til dømes gestaltterapeutar, ikkje er forskningsbasert, dokumentert og kvalitetssikra arbeid?

GRUNNGJEVING:

Viser til forslag i Prop 1 LS (2020-2021), Skatter, avgifter og toll 2021, og forslaget om innføring av merverdiavgift på alternativ behandling.

Svar:

Utgangspunktet er at det skal beregnes merverdiavgift ved omsetning av varer og tjenester. Det er noen tjenester som er unntatt fra dette utgangspunktet, blant annet helsetjenester. Hovedbegrunnelsen for å unnta helsetjenester var at de fleste slike tjenester finansieres helt eller delvis av det offentlige. Alternativ behandling har også vært unntatt dette utgangspunktet. Alternativ behandling skjer imidlertid først og fremst utenfor helse- og omsorgstjenesten og fra personell som ikke er autorisert helsepersonell, og betales også som regel fullt ut av brukerne. Tjenesten er slik sett godt egnet for avgiftsplikt på linje med andre varer og tjenester.

I statsbudsjettet for 2021 foreslår regjeringen å innføre merverdiavgiftsplikt på alternativ behandling. Dette innebærer at alternativ behandling avgiftsbelegges på lik linje med andre tjenester. Forslaget om å innføre merver-

diavgift for alternativ behandling innebærer imidlertid ikke et forbud mot alternativ behandling.

Det foreslås ikke avgiftsplikt når alternativ behandling inngår som en integrert og sammenhengende del av helsehjelp som finansieres helt eller delvis av det offentlige, og når tjenesten ytes av helsepersonell uten særskilt betaling for den delen som isolert sett utgjør alternativ behandling.

Samme type tjeneste skal avgiftsberegnes på samme måte uavhengig av hvem som yter tjenesten. Dette innebærer at et autorisert helsepersonell vil måtte beregne merverdiavgift på lik linje som en utøver av alternativ behandling dersom det ytes alternativ behandling.

Alternativ behandling ytes i all hovedsak av personell uten autorisasjon eller lisens utenfor den offentlige helse- og omsorgstjenesten. Alternativ behandling består av et stort mangfold av tjenester og behandlingsformer, og det er stor variasjon i behandlingsfilosofi, sykdomsforståelse og -forklaring og faglig bakgrunn. Felles for behandlingsformene er at dokumentasjonsstatus for effekt til dels er fraværende eller mangelfull.

Det er også ønskelig med et regelverk som er lett å praktisere og som er konsekvent. Det er derfor ikke ønskelig med en ordning som åpner for at enkelte alternative behandlingsformer skal kunne unntas fra avgiftsplikt etter skjønnsmessige vurderinger.

Jeg viser også til regjeringens forslag til statsbudsjett, jf. Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021 hvor det framgår at flere høringsinstanser har pekt på at forslaget vil ha negative samfunnsøkonomiske konsekvenser ved at redusert bruk som følge av forslaget, vil ha negativ innvirkning på folks helse. Det vises her også til at ekspertutvalget som vurderte en enklere merverdiavgift (NOU 2019: 11), mente at merverdiavgiften ikke skal ha andre

formål enn å skaffe staten inntekter. Hensyn som for eksempel folkehelse, kan bedre ivaretas gjennom andre virkemidler enn særregler i merverdiavgiftssystemet.

Regjeringen har som mål at flere skal oppleve god psykisk helse. Det er viktig med et mangfold av tilbud både i kommunene, spesialisthelsetjenesten og gjennom private

aktører. Forslaget om merverdiavgift for alternativ behandling rokker ikke ved dette. Pasienter med behov for nødvendig helsehjelp skal være trygge på at den behandlingen de får og som finansieres av det offentlige, skal være god, forsvarlig og sikker.

SPØRSMÅL NR. 388

Innlevert 6. november 2020 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 16. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Det er nå gått en lang tid, og jeg stiller spørsmål med hva som er gjort i forhold til gjenåpningsreglene etter tvisteloven?

BEGRUNNELSE:

I juni 2019 stilte jeg justis- og innvandringsminister Jørn Kallmyr spørsmål om hva Justisministeren vil gjøre med sivil sak med et belastende faktum, hvor mistanke mot dømt person ikke lenger er til stede. Jeg stilte spørsmål om Justisministeren så at Staten på denne måte kan begå et overtramp som Staten må rett opp i.

Justisministeren svarte at han hadde forståelse for at det i enkeltsaker kan stride mot den alminnelige rettsfølelse at et erstatningskrav som pådømmes i forbindelse med en straffesak ikke kan gjenåpnes etter fristen for gjenåpning av det sivile kravet har løpt ut.

Han opplyste at Departementet arbeider både med endringer på tvistelovsområdet og med oppfølgingen av forlaget til ny straffeprosesslov.

«Jeg vil i den forbindelse vurdere om det bør foreslås endringer i gjenåpningsreglene. Jeg tar med meg innspillene i det videre arbeidet».

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet får jevnlig innspill om behov for og ønske om lovendringer. Slike rettspolitiske synspunkter og andre innspill og forslag tar vi gjerne med oss som bakgrunn i prosesser hvor det vurderes lovendringer, eller som grunnlag for egne utredninger av lovendringsforslag.

Det pågår ikke foreløpig noe arbeid som gjelder reglene om gjenåpning av sivile saker, men vi tar med oss

synspunktene som gjelder disse reglene i det videre arbeidet med reguleringen av sivile saker og straffesaker, herunder i arbeidet med oppfølgingen av NOU 2016: 24 Ny straffeprosesslov, hvor spørsmålet om gjenåpning av sivile krav i straffesaker er et tema. Jeg er generelt opptatt av å følge opp forslag og innspill som kan bidra til å styrke befolkningens rettssikkerhet, og er svært takknemlig for alle bidrag i så måte.

SPØRSMÅL NR. 389**Innlevert 9. november 2020 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 16. november 2020 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hvorfor har ikke regjeringen forberedt en søkeordning for støtte til bedrifter som rammes hardt av smitteverntiltak som umiddelbart kan tas i bruk ved en ny nedstenging av samfunnet, slik vi nå ser?

BEGRUNNELSE:

Da koronaen rammet Norge i mars og vi stengte ned mange bedrifter, ble det jobbet raskt og godt med en portal for å søke hjelp med nødvendige faste utgifter. Flere organisasjoner var engasjert i å få denne på plass, og den har fungert godt ifølge bedriftene. For reiselivsnæringen inkludert restauranter og utesteder er situasjonen etter den nye nedstengningen 5. november meget vanskelig. De fleste bedriftene har tæret på egenkapitalen på grunn av sviktende omsetning og lønnsomhet siden 12. mars. Reiselivsbedrifter over hele landet er henvist til å vente på en ny søkeordning som skal presenteres i januar. Mange er redd for å gå konkurs mens de venter. Norge har som stat en solid likviditet, og bedrifter skal ikke måtte bukke under mens de venter på en varslet hjelp med faste utgifter. Krisen har for mange virksomheter blitt forsterket av at regjeringen avskaffet den eksisterende støtteordningen, før en ny var kommet på plass. Dette har gjort det vanskelig å forhandle med kreditorer og banker. Nå ser ut til at disse virksomhetene også må avvente regjeringens arbeid med en ny søkeportal. Regjeringen har varslet hjelp til

«levedyktige bedrifter», det vil være umulig å sikre når ingen kan få sin situasjon vurdert. Mange bedrifter er redde for at en travel årstid for regnskapsførere og revisorer vil sinke deres mulighet til å søke i januar /februar når regjering har varslet en ordning.

Svar:

Kompensasjonsordningen som ble etablert i Skatteetaten i vår ble satt opp på kort tid, med tanke på at den kun skulle vare i noen få måneder. Ordningen var ikke egnet for videreføring over lengre tid.

Det skal nå etableres en ny løsning som skal forvaltes av Brønnøysundregistrene. Det er viktig å få på plass en robust søknadsløsning som kan håndtere et stort antall søknader på en trygg og effektiv måte, og som kan brukes igjen ved behov. Dette tar noe tid. Det tas sikte på høy grad av automatikk i saksbehandlingen, slik at støtten kan utbetales så raskt som mulig når ordningen kommer på plass. Regelverket for ordningen er i stor grad likt som i den tidligere ordningen, og det vil dermed være forutsigbart for bedriftene om de vil få støtte og hvor mye støtte de vil kunne få utbetalt på nyåret.

I tillegg til den generelle kompensasjonsordningen har regjeringen foreslått en kompensasjonsordning for karanteneutgifter for bedrifter med utenlandsk arbeidskraft. En slik ordning vil kunne bidra til å avhjelpe den krevende situasjonen bedriftene står i.

SPØRSMÅL NR. 390**Innlevert 9. november 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 16. november 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Deltidssamlingene skulle sikre døve og hørselshemmede elevene i nærskolene en sosial arena og botilbudet er en viktig del av nettverk- og relasjonsbyggingen.

Hvordan stiller statsråden seg til Statped's beslutning om å legge ned botilbudet?

BEGRUNNELSE:

Statped vedtok å legge ned det viktige botilbudet i byene Oslo, Bergen og Trondheim, elevene skulle bo på hotell sammen med sine foresatte eller lærere. Det vakte store reaksjoner hos elevene, som frykter at de vil miste den uformelle og sosiale kontakten de får i hjemlige omgivelser med mulighet for å lage mat sammen og sosialisere

i stua som botilbudet har. Det er kommet inn protester fra elevene og deres familier som benytter tilbudet, og fra brukerorganisasjonene. Elise Botn sa i radiointervjuet hos NRK Møre og Romsdal den 29. oktober at hun frykter de blir sittende på hvert sitt hotellrom. Formålet med deltidsamlingene er å tilby døve og hørselshemmede elever opplæring i og på tegnspråk, og en sosial arena der de kan møtes og bygge nettverk. De fleste elevene går i dag integrerte i hver sin nærscole etter da døveskolene ble nedlagt. Mange føler på annerledeshet og ensomhet. Elevene opplever det som styrkende å dra på deltidsamling og møte andre som forstår hvordan man har det. En kompensasjon for nedleggelse av døveskolene var at deltidsstilbudet skulle forsterkes.

Svar:

De statlige heltids skoletilbudene for hørselshemmede er avvirket, og det er en kommunal oppgave å tilby opplæring i og på norsk tegnspråk og skape lokale tegnspråkmiljø. Denne endringen skjedde på bakgrunn av en utvikling over tid hvor stadig flere foreldre med barn som bruker tegnspråk valgte nærskolen for sine barn. Kommunene har siden 2000-tallet bygd opp tilbud til hørselshemmede i kommunal regi, men vi ser at det fremdeles er varierende tegnspråkkompetanse i kommuner og fylkeskommuner.

Statped har flyttet sin innsats på tegnspråkfeltet fra å tilby egne heltids skoletilbud, til å levere ulike tjenester til kommuner. Tegnspråk er fremdeles et av Statpeds største fagområder. Deltidsopplæring i Statped retter seg mot elever som har opplæring i tegnspråk, og som vil ha utbytte av et tegnspråklig læringsmiljø.

Flere tegnspråklige barn opplever ofte å være det eneste tegnspråklige barnet i sin kommune. Det betyr at de har få eller ingen personer med felles referanser når det gjelder språk og kultur der de bor. For mange av barna er deltidsopplæringen ved Statped den eneste forankringen de har til et tegnspråklig miljø. Det er derfor viktig å videreutvikle dette tilbudet. Det er av stor verdi at tegnspråklige barn kan omgås andre tegnspråklige barn på sin fritid for at de skal ha mulighet til å omgås jevnaldrende, bygge relasjoner, delta likeverdig i fritidsaktiviteter, kunne benytte tegnspråk som kommunikasjonsspråk og ikke føles seg alene om sitt hørselstap og sitt språk. Språk og identitet utvikles i samhandling med andre.

Det sosialpedagogisk arbeidet og tilrettelegging av sosiale møteplasser knyttet til deltidsopplæringen for døve og hørselshemmede elever, samt kurstilbud for søsken og foreldre, har derfor vært høyt prioritert i Statped.

Statped er opptatt av å bistå kommunene for å sikre at elever, foreldre og lærere har forutsigbare og trygge rammer for innlosjering, fortsatt godt kvalitativt kurs- og opplæringstilbud og der det sosialpedagogiske tilbudet er en viktig del av dette.

Statped har botilbud der det tilbys deltidsopplæring og som er lokalisert i Trondheim, Bergen og Oslo. Botilbudene har vært og er ulike, både når det gjelder innhold og bemanning. I de senere år har det i økende grad vært benyttet innlosjering på hotell i stedet for i botilbudene.

De fleste av Statpeds brukere har allerede erfaring med at det benyttes hotellovernatting, og etter Statpeds erfaring fungerer dette godt. Det medfører ingen ekstra kostnader for brukerne at de skal overnatte på hotell. Statped betaler både opphold og reisekostnader mellom hotellet og undervisningslokalene. Statped legger fremdeles til rette for sosiale aktiviteter og ivaretagelse av sosiale møteplasser under deltidsoppholdet. For å styrke det tegnspråklige miljøet ytterligere utvikles det nå samarbeid med de lokale døveforeningene om å videreutvikle aktivitetene under deltidsoppholdet og når de er hjemme.

Botilbudene vurderes av Statped til å ligge utenfor Statpeds kjernevirksomhet og at det er en bedre bruk av ressursene å legge til rette for gode sosiale arenaer på andre måter. Dette vil også gi et mer likeverdig tilbud rundt om i landet.

Jeg opptatt av at elever fremdeles skal ha en egen sosial arena - uten at foreldre eller søsken er til stede, og med trygge og gode rammer. Nasjonal ungdomsuke har vært et satsningsområde i deltidsopplæringen fra Statped. Her samles alle deltidselvene på ungdomstrinnet en hel uke en gang i året. Tilbudet har vært og er et pedagogisk opplegg på dagtid og et sosialpedagogisk tilbud på kveldstid. Dette er et populært tilbud for deltidselvene i Statped. Det er en arena for læring, sosialt samspill og identitetsutvikling, i et trygt miljø med tett oppfølging av lærere og sosialpedagoger fra Statped.

SPØRSMÅL NR. 391**Innlevert 9. november 2020 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 17. november 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Situasjonen i Etiopia har utviklet seg fra vondt til verre de siste dagene. Rapporter fra den eskalerende konflikten forteller om nedstengt internett og mobilnett i konfliktområdet, stor fare for opptrapping og overhengende fare for etnisk konflikt mellom landets ulike folkegrupper.

I lys av Nobels fredspris 2019, og Norges kommende plass i FNs sikkerhetsråd, hvilke rolle tar regjeringen nå for å ivareta menneskerettighetene, og bidra til å nedskalere konfliktnivået i Etiopia?

Svar:

Jeg deler stortingsrepresentantens sterke bekymring for den siste tids utvikling i Etiopia. De økte spenningene i landet er bekymringsverdige, og urolighetene som nå foregår i deler av landet har store konsekvenser for innbyggerne.

Norge har et godt forhold til og utstrakt kontakt med Etiopia gjennom vår ambassade i Addis Abeba, gjennom den etiopiske ambassaden i Stockholm, og gjennom gode forbindelser på politisk nivå. Statsministeren besøkte landet tidligere i år. I vår kontakt med etiopiske myndigheter understreker vi viktigheten av å ivareta de grunnleggende menneskerettighetene for alle landets innbyggere, uavhengig av etnisk, religiøs eller politisk tilhørighet. Vi

vektlegger også at det er avgjørende at konfliktnivået nå reduseres. I et så sammensatt land som Etiopia vil enhver varig løsning måtte være basert på forhandlinger og kompromissvilje, og dette er noe vi understreker i samtaler med så vel myndighetene som med representanter for ulike etniske og politiske grupper i landet. Vi har fra norsk side også nylig tatt opp Oromia-situasjonen med etiopiske myndigheter.

Da fiendtlighetene brøt ut var Norge blant de landene som raskt oppfordret til umiddelbar deeskalering i Tigray. Vi har ved flere anledninger understreket forventningen om beskyttelse av siviles sikkerhet, respekt for menneskerettighetene og å sikre humanitær tilgang. Vi har også kommunisert tydelig at krisen kun kan løses gjennom dialog og oppfordret til å igangsette nasjonal dialog. Dette budskapet har vi også direkte gitt etiopiske myndigheter. Fra Utenriksdepartementets side har vi også sendt diplomaten Jens-Petter Kjemprud til Addis Abeba, der han inngår i en delegasjon ledet av tidligere president i Nigeria, Olusegun Obasanjo. Formålet er å oppfordre partene til våpenstillstand og dialog.

Vi vil fortsette vårt engasjement overfor Etiopia i tiden frem mot og under vårt medlemskap i FNs sikkerhetsråd. Dette gjelder både i vårt direkte, bilaterale samarbeid, og gjennom FN, andre multilaterale organisasjoner, samt norske, lokale og internasjonale frivillige organisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 392**Innlevert 9. november 2020 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 18. november 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Stavanger Aftenblad har avslørt at når en ser bort fra ansattrepresentanter og de tre utenlandske statsborgerne, bor fem av fem styremedlemmer i Equinor på Oslo Vest. Også valgkomiteen er bosatt innenfor Stor-Oslo.

Mener regjeringen at det ikke finnes personer med relevant kompetanse utenfor Oslo Vest, og hva vil stats-

råden gjøre fremover for å sikre at også perspektiver utenfor Oslo-Vest blir representert i Equinor styret?

Svar:

I henhold til allmennaksjeselskapsloven skal det i selskap med flere enn 200 ansatte, slik som for Equinor, velges en bedriftsforsamling, med mindre noe annet er avtalt mel-

lom selskapet og et flertall av de ansatte. En av bedriftsfor- samlingens viktigste oppgaver er å velge styre.

To tredjedeler av medlemmene i Equinors bedriftsfor- samling velges av generalforsamlingen, mens en tredjedel velges av og blant de ansatte. Det er 12 medlemmer og fire varamedlemmer i bedriftsfor- samlingen som er valgt av generalforsamlingen. Det er bred geografisk representas- jon blant de aksjonærvalgte medlemmene. De er bosatt i de fleste av landets fylker og i alle fylker langs kysten fra og med Rogaland til og med Troms og Finnmark.

Equinors valgkomité avgir innstilling til bedriftsfor- samlingen om valg av aksjonærvalgte medlemmer til styret. Valgkomiteen er valgt av generalforsamlingen og er uavhengig av både styret og selskapsledelsen. Olje- og energidepartementet er representert i komiteen med ett av fire medlemmer.

I tråd med instruks for valgkomiteen i Equinor skal det legges vekt på at foreslåtte kandidater har nødven- dig erfaring, kompetanse og kapasitet til å utføre vervene på en tilfredsstillende måte. Det skal også legges vekt på rimelig representasjon med hensyn til kjønn og bakgrunn samt på styremedlemmenes uavhengighet i forhold til selskapet. Valgkomiteen skal se hen til anbefalinger om sammensetning av styret som følger av Norsk anbefaling

om eierstyring og selskapsledelse og eventuelle andre rel- evante anbefalinger om god eierstyring.

I valgkomiteens arbeid benyttes ekstern bistand og det gjøres brede søk. I tillegg er alle aksjonærer invitert til å gi innspill til nominasjonsprosessen, herunder syn- spunkter på sammensetning og kompetanse i Equinors styrende organer sett i lys av selskapets strategi, og/eller konkrete forslag til kandidater. Invitasjonen til aks- jonærene gis ved årlig brev til de 20 største aksjonærene samt informasjon på Equinors hjemmeside hvor alle aks- jonærer oppfordres til å komme med innspill.

Hovedhensynet ved statens arbeid med styresam- mensetting er relevant kompetanse. Videre vektlegger staten kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart. Med kompetanse menes relevant erfaring og bakgrunn samt personlige egenskaper. Det legges vekt på ledererfa- ring, styreefaring og relevant bransjeerfaring med gode resultater. Med mangfold menes blant annet ulik arbeid- serfaring, utdanning, kjønn, alder, geografisk tilhørighet og kulturell bakgrunn.

Equinors valgkomité vurderer kandidater fra hele Norge. Jeg mener at det er ønskelig med norske styremed- lemmer som også bor utenfor Oslo-området, og håper valgkomiteen vil lykkes med å finne gode kandidater med en bredere geografisk tilhørighet fremover.

SPØRSMÅL NR. 393

Innlevert 9. november 2020 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 17. november 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Kva kinoer har fått koronastøtte, kor mykje har dei fått, kva kinoer har fått avslag på søknad om støtte, og kor my- kje har dei søkt om?

Svar:

Jeg legger til grunn at det med uttrykket “koronastøtte” i spørsmålet menes midler fra kompensasjonsordnin- gen for kultursektoren som forvaltes av Kulturrådet, og ikke midler fra den forrige kompensasjonsordningen for næringslivet som Skatteetaten forvaltet.

Kompensasjonsordningen for kultursektoren forval- tes i tråd med regler fastsatt i forskrifter 3. april 2020 (første periode) og 16. juli 2020 (andre periode) om midlertidig kompensasjonsordning for arrangører i kultursektoren ved avlysning, stenging eller utsettelse av arrangementer som følge av covid-19-utbruddet. Den 4. november 2020 trådte også kompensasjonsordninger for september til desember 2020 (tredje og fjerde periode) i kraft, men søknadsfristen har ennå ikke gått ut for disse periodene.

Jeg nevner for ordens skyld at Kulturrådet også for- valter stimuleringsordningen for kultursektoren i tråd med forskrift 19. oktober 2020 om midlertidig tilskudd til kulturarrangementer som følge av covid-19. Kinoer kan

regnes som arrangør i denne ordningen. Kulturdepartementet har fått opplyst fra Kulturrådet at rådet har mottatt søknader fra kinoer i stimuleringsordningen, men at søknadene foreløpig ikke er behandlet.

Kulturdepartementet har innhentet oversikter over søknader og tilskudd til kinoer i kompensasjonsordningens første og andre periode fra Kulturrådet. Hvilke konkrete kinoer som har fått støtte eller avslag, og hvor store beløp kinoer har mottatt, fremgår av vedlegget til dette brevet.

I kompensasjonsordningens første periode mottok 19 kinoer som er organisert som selvstendige juridiske enheter, kompensasjon på til sammen ca. 88,5 mill. kroner. 27 kommunale kinoer fikk avslag på kompensasjon, og det omsøkte beløpet fra disse var på til sammen ca. 10 mill. kroner. I tillegg mottok 34 kommunale kinoer (og kulturhus) kompensasjon på til sammen ca. 18 mill. kroner. Kulturrådet har sendt varsel om omgjøring av sine vedtak om kompensasjon til disse fordi det er lagt til grunn at de kommunale enhetene ikke oppfyller vilkårene i forskriften for kompensasjon.

Kulturrådet opplyser at enkelte søknader fra kinoer til kompensasjonsordningens andre periode fortsatt er under behandling. Så langt har tolv kinoer organisert som selvstendige juridiske enheter fått innvilget søknad om kompensasjon på til sammen i underkant av 80 mill. kroner. Enkelte av disse enhetene er kinokjeder som søker for

flere kinoer, for eksempel søker Nordisk Film Kino for 18 kinoer og Odeon Kino for ni kinoer. Alle søknadene fra kinoer som er en del av en kommune, er avslått. Denne siste gruppen utgjør 25 søknader på til sammen ca. 26,5 mill. kroner.

Jeg vil peke på at kommunene har mottatt kompensasjon grunnet covid-19 gjennom midler over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett, jf. Prop. 117 S (2019–2020) og Innst. 360 S (2019–2020). Denne kompensasjonen gjelder også inntektsbortfall knyttet til kultur, blant annet kommunal kinodrift. Videre viser jeg til at regjeringen 10. november la frem forslag om å bevilge ytterligere 7,3 mrd. kroner i kompensasjon grunnet covid-19 til kommunesektoren i 2021, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021). Og endelig har regjeringen varslet at den vil vurdere ytterligere skjønnsmidler til kommunene i nysalderingen av 2020-budsjettet.

Vedlegg til svar:

Oversikt fra Kulturrådet over kinoer som har fått innvilget eller fått avslag på søknad om “koronastøtte”

Oppdatert pr. 11.11.2020

Med “koronastøtte” forstås her støtte tildelt i Kulturdepartementets kompensasjonsordninger for kulturarangører, som administreres av Kulturrådet.

Kompensasjonsordningens første periode

I den første perioden av kompensasjonsordningen (mars–april) ble det gitt tilskudd til 19 kinoer eller virksomheter som oppgir vanlig kinodrift som en del av aktiviteten det søkes kompensasjon for. Alle disse 19 virksomhetene er organisert som selvstendige juridiske enheter:

AURORA KINO IKS	4785607	Bevilgning	TROMSØ
BERGEN KINO AS	9080236	Bevilgning	BERGEN
DRAMMEN KINO AS	3183081	Bevilgning	DRAMMEN
FITJAR KULTUR OG IDRETTSBYGG AS	32000	Bevilgning	FITJAR
FRAM KINO AS	821775	Bevilgning	BODØ
FROGNER KINO DRIFT AS	838982	Bevilgning	OSLO
HALSNØY KULTURHUS SA	43750	Bevilgning	SÆBØVIK
KARMØY KINO AS	331480	Bevilgning	KOPERVIK
KINOSØR AS	3176885	Bevilgning	KRISTIANSAND S
MOLDE KINO AS	1145916	Bevilgning	MOLDE
NORDISK FILM KINO AS	25232762	Bevilgning	OSLO
ODEON KINO AS	23999791	Bevilgning	OSLO
ODEON KINO STAVANGER/SANDNES AS	5151666	Bevilgning	STAVANGER
SKAKKE SA	145693	Bevilgning	ETNE
STORFJORD KULTURHUS SA	105363	Bevilgning	STRANDA
TINN KOMMUNALE KINO	116625	Bevilgning	RJUKAN
TRONDHEIM KINO AS	8783475	Bevilgning	TRONDHEIM
VEGA SCENE AS	1639133	Bevilgning	OSLO
ØRSKOG KULTURHUS SA	32956	Bevilgning	ØRSKOG

I tillegg ble det gitt tilskudd til 34 kommunale virksomheter, hvorav 31 har kino som hele eller deler av virksomheten. Disse virksomhetene har mottatt varsel fra Kulturrådet om omgjøring av vedtak. For kinosektoren gjelder det disse 31 søknadene:

BØMLO KULTURHUS KF	266552	Tilbakekalt	BREMNES
DRØBAK KINO	209550	Tilbakekalt	DRØBAK
EIGERSUND KOMMUNE KINOMATOGRAFER	540871	Tilbakekalt	EGERSUND
FAUSKE KOMMUNALE KINO	109401	Tilbakekalt	FAUSKE
FREDRIKSTAD KINO	2462000	Tilbakekalt	FREDRIKSTAD
GJØVIK KINO	2220797	Tilbakekalt	GJØVIK
GLOPPEN KOMMUNALE KINO	51053	Tilbakekalt	SANDANE
GRIMSTAD KULTURHUS KF	344548	Tilbakekalt	GRIMSTAD
HAMAR KINO KF	2014000	Tilbakekalt	HAMAR
HAUGESUND KULTUR OG FESTIVALUT- VIKLING KF	1986601	Tilbakekalt	HAUGESUND
INGEBRIGT DAVIK - Huset KF	47850	Tilbakekalt	BRATTVÅG
KF KONGSBERG KINO	1067295	Tilbakekalt	KONGSBERG
KINOEN OTTA	32000	Tilbakekalt	OTTA
KRAGERØ KOMMUNE SAMFUNN	141500	Tilbakekalt	KRAGERØ
KULTURFABRIKKEN SORTLAND KF	203500	Tilbakekalt	SORTLAND
LARVIK KULTURHUS BØLGEN KF	1961617	Tilbakekalt	LARVIK
LOFOTEN KULTURHUS KF	108220	Tilbakekalt	SVOLVÆR
LØRENSKOG KINO	1095634	Tilbakekalt	LØRENSKOG
MEIERIET KINO	166451	Tilbakekalt	LEKNES
NORDKAPP KOMMUNALE KINO	91500	Tilbakekalt	HONNINGSVÅG
OPPDAL KULTURHUS KF	490727	Tilbakekalt	OPPDAL
OSEANA OS KUNST- OG KULTURSENTER KF	208500	Tilbakekalt	OS
SJØBORG KINO	231386	Tilbakekalt	ULSTEINVIK
TINN KOMMUNALE KINO	116625	Tilbakekalt	RJUKAN
TRYSIL KINO / KULTURHUSET HAGELUND	90000	Tilbakekalt	TRYSIL
TYSVÆR KOMMUNALE KINO	169569	Tilbakekalt	AKSDAL
VOLDA KOMMUNE	334146	Tilbakekalt	VOLDA
VOSS HERAD	280500	Tilbakekalt	VOSS
ØRLAND KULTURSENTER KF	269032	Tilbakekalt	BREKSTAD
ÅL KOMMUNALE KINO	132800	Tilbakekalt	ÅL
ÅRDAL KOMMUNE KINO	67315	Tilbakekalt	ÅRDALSTANGEN

Det ble gitt avslag på 17 søknader fra kommuner som oppga kinodrift som kulturaktivitet:

GRAN KOMMUNE KULTUR OG SAMFUNN	58000	Avslag	JAREN
GRONG KOMMUNE	50502	Avslag	GRONG
HERØY KOMMUNE	292685	Avslag	FOSNAVÅG
HITRA KOMMUNE	61000	Avslag	HITRA
MIDTRE GAULDAL KOMMUNE	84500	Avslag	STØREN
NORD-AURDAL KOMMUNE	198400	Avslag	FAGERNES
NÆRØYSUND KOMMUNE	76311	Avslag	RØRVIK
PORSGRUNN KOMMUNE	184187	Avslag	PORSGRUNN
RANA KOMMUNALE KINO	913644	Avslag	MO I RANA
SENJA KOMMUNE	120440	Avslag	FINNSNES

STAD KOMMUNE	95502	Avslag	NORDFJORDEID
TIME KOMMUNE	1065489	Avslag	BRYNE
VEFSN KOMMUNE	150110	Avslag	MOSJØEN
VEFSN KOMMUNE	480153	Avslag	MOSJØEN
VÅGÅ KOMMUNE	38000	Avslag	VÅGÅ
ØRSTA KOMMUNALE KINO	332223	Avslag	ØRSTA
ÅS KOMMUNE	209561	Avslag	ÅS

Det ble også gitt avslag til 10 kommuner som ikke oppga hva slags kulturaktivitet de søkte kompensasjon for, men det er rimelig å anta at kinodrift for de fleste vil være en vesentlig del av aktiviteten:

FÆRDER KOMMUNE	249863	Avslag	NØTTERØY
LILLEHAMMER KOMMUNE	1564029	Avslag	LILLEHAMMER
NAMSOS KOMMUNE KULTUR OG INKLUDERING	762402	Avslag	JØA
RAKKESTAD KOMMUNE	76343	Avslag	RAKKESTAD
SALANGEN KOMMUNE	40000	Avslag	SJØVEGAN
SANDEFJORD KOMMUNE KULTUR, IDR OG FRITID	1035000	Avslag	SANDEFJORD
SANDNES KOMMUNE	315043	Avslag	SANDNES
SAUDA KOMMUNE	77567	Avslag	SAUDA
SUNNFJORD KOMMUNE	309739	Avslag	FØRDE
ULLENSAKER KOMMUNE	1523383	Avslag	JESSHEIM

Kompensasjonsordningens andre periode

Andre periode av kompensasjonsordningen (mai–august) er fortsatt under behandling. Det er så langt innvilget 12 søknader til kinovirksomhet:

BREMANGER KINO AS	45500	Bevilget	BREMANGER
FITJAR KULTUR OG IDRETTSBYGG AS	65230	Bevilget	FITJAR
FRAM KINO AS	1480176	Bevilget	BODØ
HARSTAD KULTURHUS AS	887667	Bevilget	HARSTAD
KARMØY KINO AS	294180	Bevilget	KOPERVIK
KINOSØR AS	4468335	Bevilget	KRISTIANSAND S
MOLDE KINO AS	1175173	Bevilget	MOLDE
NORDISK FILM KINO AS	36377488	Bevilget	OSLO
ODEON KINO AS	24528709	Bevilget	OSLO
SKAKKE SA	238458	Bevilget	ETNE
TRONDHEIM KINO AS	10129067	Bevilget	TRONDHEIM
VEGA MEDIA AS	50853	Bevilget	VEGA

25 søknader fra kinoer organisert som en del av kommunen er avslått:

BRYNE KINO	1556679	Avslått	BRYNE
BØMLO KULTURHUS KF	324970	Avslått	BREMNES
DRØBAK KINO	335936	Avslått	DRØBAK
EIGERSUND KOMMUNE KINOMATOGRAFER	671714	Avslått	EGERSUND
EIGERSUND KOMMUNE KINOMATOGRAFER	791710	Avslått	EGERSUND
GJØVIK KINO	2409886	Avslått	GJØVIK
GLOPPEN KOMMUNALE KINO	151156	Avslått	SANDANE
GRIMSTAD KULTURHUS KF	1804280	Avslått	GRIMSTAD
HAMAR KINO KF	3810100	Avslått	HAMAR

HAUGESUND KINO OG KONSERTHUS KF	3623374	Avslått	HAUGESUND
KF KONGSBERG KINO	1238373	Avslått	KONGSBERG
KRAGERØ KOMMUNE SAMFUNN	316175	Avslått	KRAGERØ
KULTURFABRIKKEN SORTLAND KF	207010	Avslått	SORTLAND
LARVIK KULTURHUS BØLGEN KF	2084684	Avslått	LARVIK
LØRENSKOG KINO	2213634	Avslått	LØRENSKOG
MEIERIET KINO	548330	Avslått	LEKNES
NORDKAPP KOMMUNALE KINO	86420	Avslått	HONNINGSVÅG
OPPDAL KULTURHUS KF	248139	Avslått	OPPDAL
RORET ØRLAND KULTURFORETAK KF	240000	Avslått	BREKSTAD
SANDEFJORD KOMMUNALE KINO	1206294	Avslått	SANDEFJORD
SJØBORG KINO	606357	Avslått	ULSTEINVIK
TINN KOMMUNALE KINO	143612	Avslått	RJUKAN
VOLDA FILMTEATER	204991	Avslått	VOLDA
VOSS KINO	609270	Avslått	VOSS
ÅL KOMMUNALE KINO	1080293	Avslått	ÅL

Seks søknader ligger fremdeles til behandling:

AURORA KINO IKS	3726026	Mottatt	TROMSØ
BERGEN KINO AS	11017968	Mottatt	BERGEN
DRAMMEN KINO AS	4629032	Mottatt	DRAMMEN
FREDRIKSTAD KINO	2839313	Mottatt	FREDRIKSTAD
FROGNER KINO DRIFT AS	3668050	Mottatt	OSLO
ODEON KINO STAVANGER/SANDNES AS	10111854	Mottatt	STAVANGER

SPØRSMÅL NR. 394

Innlevert 9. november 2020 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 17. november 2020 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange prosjekter som er igangsatt i barnevernet siden 2015, hvor mange er i gang nå med planlagt varighet, hvor mange prosjekter er systematisk innarbeidet, og hva er samlede kostnader?

BEGRUNNELSE:

Det er mange prosjekter initiert av BUF-dir. eller øvrige myndigheter, og det er uklart hvilke prosjekter som har gode resultater som fører til endringer i tjenesten og hvilke som avsluttes.

Svar:

Jeg har valgt å avgrense svaret til prosjekter igangsatt på kap. 854, post 21. Denne posten skal blant annet dekke

tidsavgrensede prosjekter og utviklingstiltak på barnevernsområdet. Vedlagt er en oversikt som utgjør et representativt utvalg av prosjekter finansiert over posten i perioden 2015-2020.

For ytterligere informasjon over prosjekter på barnevernsområdet, viser jeg til Prop. 1 S for Barne- og familiedepartementet og Bufdirs årlige tildelingsbrev, hvor flere av prosjektene på barnevernsområdet blir omtalt, både med hensyn til innhold og sum.

Prosjekter som igangsettes på barnevernsområdet skal enten bidra til økt kunnskap, eller forsøke å løse utfordringer på feltet. Det arbeides kontinuerlig med systematisk å ta i bruk ny kunnskap i barnevernets arbeid med sårbare barn og unge.

Vedlegg tabell:

Nr.	Igang satt i år	Avsluttet i år	Prosjekt	Kostnad (mill. kr.) eksl. mva*
1	2015	2015	Utvikling av undersøkelse om vold og seksuelle overgrep blant barn og unge	0,5
2	2015	2017	Arbeid ifm strukturreformen (strukturendringer i barnevernet som omfatter flere delprosjekter)	6
3	2015	2016	Forskingprosjekt om minoritetsbarn i norske fosterhjem	1,125
4	2016	2019	Barnevern over landegrensene, informasjonsarbeid rettet mot minoritetsgrupper	1,12 årlig
5	2016	2020	Evalueringsprosjekt med ny ansvarsdeling i barnevernet	Om lag 5
6	2016	2019	Helsetilsynets gjennomgang av et utvalg barnevernssaker	Om lag 9
7	2016	2016	Regionale dialogkonferanse for å fremme forebygging	0,16
8	2016	2016	Nytt styringsystem for helse- og sosialfagutdanningene	0,5
9	2016	2016	Utredn. av økonomiske og adm. konsek. av forslag til ny modell for små- og spedbarnsutredn	0,7
10	2016	2016	Utredning om alternativ organisering av det statlige institusjonstilbudet	0,95
11	2016	2016	Evalueringsprosjekt for barnefaglige sakkyndige	0,6
12	2016	2017	Utredning og evaluering av barnevernets utdanningsprogram	0,75
13	2016	2016	Utredningsoppdrag – rammevilkår private aktører	0,95
14	2016	2017	Utredning av de økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene i høringsnotatet om endringer i bv.loven	0,95
15	2016	2016	Utvikling av hjemmesider og informasjonsmateriell i fylkesnemndene	0,3
16	2016	2016	Økonomisk og organisatorisk kartlegging av Bufetat	0,8
17	2016	2018	NOU – gjennomgang av fosterhjemsomsorgen	Om lag 8
18	2016	2018	Utvikling og utprøving av digitale rapporteringssystem i kommune og stat	Om lag 3,5 årlig
19	2016	2018	Kartlegging av kompetansebehov i det kommunale barnevernet	1,5 årlig
20	2016	2017	Lovproposisjon med forslag til ny barnevernlov	Om lag 5

21	2016	pågår**	Fosterhjem – tiltak for oppfølging av fosterhjemsmeldingen	Om lag 12
22	2015	pågår	Barneverns skolegang	Mellom 5 og 9 årlig
23	2015	pågår	Opplæring i barn og unges psykiske helse	Mellom 4 og 8 årlig
24	2016	pågår	Barnevern i et minoritetsperspektiv og oppfølging av barn og familier med minoritetsbakgrunn	2 årlig (fra 2019)
25	2016	pågår	Delfinansiering av “Snakke med barn”, Helsetilsynets langvarigeprojekt om å bedre kommunikasjonsferdighetene i institusjonsbarnevernet.	Om lag 0,5 årlig
26	2016	pågår	Samarbeid med SSB om statistikk	1,4 årlig (fra 2019)
27	2017	2017	Prosjekt i regi av Helsetilsynet: koordinering av tilsyn med Bufetat	0,5
28	2017	2017	Prosjekt i regi av Helsetilsynet: utredning av lavterskel klageordning	0,25
29	2017	2017	Prosjekt i regi av Bufdir: tverretattlig team unge lovbrytere Bergen og Eidsvoll	1,72
30	2017	2017	Veiledning og samordning mellom ulike tjenester på barnevernsområdet	4,5
31	2017	2018	Støtteapparat for fosterforeldre til barn som får opphold i Norge	3
32	2017	2018	Bufdir, prosjekt om traumefokusert kognitiv adferdsteknikk	1,3
33	2017	2020	Forsøk med samtaleprosess i fylkesnemndene og følgeevaluering	Om lag 0,5 årlig
34	2017	pågår	Delprosjekt i kvalitets- og kompetansesatsingen	<i>En del av kompetansesatsingen (over 90 mill. i 2020)</i>
35	2018	2018	Prosjekt om vurdering av avlasterdommens rekkevidde	0,3
36	2018	2019	Ekstern utredning av varslingsplikt til etterlatte	0,5
37	2018	2019	Ekstern utredning av like lønns- og arbeidsvilkår i kommune/stat	3,125
38	2018	2019	Utredning om ufødt liv	1
39	2018	2019	Kultursensitiv kompetanse i det statlige barnevernet	4
40	2018	2020	Prosjekt om rammevilkår for private leverandører	Om lag 5
41	2019	2019	Evaluering av tilskuddsordningene til prosjekt og drift på barnevernsområdet	0,6
42	2019	2019	Ekstern kunnskapsammenstilling om norsk barnevern	0,5
43	2019	2019	Barnevernets sikkerhetsarbeid: minoritetsjenter som utsettes for vold og sterk kontroll	0,5

44	2019	2019	Konkurransanalyse i barnevernet	0,7
45	2019	2019	Helsetilsynets tilsyn med to saker (ifm Vestlundveien)	1,5
46	2019	2019	OECD-prosjekt om utvikling av et prosjekt om <i>Assisting youth who leave out-of-home care</i>	0,4
47	2019	2020	Utredning om en eventuell overføring av statens oppgaver på barnevernsområdet til nye fylkeskommuner	1,5
48	2019	2020	Ekstern utredning på institusjonsområdet	2,8
49	2019	2020	Utredninger på fosterhjemsområdet (styrking av løpende arbeid på fosterhjemsområdet)	1,5
50	2019	2020	Barns muligheter til å klage på barneverntjenester	1
51	2019	2020	Evaluering av pålagte hjelpetiltak	1,5
52	2019	2020	Utredning om opptak av samtaler i barnevernssaker	1,5
53	2019	2021	Evaluering av ordningen med barnets talperson i fylkesnemndene og tillitsperson for barn i barnevernet	2
54	2019	pågår	Barn som står i fare for eller begår kriminelle handlinger	2,8 årlig, (eksl. midler til Oslo kommune)
55	2019	pågår	Hurtigbosetting av enslige mindreårige	Om lag 15 årlig
56	2020	2020	Utredning om kommunale botiltak	0,6
57	2020	2020	Samvær etter omsorgovertakelse	1,2
58	2020	2020	Kvantitativ analyse av institusjonspopulasjonen	0,36
59	2020	pågår	Helsetilsynets evaluering av tilsyn med barnevern (støtte til første året av et fireårig forskningsprosjekt)	1
				Totalt om lag 185 mill. kroner for årene 2015-2020***

* for prosjekter som går over flere år, er (foreløpig) totalsum oppgitt, om ikke annet er opplyst

** for prosjekter hvor det står "pågår", uten videre spesifisering, er planlagt varighet uvisst

*** tatt gjennomsnitt av prosjekt nr. 22 og 23

SPØRSMÅL NR. 395**Innlevert 9. november 2020 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 17. november 2020 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for det kunnskapsgrunnlaget som ligger bak åpningen av brislingfangsten i Trondheimsfjorden og gjøre rede for hvorfor det ikke er nødvendig med kvoteregulering av dette fisket?

BEGRUNNELSE:

Etter flere år uten brislingfiske i Trondheimsfjorden ble det i 2018 og 2019 brislingfiske også der. Før dette hadde det ikke vært fisket brisling i Trondheimsfjorden siden 2009 og 2010. Det er bekymring lokalt for at brislingfiske kan påvirke fisket lokalt på en negativ måte.

Kystbrislingfisket har de senere årene ellers foregått i Hardangerfjorden, Nordfjord og Sognefjorden. I disse fjordene er uttaket regulert med kvoter. I Trondheimsfjorden er imidlertid ikke satt kvoter. Brislingfisket i Trondheimsfjorden styres gjennom bruk av fredningstider, minstemål, fartøystørrelse, bifangstbegrensninger og krav til skippers erfaring. Norges Sildesalgslag vurderer når fisket skal åpnes og hvilke fjorder som skal åpnes for fiske. Det er vanskelig å forstå hvorfor fiske i Trondheimsfjorden ikke skal reguleres via kvote når fangsten er nesten doblet fra et år til et annet. Risikoen for ytterligere fiske i Trondheimsfjorden når de andre fjordene er kvoteregulert, er absolutt til stede.

På direkte spørsmål fra Stortinget, ga daværende fiskeriminister Tom Harald Nesvik høsten 2019 beskjed om at han «også i forkant av reguleringene for 2020 ha en full gjennomgang av kunnskapsgrunnlaget og hva som er en hensiktsmessig reguleringsform av brislingfisket fremover.»

Svar:

Det stemmer at det i Trondheimsfjorden ikke er satt noen fjordkvote, selv om det er satt kvoter i Nordfjord, Sognefjorden og Hardangerfjorden.

Havforskningsinstituttet har anbefalt at det skal settes en kvote også her, men samtidig kreves et visst kunnskapsgrunnlag for å sette en kvote. For å ha et tilstrekkelig grunnlag til å gi et kvoteråd, sammenstiller og vurderer Havforskningsinstituttet nå tilgjengelige data om bestandsstørrelsen i Trondheimsfjorden. Bakgrunnen for Havforskningsinstituttets forslag om å sette en kvote i fjorder som ikke overvåkes, dersom det foregår et betydelig fiske i disse fjordene, er at Havforskningsinstituttet stilte spørsmål ved om kvotebegrensningene i Vestlands-

fjordene kunne forskyve fiskepresset til Trondheimsfjorden, som ikke har en slik kvotebegrensning. Dette ble vurdert i forbindelse med reguleringen av fisket etter brisling i 2020-2021. Fangstene som ble tatt i 2019 var av fartøy fra Trøndelag og Møre og Romsdal, og det ser derfor ikke ut som om kvotebegrensningene i vestlandsfjordene forskyvde fiskepresset til Trondheimsfjorden.

Forskerne har siden 2016 bygget opp en tidsserie for å øke kunnskapsgrunnlaget. Det er behov for minst fem år som et minimumskrav til en slik tidsserie. Tidsserien for brisling i Trondheimsfjorden er bygget opp som en del av kysttoktet som går fra Finnmark og nesten sør til 62°N. Kysttoktet er i utgangspunktet rettet mot bunnfisk, men i Trondheimsfjorden og sørover har man siden 2016 også prioritert sild og brisling. Basert på toktene kan det utarbeides et kvoteråd. I tillegg vil eldre tokt bidra til kunnskapsgrunnlaget som skal vurderes i 2021. Siden 1970-tallet ble Trondheimsfjorden, som de andre fjordene langs norskekysten, dekket på et tokt dedikert til sild og brisling langs hele norskekysten. Havforskningsinstituttet vil på denne bakgrunn vurdere den nyere tidsserien opp mot en tidsserie fra 1996-2008. Reguleringene for fisket etter brisling gjelder frem til juli 2021, og reguleringene videre vil vurderes ut i fra det nye kunnskapsgrunnlaget som nå gjennomgås.

Havforskningsinstituttet forventer at de høsten 2021 vil ha klart toktindeksene som er nødvendige for å foreslå en kvote for fisket etter brisling i Trondheimsfjorden. Det viktigste argumentet for å ikke sette en kvote allerede for 2020 er altså at et vitenskapelig kvoteråd kommer i 2021.

Det er viktig for meg å understreke at fisket ikke er uregulert selv om vi ikke enda har et fjordkvoteråd. I likhet med mange andre fiskeslag som det fiske på, brukes det her fredningstider, minstemål, fartøystørrelse, bifangstbegrensninger og krav til skippers erfaring. I tillegg reguleres fisket av Norges Sildesalgslag ut fra omsetningssyn. Dette er ikke en regulering som har som formål å begrense uttaket fra bestanden, men sikre at det er avsetning for det som fiskes. Fisket i Trondheimsfjorden ble åpnet 10. november og det er fastsatt en turkvote på 65 tonn. Uttaket så langt i år er på ca. 12-15 tonn. Avhengig av utviklingen i fisket kan turkvoten bli endret eller opphevet.

Vi vil også se på om det kan være mulig for Fiskeridirektoratet å se på om det er bifangstproblematikk i dette fisket nå. Kontroll av fjorårets fiske viste at det da ikke var tilfelle.

SPØRSMÅL NR. 396**Innlevert 9. november 2020 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen****Besvart 16. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Når kan private aktører få lov til å tilby NIPT som test i Norge?

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget moderniserte Bioteknologiloven i mai 2020, fikk Fremskrittspartiet flertall for et forslag om at private aktører skal kunne tilby NIPT-test i Norge snarest mulig. Regjeringspartiene H, V, og KrF stemte imot. Helseministeren valgte å utrede dette nærmere og Helsedirektoratet hadde frist til 1. november på å levere denne utredningen. Spørsmålsstiller forventer at statsråden deler denne informasjonen med Stortinget, og snarest sikrer at det åpnes for NIPT, slik som intensjon var i stortingsvedtaket.

Svar:

I anmodningsvedtak 620 ber Stortinget regjeringen sørge for at non-invasiv prenatal test (NIPT) blir tillatt å utføre i Norge for alle gravide kvinner. Vedtaket var ikke utredet.

Jeg viser i den sammenheng til at komiteflertallet i merknader (Innst. 296 L (2019-2020)) ga føringer for dette tilbudet. Private aktører som tilbyr NIPT mot egenbetaling i Norge, i likhet med offentlige aktører, må følge vilkårene for samtykke, informasjon og genetisk veiledning som angitt i bioteknologiloven §§ 4-3 og 4-4.

Virksomhetene skal godkjennes av Helsedirektoratet. Videre sier flertallet følgende i innstillingen:

“Virksomheten må ha kompetanse på ultralydundersøkelse, siden NIPT ikke gir mening hvis det ikke er undersøkt hvor mange fostre det er, og at det er liv. Virksomheten skal gi tilbakemelding til kvinnen om resultatet, og hun skal også ha god oppfølging og veiledning hvis resultatet setter henne i en vanskelig situasjon.”

Stortingsflertallet gjør det klart at tilbudet skal gis innenfor faglig forsvarlige rammer. Den gravide skal få god informasjon og veiledning. Virksomheten må ha kompetanse til å veilede, informere og ivareta den gravide, slik kravene til de offentlige virksomhetene er i dag.

For kvinner med positive funn på tidlig ultralyd/NIPT kan det være behov for videre oppfølging i den offentlige helsetjenesten.

Helsedirektoratet har i samarbeid med de relevante fagmiljøene utredet hvordan oppfølgingen skal skje på en trygg måte, og hva som vil kreves av den offentlige helsetjenesten i arbeidet med å følge opp kvinnene.

Før private aktører kan tilby NIPT må det tas stilling til hvilke faglige krav som skal stilles.

Helsedirektoratet arrangerer 18. november et åpent webinar hvor utredningen vil bli presentert. Helsedirektoratet og fagpersoner som var med på utredningen vil være med på webinar for å svare på spørsmål. Etter webinar vil Helsedirektoratet offentliggjøre utredningen og en tilleggsutredning om de budsjettmessige konsekvensene av forslagene i utredningen. Webinar er åpent, og stortingsrepresentantene og partiene er velkomne til å delta.

SPØRSMÅL NR. 397**Innlevert 9. november 2020 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 17. november 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Da skrantesjuka (CWD) på villrein ble påvist hos ett individ på Hardangervidda i høst, utløste det et alarmbrev fra Veterinærinstituttet til Mattilsynet 16. september 2020

som igjen utløste en panikkartet utvidelse av jakta. Miljødirektoratet skriver i brev (ref. 20/12783): «Veterinærinstituttet er tydelig på at bestandsreduksjon er det beste

smittereduserende tiltak». Men dette er stikk i strid med rådene fra VKM rapport 2017:9.

Kan statsråden si hvordan dette henger sammen, og vil hun ta mer hensyn til VKMs råd framover?

BEGRUNNELSE:

I et solid, lengre notat av 30-10.20 avslutter våre to meriterte forskere Tom H. Karlsen (professor i indremedisin og prionekspert) og Eigil Reimers (mangeårig villreinforsker) slik:

«Det virker nærmest utelukket fra bestillingen til VKM at én mulighet er at en viss CWD-smitte hos villrein er en situasjon vi må leve med noen år fremover. Mattilsynet gjentar sitt mantra om at «målet er å ha friske hjortedyrbestander» som om villrein og norske hjortedyr var en forlenget del av husdyrholdet. For oss som biologer og humanmedisinere er det faktum at sykdom ikke skal «få lov til» å forekomme hos ville dyr absurd, og peker på at forvaltningen av en viktig høstbar art i sin nåværende form er utilfredsstillende. Viktigst har vi tillitt til det pågående arbeidet fra VKM og ser frem til konklusjonene. Vi er imidlertid, basert på erfaringene fra i høst, svært bekymret for at vitenskapelig baserte konklusjoner blir neglisjert av forvaltningsmyndighetene i en implementeringsfase, og at man da på ny vil kunne få iverksettelse av skadelige tiltak uten ønsket effekt.

Vi håper også at skadevirkningene av tiltakene blir tilstrekkelig belyst, siden «alt som virker har en bivirkning». Og hvis bivirkningene er «for kostbare», må vi også avstå fra virkningen. Vårt forslag for villreins vedkommende er å bringe vinterbestanden tilbake til tidligere etablert praksis mhp. bestandsstørrelse (ca. 10 000 dyr), kjønns- og aldersfordeling og fellingskvote som hensyntar behovet for en bærekraftig avkastning. I parallell med dette plikter jegerne å levere inn prøver av samtlige felte ett år og eldre dyr for CWD analyse. Denne strategien bidrar til en fornuftig utnyttelse av en sentral viltressurs samtidig som vi beholder en viktig kunnskapsbasert jakttradisjon i hele dette vel 8 000 km² store villreinområdet. Etter fem år bør man gjøre opp erfaringene og legge en mer helhetlig plan videre enn man er i stand til nå. Gitt status og den langsomme dynamikken ved CWD, der man snakker om dekadere/tiår for evt. endringer, mener vi man har tid til dette».

Det er avgjørende viktig at forvaltningsmyndighetene tar med de sterke økologiske og genetiske virkningene av hard utskyting av en så verdifull stamme som Hardangerviddastammen.

Svar:

Skrantesjuka er en av de mest alvorlige sjukdommene hos dyr vi noen gang har hatt i Norge. Det ble i høst påvist klassisk skrantesjuka hos en villreinbukke felt under jakt på Hardangervidda i Vinje kommune. Dette er det første positive funnet utenfor Nordfjella. Det er siden første funn av skrantesjuka på reinsdyr i Nordfjella i april 2016, gjort en stor jobb for å kartlegge og bekjempe forekomsten av sjukdommen. Vi må gjøre vårt ytterste for å hindre smittespredning, slik at vi unngår at denne sjukdommen etablerer seg. Målet om å sikre friske bestander av villrein og andre hjortedyr i fremtiden står fast.

Mattilsynet bestilte etter den nye påvisningen oppdaterte tall for status på Hardangervidda fra Veterinærinstituttet sett i lys av en ny situasjon. I svaret fra Veterinærinstituttet gis det faglige vurderinger om smittesituasjonen og råd om risikoreduserende strakstiltak. Veterinærinstituttet vurderte flere typer smittereduserende strakstiltak, som for eksempel; bestandsreduksjon, avgrensning av dyrebevegelser, GPS-merking, økt testing av fallvilt/felte ville hjortedyr og økt patruljering (overvåking).

I sammendraget i VKMs rapport fra 2017, står det at den beste strategien for å kontrollere et utbrudd i bestander som ikke kan avgrensnes, er å skyte ut hjortedyr i området hvor sykdommen ble påvist. De sier også at man bør ta ut flest mulig av de dyrene som har vært utsatt for smitte gjennom direkte kontakt. Jeg kan derfor ikke se at Veterinærinstituttets faglige vurdering om bestandsreduksjon som smittereduserende tiltak, er stikk i strid med konklusjonene i VKM rapporten fra 2017.

Påvisningen på Hardangervidda ble gjort mens jakta pågikk. Dette gjorde det mulig å felle flere dyr ved ordinær jakt. Mattilsynet og Miljødirektoratet ba derfor den lokale villreinforvaltningen på Hardangervidda om å utvide jaktperioden for å få tatt ut flere dyr. Flere dyr ville gi flere prøver og en bedre oversikt over smittesituasjonen. I tillegg ville dette fungere som et smittereduserende strakstiltak, uten å forskuttere framtidige langsiktige tiltak. Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet utvidet jakten med 14 dager. Jegerne ble også oppfordret til å sikre nøyaktig lokasjon for hvor dyrene ble felt, håndtere slakterester på en forsvarlig måte, vaske utstyr brukt under jakt og ikke ta ut slakt ut av området før negativt prøvesvar var klart. Dette ble forskriftsfestet 16. september 2020.

I 2020 vedtok villreinnemnda for Hardangerviddaområdet en fellingskvote på 5000 villrein, fordelt på 2500 voksne bukk og 2500 valgfrie dyr. Etter funnet av skrantesjuka, ble alle fellingsstillatelsene på voksen bukk endret slik at jegerne kunne felle et valgfritt dyr. Dette etter dispensasjon fra Miljødirektoratet. Det er foreløpig rapportert 77 felte villrein i perioden med utvida jakttid. Dette er et minimumsanslag fordi ikke alle jegere rapporterer felte villrein digitalt. Det endelige fellingsresultatet for årets jakt på Hardangervidda er ikke klart, men hittil er det rapportert inn 867 felte villrein i Hjorteviltregisteret. I henhold til Veterinærinstituttets statistikk, er det per 12. november 2020 analysert 1139 villreinprøver fra Hardangerviddaområdet.

Det er for tidlig å konkludere med hva funnet av klassisk skrantesjuka på Hardangervidda vil innebære av tiltak. Mattilsynet og Miljødirektoratet må i samarbeid med Veterinærinstituttet få tid til å vurdere hvordan denne alvorlige situasjonen vil påvirke strategien med å bekjempe sjukdommen, og hvilke tiltak som er aktuelle å iverksette på Hardangervidda. For å få oppdatert kunnskap om sjukdommen og risikofaktorer for spredning, sendte Mattilsynet og Miljødirektoratet 8. oktober en ny bestilling til

VKM. Rapporten fra VKM skal etter planen foreligge 20. januar 2021.

SPØRSMÅL NR. 398

Innlevert 10. november 2020 av stortingsrepresentant Linda Monsen Merkesdal

Besvart 17. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Flere opplever negative psykiske bivirkninger som en konsekvens av nødvendige, inngripende og isolerende smitteverntiltak. I dag finnes det få lavterskeltilbud for personer som opplever utfordringer. Nå krever situasjonen bredere iverksettelse av tiltak som er lavterskel, uten henvisning av lege, og lett tilgjengelige for folk flest.

Hvordan vil statsråden iverksette umiddelbare lavterskel tilbud og forebyggende tiltak for å minimere framtidige konsekvenser som følge av negative psykiske bivirkninger av Covid-19 tiltakene?

BEGRUNNELSE:

Psykisk helse

Covid-19 har krevd store, nødvendige og inngripende tiltak i samfunnet, og i den enkeltes borgers liv.

Mange personer har over natten fått hverdag sin snudd på hode. Felleskap, er byttet ut med hjemmekontor, hjemme-studie, innskrenket sosialt nettverk, innskrenket bevegelse, og store hygieniske tiltak.

Dette gjelder for alle, i alle aldre, og i alle livssituasjoner. Ingen, er uten påvirkning av Covid-19.

Vi kan stadig lese om personer som opplever ensomhet, utrygghet, angst, bekymring nedstemthet og en utfordrende hverdag. Vi hører om foreldre som er bekymret for barna, og ungdommene sine. Barn og pårørende som er bekymret for foreldrene sine, arbeidsgivere som er bekymret for sine ansatte. Mennesker i alle aldre som opplever isolasjon som krevende. Vi hører personlige historier om mennesker som opplever en negativ psykiske endring, som en bivirkning av Covid-19 isolasjon, og tiltak. Opplevelser som er ny, og skremmende for den som opplever dette.

Vi ser konturene av bivirkninger av Covid-19 som ikke relatert til selve sykdommen. Men, som en konsekvens av nødvendige innskrenkende tiltak. Undersøkelser viser at flere opplever psykisk utfordringer som en konsekvens av ensomhet, utrygghet og stor usikkerhet i sin hverdag.

Usikkerhet knyttet til jobb situasjon, bekymring for å bli syk, bekymring for at andre skal bli syk.

Det er stor geografisk variasjon i tilgjengeligheten av lavterskeltiltak, og stor variasjon om nødvendig informasjon, og tilgjengelighet.

Svar:

Det er ingen tvil om at vi alle har fått vår hverdag snudd på hodet som følge av korona-pandemien. Som representanten påpeker, har pandemien og strenge smittevernstiltak ført til ekstra belastninger for flere, blant annet aleneboere som opplever ensomhet og isolasjon, eldre som savner mer kontakt med familie, studenter som bor langt hjemmefra og nå har færre sosiale arenaer å møtes på, arbeidstakere som savner gode kollegaer og permitterte som nå ikke har et arbeid å gå til i det hele tatt. Også barn og unge er sterkt berørt av pandemien. Felles for oss alle er at vi ikke helt vet hva som vil skje i tiden fremover. Det er en usikkerhet som påvirker den psykiske helsen, og utrygghet og bekymring er helt normale reaksjoner i en slik situasjon.

Jeg er enig i at det er behov for bedre informasjon og råd om ivaretagelse av egen psykisk helse. Derfor har Helse- og omsorgsdepartementet bedt om at Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet utarbeider gode råd og anbefalinger til hele befolkningen om hvordan man best ivaretar egen psykisk helse og livskvalitet i denne tiden. Dette vil kunne bidra til å redusere konsekvenser som følge av smittevernstiltakene. Direktoratet skal også vurdere om rådene kan innpasses i en nasjonal kampanje om trygg sosial kontakt under gjeldende kontaktreducerende tiltak, for å dempe de negative effektene av sosial isolasjon.

Jeg vil også oppfordre de som trenger helsehjelp for psykiske plager til å oppsøke hjelp, og jeg mener det er helt sentralt å bygge videre på de gode lavterskeltilbudene vi allerede har, både i offentlig og frivillig regi. Det er hjelp å få om man opplever livskriser og psykiske plager.

Vi har styrket kompetansen i de kommunale tjenestene ved å innføre krav om psykologkompetanse fra 2020. De siste tre årene har vi sett en vekst på over 2500 årsverk i kommunalt psykisk helse- og rusarbeid. Bevilgningen til helsestasjons- og skolehelsetjenesten er styrket med over 1,3 milliarder kroner siden 2013. Det foreslås i 2021 også å omdisponere 35 mill. kroner til digitale tjenester til barn og unge.

Flere kommuner og bydeler har etablert Rask psykisk helsehjelp. Tilbudet innebærer tidlig hjelp for angst, depresjon og søvnvansker, er gratis og uten krav til legehenvisning. Flere psykologer i kommunene gir mulighet for etablering av flere slike lavterskeltilbud. Jeg ønsker at flere kommuner skal tilby Rask psykisk helsehjelp. For 2021 foreslås det derfor en gradvis omlegging av tilskuddsordningen for å få flere kommuner til å etablere lavterskeltilbudet, gjennom å tilby opplærings- og utdanningsstøtte.

Det arbeides også med utvikling av digitalt mestringsverktøy i kommunene for plager som angst, depresjon og søvnvansker. I 2020 starter pilotering av mestringsverktøyet i flere kommuner. Mange flere kommuner har etablert digitale hjelpetilbud og lavterskeltilbud under pandemien, f. eks. har både Bergen og Trondheim kommuner opprettet hjelpetelefoner som et lavterskel psykisk helsetilbud under pandemien. Jeg vil også helt kort nevne at psykisk helsevern har opprettholdt høy aktivitet gjennom epidemien, bl.a. ved hjelp av nettbaserte tilbud og økt bruk av telefon.

Tiltakene som ble iverksatt for å møte korona-pandemien 12. mars medførte at mange lavterskeltilbud fikk redusert åpningstid eller stengte ned. Det rammet de som var mest sårbare. Når smitten nå tiltar og vi på nytt har innført inngripende tiltak, er jeg opptatt av at smittevernstiltakene ikke skal forverre livssituasjonen for de som allerede lever med tøffe belastninger.

Jeg har derfor gitt Helsedirektoratet et oppdrag om å sikre at hensynet til ulike utsatte grupper ivaretas ved en eventuell ny nedstengning. Jeg har bedt direktoratet om å oppdatere relevante faglige råd til helse- og omsorgstjenestene om ivaretagelse av sårbare grupper, og sikre at rådene er kjente og tilgjengelige for tjenestene. Helsedirektoratet har videre sendt brev til kommuner og helseregioner der de minner om at ansvarlig for tjenestene bør foreta en vurdering av nødvendighet før omdisponering av personell og iverksettelse av kontaktreduserende smittevernstiltak som går lengre enn offisielle smittevernråd tilsier. Jeg har, sammen med kommunal- og moderniseringsministeren sendt brev til ordførerne hvor det understrekes at helsesykepleiere som hovedregel ikke må brukes i arbeidet med testing og smittesporing. Arbeidsgruppen som er nedsatt for å følge med på tjenestetilbudet til sårbare barn og unge under pandemien følger utviklingen tett.

Vi har tatt flere grep for å redusere de negative konsekvensene smitteverniltakene har for psykisk helse og livskvalitet. Regjeringen la i forrige uke frem en tiltakspakke på 158 millioner kroner rettet mot sårbare grupper og mennesker som er rammet av ensomhet og isolasjon. Pakken innebærer økte midler til frivilligheten, blant annet 75 millioner kroner til forlengelse av stimuleringssprogrammet for helsefrivilligheten, 10 millioner kroner til Fontenehus, 10 millioner kroner til tiltak for studenter psykiske helse og 5 millioner kroner til Vold- og overgrepslinjen for å styrke hjelpetilbudet for personer som blir utsatt for vold og overgrep i nære relasjoner. Regjeringen foreslår også å styrke de to største krisetelefonene i Norge, Kirkens SOS' krisetelefon og Mental Helse hjelpetelefon, med 5 millioner kroner i 2021. Dette kommer i tillegg til de 10 millioner kronene som ble bevilget i januar i år og som foreslås videreført i 2021. 10 millioner kroner foreslås også til Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge.

Den nye tiltakspakken kommer i tillegg til omfattende bevilgninger rettet mot sårbare grupper tidligere i år. I 2020 er det blant annet bevilget midler til å ivareta sårbare grupper gjennom følgende tiltak:

75 millioner kroner til kommunene til avlastningstiltak og aktivitetstiltak for barn og unge med behov for sammensatte tjenester, 75 millioner kroner til økt tilgjengelighet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten på grunn av pandemien, og 75 millioner kroner til frivillige organisasjoner for å stimulere til å tenke nytt omkring aktivitet og fellesskap. 50 millioner kroner er bevilget til kommunenes arbeid overfor særlig utsatte grupper med psykiske lidelser og rusavhengighet under pandemien. Dette for at lavterskel aktivitets- og behandlingstilbud som i mars ble stengt eller redusert kan opprettholdes. Frivillige og ideelle virksomheter på rus-, psykisk helse- og voldsfeltet har blitt styrket med 40 millioner kroner i 2020. Det er også bevilget 400 millioner kroner i øremerkede tilskudd til sårbare eldre, til aktivitetstiltak og bekjempelse av ensomhet for eldre. For 2021 foreslås det å bevilge 20 mill. kroner til tiltak i Handlingsplan for forebygging av selvmord, 170 mill. kroner foreslås til tiltak i Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse.

Samlet gjør vi mye for å redusere de negative konsekvensene av korona-pandemien. Vi har bevilget mer penger til frivillige organisasjoner, helsestasjons- og skolehelsetjenesten og til hjelpetelefonene, slik at disse tjenestene skal ha bedre kapasitet. Vi har også gitt mer penger til arbeidet med psykisk helse og rusomsorg i kommunene og til bekjempelse av ensomhet for eldre.

SPØRSMÅL NR. 399**Innlevert 10. november 2020 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 18. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Den nåværende ESA-godkjenningen av det norske moms-fritaket ved kjøp og leasing av elbiler og elbilbatterier gjelder ut 2020.

Vil regjeringen søke notifikasjon av momsfrigjøring for tre nye år i høst?

BEGRUNNELSE:

I Finansdepartementets "Midtterm review, zero rate VAT for electric vehicles" som ble sendt til ESA i sommer, konkluderer departementet med at det norske moms-fritaket på elbil betyr lavere priser og større etterspørsel etter nullutslippsbiler. Evalueringen viser at helelektriske biler fremdeles er dyrere teknologi enn bensin- og dieselmotorer, og at det fremdeles er behov for sterke insentiver for elektriske biler for å gjøre disse konkurransedyktige.

Til grunn for ESAs godkjenning av det norske moms-fritaket har ESA lagt vekt på at tiltaket har en miljøbe-grunnelse. Elbiler har bidratt vesentlig til kutt i utslipp fra veitrafikken. Klimakur viser at elbil er et av klimatiltakene som har størst potensial for å kutte utslipp de nærmeste årene. Et samlet Storting har gitt tilslutning til at alle nye biler som selges i 2025 skal være nullutslippsbiler.

Den nåværende ESA-godkjenningen av det norske moms-fritaket ved kjøp og leasing av elbiler og elbilbatterier gjelder ut 2020. Regjeringen har i regjeringserklæring

gen lovet videreføring av avgiftsfordelene ved kjøp av elbil ut stortingsperioden. Det er derfor nødvendig for Norge å søke om en ny notifikasjon av momsfrigjøring.

Å kjøpe bil er en av de største investeringene forbrukere gjør. Mange bilkjøp innebærer ventetid. Det er stortingsvalg høsten 2021. Ingen vet ennå hvilke partier som danner regjering og hvilke partier som vil danne flertall for statsbudsjettet for 2022. Det er bare tre uker fra Stortingsvalget til statsbudsjettet for 2022 legges fram.

Svar:

Finansdepartementet sendte 11. november 2020 en formell notifikasjon til EFTAs overvåkningsorgan (ESA) om forlengelse av merverdiavgiftsfritaket for elbiler. Fritaket er notifisert for to år. I notifikasjonen bes det om ESAs godkjenning av fritaket ut 2022.

Regjeringen har som målsetning at alle nye personbiler og lette varebiler skal være nullutslippskjøretøy fra 2025. Vi er på god vei dit nå. Den norske avgiftspolitikken har virket, og ingen land har en høyere andel nullutslippsbiler enn Norge. Elbiler utgjør i dag over halvparten av nybilsalget.

I budsjettet for 2021 foreslår regjeringen å videreføre merverdiavgiftsfritaket for elbiler i 2021. Hvorvidt fritaket skal videreføres utover dette vil regjeringen måtte komme tilbake til i fremtidige budsjetter.

SPØRSMÅL NR. 400**Innlevert 10. november 2020 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 17. november 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Gjennom Sør-Varanger avis er jeg gjort oppmerksom på at Sør-Varanger kommune for litt over en måned siden henvendte seg til regjeringen med ønske om å etablere en ordning med nabobesøk over grensene til Finland. Finland har allerede åpnet for en slik ordning, så lenge smittetallene er vedvarende lave i grensekommunene. Nå venter kommunene på svar.

Kan jeg be om svar på fungerende ordfører Pål K. Gabrielsens henvendelse om å følge Finlands eksempel og finne en ordning for ferdsel over nabokommunene langs finskegrensa?

Svar:

Jeg deler ordfører Gabrielsens og representanten Fylkesnes' engasjement for tette relasjoner mellom nabokommunene lags finskegrensa. Vi befinner oss imidlertid midt i en pandemi og dette gjør at vi har måttet innføre smitteverntiltak som berører innreise til Norge fra utlandet.

Reglene for dette gis i forskrift om bortvisning av utlendinger uten oppholdstillatelse i riket av hensyn til folkehelsen, og i Covid19-forskriften. Reglene gir dessverre ikke rom for de tiltakene Sør-Varanger kommune ønsker. Svarbrevet til ordføreren, datert 12.11, omtaler dette og er oversendt kommunen. For øvrig viser jeg til justis- og beredskapsministeren og helse- og omsorgsministeren for eventuelle spørsmål til forskriftene.

SPØRSMÅL NR. 401

Innlevert 10. november 2020 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 23. november 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

I Prop 1. S (2020-2021) side 63 skriver departementet om nytt regjeringkvartal at: "Ekstern kvalitetssikrer konstaterer at prosjektets størrelse, varighet, kompleksitet og spesielle interessentbilde bidrar til stor usikkerhet. Etter deres vurdering er prosjektet trolig det mest krevende prosjektet Statsbygg har håndtert."

I lys av dette og prosjektets omfang, hvilke ekstraordinære tiltak er, og vil bli iverksatt, for å sikre at prosjektet blir gjennomført i henhold til planlagt kostnad, tid, kvalitet, funksjonalitet mv.?

Svar:

For prosjekt nytt regjeringkvartal er det satt i verk en rekke tiltak for å bidra til god overordnet styring av prosjektet:

- Det er etablert en egen prosjektorganisasjon i Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) for å følge opp prosjektet. Statsbygg rapporterer jevnlig til departementet på økonomi, kvalitet og fremdrift.
- KMDs prosjektorganisasjon håndterer de ulike komponentene i totalprosjektet, og har etablert arenaer for koordinering mellom delprosjekter, der Statsbygg er byggherre (RKV bygg og RKV energi), og STI-prosjektet, der Forsvarsbygg er byggherre for fase 2.
- KMD har tett oppfølging og koordinering av brukermedvirkningen, som normalt i stor grad skjer direkte mellom Statsbygg og brukeren/brukerne. Som en del av KMDs prosjektorganisasjon, er det opprettet et eget delprosjekt som følger opp Stortinget

brukermedvirkningen. I tillegg er det opprettet et prosjektråd, samt brukerråd for bygg H og bygg D under ledelse av KMD.

- KMD har knyttet til seg konsulentbistand med spisskompetanse på prosjektstyring av store byggeprosjekter, for å bistå departementet i oppfølgingen og styringen av prosjektet.

I lys av KS2-rapporten for byggetrinn 1, arbeider departementet med ytterligere tiltak, herunder:

- operasjonalisering av målprioritering (kostnad, kvalitet og tid), og prioritering av kuttliste med angivelse av siste tidspunkt for når beslutning må tas for at eventuelle kutt skal ha effekt.
- om brukermedvirkningen skal organiseres annerledes i byggefasen enn i planleggingsfasen, for å unngå kostnadsdrivende premissendringer.
- styrking av kostnads- og fremdriftsrapporteringen fra Statsbygg, slik at eventuelle endringer og beslutninger i KMD kan gjøres tidlig, og dermed bidra til at prosjektets styringsramme og fremdrift holdes.

For investeringer på Statsbyggs område er det vanlig at Statsbyggs direktør kan disponere inntil 20 prosent av usikkerhetsavsetningen innenfor kostnadsrammen. I tråd med anbefalingene i kvalitetssikringsrapporten, er det i dette prosjektet lagt opp til at departementet beslutter disponering av hele usikkerhetsavsetningen.

Ekstern kvalitetssikrer har en rekke konkrete anbefalinger om hvordan Statsbygg bør organisere, styre og gjennomføre dette prosjektet. Departementet følger opp disse anbefalingene overfor Statsbygg.

SPØRSMÅL NR. 402**Innlevert 10. november 2020 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 18. november 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Spredningen av en mutert variant av Covid-19 på danske minkfarmer er en påminnelse om at intensivt industrielt dyrehold kan utløse og forverre pandemier. Virusset som nå spres i Danmark har smittet til mennesker og det er risiko for at det er motstandsdyktig mot vaksinene som nå utvikles.

Hvordan vurderer statsråden risikoen for at dette også kan skje i Norge på minkfarmer eller i annet intensivt dyrehold som kylling og svin, og hva gjør regjeringen for å forebygge?

Svar:

Den danske regjeringen besluttet 4. november 2020 å avlive all mink i Danmark etter å ha funnet en ny mutert form av viruset hos mink. Det er ikke tegn på at virusvarianten medfører et mer alvorlig sykdomsforløp for mennesker, men den har vist nedsatt følsomhet for antistoffer og kan smitte fra mink til mennesker. Avgjørelsen om å avlive alle mink i Danmark er hovedsakelig basert på folkehelsemessige hensyn og et føre-var-prinsipp. Bakgrunnen for dette er slik vi forstår at det er relativt store endringer av viruset, og at dette kan bidra til redusert vaksineeffekt.

Jeg mener det er viktig å ha klart for seg at dansk minkindustri er veldig forskjellig fra den norske. I Norge har vi i ca. 40 minkfarmer med 1-2 ansatte pr. gård. Danmark er verdens største produsent av minskskinn og har mellom 1100 og 1200 farmer. Danske minkfarmer sysselsetter flere tusen arbeidere, også arbeidere fra andre land. Myndighetene antar at det er Covid-19 positive røktere/arbeidere som har smittet minken i de fleste farmene.

Det er på nåværende tidspunkt ikke mistanke om smitte hos mink i Norge. All internasjonal erfaring så langt, tilsier at smitteintroduksjon til mink kommer fra de menneskene som er i kontakt med dyrene. Jeg hadde møte med Norges Pelsdyrslag i forrige uke, og det er klart at norske minkbønder er bevisst på situasjonen. Pelsdyrslaget har informert godt ut via egen organisasjon, og har innført gode smittevernrutiner i minkfarmene.

Det er ikke mistanke om smitte hos andre dyrehold i Norge. Basert på kunnskap så langt, er det liten sannsynlighet for at kjæledyr eller andre husdyr blir syke, eller utgjør en smittekilde for mennesker og andre.

For å kunne oppdage eventuell smitte tidlig, har Mattilsynet innført en løpende overvåkning av tilstanden i norske minkfarmer. Dette innebærer ukentlig rapportering av symptomer og dødelighet hos mink i norske be-

setninger. Alle mink med symptomer på sykdom, samt døde mink blir testet. Dette er et samarbeid mellom Veterinærinstituttet, Norges Pelsdyrslag og Mattilsynet.

På bakgrunn av situasjonen i Danmark ga Helse- og omsorgsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet den 6. november 2020, Helsedirektoratet i samarbeid med Mattilsynet, Folkehelseinstituttet og Veterinærinstituttet, i oppdrag å gi en ny vurdering av situasjonen knyttet til mink og Covid-19 i Norge. Vurderingen angir at i den situasjonen vi har i dag anses det ikke å være nødvendig med tilsvarende inngripende tiltak som i Danmark. Fortsatt godt smittevern i norske minkfarmer er fremdeles et av de viktigste tiltakene for å hindre at mink utsettes for koronasmitte.

Jeg blir holdt løpende oppdatert på situasjonen, og med dagens smittesituasjon anses det som lite sannsynlig at norsk mink skal smittes med Covid-19. Situasjonen krever likevel fortsatt stor bevissthet fra de som steller dyrene. Fokus på hygienetiltak og en løpende vurdering av behovet for selv å la seg teste når man steller mink er viktig.

SPØRSMÅL NR. 403**Innlevert 10. november 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 20. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Har statsråden lest “Strategy on the health and well-being of men in the WHO European region” fra WHO, og hvordan vil ev. regjeringen inkludere den i arbeidet på helsefeltet?

BEGRUNNELSE:

Who har laget en plan for menns helse som startet i januar 2020 og går til 2030. Dette er en plan for å bedre menns generelle helse og å skape helse­likhet.

Jeg er kjent med at regjeringene nå er i gang med å utarbeide en offentlig utredning (NOU) om kvinners helse og helse i et kjønnsperspektiv. Det er bra, men det er også viktig å også ha kunnskap om menns helse.

Neste uke skal mannsdagen markeres på ulike vis rundt om i landet.

Spørsmåls­stiller har vært i den forbindelse vært i kontakt med flere, bla IMHO (International men’s health organization) som mener at WHO’s plan er god. En oppfølging av denne her i Norge kan være med på å bidra til helse­likhet og å få mer fokus på menns helse generelt.

https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0010/394894/MHR_strategy_Eng_online.pdf

Svar:

I 2017 var forventet levealder 84,3 år for norske kvinner og 80,9 år for norske menn, og forventet levealder for menn har fortsatt å øke etter dette. Jeg er enig i at det er viktig å forstå og legge til grunn ulikheter mellom kjønnene i politikkutformingen.

Jeg er kjent med dokumentet “Strategy on the health and well-being of men in the WHO European region” fra WHO. Det tegner et bilde av hvordan helse og livskvalitet for menn er avhengig av sosiale strukturer og kulturell kontekst, og at dette igjen gjør menn mer sårbare for faktorer som fremmer uhelse gjennom livet, f.eks. ulykker med personskader, typer av vold og rus og selvmord for å nevne noe. Forståelser av kjønnsroller påvirker også hjelpesøkende adferd for sykdom.

Slik jeg leser strategien for helse og livskvalitet for menn er perspektivet både knyttet til bakenforliggende faktorer, ulike livsfaser, samt bruk av helsetjenester. En slik tverrsektoriell tilnærming legges også an i den nasjonale politikken. Et eksempel er Kunnskapsdepartementet som nedsatte en ekspertgruppe som har samlet kunnskap om hvorfor kjønnsforskjeller i skolen oppstår og motvirk-

ende tiltak. Forhold i skolesektoren legger føringer på senere helseutfall.

I forbindelse med NOUen om kvinners helse vil vi få mer forståelse om kjønnene som også vil være relevant for menns helse. Kvinner og menn har ulike helseutfordringer. Dels dreier det seg om ulike biologi, dels samfunnsmessige ulikheter i levekår og livsbetingelser og fortsatt manglende likestilling mellom kjønnene. For å sikre at kvinner og menn i Norge har likeverdige muligheter til best mulig helse, og mottar trygge og gode helse- og omsorgstjenester når det er behov for det, er det behov for å ha kunnskap om hva kjønnsforskjeller består i og årsakene til disse. Det er også behov for å ha kunnskap om, og være bevisst utviklingstrekk som har skapt og kan skape uønskede kjønnsforskjeller i helse.

Det meste av helsedata kan brytes ned på kjønn. Denne statistikken ligger også til grunn for utformingen av Meld. St. 19 (2018–2019) Folkehelsemeldinga — Gode liv i eit trygt samfunn. Denne statistikken legger grunnlaget for Regjeringens strategier og planer for å fremme helsen hos menn, bl.a. i Handlingsplan for forebygging av selvmord 2020- 2025 Ingen å miste. FHI utarbeidet en egen kunnskapsoppsumming om menn og selvmord. Oppsummeringen vil sammen med videre undersøkelser danne grunnlag for videre tiltak som treffer menn.

Jeg vil fortsette å løfte perspektivet med både kvinner og menns helse og livskvalitet også nasjonalt, både innenfor helsesektoren, men også i bredden fra påvirkningsfaktorer til tiltak i andre sektorer.

SPØRSMÅL NR. 404**Innlevert 11. november 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 19. november 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

I juni gav Frostating Lagmannsrett reieneierne på Fosen medhold i at vindkraftutbyggingen har ødelagt deres viktigste vinterbeite. Fosen vind ble dømt til å betale en erstatning på 89 millioner kroner. Saken er anket til Høyesterett. Nå har Regjeringsadvokaten bedt om å få bli part i saken.

Har regjeringen eller OED selv bedt regjeringsadvokaten engasjere seg i rettsaken, hva er i tilfelle begrunnelsen for det, har det vært et ønske fra Fosen Vind om slik støtte og kan jeg få tilsendt partserklæringen fra regjeringsadvokaten?

Svar:

Det er staten ved Olje- og energidepartementet, som har begjært partshjelp i saken for Høyesterett. Regjeringsadvokaten er statens prosessfullmektig. Det er viktig å presisere at det ikke er hensynet til Fosen Vind som er grunnelsen for erklæringen om partshjelp, men å ivareta statens interesser i saken.

Saken reiser spørsmål om departementets vedtak er i tråd med statens folkerettslige forpliktelser, og det er derfor naturlig at staten ønsker å delta når departementets vedtak bringes inn for Høyesterett. Påstanden er at domstolene ikke kan behandle skjønssaken fordi departementets konsesjonsvedtak er ugyldig.

Staten ønsker også å delta hvis Høyesterett skal behandle anken over erstatningsutmålingen. Det skyldes at staten mener lagmannsretten har basert erstatningsutmålingen på en uriktig forståelse av erstatningsreglene, blant annet ved å vise til brudd på statens folkerettslige forpliktelser. Hvilken erstatningssum som fastsettes er isolert sett helt uten betydning for statens begjæring om partshjelp.

Jeg kan bekrefte at Fosen Vind har ønsket at staten deltar i saken for Høyesterett.

Selve partshjelperklæringen er et rettsaksdokument som kan unntas fra offentlighet etter offentleglova § 18. Jeg er kjent med at erklæringen er blitt gjort tilgjengelig for deler av offentligheten, og kan derfor ikke se at det skulle være grunner til at den ikke kan oversendes. Erklæringen følger vedlagt.

SPØRSMÅL NR. 405**Innlevert 11. november 2020 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 18. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan kan statsråden godta at familier blir utsatt for en slik hjerterå behandling der eldre og syke mennesker må velge hvem av sine barn de skal ha rundt seg når de dør?

BEGRUNNELSE:

VG og NRK har omtalt en sak om fire brødre, hvor bare tre av dem får besøke sin kreftsyke far som ligger på Ahus. Det er hjerteskjærende at sykehus fratar sønner og døtre muligheten til å være sammen med sine foreldre og ta farvel hvis det er flere enn tre søsken. Reglene på den palliative avdelingen på Ahus er at tre personer får skrive seg

på liste og komme inn for å tilbringe den siste tiden med sin kjære. For de fire brødrene i de omtalte sakene betyr det at den dagen faren går bort, vil en av dem måtte stå utenfor sykehuset. Det er rett og slett hjerterått og gir familier et grusomt valg i en vanskelig tid. Det er forståelig at sykehusene har strammet inn besøksreglene som følge av koronapandemien, men denne saken er et eksempel på at reglene er for firkantet og uten skjønn. Statsråden uttaler i sakens anledning at han ikke vil gå inn å overprøve sykehusets vurdering. Forslagsstiller mener statsråden bør snu og gripe inn.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at mange pårørende synes det er svært vanskelig å oppleve restriksjoner fra sykehuset når de skal besøke slektninger som har kort tid igjen å leve.

Det er viktig at sykehusene så langt som mulig legger til rette for besøk av familien under Covid-19 pandemien. Dette er særlig viktig for pasienter i livet siste fase. I Helsedirektoratets anbefaling om besøk i helse- og omsorgsinstitusjoner går det fram at det er særlig viktig å legge til rette for besøk for pårørende til kritisk syke eller døende, pasienter med langvarige opphold i institusjon, når pasient eller pårørende er barn eller for en partner forbindelse med fødsel og barselstid.

Dette er en god veiledning. Samtidig må det enkelte sykehus og den enkelte avdeling gjøre sine vurderinger om det er behov for begrensninger av besøk på grunn av smitterisiko og hensyn til de andre pasientene på avdelingen. Det er krevende for sykehusene å finne den rette balansen mellom pårørendes ønsker og hensynet til smittevern for andre pasienter. Jeg har tiltro til at sykehusene i dialog med de pårørende finner fram til gode løsninger slik at de pårørende får være mest mulig sammen med sine kjære den siste levetiden. Det har vist seg å være tilfelle også i denne konkrete saken som stortingsrepresentant Listhaug viser til. Her har Ahus vurdert saken på nytt og kommet fram til en besøksordning som de pårørende er fornøyd med og som samtidig ivaretar smittevernhensyn.

SPØRSMÅL NR. 406

Innlevert 11. november 2020 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 19. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å unnta norske studenter i Norden fra plikten til å være på karantenehotell?

BEGRUNNELSE:

For å begrense importsmitte, innførte regjeringen 5. november en ordning med karantenehotell fra 9. november 2020.

Alle som ikke er folkeregistrert som bosatt i Norge, må i karantenehotell. Egenandelen skal være 500 kroner pr. natt, altså 5000 kroner for hele karantenetiden på ti dager.

Det er mye forvirring rundt ordningen med karantenehotell, ikke minst når det gjelder utenlandsstudenter.

Dette kan dels tilbakeføres til utydelige regler rundt melding av flytting.

Hovedregelen for utenlandsstudenter er at de ikke trenger å melde flytting. Skal du bosette deg som student i utlandet i mer enn seks måneder, plikter du å melde flytting fra Norge. Opplyser du i flyttemeldingen til Skatteetaten om at du er student, og skal oppholde deg midlertidig i utlandet, får du som regel avslag på flyttemeldingen, og blir stående registrert på din norske adresse.

Norden er et unntak. Overenskomsten mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om folkeregistrering, krever at du melder innflytting, og så avgjør den lokale registreringsmyndigheten om du skal registreres som bosatt i studielandet. Sverige og Danmark krever at

studenter er registrert som bosatt for å ha rett til å gå opp til eksamen.

Som en ikke-intendert konsekvens vil norske studenter i nordiske land, i motsetning til andre norske studenter i utlandet, måtte i karantenehotell ved hjemreise.

For studenter generelt vil en ekstrakostnad på 5 000 kroner være en barriere for julefeiring hjemme med sine nærmeste.

Det er fullt forståelig at regjeringen ikke ønsker ekstra påfyll av smitte fra utlandet, og at smittevern er førsteprioritet. I dette tilfelle synes det likevel som om det er administrative tilfeldigheter som avgjør at noen utenlandsstudenter må i karantene, og andre ikke.

Derfor mener Arbeiderpartiet det er forståelig at ANSA har bedt om unntak for studentene i Norden og en avklaring eller justering av regelverket.

Svar:

Jeg kan her berolige representanten med at norske studenter i Norden ikke anses å ha plikt til å oppholde seg på karantenehotell.

Den 13. november utferdiget Justis- og beredskapsdepartementet blant annet på grunn av dette spørsmålet et revidert rundskriv om karantenehotell. I dette rundskrivet punkt 2 a siste avsnitt heter det:

«Utenlandsstudenter som før studiene var bosatt i Norge, vil ofte fortsatt være folkeregistrert i Norge i studietiden. De ans-

es da også som «bosatt» i Norge etter covid-19-forskriften. Også studenter i andre nordiske land skal anses som bosatt i Norge etter karantene-reglene, selv om de er registrert med bosted i studielandet på grunn av nordiske særregler om folkeregistrering. De trenger derfor ikke oppholde seg på karantenehotell, men kan gjennomføre karantene på annet egnet oppholdssted. De må etterleve karantene-reglene de første ti dagene de er i Norge. Under karantenetiden bør de derfor unngå nærkontakt

med andre personer de deler bolig med, som de ikke har bodd sammen med før karantenetiden.»

Det er også informert om dette på regjeringen.no under fanen «Koronasituasjonen» og videre fanen «Informasjon om karantenehotell». Der ligger det også en lenke til rundskrivet.

SPØRSMÅL NR. 407

Innlevert 11. november 2020 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 19. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Etter at Finland stengte grensa mot Norge i august, skreiv fungerende ordfører Pål K. Gabrielsen brev til Finlands statsminister og innenriksminister. Der ba han om at befolkninga i hele Sør-Varanger kommune kan få besøke nabokommunen Enare på finsk side av grensa. Han begrunna ønsket med at det var (og er) svært lave smittetall i Sør-Varanger. Den 7. oktober åpna Finland for at personer som bor i de åtte kommunene som grenser mot Finland (Sør-Varanger, Nesseby, Tana, Karasjok, Kautokeino, Storfjord, Kåfjord og Nordreisa).

Bør ikke FHI kunne bruke statistikk fra de tre grensekommunene når de skal anbefale åpning og stenging av grensa mot Finland?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen er som følger: Etter at Finland stengte grensa mot Norge i august, skreiv fungerende ordfører Pål K. Gabrielsen brev til Finlands statsminister og innenriksminister (der ba han om at befolkninga i hele Sør-Varanger kommune kan få besøke nabokommunen Enare på finsk side av grensa. Han begrunna ønsket med at det var svært lave smittetall i Sør-Varanger. Den 7. oktober åpna Finland for at personer som bor i de sju kommunene som grenser mot Finland (Sør-Varanger, Nesseby, Tana, Karasjok, Kautokeino, Nordreisa, Kåfjord og Storfjord), kan få besøke nabokommunene på finsk side av grensa.

Den 11. oktober sendte Gabrielsen et e-brev til statsminister Erna Solberg, helseminister Bent Høie, utenriksminister Ine Marie Eriksen Søreide, Fylkesmannen i Troms og Finnmark, stortingsrepresentanter, medlemmer av Stortingets helse og omsorgskomite og Folkehelseinstituttet og ba om at Norge innfører en praksis som gjør at personer fra norske og finske grensekommuner

kan besøke hverandre – eller handle – uten å måtte gå i karantene. I allfall så lenge koronasmitten er lav eller nesten ikke eksisterer. Per i dag har ikke Gabrielsen fått svar på henvendelsen.

På finsk side er det tre kommuner som grenser mot Norge, Enare, Utsjoki og Enontekis.

Sør-Varanger Avis har sjekka finsk helsestatistikk. Der kan en lese at det sia mars har vært færre enn fem koronatilfeller i kommunene Enare og Enontekis. I Utsjoki har det vært seks tilfeller, men det er flere uker sia siste tilfelle ble påvist.

Er det er mulig for Norge å følge den finske praksisen med å bryte smitten ned på kommunenivå.

Her noen fakta som kan være nyttig å være klar over: De tre finske kommunene omfatter et areal på vel 31 000 kvadratkilometer. Det tilsvarer arealet til fylkene Viken (24.592 km²), Oslo (454 km²) og halve Rogaland (9377 km²). I de tre finske kommunene er det vel 10 000 innbyggere til sammen. (Detaljer finnes i tabellen under).

Kommune	Areal	Folketall
Enare	17334	6850
Utsjoki	5372	1302
Enontekis	8392	1882
SUM	31098	10034

Svar:

Som en del av de omfattende tiltakene som ble iverksatt i mars for å slå ned covid-19-pandemien, ble det blant annet innført et generelt innreiseforbud til Norge. I samsvar med

regjeringens langsiktige strategi og plan for håndteringen av covid-19-pandemien og justering av tiltak, ble innreisebestemmelsene gradvis justert ved at det fra 15. juni ble åpnet for reiser i Norden og fra 15. juli for reiser

fra andre EØS/Schengen-land med krav om innreisekarantene for regioner/land med høy smittespredning. Det ble samtidig fastsatt kriterier som legges til grunn for om et land eller en region har høy smittespredning (røde regioner/land). De nordiske landenes helsemyndigheter har et utstrakt samarbeid inkludert utveksling av data på regionalt nivå, og det ble derfor besluttet å legge regionale data til grunn for Norden. Hver annen uke vurderes det om regioner/land kan fritas fra karantene, og ukentlig vurderes det om regioner/land har fått en forverret smittesituasjon som dermed vil medføre krav om innreisekarantene.

Spørsmålet om eventuelt å gjøre vurderingene på kommunenivå har også kommet fra grenseområdene mot Sverige. Min vurdering er at det vil bli svært krevende å gjennomføre en ukentlig vurdering av alle kommuner i våre nordiske naboland. En slik tilnærming for de nordiske landene vil også bli svært krevende å kommunisere ut, etterleve og kontrollere ved grensen. I områder der kommunene ikke er så store som i Nord-Finland, kan det være uklart hvilke kommuner den reisende har vært

innom dersom vedkommende kjører langs en av hovedveiene. I tillegg vil et enkelt lokalt utbrudd i en liten kommune kunne ha stor innvirkning på tallene for kommunen, og det anses derfor som nødvendig at vurderingen baseres på befolkningsgrupper av en viss størrelse for å sikre robusthet i tallgrunnlaget. På denne bakgrunn har regjeringen holdt fast ved at Folkehelseinstituttet skal legge regionale tall til grunn for de nordiske land når de legger fram sine ukentlige vurderinger.

Det nevnte brevet fra ordfører Gabrielsen er ifølge Utenriksdepartementet besvart 12. november.

Jeg har forståelse for ønsket om å kunne opprettholde god kontakt over grensen mellom kommuner i Finnmark og grensekommunene i Finland. Målet for regjeringen er å slå ned og holde pandemien nede. Jeg oppfatter at finske myndigheter også har en lignende målsetting. Vi ønsker alle å lykkes med å få dette til og ser frem til at pandemien på sikt er under kontroll slik at kontakten over grensen kan gjenopptas og ikke være avhengig av smittetallene for covid-19.

SPØRSMÅL NR. 408

Innlevert 11. november 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 17. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvorfor foreslår regjeringen å utvikle en helt ny kompensasjonsordning laget og forvaltet av Brønnøysundregisteret når Skatteetaten allerede har en løsning som kan tas i bruk innen kort tid, og har Skatteetaten stilt seg beredt ovenfor statsråden til å forvalte den nye ordningen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslår i Prop. 1 S Tillegg å opprette en kompensasjonsordning for næringslivet utviklet og forvaltet av Brønnøysundregisteret. Den forrige kompensasjonsordningen ble forvaltet av Skatteetaten som allerede har et utviklet system som antakeligvis kan tas i bruk innen kort tid, mens regjeringen i proposisjonen fastslår at Brønnøysundregisteret ikke vil ha en ordning på plass før januar 2021. Forvaltningen og utviklingen av den nye ordningen skal etter regjeringens forslag koste 25 mill. kroner. Regjeringen begrunner valget av Brønnøysund delvis ved behovet for å skjerme Skatteetatens virksomhet, og delvis med at det i den nye ordningen skal være større

grad av kontroll i forkant av søknaden. Spørsmålsstiller ønsker derfor å vite om Skatteetaten selv at vurdert det slik at de var beredt til å håndtere den nye ordningen. I tillegg merker spørsmålsstiller seg at Skatteetaten på sine nettsider oppgir å ha avslått hele 1/3 av søknadene i den gamle ordningen, noe som tilsier at Skatteetaten også kan sikre større grad av før-kontroll. Spørsmålsstiller mener at det bør være en bærende politisk prinsipp at bedriftene som trenger kompensasjon skal få utbetalt dette så fort som mulig for å unngå unødvendige konkurser.

Svar:

I lys av situasjonen for norsk næringsliv foreslår regjeringen en ny bred kompensasjonsordning for næringslivet for perioden 1. september 2020 til og med 28. februar 2021, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2020-2021).

Det er foreslått at den nye ordningen, lagt frem i Prop. 31 L (2020-2021), skal bygge på regelverket fra den opprinnelige tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsfall lagt frem i Prop. 70 LS (2019-2020), men med

enkelte forenklinger i regelverket. I arbeidet med å etablere den nye ordningen bygges det på erfaringer fra den tidligere ordningen. Den opprinnelige ordningen i Skatteetaten var basert på automatisk saksbehandling og stor grad av etterkontroll. Etterkontroll er ressurskrevende. I den nye ordningen legges det opp til at en vesentlig del av kontrollen skal skje før utbetaling av støtte, ved revisorbekreftelse. Krav om revisorbekreftelse anses som et viktig prinsipp og er for øvrig også innført i tilsvarende ordninger i våre nordiske naboland. I tillegg bidrar økt kontroll før utbetaling trolig til å redusere misbruk, og til å redusere omfang av justeringer og tilbakebetalinger av tidligere utbetalt støtte i etterkant. Samtidig har det i arbeidet med den nye ordningen vært lagt vekt på at endringene ikke skal være for omfattende, ettersom bedrifter og revisorer/regnskapsførere allerede er kjent med den gamle ordningen. Regjeringen mener de endringene som er foreslått balanserer dette hensynet i tilstrekkelig grad og gir bedriftene forutsigbarhet i form av å kunne beregne hva de kan påregne å få i støtte.

Regjeringen vurderer at det er mest hensiktsmessig å plassere forvaltningsansvaret hos Brønnøysundregistrene. Brønnøysundregistrene vil kunne bygge på det forarbeidet som allerede var gjort for å etablere en kompensasjonsordning for reiselivet, som også bygget på stor grad av forhåndskontroll før utbetaling. Det ville uansett tatt noe tid før utbetalingene kunne ha kommet dersom den forrige kompensasjonsordningen skulle blitt startet opp igjen i Skatteetaten. For søknadsmånedene september og oktober 2020 vil etaten trolig kunne håndtert søknader og starte utbetaling i løpet av desember, forutsatt at innretningen på den forrige ordningen ble lagt til grunn. Søknadsomfang for september og oktober antas å være sammenlignbart med august og juni, hvor aktiviteten i økonomien var nokså god, og antall bedrifter som søkte om støtte under ordningen var betydelig lavere enn i månedene mars-mai. For å minimere risiko for misbruk og for å begrense omfang av tilbakebetalinger og justeringer av støtte i etterkant, er det i den nye ordningen, som allerede nevnt, lagt til grunn at selskapene bekrefter informasjonen i sin søknad ved revisorattest på søknadstidspunktet og som kontrolleres før utbetaling. Vi mener dette er en viktig endring. Dersom den nye ordningen skulle vært plassert i Skatteetaten, ville det medført større behov for endringer og det er uklart hvor lang tid det ville tatt før en slik ordning kunne åpnes for søknader. Det er lagt opp til at Brønnøysundregistrene kan motta søknader for september–desember i januar 2021, og for januar-februar i mars 2021. Til sammenligning har Sverige også nylig forlenget sin kompensasjonsordning for månedene august til oktober og også her vil utbetalingene for disse månedene skje på nyåret.

Regjeringen har i valg av forvalter lagt vekt på å skjerme Skatteetatens arbeid med kontroll av skattefastsettingen og med å sikre skatteinntektene. Skatteetaten

er allerede preget av koronapandemien i form av redusert kontroll- og innkrevingsaktivitet og oppfølging av regjeringens krisepakker. Ifølge Skatteetaten er etatens evne til å sikre skatteinntekten og muligheter til å redusere risiko for manglende etterlevelse utfordret. Skatteetaten har brukt, og vil fortsatt bruke, mye ressurser på den forrige kompensasjonsordningen, lønnsstøtteordningen og andre koronatiltak. Som følge av arbeidet med kompensasjonsordningen, har Skatteetaten blant annet vært nødt til å omdisponere en rekke ressurser fra etatens risikobaserte innsats, herunder kontrolloppgavene. Dette har gått utover etterkontroller på viktige områder og arbeidet mot skattekriminalitet. Etaten forventer at omprioriteringene vil medføre vesentlige konsekvenser i form av tapt skatteproveny. Kontroll av skattefastsettingen og hensynet til like konkurransevilkår er spesielt viktig i en tid med krevende økonomiske forhold for mange virksomheter. Dette understøttes av en undersøkelse Skatteetaten nylig har gjennomført om skattyteres holdninger til unndragelse i krisetid. Svarene viser nesten en tidobling i aksept for skatteunndragelser for å unngå konkurs eller redde arbeidsplasser. Omdisponering av ressurser har også påvirket fremdriften på IKT-prosjekter som skal bidra til å sikre fremtidens skatteproveny. I tillegg medfører den midlertidige utsettelsesordningen og en rekke utsatte betalingsfrister på skatte- og avgiftsområdet i 2020, behov for omfattende oppfølging fra etaten på innkrevingsområdet fremover. Konsekvensene av å legge en ny kompensasjonsordning til Skatteetaten ville medført ytterligere press på etaten og derav risiko for ytterligere svekkelse av viktig kontrollarbeid, arbeidet med å bekjempe skattekriminalitet, risiko for ytterligere tap i skatteinntekter og fare for redusert tillit til Skatteetaten.

Selv om Skatteetaten ikke skal forvalte den nye ordningen vil etaten bidra i form av rådgivning, overføring av kompetanse og veiledningsmaterieell som kan gjenbrukes fra den tidligere ordningen.

SPØRSMÅL NR. 409**Innlevert 11. november 2020 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 20. november 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Storbritannia utgjorde en stor andel av BNP i EU. Brexit har endret EUs størrelse på alle måter, og forutsetningene for tidligere avtaler om handel med landbruksvarer er endret. Storbritannias uttreden av EU må føre til at de tollfrie kvotene på landbruksvarer fra EU reduseres tilsvarende. I motsatt fall vil Brexit føre til en direkte økning i landbruksimport til Norge dersom Storbritannia får nye tollfrie kvoter i tillegg til EUs kvoter.

Vil utenriksministeren gå i dialog med EU og kreve kutt i de tollfrie kvotene for handel med landbruksvarer?

Svar:

Storbritannia trådte formelt ut av EU 31. januar 2020. Overgangsordningen som ble etablert i forbindelse med britenes uttredelsesavtale med EU, innebærer imidlertid at handel mellom Norge og Storbritannia, for alle praktiske formål, går som tidligere frem til 31. desember 2020.

Det er riktig at Storbritannia utgjorde en stor andel av EUs BNP. Storbritannias uttreden av EU endrer imidlertid ikke avtalene som Norge har inngått med EU om handel med landbruksvarer, slik de er vedtatt av Stortinget. Dette gjelder blant annet de såkalte artikkel 19-avtalene, som regulerer en rekke av de tollfrie kvotene på landbruksvarer fra EU.

Storbritannias uttreden endrer heller ikke andre handelsavtaler Norge har inngått med EU, herunder de avtalene som regulerer 49 tollfrie kvoter for norsk sjømat til EU. Også disse kvotene vil videreføres som før. Dersom premisset i spørsmålet skulle legges til grunn måtte vi regne med at et norsk krav om endring av de tollfrie kvotene på landbruk vil utløse et krav fra EU om endring av kvotene på sjømat.

Regjeringen har ikke til hensikt å kreve reforhandlinger av våre inngåtte avtaler med EU på bakgrunn av Storbritannias uttreden av EU.

SPØRSMÅL NR. 410**Innlevert 11. november 2020 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 18. november 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en sak om hvordan de nå utsatte kapittel 7 og 8 av etterretningstjenesteloven skal tilpasses norske forpliktelser og hvilke vurderinger som blir gjort i henhold til dette?

BEGRUNNELSE:

10. november annonserte regjeringen at det er nødvendig å utsette implementeringen av ikrafttredelsen av etterretningstjenesteloven kapittel 7 og 8. Bakgrunnen for dette er en rekke avgjørelser fra EU-domstolen som omhandler personvern sett i lys av masseinnhenting av data. Nettopp dette var det sentralt stridstemaet da loven ble behandlet. Loven ble vedtatt tross sterke innsigelser fra både presse-

organisasjonene og andre tunge faginstanser på personvernområdet.

Regjeringen melder i Prop. 1 S Tillegg 1 følgende:

«Dersom analysen viser at det er påkrevd å endre etterretningstjenestelovens kapittel 7 og 8 på ett eller flere punkter, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte, jf. Prop. 80 L (2019–2020) pkt. 11.5.3.5 og pkt. 11.6.»

Ettersom det nå er kastet grunnleggende tvil om lovligheten av de delene av etterretningstjenesteloven som omhandler tilrettelagt innhenting, er det av stor viktighet at statsråden kommer tilbake til Stortinget for å orientere om departementets vurdering av saken. Dette er selvsagt nødvendig om kapitlene i loven må endres som følge av de overnevnte EU-dommene, men også dersom statsråden vurderer det slik at kapitlene ikke må endres. Dette

for å sikre legitimiteten til vurderingene departementet gjør seg på et område hvor balansegangen mellom personvern hensyn og nasjonal sikkerhet er svært utfordrende.

Svar:

Vi er i gang med å analysere EU-domstolens tolking-savgjørelser av 6. oktober i år. Vi avventer dessuten to forestående storkammeravgjørelser fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) i sakene Big Brother Watch mfl. mot UK og Centrum for rättvisa mot Sverige. Det er foreløpig uklart når disse avgjørelsene vil foreligge. Sakene ventes å gi avklaringer av de menneskerettslige ram-

mene for innhenting av data i bulk av hensyn til nasjonal sikkerhet.

Dersom den rettslige analysen av de overnasjonale domstolens avgjørelser skulle vise at det er nødvendig å endre etterretningstjenesteloven kapittel 7 og 8 på et eller flere punkter, vil man følge den alminnelige prosessen for lovarbeid hvor Stortinget vil få fremlagt endringsforslagene til behandling på vanlig måte. Dersom den rettslige analysen kommer til at det ikke er behov for å gjøre endringer i de vedtatte kapitlene, vil disse kunne settes i kraft, jf. etterretningstjenesteloven § 12-1 som legger denne myndigheten til Kongen. Det er etter mitt syn naturlig at Stortinget i et slikt tilfelle på egnet måte gjøres kjent med regjeringens vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 411

Innlevert 11. november 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 18. november 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Norge har gratis universitets- og høyskoleutdanning for utenlandske studenter.

Hva er de totale kostnadene for det offentlige for hhv. alle studenter fra EØS-området og for alle utenlandske studenter samlet?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak fra ABC Nyheter 25. mars 2017, og ønsker oppdaterte tall.

Klippet fra saken:

«Utgiftene per studie plass varierer fra 48.000 til 230.000 kroner i året, får ABC Nyheter oppgitt hos Kunnskapsdepartementet.

Det gir i gjennomsnitt 139.000 kroner i året for å drive en studie plass.

25.424 utenlandske studenter studerer nå i Norge ifølge departementet.

Ut fra gjennomsnittsprisen gir det årlige utgifter på 3,5 milliarder kroner for den norske statskassa.

Ola Borten Moe opplyser at tall Senterpartiets stortingsgruppe har innhentet, gir kostnader på 5 milliarder kroner i året fra norske skattebetalere til utenlandske studenter.

- I tillegg til prisen for studie plassen gir Lånekassa stipend også til utenlandske studenter. De står først i køen til å få studenthybler, noe som også gir utgifter, sier Borten Moe til ABC Nyheter.

I Oslo har utenlandske studenter nå 70 prosent av studenthyblene. Og antall utenlandske studenter som kommer for å få gratis studie plass i Norge, øker raskt.

I perioden 2012-2016 var økningen på 40 prosent, ifølge Norsk Samfunnsvitenskapelig datatjenestes statistikkbank. Siden 2000 er økningen på 279 prosent. Ca. 10 prosent av alle studenter i Norge er i dag utenlandske.»

Svar:

Ifølge Tilstandsrapport for høyere utdanning 2020 (Diku-rapport nr. 3 2020) var det 12 306 internasjonale gradsstudenter i Norge i 2019. Av disse kom 4 607 fra EU/EØS-land. I tillegg var det totalt 8 767 innreisende utvekslingsstudenter, der 6 309 kom fra EU/EØS-land. I svaret vil jeg skille mellom utgifter til internasjonale gradsstudenter og til innreisende utvekslingsstudenter. Jeg vil innledningsvis også peke på at Norge som medlem av EØS ikke kan kreve betaling for studier fra EU-/EØS-studenter.

Studiene i høyere utdanning er delt inn i seks kategorier (A-F) med ulike satser som Kunnskapsdepartementet bruker for å beregne utgifter til studie plasser og resultatbasert uttelling. Satsene er grove anslag som kun

gjenspeiler en viss forskjell i kostnader mellom ulike utdanninger, mens de faktiske kostnadene for en utdanning varierer mellom ulike studiesteder og institusjoner. Kunnskapsdepartementet har ikke oversikt over den enkelte institusjons faktiske kostnader per student. Utgifter til utenlandske studenter inkluderer midler institusjonene bruker av sine årlige rammebevilgninger til å tilby utdanning, resultatbasert uttelling og utgifter til utdanningsstøtte.

I tillegg til at faktiske kostnader ved studieplasser varierer mellom institusjoner og studiesteder, avhenger den gjennomsnittlige utgiften per studieplass av hvordan studentene fordeler seg på kostnadskrevende og mindre kostnadskrevende utdanninger. Tall fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) viser tall på registrerte studenter fordelt på de ulike finansieringskategoriene. Jeg legger til grunn at det er lik fordeling av utenlandske studenter på de ulike finansieringskategoriene som for det totale antallet registrerte studenter. Videre legges gjeldende satser for studieplasser og resultatbasert uttelling til grunn. Anslaget for gradsstudenter inkluderer kandidatuttelling, mens anslaget for utvekslingsstudenter inkluderer uttelling for utveksling. Basert på denne fordelingen av studenter og gjeldende satser, blir en gjennomsnittlig årlig sats per studieplass på 145 447 kroner for internasjonale gradsstudenter og 133 842 kroner per studieplass for utvekslingsstudenter, samt 11 000 kroner i uttelling per utvekslingsavtale.

En studieplass er definert som 60 studiepoengsenheter. Studenter avlegger i gjennomsnitt 46,1 studiepoeng årlig. Strykprosenten er på sin side 7,1 prosent. I beregningen er det derfor lagt til grunn 85 studieplasser per 100 registrerte internasjonale gradsstudenter. Utvekslingsopphold har ulik varighet, hvor de korteste er på 3 måneder. Det er derfor antatt at utvekslingsstudentene i snitt avlegger 28 studiepoeng hver. Med disse antakelsene utgjør utgiftene til internasjonale gradsstudenter 1,5 mrd. kroner. Av dette utgjør studenter fra EU/EØS-land 570 mill. kroner. Utgifter til innreisende utvekslingsstudenter utgjør 644 mill. kroner. Av dette utgjør studenter fra EU/EØS-land 463 mill. kroner.

Jeg understreker at dette er usikre anslag. Vi vet ikke hvor mye institusjonene bruker av sine rammebevilgninger for å tilby utdanning til utenlandske studenter, eller hvor mye resultatbasert uttelling disse studentene utgjør i de årlige statsbudsjettene.

Utgifter til utdanningsstøtte kommer i tillegg. Utenlandske statsborgere som tar utdanning i Norge som gir rett til lån og stipend, vil kunne få dette på samme vilkår som norske borgere bare dersom de fyller visse vilkår for rett til opphold i Norge. Tall fra Lånekassen viser at totalt 8 040 utenlandske statsborgere, hvor 4 400 er EØS-borgere, har mottatt lån og stipend til høyere utdanning i Norge i studieåret 2019-2020. Utgifter til utdanningsstøtte for disse studentene, prisjustert til 2021-22-nivå, utgjør 166,4

mill. kroner for EØS-borgere og 313,9 mill. kroner for alle utenlandske studenter totalt. Utgiftene består av stipend og rentestøtte. Studielånet utgjør 503,5 mill. kroner for EØS-borgere og 901 mill. kroner for alle utenlandske studenter totalt.

Når det gjelder tildeling av studentboliger, melder institusjonene inn et behov til studentsamskipnadene på antall studentboliger til internasjonale studenter som er på utveksling og i noen tilfeller på gradsutveksling. Hvem som prioriteres hvor i listen på å få studentbolig i de ulike samskipnadene er det ikke Kunnskapsdepartementet som bestemmer, men det gjør studentene i hvert enkelt samskipnadsstyret. Alle studentene betaler semesteravgift. Utvekslingsstudentene og gradsstudentene betaler husleie for å bo i studenthyblene. Der er derfor ingen merkostnader forbundet med at utenlandske studenter bor i studentboliger, men det betyr at færre norske studenter får tilgang på en studentbolig i studietiden.

Jeg vil samtidig påpeke at internasjonale studenter gir mange og viktige bidrag til kvaliteten i norsk høyere utdanning. Internasjonale studenter bringer med seg perspektiver og erfaring fra sine hjemland som beriker våre forelesningssaler og kollokviegrupper. Dette gjør utdanningene bedre og eksponerer de norske studentene for internasjonale perspektiver som er viktig i en stadig mer globalisert verden. Etter studiene skal studentene ut i et globalisert og flerkulturelt arbeidsliv. Internasjonale studenter vil også få innsikt i det norske samfunnet og føle en tilhørighet til Norge. På den måten kan vi bidra til å spre verdier som er viktige for oss slik som for eksempel demokrati, likestilling og ikke-diskriminering.

SPØRSMÅL NR. 412**Innlevert 11. november 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 17. november 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Storfylket Viken har bestemt at opptak til videregående skole skal styres av et nærskoleprinsipp, som betyr at tusenvis av elever kan bli fratatt muligheten de frem til nå har hatt til selv å kunne bestemme hvilken skole de vil gå på.

Vil statsråden iverksette tiltak som sikrer norske skoleelever retten til å velge skole, og vil i så fall dette kunne gjøres med virkning fra høsten 2021?

BEGRUNNELSE:

Regjeringspartiene Høyre og Venstre er tilhengere av fritt skolevalg. Fritt skolevalg var også en del av regjeringsplattformen.

Svar:

Regjeringen ønsker at elever skal ha større mulighet til å velge hvilken videregående skole de skal starte på, enn

det mange opplever å ha i dag. I Granavolden-plattformen står det at regjeringen skal utrede ulike modeller for fritt skolevalg, og i august i fjor ble det sendt to alternative modeller for innføring av fritt skolevalg på høring.

Med utgangspunkt i høringssvarene jobber vi nå videre med å lage en god modell – en modell som gir elevene et friere skolevalg, men samtidig ivaretar noen av innspillene som kom i høringen. Det videre arbeidet skal gjøres i tett dialog med KS og fylkeskommunene. Hovedmålet er å endre forskrift til opplæringsloven slik at vi kan sikre at alle elever, uansett hvilket fylke de bor i, får større mulighet til å velge hvilken videregående skole de vil gå på. Med en slik forskriftsendring vil ikke fylkeskommunene ha mulighet til å fastsette inntak til videregående skoler etter et nærskoleprinsipp.

Det tas sikte på at endringen kan fastsettes våren 2021. Det betyr at det ikke vil få virkning for elever som søker om inntak til videregående skole høsten 2021. Endingen vil da tidligst gjelde for elever som søker om inntak til videregående skole høsten 2022.

SPØRSMÅL NR. 413**Innlevert 11. november 2020 av stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg****Besvart 20. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Ser statsråden i forbindelse med utarbeidelse av ny transportplan det som hensiktsmessig å konsekvensutrede en helhetlig «kystriksvei» i Nordland for derigjennom få synliggjort hva dette vil kunne bety for verdiskapning og bosetning?

BEGRUNNELSE:

Nordland representerer et fylke med stor verdiskapning innenfor fiskeri og industri og har et voksende næringsliv med stort potensiale tilknyttet reiseliv. Europavei 6 gjennom Nordland er hoved ferdselsåren som knytter Nordland sammen med resten av landet. De mange ytre kystveier knytter imidlertid kystsamfunn også sammen.

Jeg mener det ligger et stort potensiale for å se på en sammenhengende kystvei gjennom Nordland som vil kunne ha stor betydning for næringsutvikling og bosetning. En kystvei gjennom Nordland vil kunne starte ved Asphaug i Nord-Trøndelag til Lødingen ved Bodø. En videreføring av Fv. 17 (tidligere riksvei) videre til Troms, vil følge Rv.80 til Bodø, videre til Kjerringøy på fv.834, derfra må det etableres en ny ferje til Steigen (ca. 30 minutter) Derfra følger ny Fv.17 Fv.835 til E6 ved Tømmernes. Derfra følges ny Fv.81 til Skutvik med ferje til Svolve. Videre følges E10 til Fiskebøl, med ferje over til Melbu, for så å følge Fv.82 til Sortland og følge Fv. 82 til Andenes og ferje over til Fv.86 Gryllefjord i Troms.

Det har vært flere ulike initiativ opp gjennom årene som har pekt på den mulige verdiskapningen en sam-

menhengende «kystriksvei» vil kunne hatt. Siden det er to vegeiere dette berører synes det som om det har vært vanskelig å få en felles helhetlig utredning på dette. I forbindelse med at en skal lage en ny transportplan som skal løse fremtidens kommunikasjon mener jeg at dette er et prosjekt som bør ses nærmere på. Da gjerne der en inkluderer fylkene nord og sør før Nordland.

Svar:

Jeg vil vise til at fylkeskommunene i Nord-Norge har gått sammen om en strategi for gode sammenhengende transportkjedder fra produsent til marked, «Fra kyst til marked». Dette er en strategi som staten støtter.

Da Samferdselsdepartementet i juni i år ba transportetatene om å utarbeide en konseptvalg-utredning (KVU) for transportsystemet i Nord-Norge, ba vi derfor

om at utredningen også ses i sammenhengen med regionale strategier som «Fra kyst til marked». Flere av vegstrekningene som er beskrevet som en framtidig kystveg, er ikke blant de viktigste ledd i kyst til marked-strategien eller andre kjente fylkeskommunale strategier.

I innspillene til utfordringsnotatet til KVUen har verken fylkeskommunene eller regionrådene uttrykt ønske om å utrede andre deler av fylkesvegnettet enn Kyst til marked-strekningene.

Jeg ser ikke behov for å sette i gang egne utredninger av en kystriksvei i Nordland nå, og viser til at Samferdselsdepartementet allerede gjennom KVUen har satt i gang en omfattende utredning av transportsystemet i hele Nord-Norge som skal se alle transportformer i sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 414

Innlevert 11. november 2020 av stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg

Besvart 18. november 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

På Andenes planlegges nå etableringen av opplevelses- og kunnskapssenteret The Whale. The Whale vil skape et internasjonalt opplevelsestilbud samtidig som institusjonen vil være en attraksjon i verdensklasse hvor historien om hvalen, vitenskap og havets betydning for menneskeheten blir satt i fokus.

Hva vil statsråden foreta seg for at staten kan bli en viktig aktør og medspiller som snarlig kan bidra til realiseringen av The Whale på Andenes?

BEGRUNNELSE:

Andenes er et av de beste steder i verden for å oppleve hval. Det er det stedet i Europa hvor dyphavet er nærmest land. Gjennom tre tiår er det blitt kjent at de store spermhvalene som holder til ved eggakanten nordvest for Andenes. Flere hundre tusen gjester fra hele verden har kommet nært verdens største tannhval og skapt begeistring for hvalen og den vakre naturen den lever i. Nå arbeides det aktivt for å etablere The Whale på Andenes — et landbasert opplevelses- og kunnskapssenter med ambisjon om å bli en attraksjon i verdensklasse. The Whale vil skape mellom 35-40 arbeidsplasser innen reiselivet i Andøy og bidra til utvikling av et helårig opplevelsestilbud og øke

omsetningen for reiselivsbedrifter i landsdelen. Bygget blir på rundt 3 700 kvadratmeter og er totalt kostnadsberegnet til rundt 455 millioner kroner. «The Whale vil bli en sterk attraksjon for Norge, ikke bare for Nord-Norge og Vesterålen», sier Reiselivsdirektør Bente B. Holm, Innovasjon Norge. «The Whale er et ambisiøst prosjekt som kommer til å ha stor innvirkning på hvordan verden ser mot Norge for å oppleve og lære om hval. Det er fullt mulig å skape attraksjoner i verdensklasse med godt samarbeid og heie frem de som tør å tenke stort nok,» sier finansieringsrådgiver Marius Fagerli, Innovasjon Norge. The Whale skal kombinere den ypperste standard fra museum, natursenter og forskning til noe nytt. Det står solide private og lokale interesser bak The Whale. Eierne av The Whale AS vil sammen med offentlige institusjoner realisere The Whale som et stedsutviklingsprosjekt og et fyrtårn for reiselivet i Norge og Nord-Norge. De største eierne i The Whale AS har alle sterke relasjoner til Andøy, og har tatt dette initiativet også som følge av de særdeles negative konsekvenser nedleggning av Andøya Flystasjon får for regionen.

The Whale er i god dialog med Nordland fylkeskommune og Innovasjon Norge om tilskudd.

Utløsende for hele satsingen vil imidlertid være tilskudd over Statsbudsjettet. The Whale har allerede fått

stor internasjonale oppmerksomhet. Den spektakulære arkitekturen og beliggenheten er allerede eksponert for over 500 millioner mennesker i over 30 land. The Whale setter også fokus på et dagsaktuelt tema – nemlig havet og hva det faktisk betyr for oss alle.

Svar:

Det er ingen tvil om at hvalen har betydd – og til dels betyr – mye for norsk natur, historie, kystkultur og økonomi. Et opplevelses- og kunnskapsenter knyttet til denne tematikken vil utvilsomt kunne gjøres til en spennende arena, samtidig vil det også innebære betydelige kostnader. Kulturdepartementet kjenner dette prosjektet først og fremst gjennom media samt noe informasjon tilsendt oss i mai i år. Jeg ble også orientert om prosjektet under en reise i Nordland i sommer. Initiativtakerne har nylig også bedt

om et møte, men det foreligger ingen søknad om Kulturdepartementets finansielle medvirkning. Søknadsfristen for vurdering til kap. 322, post 70, Nasjonale kulturbygg for 2022-budsjettet er 1. januar 2021. En eventuell søknad fra The Whale vil bli vurdert på linje med andre søknader. Kulturdepartementet har medvirket til en rekke investeringsprosjekter i denne regionen i de senere årene, deriblant Museum Nords hurtigrutemuseum på Stokmarknes og Jektefartsmuseet i Bodø. Det foreligger dessuten ytterligere noen store investeringsøknader fra samme område, som departementet ikke har funnet rom for å prioritere så langt, deriblant Skrei-prosjektet i Vågan, Lofoten, og Luftfartsmuseets Kald krig-museum i Bodø. En søknad om medvirkning til The Whale vil måtte vurderes i sammenheng med disse og et 30-talls andre søknader som vi årlig mottar fra alle deler av landet.

SPØRSMÅL NR. 415

Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 19. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva gjør helseministeren for å sikre at flyselskaper med besetning fra andre land ikke importerer og sprer smitte til Norge?

BEGRUNNELSE:

Wizz Air har siden 5. november fløyet flere innenriks flyruter i Norge, og vil fra 17. desember øke antall ruter. Selskapet skal opprette besetningsbaser på Gardermoen og Stjørdal. Mye av virksomheten baserer seg på å bruke piloter og kabinansatte fra Polen, der det er mye mer koronasmitte enn i Norge. Etter en uke med innenriksoperasjoner er det bekreftet at flere besetningsmedlemmer har vært koronasmittet.

Svar:

Det er i utgangspunktet 10 døgn innreisekarantene ved ankomst til Norge for alle personer som kommer fra områder med karanteneplikt, herunder flypersonell. For flypersonell er det imidlertid gitt to unntak fra innreisekarantene. Disse er gitt på bakgrunn av en smittevern faglig vurdering for å tilpasse karantene regelverket den arbeidssituasjonen som flypersonell har. Hensikten bak disse

unntakene har vært å unngå at flypersonell bosatt i Norge ikke skal være pålagt karantene på fritiden til enhver tid på grunn av turnusjobbing. Noe av utfordringen som har blitt synlig den siste tiden etter at vi strammet inn unntakene fra innreisekarantene i arbeidstiden for arbeidstakere, er at det er mange ulike arbeidstidsordninger for denne gruppen. Jeg vurderer nå om det er grunnlag for å justere reglene som gjelder for flypersonell for at det skal bli tydeligere hva som er innholdet i reglene, samtidig som det sikres at smitteimport unngås.

Jeg vil redegjøre kort for unntakene fra innreisekarantene som gjelder for flypersonell i dag. For flypersonell som ankommer Norge med fly som har vært i et område med karanteneplikt uten at vedkommende har forlatt flyet, er det gitt unntak både i arbeidstiden og fritiden (covid-19-forskriften § 6 a bokstav d). For flypersonell som ankommer Norge med fly som har vært i et område med karanteneplikt, og som har forlatt flyet i området, er det gitt unntak fra innreisekarantene dersom de testes minst hver sjuende dag eller første dag når de kommer og deretter hver sjuende dag dersom det er åtte, ni eller ti døgn siden de sist ble testet i Norge (§ 6 b fjerde ledd).

For arbeidstakere som skal være i Norge lenge er det gitt unntak i § 6 c med krav til testregime. Dette unntaket er i dag aktuelt for arbeidstakere kun fra et fåtall land på

grunn av smittesituasjonen (Island, Færøyene, Grønland og enkelte regioner i Finland). Arbeidsgiver er ansvarlig for organisering og finansiering av testingen. Overtre-

delse av karantene- og testregimereglene er belagt med straffansvar.

SPØRSMÅL NR. 416

Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen

Besvart 18. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

På ti losbordingsfelt kan det koste rederier mer enn 30 000 kroner for bording og kvitting av los, mens tilbringertjenesten for de øvrige 57 losbordingsfeltene på Norskekysten finansieres gjennom statens lostjeneste.

Hva tenker statsråden om de store geografiske prisforskjellene og at staten bidrar til at det ikke er like vilkår for sjøfrakt langs Norskekysten?

BEGRUNNELSE:

I vedlegg 2 til lospliktforskriften er det listet opp 67 losbordingsfelt på Norskekysten. Ti av disse er ikke en del av den ordinære tilbringertjenesten, og kostnadene med å få los om bord og i land igjen må dekkes av det enkelte skip. På de resterende 57 feltene dekkes tilbringerkostnadene av de andre lovpålagte losavgiftene som Kystverket krever inn.

Losbordingsfeltet Grinna sør for Rørvik i Trøndelag er et av feltene som ikke inngår i den ordinære tilbringertjenesten. Bruk av dette feltet til bording eller kvitting av los koster fartøyet 15 750 kroner per time. Et skip omfattet av losplikt, som skal inn og ut av dette området, må dermed ut med over 30 000 kroner.

Losbordningskostnaden vil rederiene søke å ta igjen hos den som betaler for transporten. Det gir næringsliv i områdene som utløser losbordingsavgift betydelige merkostnader ved å benytte sjøtransport. Nord-Trøndelag Havn Rørvik får tilbakemeldinger fra rederier og agenter om at fartøyer som ønsker å benytte Grinna, velger andre havner på grunn den ekstra kostnaden. Dette medfører at gods blir losset andre steder og transportert over land, da dette blir rimeligere.

Hensynet til likebehandling er et godt prinsipp, men gjennom lospliktforskriften bidrar staten til en uheldig konkurransevridning som rammer havneselskaper og næringsliv i 10 av 67 geografisk definerte områder i forskriften.

Svar:

Norge har en lang og krevende kyst som trafikkeres av et stort antall fartøyer. Disse fartøyene har et komplekst og sammensatt seilingsmønster. Det vil ikke være mulig å ivareta behovene for bording og kvitting av los uten at trafikken rutes inn mot et avgrenset antall losbordingsfelt. I den samlede vurderingen må det tas hensyn til krav om kostnadseffektive tjenester, som i hovedsak finansieres av brukerne gjennom losavgifter.

Kystverket har etablert 57 ordinære losbordingsfelt langs kysten for bording og kvitting av los. I tillegg tilbys bording og kvitting av los ved ytterligere 10 losbordingsfelt som ikke inngår i den ordinære strukturen. Disse feltene kjennetegnes ved at trafikkgrunnlaget er for lite for å forsvare kostnadene til etablering av et ordinært losbordingsfelt, men hvor det likevel har vært et lokalt ønske om etablering av et tilbud mot at kostnadene for dette dekkes av brukerne.

Fartøy som benytter disse særskilte losbordingsfeltene, kan alternativt benytte nærmeste ordinære losbordingsfelt. Denne situasjonen gjelder også for Grinna. Kystverket har ordinære losbordingsfelt et stykke fra Grinna, som kan brukes uten ekstra kostnader.

Gjeldende losordning ble gjennomgått av losutvalget som la frem sin rapport i 2013, jf. NOU 2013:8 Med los på sjøsikkerhet. Utvalget vurderte også losbordingsfelt og foreslo mindre justeringer. Det ble videre vist til at økonomiske og sikkerhetsmessige konsekvenser må vektlegges ved eventuelle justeringer i losbordingsfeltene.

På bakgrunn av utvalgets rapport ble forslag til losbordingsfelt sendt på høring i 2014. Det ble i høringen redegjort for de ekstraordinære losbordingsfeltene og finansieringen av disse. På bakgrunn av høringsinnspillene, ble lospliktforskriften endret i tråd med utvalgets forslag.

Kystverket har med hjemmel i lospliktforskriften § 5 tredje ledd myndighet til å justere og etablere nye losbordingsfelt. Jeg er kjent med og legger til grunn at etaten vurderer behovene for lokalisering av bordingsfelt, der

hensynet til sikkerhet og kostnadseffektivitet vektlegges i den samlede vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 417

Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen

Besvart 20. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Når vil helseministeren rydde opp i regelverket for solariebransjen?

BEGRUNNELSE:

Solariebransjen har vært gjenstand for betydelige innskjerpinger i regelverk de siste årene. Krav om bestått kunnskapsprøve ble innført 1.januar 2016. Kravet har blitt praktisert slik at alle ansatte som har en mulighet for kommunikasjon med kundene, må ha bestått en kunnskapsprøve. For de betjente solariene, har dette vært problematisk å håndheve. Det fremstår særlig urimelig for eiere av solarier som er i lokaler til en annen virksomhet, f.eks. på treningssenter, frisør eller svømmehaller. I slike tilfeller gjelder da kravet om bestått kunnskapsprøve for alle ansatte på treningssenteret, ansatte i resepsjon osv.

Fremskrittspartiet mener at kravet om bestått kunnskapsprøve kun skal gjelde for den som er ansvarlig for daglig drift av solarier.

Daværende Folkehelseminister Sylvi Listhaug sendte ut forslag til endringer i solarierregelverket den 18.desember 2019, med forslag om å fjerne kompetansekravet for øvrige «ansatte med kundekontakt». Høringsfristen var 18.mars 2020.

Spørsmålsstiller ber om at statsråden svarer på når man kan forvente at disse forskriftsendringene trer i kraft.

Svar:

Solariebruk innebærer en økt risiko for hudkreft, særlig når bruken starter i tidlig ungdom og ved langvarig og hyppig bruk. For å redusere antall nye tilfeller av hudkreft og føflekkreft, har vi derfor i strålevernforskriften de siste årene stilt krav til solariedrift, blant annet krav om bestått kunnskapsprøve for den ansvarlige for den daglige driften av solarier og ansatte med kundekontakt. Utover daglig leder, vil det bero på en konkret vurdering hvem dette er i praksis, der det avgjørende er hvorvidt den ansatte ved

virksomheten har kontakt med og naturlig mulighet for kommunikasjon med kunden eller brukeren av solarieret.

Jeg er kjent med at deler av bransjen har opplevd regelverket som uklart og problematisk å håndheve. I høringen som ble sendt ut før jul i 2019 ble det foreslått å endre kunnskapskravet slik at kun den «ansvarlig for daglig drift» og ikke også «ansatte med kundekontakt» skal gjennomføre en kunnskapsprøve. Departementet har dessverre ikke kunnet prioritere denne saken i år. Jeg vil minne om at Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet har utgitt en veileder til solstudioinnehavere og de som tilbyr soling i solarium der de blant annet tydeliggjør hva som kreves av solarievirksomheter og at denne veilederen kan være til hjelp for bransjen og for å sikre bedre etterlevelse av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 418**Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 20. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hva vil statsråden og regjeringen gjøre for at nye redningshelikopter skal kunne å lande trygt ved akuttstusykehusene i Nord-Norge der de ikke kan det i dag, altså Tromsø, Harstad, Vesterålen, Mo i Rana og Sandnessjøen?

BEGRUNNELSE:

I følge NRK 11.11.20 er det slik at de nye redningshelikoptrene AW101 (SAR Queen) kun kan lande trygt på 6 av landets akuttstusykehus. I dag kan Sea King lande på 21 akuttstusykehus.

I Nord-Norge kan nye redningshelikopter kun lande på Bodø Sykehus, men ikke ved sykehusene i Tromsø, Harstad, Vesterålen, Mo i Rana eller Sandnessjøen.

Fagfolk uttrykker bekymring for at dette gir en vesentlig forlenget tid før en kan gi pasienter riktig behandling. Tid er en viktig faktor for at det skal bli et best mulig behandlingsresultat. Når det er akutt så teller hvert sekund.

I en rapport fra 2013 var det laget en liste over sykehus der det var behov for utbedringer, for at de nye helikoptrene kunne lande. Nå viser det seg imidlertid at de nye SAR Queen-helikoptrene er så tunge og har så mye kraft at de ikke kan lande på svært mange sykehus. Dette gjør at landingsplassene ved flere norske sykehus må utbedres for at helikoptrene skal kunne lande trygt.

Svar:

De nye redningshelikoptrene er et vesentlig løft for landets redningstjeneste og luftambulanseskapasitet, og de vil bidra til raskere og bedre pasienttransport under nærmest alle slags værforhold. Når innfasingsarbeidet er gjennomført, vil beredskapen være vesentlig forbedret.

Dagens Sea King redningshelikoptrene lander ved de fleste av landets akuttstusykehus, men det er kun et mindre antall som har landingsplasser tilpasset redningshelikopter. I mange tilfeller benyttes parkeringsplasser, idrettsbaner eller flyplasser i nærheten.

SAR Queen har høyere vekt og gir mer rotorvind enn Sea King-helikoptrene. Stortinget vedtok ved behandlingen av Prop. 146 S (2010-2011) Anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. i perioden 2013-2020, jf. Innst. 82 S (2011-2012), at Justis- og beredskapsdepartementet kan gjennomføre infrastrukturtiltak, herunder tilpasning av landingsmulighetene ved sykehus som benyttes av dagens redningshelikoptrene. Det var altså den forrige regjeringen som informerte Stortinget om behovet og som

ba om støtte til å gjennomføre tiltakene. Saken er senere fulgt opp i andre dokumenter under denne regjeringen.

Vurdering av behov og løsninger for landingsplassene pågår. Målet er at de nye helikoptrene skal kunne lande ved de sykehusene som Sea King gjør i dag, eventuelt andre steder etter avtale med helseforetakene, i tråd med innfasingsplanen.

Helse- og omsorgsdepartementet har, basert på innspill fra Helse Nord RHF, opplyst om følgende: «Vurdering av løsninger for landingsplassen ved Universitetssykehuset Nord-Norge – UNN Tromsø pågår. Nødvendige tiltak på helikopterlandingsplass ved Universitetssykehuset Nord-Norge - UNN Harstad vurderes. Alternativ landingsplass er helikopterbasen Stangnes (4 km. avstand). Nordlandssykehuset Vesterålen har bakkelandingsplass for ambulanshelikopter i tilknytning til sykehus. Denne vil ikke bli tilrettelagt for SAR Queen, og Stokmarknes lufthavn Skagen lufthavn blir landingsplass (7,3 km. avstand). Helgelandssykehuset Mo i Rana har bakkelandingsplass for ambulanshelikopter i tilknytning til sykehus. Alternative løsninger vurderes. Helgelandssykehuset Sandnessjøen har bakkelandingsplass for ambulanshelikopter i tilknytning til sykehus. Her vurderes nødvendige tiltak for å tilrettelegge for landing med SAR Queen når tomtevalg for nytt sykehus er avklart».

SPØRSMÅL NR. 419**Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 18. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan er Ahus og andre sykehus sin kapasitet til å analysere koronatester, og hva vil statsråden gjøre for å styrke kapasiteten slik at dette ikke forsinker kommunenes arbeid med testing, isolering, smittesporing og karantene (TISK)?

BEGRUNNELSE:

Helsedirektoratet satt et mål om at inntil fem prosent av befolkningen i en kommune må kunne testes i løpet av én uke, hvis vi får en ny stor smittebølge i Norge.

For at kommunene skal kunne gjøre sitt arbeid med testing, isolering, smittesporing og karantene (TISK), er man avhengig av at sykehusene også har kapasitet til å analysere prøvene.

Flere kommuner tilknyttet Ahus forteller nå om en ventetid på opp mot fem dager på å få svar på prøver og forteller at dette skaper utfordringer i deres arbeid med å følge opp lokale smittetilfeller.

Svar:

av koronaviruset. Deres arbeid med og oppfølging av TISK-strategien (teste-isolere-smittesporing-sette i karantene) er helt avgjørende for å håndtere pandemien over

tid. For å få dette til er det veldig viktig at prøvesvar foreligger hurtig fra laboratoriene.

Det har nylig vært kapasitetsproblemer ved analyser ved Ahus. Svartiden har vært rapportert å være opptil 5 døgn etter at prøven ble tatt. Årsaken til kapasitetsproblemene er både et stort tilfang av prøver og også leveranseproblemer av den nødvendige reagens som anvendes ved analysing av prøvene. Reagens er mangelvare på det internasjonale markedet. Ahus har nå fått levert mer av disse reagensene og har fra 13 november tatt i bruk enda en maskin. Dette øker kapasiteten som brukes til å håndtere prøver. I tillegg har Helse Sør-Øst med virkning f.o.m. 13. november satt i verk ytterligere tiltak som skal bedre situasjonen. Viktigst av disse er at prøver fra enkelte kommuner skal analyseres på OUS i stedet for Ahus. Det er også satt opp hyppigere transport av prøver for å spare tidsbruk.

Helsedirektoratet følger situasjonen tett i samarbeid med Helse Sør-Øst og vil fortløpende vurdere om det må settes inn andre tiltak dersom tiden fra test til analysesvar ikke klart og raskt reduseres som følge av tiltakene som er satt i verk. Det kan bli aktuelt å ta i bruk antigen hurtigtester i området tidligere enn planlagt, men det gjenstår viktig arbeid før hurtigtestene kan distribueres til rutinebruk ved testing. Hurtigtestene benyttes foreløpig i begrenset omfang i enkelte kommuner med større utbrudd.

SPØRSMÅL NR. 420**Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Ulf Isak Leirstein****Besvart 20. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Beboere på institusjon har rett til gratis undersøkelse, veiledning og nødvendig tannbehandling ved langtidsopphold. Det er viktig at dette tilbudet ikke blir nedprioritert, selv om alle våre helsetjenester nå står i en krevende situasjon på grunn av pandemien.

Kan statsråden garantere at dette tilbudet blir ivare tatt for beboere på institusjon?

Svar:

Fylkeskommunen har plikt til å gi et regelmessig og oppsøkende tannhelsetilbud til grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie, jf. tannhelsetjenesteloven § 1-3 første ledd bokstav c. Personer som mottar helsetjenester i hjemmet i form av hjemmesykepleie en gang per uke, hvor tjenesten har vart eller kommer til å vare, i sammenhengende minst tre måneder, har rett til vederlagsfri tannbehandling.

SSB utarbeider årlig statistikk over ulike grupper med rettigheter som blir undersøkt og behandlet i den fylkeskommunale tannhelsetjenesten. I 2019 var andelen beboere i institusjon (sykehjem) 76 pst., mens gruppen hjemmeboende med hjemmesykepleie var 18 pst. I 2018 var andelen som ble undersøkt og behandlet av den fylkeskommunale tannhelsetjenesten 75 pst. for beboere i institusjon og 21 pst. for hjemmeboende med hjemmesykepleie. Mange pasienter blir innkalt sjeldnere enn hvert år til undersøkelse, avhengig av hvor god deres tannhelse er. Noen av de hjemmeboende med hjemmesykepleie velger å fortsette hos sin private tannlege og takker derfor nei til oppfølging av den fylkeskommunale tannhelsetjenesten. I tillegg er tannhelsetjenesten avhengig av opplysninger fra kommunene om hvilke individer som har fått plass i sykehjem og hjemmeboende med hjemmesykepleie. De fleste fylkeskommunale tannhelsetjenestene har inngått samarbeidsavtaler med kommunene om bla. utveksling av slik informasjon.

Helsedirektoratet fikk i mars i oppdrag fra departementet å utforme og publisere enkle og utvetydige faglige råd til tannhelsetjenesten knyttet til Covid-19-utbruddet. Rådene er en del av direktoratets koronaveileder, og inneholder fem anbefalinger til tannhelsetjenesten. Rådene tydeliggjør hvordan den offentlige og private tannhelsetjenesten skal forholde seg i perioden med særskilte tiltak, både med hensyn til begrensning av ordinær, planlagt virksomhet og eventuelle forpliktelser til å yte øyeblikkelig hjelp. De ble sist oppdatert 2. november.

I privat og offentlig tannhelsetjeneste ble det kun utført nødvendig akuttbehandling fra medio mars frem til 20. april. 2020. Etter det har direktoratets anbefalinger vært å ta sikte på en gradvis opptrapping av aktiviteten på tannklinikene og komme tilbake til tilnærmet normal drift. Direktoratet anbefaler fortsatt noe tilpasset aktivitet i tannhelsetjenesten knyttet til organisering av arbeidet på tannklinikene, gjennomføring av smittevernrutiner og eventuell begrenset tilgang på smittevernsutstyr. Anbefalingene er de samme for privat og offentlig tannhelsetjeneste.

Direktoratet har videre gitt anbefalinger om at tjenestene ved redusert behandlingstilbud om å prioritere akutt behandling, behandling og oppfølging av pasienter med spesielle behov, pasienter med underliggende sykdom som kan bli alvorlig syke som følge av infeksjoner. Pasienter med kjent risiko for oral sykdom må også prioriteres. Videre anbefaler direktoratet at tannklinikene bør identifisere pasienter med spesielle behov og kartlegge hvordan disse kan følges opp under covid-19-pandemien, herunder pasienter med rettigheter etter tannhelsetjenesteloven. For pasienter som bor i institusjon eller som er bedt om å isolere seg av "føre-var-prinsipp" bør det avklares med pasientens lege om besøk på tannklinikken er tilrådelig. Videre sier direktoratet at det må gjøres en individuell medisinsk faglig vurdering basert på faglig

skjønn og faglig forsvarlighet, om pasienter skal få tannbehandling under pandemien eller om behandlingen kan utsettes til etter pandemien.

Helsedirektoratet har gjennom hele pandemien hatt tett kontakt med den fylkeskommunale tannhelsetjenesten. Innrapporteringer tyder på at den fylkeskommunale tannhelsetjenesten per 1. juni var tilbake i tilnærmet normal drift, med smitteverntilpassinger iht. nasjonale anbefalinger. Videre rapporterer tjenestene om et stort etterslep på innkalling og behandling og at det vil ta tid å innhente dette etterslepet.

Koronapandemien er den alvorligste krisen Norge har opplevd siden andre verdenskrig. Pandemien og smitteverntiltakene som ble iverksatt, har hatt store konsekvenser for alle deler av samfunnet. Vi må forsøke å unngå at pandemihåndteringen går ut over viktige tjenester i kommunene, ei heller tannhelsetjenester til beboere i institusjon og hjemmeboende med hjemmesykepleie og rett til vederlagsfri tannhelsetjeneste. Det er fylkeskommunene som har ansvaret etter tannhelsetjenesteloven å gi et tilbud om undersøkelse og behandling til denne gruppen. Jeg er klar over at alle helsetjenestene, også tannhelsetjenestene, nå er i en krevende situasjon som følge av pandemien. Jeg er videre klar over at den fylkeskommunale tannhelsetjenesten rapporterer om etterslep i behandlingen og at det vil ta tid å innhente dette etterslepet. Det at vi nå har en situasjon med flere lokale utbrudd vil også gjøre at etterslepet er ulikt i ulike deler av landet.

Jeg har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utforme tydelige faglige råd til tannhelsetjenesten knyttet til koronasituasjonen. Gjeldene råd er at tannhelsetjenesten bør ha tilnærmet normal aktivitet ved tannklinikene, hvor denne pasientgruppen blir undersøkt og behandlet. Gruppen er videre omtalt i direktoratets i anbefalinger om at ved redusert behandlingstilbud, bør tannhelsetjenesten prioritere akutt behandling, behandling og oppfølging av pasienter med spesielle behov, med underliggende sykdom som kan bli alvorlig syke som følge av infeksjoner og med kjent risiko for oral sykdom. Videre anbefaler Helsedirektoratet ved endret smittespredning, at tannklinikene kartlegger og vurderer hvordan deres pasienter med spesielle behov følges opp under pandemien.

SPØRSMÅL NR. 421**Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 17. november 2020 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Mener statsråden det er riktig at yrkesgrupper som er definert som å inneha samfunnskritisk arbeid, og som jevnlig utsettes for smittefare på jobb, skal henvises til Trygderetten for å få en avklaring på om de er omfattet av yrkesskedeforskriften 220 § 1, bokstav H, punkt 2, og i verste fall ende opp uten rett til å få prøvd sin sak og ikke få yrkesskadeerstatning ved covid 19 med alvorlige komplikasjoner, eller vil han ta initiativ til å tydeliggjøre forskriften på dette punktet?

BEGRUNNELSE:

Varehandelsansatte, ansatte på flyplasser, vektere og renholdere har siden Norge stengte ned 12. mars vært på jobb hver eneste dag, de har til tider hatt minimalt av smittevern, og de har over tid blitt utsatt for sykdoms- og smittefare. De utøver alle et yrke som er definert som samfunnskritisk arbeid. Vi har kalt dem våre helter, de har fått digitale klapp på skulderen og de har mottatt applaus.

Da regjeringen endret forskriften om yrkessykdommer, klimasykdommer og epidemiske sykdommer som skal likestilles med yrkesskade (forskrift 220) til også å omfatte covid-19 med alvorlige komplikasjoner, var det en forventning om at denne endringen skulle gjelde yrkesgrupper som er definert som samfunnskritisk arbeid, og som jevnlig utsettes for smittefare uten forbehold.

Men da Handel og Kontor og Norsk Arbeidsmandsforbund, som organiserer flere av yrkesgruppene som er definert som å inneha samfunnskritisk arbeid, ba om en bekreftelse fra ASD om at varehandelsansatte, ansatte på flyplasser, vektere og renholdere var omfattet av forskriften, var svaret at det vil være opptil Trygderetten å avgjøre.

Dette betyr at ansatte i disse yrkesgruppene først må til Trygderetten for å avgjøre om de er omfattet av forskriften, før de på lik linje med ansatte på arbeidsplasser som er listet opp i forskriften og direkte omfattet, må sannsynliggjøre at smitte av covid-19 har skjedd på jobb, og at det har medført alvorlige komplikasjoner.

Det stilles allerede strenge krav for å få covid-19 med alvorlige komplikasjoner godkjent som yrkesskade. Det gjelder for alle yrkesutøvere, både de som er direkte omfattet av forskriften, og de som ikke er det. Det oppleves som urimelig at ansatte som har vært på jobb hver eneste dag under pandemien, utsatt seg selv og sine nærmeste for smittefare, og som fortsatt gjør det, skal måtte forsere et ekstra hinder for i det hele tatt å kunne bli vurdert etter

de kravene som gjelder for alle, og som i utgangspunktet allerede er svært strengt definert.

Ansatte i de nevnte yrkesgruppene har dessuten ingen garanti for at avgjørelsen i Trygderetten blir i deres favør, og kan dermed ende opp uten rett til å få prøvd sin sak om å få godkjent covid-19 med alvorlige komplikasjoner som yrkesskade.

Svar:

Jeg nevner innledningsvis at på vårparten befant landet vårt seg i en svært alvorlig situasjon, med omsegripende pandemisk koronasmitte. Det ble raskt iverksatt en rekke tiltak for hindre spredning av smitte i befolkningen, herunder på arbeidsplassene. Regjeringen er opptatt av at de som jobber i samfunnsnyttige virksomheter og gjør en innsats for fellesskapet i denne vanskelige situasjonen, sikres gode økonomiske rettigheter hvis de på grunn av dette arbeidet får covid-19. Allerede 7. april i år ble covid-19 med alvorlige komplikasjoner tatt opp på folketrygdens yrkessykdomsforskrift som bokstav I, og gitt virkning fra 1. mars.

Før jeg går nærmere inn på representantens spørsmål, antas det formålstjenlig kort å redegjøre for yrkessykdomsregelverket, og skissere rammene for den tosporede yrkesskadeordningen i Norge.

Etter folketrygdlovens regler menes med yrkesskade personskade, sykdom eller dødsfall som skyldes arbeidsulykke. I tillegg kan en rekke sykdommer godkjennes som yrkessykdom. Sykdommene er regulert i to forskriftssett hjemlet i medhold av folketrygdloven. Sykdommer som er omfattet av forskriftene kan godkjennes som yrkessykdom, dersom det sannsynliggjøres at sykdommen skyldes arbeidet. Det vil si at sykdommen må være påført mens vedkommende var i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden.

For smittsomme sykdommer er det ikke tilstrekkelig at sykdommen påføres i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden. Det oppstilles i tillegg særskilte krav til det miljøet smitten påføres i og til sykdommens art. Forskrift 11. mars 1997 nr. 220 § 1 bokstav H regulerer uttømmende hvilke miljøer som er relevante og hvilke sykdommer som kan komme i betraktning. Etter bokstav H nr. 2, er det krav om at smitten er påført under arbeid på lege- eller tannlegekontor, sosialkontor, i medisinske institusjoner, sosiale institusjoner og utekontakter, barneheim, aldersheim o.l. eller ved annen yrkesutøvelse der virksomheten skjer i miljøer med særskilt sykdoms- eller smittefare. Videre op-

plister nr. 2 i bokstavene a-l de smittsomme sykdommer som kan godkjennes.

For fullstendighetens skyld nevnes at forskriften også gjelder for den obligatoriske yrkesskadeforsikringen, som pålegger arbeidsgiver å forsikre sine ansatte ved yrkesskader og yrkessykdommer. Folketrygdens særytelser ved yrkesskader og yrkessykdommer og erstatning under yrkesskadeforsikringen, er ment til sammen å sikre skadelidte full erstatning for det økonomiske tapet ved yrkesskader og yrkessykdommer.

Med dette som bakteppet vender jeg tilbake til representantens spørsmål.

I den vanskelige situasjonen Norge har vært i og er inne i nå, gjør mange yrkesgrupper en uvurderlig innsats for å bekjempe koronaviruset og virkningen det har på samfunnet, også de gruppene som representanten Christoffersen trekker fram. Mange arbeidstakere kan i forbindelse med dette selv bli eksponert for koronavirus.

Det vises i denne sammenheng til at alle arbeidstakere i utgangspunktet kan få godkjent covid-19 med alvorlige komplikasjoner som yrkessykdom etter folketrygdens regelverk. Når det gjelder ansatte i helse- og omsorgssektoren, opererer forskriften med en presumpsjon for særskilt sykdoms- eller smittefare. Det er spesielt denne gruppen arbeidstakere som kommer i nær og direkte kontakt med koronasmittede og syke med covid-19.

Andre arbeidstakergrupper kan ha høy grad av personlig kontakt, men kontakten er gjerne mer sporadisk og ikke så tett som i helse- og omsorgssektoren. Dermed vil det være mer tilfeldig om vedkommende kommer i direkte og tett kontakt med smittede personer. For andre grupper enn helse- og omsorgspersonell, oppstiller derfor forskriften krav om at virksomheten skjer i miljøer med særskilt sykdoms- eller smittefare. Forskriftens skille mellom yrkesgrupper er ikke uttrykk for noen vurdering av samfunnsnyttene, men vurdering av smitterisikoen.

Det følger for øvrig av forarbeidene til forskriften at smitte påført under arbeid i fengselsvesenet, ambulansetjenesten og i politiet, omfattes.

Når det gjelder saksbehandlingen i yrkessykdomsaker, nevnes at arbeidsgiver plikter snarest å sende skademelding til Arbeids- og velferdsetaten når en arbeidstaker blir påført en sykdom som kan gi rett til yrkesskadedekning, jf. folketrygdloven § 13-14 første ledd. Dersom arbeidsgiver ikke overholder meldeplikten, kan arbeidstaker selv sende melding, jf. andre ledd. En oversikt fra Arbeids- og velferdsetaten per oktober måned, viser at de aller fleste meldinger om covid-19 gjelder ansatte i helse- og omsorgsykker. Svært få meldinger omfatter øvrige arbeidstakergrupper. Det tilføyes at arbeidstaker selv må sette fram krav overfor arbeidsgivers forsikringselskap.

Arbeids- og velferdsetaten avgjør i den enkelte sak om covid-19 med alvorlige komplikasjoner kan godkjennes som yrkessykdom. Etaten tar i den forbindelse

stilling blant annet til om det foreligger yrkesutøvelse der virksomheten skjer i et miljø med særskilt sykdoms- eller smittefare. Når saken er tilstrekkelig opplyst, treffer Arbeids- og velferdsetaten vedtak. Det understrekes at Trygderetten verken har en rolle under saksbehandlingen, eller kan gripe inn overfor den.

Trygderetten er derimot ankeinstans, blant annet for vedtak Arbeids- og velferdsetaten treffer med hjemmel i folketrygdloven, jf. lov om anke til Trygderetten § 2 nr. 1. Dersom skadelidte ikke er enig i Arbeids- og velferdsetatens avgjørelse i en sak om covid-19, kan den påankes til Trygderetten. I kraft av sin rolle som ankeinstans, er Trygderetten en del av den ordinære forvaltningsprosessen, også hva gjelder covid-19 og spørsmålet om yrkessykdom. Trygderetten kan ved sin behandling av saken prøve alle sider, også om det er yrkesutøvelse der virksomheten skjer i miljøer med særskilt sykdoms- eller smittefare.

Lovligheten av Trygderettens kjennelser kan prøve direkte for lagmannsretten, jf. lov om anke til Trygderetten § 26.

Jeg mener på denne bakgrunn at dagens yrkessykdomsregelverk fungerer i tråd med forutsetningene regelverket bygger på, og hensynene det er satt til å ivareta.

SPØRSMÅL NR. 422**Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 19. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Pasienter som har vært utsatt for feilbehandling og har fått erstatning fra Norsk Pasientskadeerstatning, kan få relativt store summer utbetalt fordi skaden er stor og uopprettelig. Hvis det er barn dette gjelder og summen står låst til barnet er myndig, må foreldre først betale formueskatt av beløpet i mange år. Deretter må den det gjelder, som kan bli ung ufør, betale formueskatt av beløpet dersom det ikke brukes opp raskt.

Mener statsråden det er rimelig at erstatning som er gitt for stor påført skade skal beskattes som vanlig formue?

BEGRUNNELSE:**Svar:**

Utgangspunktet ved erstatningsutmålingen etter norsk rett er at den skadelidte skal få full erstatning. Ved utmålingen tilpasses derfor erstatningen til både skattefordeler og skatteulemper den skadelidte får. Det innebærer at det gis påslag i erstatning for antatt fremtidig inntekts-

og formuesbeskatning ved utbetaling av engangserstatning. Dette gjelder også ved utmåling av pasientskadeerstatning.

Hovedregelen er at formuesskatten omfatter alle eiendeler. Det er likevel en fritaksregel for erstatninger til barn. Barn er, til og med det inntektsåret de fyller 21 år, fritatt fra formuesskatteplikt for engangserstatning for personskafe og tap av forsørger, engangsutbetaling av ulykkes-, sykdoms- eller uføreforsikring ved skade, sykdom eller lyte, samt engangsutbetaling av ulykkesforsikring eller dødsfallsforsikring ved tap av forsørger. Dette er regulert i skatteloven § 4-22 første ledd. Unntaket fra formuesskatteplikt omfatter også erstatningsutbetalinger fra Norsk pasientskadeerstatning.

Slike utbetalinger skal heller ikke sambeskattes med foreldrenes formue for barn under 16 år, jf. skatteloven § 2-14 femte ledd. For barn over 16 år skjer det uansett ingen sambeskatning mellom foreldre og barn, heller ikke for annen formue og inntekt.

For voksne over 21 år vil eventuell formuesskatteplikt følge de alminnelige reglene, og verdsettelsen vil bero på hva midlene er investert i.

SPØRSMÅL NR. 423**Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar****Besvart 19. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Viser til tidligere spørsmål, og svar; dokument 15:296 (2020-2021).

Jeg gjentar mitt spørsmål, fra 30.10.2020; har statsråden mottatt rapporten, og når kommer den til politisk behandling?

BEGRUNNELSE:

Konseptutredningen var på høring i 2018. I 2019 skulle POD gjennomgå høringssvarene og deretter fremlegge en

rapport, en høringsrapport, basert på høringssvarene og/eller andre innspill.

Etter sigende var rapporten fra POD ferdig rundt årsskiftet 2019/2020, og overlevert departementet.

Svaret fra statsråden kan likevel leses som om regjeringen har bestemt at det er alternativ III, fra nevnte konseptutredning, som er konklusjonen, uten at Stortinget har fått sett rapporten, eller de vurderingen som er gjort før beslutningen ble tatt.

I utredningen, side 10, står det, under punkt 2.2:

«Hovedformålet med analysen er å lage et beslutningsgrunnlag til bruk i arbeidet med å

etablere en mest mulig effektiv og kvalitativ god våpenforvaltning i politiet.»

og, videre, siste kulepunkt under punkt 2.3:

« • Gi en anbefaling om hvordan våpenforvaltningen i politiet bør innrettes i fremtiden.»

Med bakgrunn i dette mener jeg, fortsatt, at det er på tide at rapporten både offentliggjøres og debatteres.

Svar:

Jeg har ikke mottatt en slik rapport representanten viser til, og departementet har heller ikke bedt om en slik rapport. Politidirektoratet utarbeider mange rapporter som en del av sin virksomhet, ofte som grunnlag for å kunne gi faglige råd til departementet. Departementet ber ikke om å få oversendt alle slike rapporter.

SPØRSMÅL NR. 424

Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 23. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å finne mer kreative løsninger for kulturarrangørene slik at regjeringens «stollek» oppfattes mer logisk og rettferdig?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har mottatt en rekke bekymringer og innspill på regjeringens «stollek».

For disse aktørene er situasjonen kulturlivet står i ingen lek, men meget alvorlig. Mange av henvendelsene går på problematikk knyttet til at dersom stoler ikke er boltet fast i gulvet, kan bare 50 publikummere tillates under hver forestilling. Dette fremstår for mange som meningsløst.

Kravet om å at stoler skal være boltet fast i parketten er ensbetydende med at mange mindre teater og scener nok en gang straffes. Disse aktørene har gjort en formidabel innsats for å tilpasse seg bla smittereglene, dette i en tid med store tap. Med så strenge retningslinjer og inn gripen ovenfor kulturlivet som regjeringen legger opp til, vil dette kunne få store konsekvenser.

Politidirektoratet har opplyst at det i februar 2020 utarbeidet en ny konseptutredning, inklusive en vurdering av en eventuell omorganisering av våpenforvaltningen til ett nasjonalt våpenkontor. En eventuell omorganisering inngikk i et prosjekt for å digitalisere søknadsbehandlingen. Direktoratet har meddelt departementet at det ikke vil fremme forslag til departementet om å omorganisere til en nasjonal våpenforvaltning i form av et sentralisert våpenkontor for hele landet. POD viderefører dagens modell med et våpenkontor i hvert politidistrikt. Jeg har ikke innvendinger mot at direktoratet opprettholder dagens desentrale organisasjonsmodell.

For øvrig må spørsmålet om digitalisering av våpenforvaltningen, herunder spørsmålet om et nytt nasjonalt våpenregister, ikke forveksles med spørsmålet om organisering av våpenforvaltningen.

Uavhengig av hvilken løsning som måtte bli valgt for digitalisering av våpenforvaltningen, må våpenforvaltningen skje lokalt i hvert politidistrikt slik at nødvendig fagmiljø og kunnskap bevares i hele landet.

For øvrig viser jeg til mitt svar av 5. november.

Kirkebenker ikke blir definert som fastmonterte seter. Bestemmelsen gir maks 50 personer på bla. årets julekonserter. Vi vet hvor viktig kulturbærer kirken og dens rom er, kanskje spesielt i julehøytiden. Tone Østerdal fra Norske Konsertarrangører sier at regelverket i praksis betyr en ny nedstenging av kulturfeltet og en urimelig forskjellsbehandling mellom de som tilfeldigvis har fastmonterte seter, og de som ikke har det. Dette er en oppfatning mange deler.

Oppfordringen til kulturministeren er at tiltak må basere seg på en reell vurdering av smittefare.

Svar:

Kultur- og likestillingsministeren har bedt meg om å svare på spørsmålet.

Covid-19-forskriften § 13 c bestemmer at det er tillatt å sitte i annethvert sete på arrangementer hvor alle i publikum sitter i fastmonterte seter. Dette er et unntak fra det generelle kravet om at alle til stede skal kunne holde minst 1 meter avstand til personer i annen husstand.

Når alle i publikum sitter i fastmonterte seter, er det ifølge forskriften § 13 a første ledd også tillatt å være flere på arrangement. Utendørs kan det fra 28. oktober d.å. være inntil 600 personer til stede når alle i publikum sitter i fastmonterte seter, ellers inntil 200. Fra søndag 8. november kl. 24:00 kan det på innendørs arrangement være inntil 200 personer til stede når alle i publikum sitter i fastmonterte seter, ellers inntil 50.

I tiden mellom regjeringens varslede tiltak 5. november d.å. og fastsettelsen av forskriften, utløste den nye begrensningen for arrangementer hvor det ikke er fastmonterte seter mange detaljerte spørsmål om hva som menes med begrepet. Det var bakgrunnen for at jeg sendte Helsedirektoratet følgende oppdrag fredag 6. november, med frist samme dag:

«Vurdere hvordan krav til fastmonterte seter for å kunne ha inntil 200 til stede på et arrangement bør forstås og kommuniseres, herunder vurdere om formålet om å begrense deltakernes sirkulasjon tilsier at bl.a. følgende kan regnes som fastmonterte seter:

- Benker som står vendt samme vei
- Seterader koblet fast i gulv, slik det er på kino og teater
- Ellers flyttbare stoler som er koblet sammen eller hekket sammen i stolrekker som står vendt samme vei
- Eventuelt også andre innretninger som direktoratet er kjent med.

Vurdere om kravet til å holde minst 1 meter avstand til personer i annen husstand bør opprettholdes for de som sitter på benker under et arrangement.»

Helsedirektoratet konkluderte, i samråd med Folkehelseinstituttet, med følgende:

«Fastmonterte seter må forstås som individuelle, fastmonterte seter, der innretningen av seter er av fast/varig karakter.

Det vil ikke være mulig å tape, stripse eller på annen måte feste ellers løse stoler for å oppfylle kravet om fastmonterte seter.

Benker anses ikke som fastmonterte seter, da de ikke har individuelle seter.»

Etatene la blant annet vekt på at det er grunn til å forstå fastmonterte seter strengt i den smittesituasjonen vi nå har, og at det burde tilstrebes samme forståelse av begrepet fastmonterte seter for unntak fra avstandskravet og for vurdering av antall personer som kan være til stede på arrangementet. De pekte også på at det er vist lite smitte på typiske profesjonelle, kommersielle arrangementer som kinoer, i teater, på stadion mv., som gjennomføres i lokaler med fastmonterte seter.

Se Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets felles vurdering av 6. november på denne nettsiden: <https://www.helsedirektoratet.no/tema/beredskap-og-krise-handtering/koronavirus/faglig-grunnlag-til-helse-og-omsorgsdepartementet-covid-19>

Departementet har lagt direktoratets vurdering og forståelse til grunn. Like seter behandles likt, uavhengig av hvilket lokale de er i.

Sammen med kultur- og likestillingsministeren, avholdt jeg tirsdag 17. november et møte med representanter for kulturlivet. Der la de frem sitt syn på reguleringen, konsekvenser for kulturlivet og alternative løsninger.

Regjeringen har lagt opp til en løpende vurdering av regelverket og endrer dette ved behov og når smittesituasjonen tilsier det. Helsedirektoratet har derfor et generelt oppdrag om å vurdere behovet for endringer i reglene for blant annet arrangementer i lys av ny kunnskap om smittesituasjonen og konsekvenser av regelverket.

Det er viktig at vi klarer å holde smitten under kontroll, så vi kan beholde muligheten til å ha arrangementer med 200 personer til stede. Målet er å ha kulturlivet åpent, kombinert med best mulig kontroll på pandemien.

En oppmykning av regelverket er ikke aktuelt i den alvorlige smittesituasjonen vi nå opplever, men innspillene fra blant annet kulturbransjen vil være viktige i helsemyndighetenes vurdering når smittetallene går ned. Jeg ønsker derfor velkommen et samarbeid med kulturlivet om hvordan reguleringen av arrangementer bør utformes.

SPØRSMÅL NR. 425**Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 19. november 2020 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

Hvorfor støtter ikke Norge initiativet fra India og Sør-Afrika i WTO for å sikre at fattige land kan få tilgang til covid-19-vaksine, og vil regjeringen revurdere sin posisjon fra møtet 15.-16. oktober til det nye møtet 20. oktober, i lys av siste dagers nyheter om knappe vaksineressurser og oppfordringer fra sivilsamfunnet?

BEGRUNNELSE:

Denne uken ble det kjent at en vaksine mot covid-19 kan være nært forestående, men at rike land har kjøpt opp så godt som alle tilgjengelige doser, lenge før de er produsert.

I WTO har India og Sør-Afrika fremmet et forslag om å unnta visse patentrettigheter for forebygging og behandling av Covid-19 fra TRIPS-avtalen, frem til det er oppnådd flokkimmunitet på verdensbasis. Dette er det adgang til i regelverket, og det har med hell vært brukt tidligere, for eksempel i kampen mot HIV-viruset. Norge har tidligere, og under skiftende regjeringer, støttet slike krav om løsninger under TRIPS.

Under forhandlingene i WTO 15.-16. oktober støttet likevel ikke Norge forslaget fra India og Sør-Afrika, som også da hadde fått støtte fra en lang rekke utviklingsland.

Norge bidrar til den internasjonale forskningen på vaksiner over bistandsbudsjettet og har tatt en lederrolle internasjonalt for å sikre tilgang for fattige land når en vaksine er klar. Den lederrollen burde også innebære støtte til et forslag som vil styrke fattige lands selvstendige evne til å bekjempe pandemien, snarere enn å gjøre dem enda mer avhengig av norske bistandsmidler for å kjøpe offentlig finansierte vaksiner fra private farmasøytiske selskaper.

Svar:

India og Sør-Afrika har foreslått unntak for visse bestemmelser i WTOs avtale om handelsrelaterte sider ved immaterielle rettigheter (TRIPS-avtalen) for å forebygge, begrense og behandle covid-19.

Forslaget er svært vidtgående, og ville i praksis fjerne alle immaterielle rettigheter for et bredt utvalg produkter, både legemidler og medisinsk utstyr. Det er vidtgående også geografisk, og gjelder alle WTO-medlemmer, ikke bare de fattige utviklingslandene.

Immaterielle rettigheter er viktige som insentiver til forskning og utvikling av legemidler og medisinsk utstyr. Det er vanskelig å forutse konsekvensene et slikt bredt

unntak ville ha. Norge frykter at et slikt forslag kan virke mot sin hensikt fordi vi risikerer redusert forskning på og utvikling av legemidler og medisinsk utstyr dersom insentivene svekkes.

TRIPS-avtalen inneholder en balanse mellom beskyttelse av immaterielle rettigheter, og fleksibiliteter for utviklingsland. TRIPS-avtalen gir adgang til å bruke tvangslisensiering i visse tilfeller, der det foreligger nasjonale nødssituasjoner slik som covid-19-pandemien. Norge har støttet innføringen av de generelle tvangslisensreglene i TRIPS-avtalen samt innføringen av de særlige reglene om tvangslisens for produksjon av legemidler for eksport som ble innført etter WTOs legemiddelvedtak i 2003 om gjennomføring av Doha-erklæringen om TRIPS og folkehelse.

En tvangslisens innebærer et unntak fra patenthavers enerett til å utnytte patentet, og gir tvangslisenshaveren rett til å utnytte patentet. Formålet med ordningen er å hindre misbruk av patentrettigheter. Tvangslisensiering i det enkelte tilfellet forutsetter blant annet at patenthaveren gis rimelig kompensasjon for utnyttelsen.

Forslaget fra India og Sør-Afrika går ikke ut på å bruke etablerte mekanismer i TRIPS-avtalen. Tvert imot handler det om å gjøre vidtrekkende unntak fra deler av TRIPS-avtalen, uten at det foretas en konkret vurdering for det enkelte produktet eller gis rimelig kompensasjon til rettighetshaveren. Forslaget vil forutsette enstemmighet blant WTO-medlemmene. Det er ingen reelle utsikter til at forslaget vil få enstemmig oppslutning.

Covid-19-pandemien er den verste globale helsekrisen i vår levetid. Legemidler, herunder vaksiner, og medisinsk utstyr til forebygging og behandling av covid-19 må gjøres tilgjengelig for alle.

Det sentrale er å sikre tilstrekkelig produksjonskapasitet og distribusjon av vaksiner. Vi tror det skjer mest effektivt gjennom frivillige lisensavtaler og teknologioverføring der det er behov og mulig, og det er allerede gitt enkelte lisenser for produksjon av både vaksiner og legemidler mot covid-19 som bidrar til å ivareta tilgangen i utviklingsland. Samtidig vil jeg påpeke at det er mange faktorer som har betydning for vellykket vaksineproduksjon. Oppskalering av vaksineproduksjon og istandgjøring av ytterligere produksjonsfasiliteter forutsetter et omfattende samarbeid mellom de ulike involverte aktørene om spørsmål knyttet til kvalitet og teknologioverføring.

For å bidra til å sikre global tilgang til og effektiv distribusjon av vaksiner også til utviklingsland, har Norge engasjert seg i flere internasjonale initiativer. Vi har blant annet støttet et opprop om deling av kunnskap

og helseteknologi for å bekjempe covid-19, COVID-19 Technology Access Pool (C-TAP). Norge er sammen med Sør-Afrika medleder for et nytt globalt fasiliteringsråd for koalisjonen Access to Covid-19 Tools-Accelerator (ACT-A) og dens vaksinepilar COVAX. Rådet skal nettopp bidra til rettferdig global fordeling av legemidler og medisinsk utstyr mot covid-19, samt styrking av helsesystemer for å kunne ta disse i bruk. Vår viktigste rolle som medleder er å bidra til å mobilisere politisk og økonomisk støtte til bekjempelse av pandemien. Dette krever ekstraordinære tiltak fremover og regjeringen skal gjøre sitt.

Kjernestøtten til multilaterale organisasjoner og vår langsiktige støtte til globale fond på helseområdet utgjør bunnplanken i Norges innsats for å bekjempe konsekven-

sene av covid-19-pandemien. Utover kjernestøtten til multilaterale organisasjoner, har Norge til nå bidratt med 3,6 mrd. kroner direkte knyttet til bekjempelse av pandemien i utviklingsland. Vi har lovet rundt 227 millioner kroner til bistandsarmen av COVAX gjennom vaksinealliansen Gavi, og vi har forpliktet oss til å bidra med 2,2 milliarder kroner til vaksineutvikling gjennom vaksinekoalisjonen CEPI i årene fremover. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 legges det opp til en økning av bevilgningen til helse på 500 millioner sammenlignet med saldert budsjett for 2020, som blant annet vil brukes til innsats for rettferdig fordeling av vaksiner gjennom Cepi og Gavi.

SPØRSMÅL NR. 426

Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 20. november 2020 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden det ser ut når den som er satt til å kontrollere at andre følger loven selv bryter den og unngår åpenhet om bruddene, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at Arbeidstilsynet selv følger loven?

BEGRUNNELSE:

NRK Oslo & Viken presenterte 10. november en sak der det fremkommer at Arbeidstilsynet bryter arbeidstidsbestemmelsene. Det fremkommer at det er innkommet varsler om over 800 mulige brudd på arbeidsmiljøloven siden 2018. Arbeidstilsynet svarer i saken at de kan bekrefte minst 144 brudd på loven i 2018, men ønsker ikke å oppgi faktiske brudd i 2019.

Svar:

Stortingsrepresentant Erlend Wiborg viser til en sak i NRK 10. november om at Arbeidstilsynet i 2018 hadde 144 brudd på arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven.

Arbeidsmiljøloven skal sikre arbeidstakerne et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon. Arbeidstidsbestemmelsene skal verne arbeidstakerne slik at de ikke utsettes for uheldige fysiske eller psykiske belastninger.

Arbeidstilsynet skal følge reglene i arbeidsmiljøloven. Det innebærer at organisasjonen må tilpasse arbeidet de

rammer som følger av loven, og inngå de avtaler med de tillitsvalgte om arbeidstid de trenger for å løse sine oppgaver.

Arbeidstilsynet har utvist åpenhet om disse bruddene ved forespørsel fra pressen.

Som nevnt gjelder saken brudd på arbeidstidsbestemmelsene i 2018. Arbeidstilsynet har informert meg om at de også hadde brudd på arbeidstidsbestemmelsene i fjor, men et klart lavere antall enn året før. Ifølge Arbeidstilsynet viser trenden inn i 2020 en ytterligere nedgang. Arbeidstilsynet har satt i gang en rekke konkrete tiltak. De har blant annet utarbeidet nye rutiner for oppfølging av arbeidstid, og laget en veiledning for føring av arbeidstid. Antall brudd går nedover, det tyder på at tiltakene virker. De er ikke i mål, men utviklingen går i riktig retning.

Jeg legger til grunn at Arbeidstilsynet fremover sørger for å ha best mulig oversikt og kontroll over sine ansattes arbeidstid slik at lover og regler blir fulgt, og dette vil også følges opp i departementets styringsdialog med Arbeidstilsynet.

SPØRSMÅL NR. 427**Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 18. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Når kan ein vente at ekspressbussnæringa vil få utbetalt den varsla koronastøtta, og korleis vil regjeringa fylgje opp denne næringa framover, no som ein igjen har innført strengare koronatiltak?

GRUNNGJEVING:

Ekspressbussane er ein viktig del av infrastrukturen vår. Under tittelen «Byråkratisk sommel knekker politisk velvilje» i Nationen 8. november, skriv leiinga i Konkurrenten.no at dei framleis ikkje har fått utbetalt nokon koronakompensasjon. Dei er heller ikkje kjende med at andre ekspressbusselskap har fått dette.

Allereie 29. mai vart det tatt initiativ til ei støtteordning som skulle gjelde i perioden frå juni til august for ekspressbussbransjen. Vedtak vart fatta i Stortinget og pengar løyvd til ordninga.

No i november melder aktørar i bransjen at dei framleis ikkje har fått utbetalt støtta, og for Konkurrenten.no sin del står i verste fall 60 arbeidsplassar i fare. Dette er ei viktig distriktsbedrift lokalisert i Evje og Hornnes kommune.

Det synest underleg at det har tatt så lang tid å få utbetalt ei slik støtte, som det har vore brei politisk semje om. No som nye koronatiltak igjen medfører aukte re-

striksjonar på reiser, må ein kunne forvente at dette nok ein gong vil skape store utfordringar for denne næringa.

Svar:

Diverre har sakshandsaminga teke lengre tid enn eg hadde ønskt. Grunnen til det er at enkelte bestemmingar i forskrifta som regulerer tilskotsordninga, har gjort det uklart kven som kjem inn under ordninga, og dette har kravd meirarbeid undervegs. Nokon gonger kan det vere vanskeleg å føreseie alle konsekvensane, særleg før me har sett søknadane. Då ordninga vart etablert, hadde ikkje departementet detaljert kunnskap om dei einskilde rutene, og det har dukka opp problemstillingar som har teke tid å avklare. Særleg er dette knytta til ulike avtalar dei kommersielle ruteselskapa har med fylkeskommunane. Desse problema blir no løyst, slik at søknadene kan bli ferdig handsama og midlar bli utbetalt.

Tilskotsordninga vart i tråd med regelverket notifisert til ESA i sommar, men endringar i ordninga må og notifiserast. Denne saka ligg til handsaming i ESA no, og Jernbanedirektoratet vil kunne handsame søknadane når me har fått godkjenning, og me formelt har endra forskrifta der ordninga er heimla.

Når det gjeld oppfølging av næringa framover, vil me utvide denne tilskotsordninga til å gjelde ut juni 2021. Regjeringa har og føreslått nye 100 mill. kr til dette føremålet i forslaget til statsbudsjett for 2021.

SPØRSMÅL NR. 428**Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 20. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Smittevernoppgavene som nå er tillagt politiet vil kreve kapasitet, kapasitet som politiet normalt ikke har. Samtidig antar vi at ved nedstengningen av samfunnet vil vi risikere en økning i kriminalitet knyttet til vold i nære relasjoner (jf. pressekonferanse statsråd Ropstad 10.11.20).

Hvordan vil justisministeren sikre at politiets oppgaver med smittevernhandtering ikke stjeler kapasitet fra andre politioppgaver som etterforskning og påtale knyttet til vold i nære relasjoner og voldtekt?

BEGRUNNELSE:

Den 3.11.20 ble det besluttet at politiet i større grad skulle følge opp brudd på smittevernregler. (Pressemelding Politiet 3.11, Rundskriv Riksadvokaten 6.11.20) Politiet framhever at de som hovedregel vil søke å forebygge overtreddelser med råd og veiledning. Videre har politiet i etterkant også etterforsket brudd på smittevernbestemmelsen og bøtelagt en rekke gjerningspersoner.

Det er allmenn forståelse for at pandemisituasjonen krever skjerpede tiltak for å begrense og håndtere smitte. Politiet vil ha en viktig rolle her, med å undersøke, og eventuelt straffeforfølge brudd på smittevernregler. Samtidig vet vi også at nedstengningen av samfunnet kan føre til økt omfang av vold i nære relasjoner og voldtekt. Politiet må i den situasjon være forberedt på økt antall anmeldelser og etterforskning av slike forhold. Utfordringen er at politiet allerede i dag har sprengt kapasitet. Det at politiet skal håndtere både oppgaver knyttet til smittevern og økte anmeldelser på vold i nære relasjoner vil ytterligere gi politiet mer belastning. Det er derfor avgjørende å få klarhet i hvordan justisministeren vil sikre at politiets ressursbruk på smittehåndtering ikke stjeler kapasitet fra andre viktige oppgaver politiet har.

SPØRSMÅL NR. 429

Innlevert 12. november 2020 av stortingsrepresentant Vetle Wang Soleim

Besvart 23. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Er det i regelverket for naturalytelser tatt høyde for at hjemmekontorløsninger og tilhørende møbler blir ansett som en skattefri ytelse?

BEGRUNNELSE:

Nå som hele nasjonen står i håndteringen av en viruspandemi blir det av hensyn til smittevern oppfordret til at så mange som mulig jobber hjemmefra istedenfor å fysisk møtes på jobb eller belaste kollektivtrafikken. Dette er en oppfordring som mange arbeidsgivere følger opp, noe som er veldig positivt.

For å kunne gjøre en god jobb er det viktig at arbeidstakere har tilgang på gode kontorfasiliteter også hjemmefra. I motsetning til for eksempel datautstyr, er kontorfasiliteter dekket av den generelle hovedregelen om at naturalytelser er skattepliktig lønnsinntekt. Det har der-

Svar:

Smittesituasjonen i deler av landet er nå så alvorlig at det er nødvendig for politiet å være tydeligere på konsekvenser av brudd på smittevernreglene. Jeg har både i møter og gjennom et supplerende tildelingsbrev vært tydelig overfor politiet på at disse oppgavene skal prioriteres så langt det er forenlig med behovet for å prioritere alvorlig kriminalitet. Politidirektoratet sendte et brev til politidistriktene i april hvor det ble understreket hvor viktig det var at disse kriminalitetsformene ble prioritert gjennom pandemien. Kripos har gjennomført flere analyser av kriminalitetsutviklingen under pandemien, og har spesielt sett på seksuallovbrudd og det som i straffesaksstatistikken kalles mishandling i nære relasjoner. Politidirektoratet opplyser at straffesakstallene for seksuallovbrudd og mishandling i nære relasjoner i ukene 44 og 45 i år i all hovedsak ikke avviker fra tilsvarende uker i 2019. For at politiet skal kunne ivareta sitt

samfunnsoppdrag og fortsatt løse ordinære oppgaver i en krevende situasjon, ble det for øvrig tidligere i år bevilget midler til ansettelse av 400 polititjenestepersoner. Påtalemyndigheten i politiet ble samtidig styrket med 30 årsverk.

for dukket opp spørsmål om dette er riktig i en tid hvor mange blir pålagt hjemmekontor av arbeidsgiver, eller at mange arbeidstakere må være hjemme som følge av barn som ikke kan møte på skolen eller i barnehagen.

Svar:

Pandemien og hensynet til smittevern har gjort at svært mange av oss arbeider mer fra hjemmekontor, og for en stor gruppe er det også hovedregelen. Både arbeidsgivere og ansatte gjør nå en stor innsats for å begrense smitten. Skal hjemmekontoret fungere, er det viktig at man har tilgang til arbeidsplass og nødvendig utstyr hjemme.

Det er ikke gitt generelle regler om kontorutstyr på hjemmekontor i skatteregelverket for naturalytelser. Men gjeldende skatteregler gir stor fleksibilitet for arbeidsgiver, slik at ansatte på hjemmekontor kan få tilgang til nødvendig utstyr, uten at det utløser skatteplikt.

Det er vanlig at arbeidsgiver låner ut utstyr til hjemmekontor til den ansatte. Dette er skattefritt, forutsatt at hovedformålet med utlån er bruk av utstyret i arbeidet. For skrivebord, kontorstol, skrivebordslampe, headset til telefon mv., som er utstyr som normalt benyttes i arbeidssammenheng, vil dette vilkåret som utgangspunkt være oppfylt. Fordel ved arbeidstakers private bruk av datautstyr utplassert av arbeidsgiver, er spesielt regulert i forskrift til skatteloven. Der presiseres det at utplassering av slikt utstyr som er begrunnet i tjenstlig bruk, er skattefritt.

Hvis arbeidsgiver gir bort utstyr til den ansatte, slik at den ansatte blir eier, er dette skattefritt i samme utstrekning som arbeidstaker kan kreve fradrag for kostnadene ved å kjøpe utstyret selv (nettoprinsippet). Slike kostnader vil normalt inngå i minstefradraget for arbeidstakere. Det avgjørende vil derfor være om kostnaden er av en slik art at arbeidstakeren kunne krevd fradrag for den i stedet for minstefradraget.

Kontorutstyr som skal benyttes på hjemmekontoret, vil kunne brukes både til arbeid og privat. Når én og samme kostnad er pådratt med flere formål for øye, vil

det være avgjørende at bruken av utstyret til eget arbeid er det vesentligste formålet. Det må her foretas en vurdering, hvor det blant annet skal legges vekt på prisen, egnethet for privat bruk, om det er typisk arbeidsrelatert utstyr, omfang og varighet på bruk av utstyret, samt grunnen til at arbeidsgiver velger å gi bort utstyret i stedet for å låne det ut. Når arbeidstakeren for det meste bruker hjemmekontor, slik det eksempelvis er for mange i koronasituasjonen, vil hovedformålet lettere være oppfylt. Det samme gjelder når den ansatte har hjemmekontor jevnlig. Mer sporadisk hjemmearbeid vil trekke i retning av at arbeidet ikke kan anses som hovedformålet.

Jeg viser for øvrig til at reglene for skattlegging av naturalytelser generelt også vil være mer fleksible etter regjeringens forslag til statsbudsjett. Forslaget om å øke gavegrensen innebærer at man vil kunne få naturalytelser til en verdi av 5 000 kroner skattefritt. For personalrabatter gjelder en egen grense på 8000 kroner, slik at summen av personalrabatter og andre naturalytelser kan utgjøre 13 000 kroner.

SPØRSMÅL NR. 430

Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 18. november 2020 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Mener statsråden at Norge klarer å nå klimamålene med de planene som NVE har lagt frem?

Svar:

Det er i år utarbeidet flere rapporter av NVE om elektrifisering. Jeg legger til grunn for svaret at representanten i dette spørsmålet viser til NVEs rapporter "Elektrifisering av landbaserte industrianlegg i Norge" og "Elektrifiseringstiltak i Norge - Hva er konsekvensene for kraftsystemet?".

Rapportene som NVE har utarbeidet på oppdrag fra departementet omhandler ikke planer om elektrifiseringstiltak, men kartlegging av mulige elektrifiseringstiltak og vurdering av virkninger på kraftsystemet. Rapporten "Elektrifisering av landbaserte industrianlegg i Norge" kartlegger mulige elektrifiseringstiltak i stor landbasert industri og vurderer virkningen på kraftsystemet av disse tiltakene. Rapporten "Elektrifiseringstiltak i Norge - Hva er konsekvensene for kraftsystemet?" sammenstiller anslag

på kartlagte elektrifiseringstiltak i transport, industri og på norsk sokkel, og vurderer de samlede virkningene av disse tiltakene for kraftsystemet.

Hva som faktisk vil realiseres av de kartlagte tiltakene i ulike sektorer er usikkert. Klimaeffekten av tiltakene oppgis i rapportene, men NVE er ikke gitt i oppdrag å vurdere dette opp mot de norske klimamålene. Hovedtemaet i NVEs rapporter har vært spørsmålet om virkningene på kraftsystemet av eventuelle elektrifiseringstiltak.

SPØRSMÅL NR. 431**Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 25. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Når ble FHI klar over at atypiske symptomer var vanlig hos eldre pasienter smittet av covid-19 og hvorfor ble ikke kriteriene endret før 13. mai 2020?

BEGRUNNELSE:

FHI opplyser til Bergens Tidende at mangel på testutstyr/ testkapasitet ikke var årsaken til at testkriteriene på sykehjem ikke inkluderte atypiske symptomer før 13.mai 2020 og at man baserte kriteriene på anbefalinger fra WHO og EUs smittevernbyrå.

Svar:

Det er riktig at det, særlig i begynnelsen av pandemien, var svært mange flere som ønsket å teste seg enn det det var kapasitet til. Selv om det var utfordringer med testkapasitet i tidlig fase av pandemien klarte Norge likevel raskt å komme i en posisjon der vi var helt i øverste sikt blant de landene som testet en stor andel av befolkningen.

Testkriterier har vært nødvendig for å kunne benytte den begrensede testkapasiteten best mulig til beste for de enkelte pasientene og smittevernet. I mars og april var det begrensninger i testkapasiteten, spesielt grunnet den internasjonale situasjonen med mangel på testpinner, transportmedier, reagenser og annet essensielt laboratoriestyr. Under store deler av denne perioden har etterspørselen etter testing vært større enn maksimal kapasitet ved laboratoriene.

Folkehelseinstituttet ga tidlig råd om hvordan en svært begrenset testkapasitet best mulig kunne prioriteres til beste for de mest sårbare pasientene og smittevernet.

Folkehelseinstituttet inkluderte sykehjemsbeboere med luftveisinfeksjon i testkriteriene allerede 13. mars. Fra samme dato oppfordret Folkehelseinstituttet til at "spesielt sårbare grupper bør vurderes for testing selv ved milde symptomer". Fra 20. april ble det lagt inn at sykehjemsbeboere skulle testes på vid indikasjon som betyr at leger kan bruke skjønn og teste personer med andre symptomer enn de typiske hoste, tungpust og feber.

Folkehelseinstituttet opplyser at testkriteriene ble ikke endret i perioden 7.-22. mai 2020.

Vi har hele tiden lært mer om hvordan koronaviruset kan begrenses og testkapasiteten er utvidet enormt. Testkriteriene er nå svært vide og vi anbefaler alle med lette symptomer samt alle som har vært utsatt for smitte på reise eller som nærkontakt til å teste seg. I tillegg anbefaler vi nå utstrakt testing i sykehjem av alle beboere og ansatte for å stoppe spredningen av utbruddet. Dette må imidlertid balanseres mot at å jevnlig bli for hyppig prøvetatt er en ekstra belastning og kan medføre skade av slimhinne.

Folkehelseinstituttet har vært i fortløpende dialog med landets kommune- og sykehjemsleger gjennom dette året, og fått svært mange viktige innspill derfra, blant annet om behov for revisjon av eksisterende råd. I disse samtalene kom det frem at de første tilfellene av smitte inn i sykehjemmene var gått under radaren, og det er veldig beklagelig.

SPØRSMÅL NR. 432**Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 23. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

I framlagte forslag til statsbudsjett er det satt av kr 150 mill. til nasjonale turistveger.

Er det gjort en fordeling på de ulike prosjektene av disse midlene, og eventuelt hvilke prosjekt er det som får midler i 2020?

Svar:

Jeg vil vise til at det innenfor rammen til kap. 1320, post 30 Riksveiinvesteringer er det foreløpig lagt opp til å benytte om lag 150 mill. kr til ulike tiltak innenfor Nasjonale turistveier.

Rammen blir bl.a. benyttet til å slutføre arbeidene med rasteplasser og utsiktspunkter Flesefossen (Ryfylke), Espeneset og Tyrvefjóra (Hardanger), Hestad (Gaularfjellet) og Kjøllen (Rondane). I tillegg er det forutsatt midler til anleggsstart for tiltakene Madland havn (Jæren),

Eikelandsfossen (Gaularfjellet) og Sundshopen (Helgelandskysten). Videre prioriteres midler til videreføring av arbeidene ved Vøringsfossen samt oppstart på Torghatten.

Foreløpig finansiering i 2021, og tilsvarende finansiering i 2020, fremkommer i tabellen nedenfor fordelt på de ulike tiltakene:

Prosjekt	Innhold	Kostnad		Mill. kr
		2020	2021	Totalkostnad
Flesefossen (Ryfylke)	Rast, utsikt, WC	3,0	14,0	17,0
Espeneset (Hardanger)	Rast, utsikt, WC,	16,5	24,5	41,0
Tyrvefjóra (Hardanger)	Toalett på oppdatert rasteplass	5,0	10,0	15,0
Hestad (Gaularfjellet)	Rast, utsikt, WC, sti	11,0	8,5	19,5
Kjøllen (Rondane)	Kunst, parkering	-	6,0	6,0
Madland havn (Jæren) *)	Rast, utsikt, WC, parkering	-	6,0	17,0
Eikelandsfossen (Gaularfj)	Rast, parkering, sti/utsikt	-	2,0	6,0
Sundshopen (Helgelandsk.)*)	Rast, WC, sti/vorr	-	4,5	16,5
Vøringsfossen etappe 3 (Hard.vidda)*)	Utsikt, stier, sikring, parkering	8,0	51,0	110,0
Torghatten (Helgeland) *)	Parkering, service, stiar/trapper	-	1,5	67,5

*) samarbeidstiltak med fylkeskommuner og kommuner

SPØRSMÅL NR. 433

Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 20. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Fra 22 november reduserer den kommersielle flyruta fra Ørland til Gardermoen fra å trafikker to ganger daglig fra dagens korona-samordning med FOT-ruten Røros - Oslo til kun en gang daglig. Det vil ikke være mulig med dag eller ukependling med det foreslåtte flytilbudet.

Vil statsråden bidra til at nødvendig flytilbud til og fra Norges kampflybase og Fosen blir opprettholdt?

nen rundt kommunikasjon til og fra Norges kampflybase og Fosen i en prekær situasjon. Air Leap informerer oss om at SD halverer kostnadstilskuddet fra FOT etter at Ørland lufthavn har fått tilbud via Røros. Air Leap har estimert at de i 2020 vil ha vel 12000 passasjerer mot vel 20000 passasjerer i 2019. En kraftig nedgang, men også tydelige tegn på at flyruta er nødvendig.

Svar:

Statlig kjøp av flyrutetjenester har hittil vært knyttet til lufthavnene som er eid av statsaksjeselskapet Avinor. Netverket av lufthavner som det daværende Luftfartsverket

BEGRUNNELSE:

Endringen er for Røros del godt nytt for å få et mer stabilt flytilbud enn det har vært til nå. Men det setter situasjo-

overtok fra kommunene på 90-tallet skal i utgangspunktet dekke det samfunnskritiske behovet for lufthavninfrastruktur i Norge. Enkelte ikke-statlige lufthavner har mottatt statlig støtte gjennom en tilskuddsordning som har vært administrert av Samferdselsdepartementet. Tilskuddsordningen skal overføres til fylkeskommunene som en del av regionreformen, og tilskuddsmidlene overføres til fylkeskommunenes rammetilskudd som frie midler. Trøndelag fylkeskommune overtar tilskuddsansvaret for Ørland lufthavn fra 2021.

Det er ingen tvil om at luftfarten er i en svært krevende situasjon, noe som også gjelder for flyruter fra lufthavnene utenfor Avinor. Samferdselsdepartementet er kjent med at operatøren på Ørland vil opprettholde et kommersielt minimumstilbud på flyruten Ørland–Oslo for å ivareta re-

isebehov for Forsvaret. Det er også mulig å reise via Trondheim lufthavn, Værnes, og foreløpig har Samferdselsdepartementets vurdering vært at de mest samfunnskritiske reisebehovene har blitt ivaretatt via lufthavnettet til Avinor. Vi åpnet imidlertid for bruk av et større innleid fly på FOT-ruten Røros – Oslo, slik at denne kunne kombineres med den kommersielle Ørland-ruten. Dette sikret opprettholdelse av rutetrafikken til og fra Ørland etter virusutbruddet, så lenge operatøren på Røros-ruten så det som formålstjenlig.

Vi er i tett dialog med Forsvaret, og vi har mottatt innspill fra Ørland kommune. Samferdselsdepartementet ser fortløpende på helheten i flyrutetilbudet, og behovet for tiltak. Eventuell støtte til flyruten Ørland – Oslo vil inngå i vurderingen av flyrutetilbudet fremover.

SPØRSMÅL NR. 434

Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 20. november 2020 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Hvor i forskriften eller hjemmelsloven gis det adgang til at statsråden kan tillate fravik fra forskriften det her er snakk om, jfr. Forvaltningsloven § 40?

BEGRUNNELSE:

NRK har avslørt hvordan Hurtigruten har fått særbehandling av statsråden i forbindelse med cruise i Norge under NIS-flagg, der NIS-regelverket ikke ble overholdt. Sommeren 2019 ga statsråden Hurtigruten unntak fra NIS-regelverket, istedenfor å kaste skipet ut av NIS-registeret eller politianmelde for lovbrudd. Unio og Maskinistforbundet var innkalt til møte med flere andre aktører om denne saken, men var ikke enige i løsningen om unntak som statsråden kom opp med. Jeg viser til mitt skriftlige spørsmål om dette fra oktober (Dok. 15:74), og statsrådets unnvikende svar.

Svar:

Som vist til i mitt tidligere svar 16. oktober 2020, ble det i møte 15. juli 2019 med daværende næringsminister Røe Isaksen og partene enighet om en løsning som innebar at Hurtigruten kunne gjennomføre to planlagte seilaser under NIS-flagg, forutsatt at skipets bemanning ble avlønnet i henhold til gjeldende overenskomster for passasjerskip i

kysttrafikk. I praksis betød det at Hurtigrutens skip i perioden overholdt vilkårene som gjelder for NOR-registrerte skip. Det var kjent at Maskinistforbundet ikke var enige i denne løsningen.

På det aktuelle tidspunktet var det ikke et alternativ "å kaste skipet ut av NIS-registeret eller politianmelde for lovbrudd", da det jo ikke var begått et brudd på bestemmelsen. Enigheten innebar, slik jeg har forstått det, at de planlagte seilasene ikke ville bli sanksjonert. Alternativene for Hurtigrutens del var å registrere skipet i NOR eller et annet lands register, eller avlyse seilasen.

Departementet kan i henhold til NIS-loven § 4 annet ledd "ved forskrift fastsette annet fartsområde for skip registrert i norsk internasjonalt skipsregister enn det som er angitt i første ledd". I den aktuelle saken ble det imidlertid ikke vurdert som nødvendig å endre forskriften, da det samme ble oppnådd ved å akseptere de to seilasene som formelt sett ville være i strid med forskriften. Herunder ble det sett hen til at det ikke var en relevant problemstilling for andre rederier med NIS-registrerte skip som tilsa et behov for forskriftsendring.

SPØRSMÅL NR. 435**Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 20. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Viser til veglova og retningslinjer for behandling av avkjørselssaker. Viser videre konkret til et representativt eksempel ved søknad om dispensasjon fra byggegrense datert 14.10.2020 som er sendt Statens Vegvesen i forbindelse med behandling av byggesaka i Skjåk kommune, langs riksvei 15.

Hvordan mener statsråden lokale initiativ til næring og utvikling blir ivaretatt gjennom lovverket, og hva kan departementet gjøre for å avhjelpe situasjonen for de som opplever at dette stikker kjepper i hjulene for ny satsing?

Svar:

Jeg mener det er viktig å støtte opp om lokale initiativ til næring og utvikling der det er mulig. Samtidig må vi ivareta trafikksikkerheten på og langs veinettet på en god måte. Vi må også sikre fremkommeligheten på veien for alle trafikanter og sørge for en forutsigbar og effektiv forvaltning av de offentlige veiene våre.

Byggegrenser til offentlige veier og avkjørsler er regulert i veglova kapittel V. For riksveier og fylkesveier er byggegrensen iht. § 29 i loven 50 meter beregnet fra veiens midtlinje, mens fra kommunal vei er byggegrensen 15 meter. Avkjørsler fra de offentlige veiene er regulert i vegloven §§ 40, flg. For riksveier er avkjørsler også regulert i forskrift om behandling av avkjørselssaker for riksveg og i Statens vegvesens håndbok R701. Hovedreglene i denne reguleringen innebærer bl.a. at riksveiene i prinsippet skal ha så få og trygge avkjørsler som mulig og at bruken av tillatelse til avkjørsel skal være begrenset. For veier som har særskilt vedtak om motorvei A eller motorveitrafikk, kan tillatelse til avkjørsel ikke gis. Nye avkjørsler og utvidet bruk av eksisterende avkjørsler utenom dette krever med enkelte unntak reguleringsplan. Hensynet til trafikksikkerhet og fremkommeligheten på veiene er grunnleggende hensyn som ligger bak disse reglene.

Representanten viser til en konkret sak i Skjåk kommune. Statens vegvesen har orientert departementet om at dette antas å gjelde en søknad av 4. september 2020 om etablering av campingvirksomhet i form av hytter på begge sider av riksveg 15, samt oppstillingsplasser for vogner og bobiler, etablering av nytt sanitæranlegg og mulig serveringsareal. Det ble her søkt om dispensasjon fra bestemmelsene om byggegrense til riksvei etter vegloven § 29.

Statens vegvesen avsto søknaden i vedtak 22. september 2020. I vedtaket tok etaten også stilling til søknaden

med hensyn til spørsmålet om avkjørsler. Det ble i avslaget vist til at tiltaket ikke kan behandles som en dispensasjonssak siden det etter etatens vurdering vil kreve reguleringsplan. Det ble også varslet at Statens vegvesen ved en eventuell reguleringsplanprosess ikke vil tilråde å etablere turistvirksomhet på begge sider av riksvegen av hensynet til trafikksikkerhet. Avslaget ble begrunnet med at riksveg 15 er en nasjonal hovedveg og at det etter etatens syn er behov for en restriktiv praksis mht. avkjørsler.

I henhold til orienteringen jeg har mottatt er tiltaket det er søkt om også i strid med gjeldende kommuneplan. Kommunen ba derfor i forbindelse med politisk behandling av søknaden om dispensasjon fra kommuneplan om uttalelse fra Statens vegvesen. Søknad om dispensasjon fra byggegrense gjaldt i denne omgang kun tiltak på den ene siden av riksvegen. Statens vegvesen har i brev 9. november svart at etaten står ved samme vurdering som tidligere. Avslaget er begrunnet med de samme forholdene som i det første avslaget, ut fra hensynet til trafikksikkerhet.

Tiltakshaver har per 16. november 2020 ikke benyttet seg av klageretten i den gjeldende saken.

SPØRSMÅL NR. 436**Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell****Besvart 20. november 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Har barnehageeiere, kommuner eller private eiere, adgang til å sette begrensninger på barnas oppholdstid i barnehagen innenfor åpningstidene, til for eksempel maksimalt 45 timer per uke eller ni timer hver dag?

BEGRUNNELSE:

En full barnehageplass regnes som minst 41 timer oppholdstid per uke. I andre sammenhenger telles en full barnehageplass som 45 timer. Det store flertallet av barnehager har åpningstider som overstiger 41-45 timer per uke. Fra statlig hold er det ikke gitt noen føringer på barns maksimale oppholdstid, og stortinget har i behandlingen av representantforslag avvist forslag om å innføre slike føringer. Spørsmålet er om barnehageeiere, kommuner eller private barnehageeiere, har adgang til å begrense et barns oppholdstid innenfor barnehagens åpningstider, altså bestemme at barn bare kan være i barnehagen et gitt antall timer til tross for at barnehagen har åpent lenger. Dersom barnehageeier kan sette slike begrensninger er det uklart hvilket tidsrom de kan begrense oppholdstiden for, om det er timer i løpet av et år, en måned, en uke eller et år.

Svar:

Barnehageloven regulerer ikke barnehagens åpningstid eller barnas oppholdstid, og det er ikke fra statlig hold gitt noen føringer for barns maksimale oppholdstid i barnehager.

Det er barnehageeier som fastsetter barnehagens åpningstid og dette skal fremgå av vedtektene, jf. barnehageloven § 7 fjerde ledd bokstav e. Av forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 1 andre ledd fremgår det at med et heldags ordinært barnehagetilbud menes avtalt ukentlig oppholdstid på 41 timer eller mer (dvs. litt over 8 timer per dag). Retten til barnehageplass er for øvrig også oppad begrenset på denne måten, slik at kommunen ikke har plikt til å tilby barnehageplass på mer enn 41 timer eller mer. Den store majoriteten av barnehagene har en åpningstid på mellom 9-10,5 timer om dagen. Det vanligste er en åpningstid på 9,5 timer. Private barnehager har i gjennomsnitt noe lengre åpningstid enn kommunale barnehager.

Den enkelte barnehageeier har i utgangspunktet adgang til å sette begrensninger i barnas oppholdstid innenfor åpningstidene. Dersom en barnehage ønsker å sette

begrensninger i barnas oppholdstid, er dette av betydning for foreldrenes forhold til barnehagen, jf. barnehageloven § 7 fjerde ledd. Det må derfor fastsettes i vedtektene. På den måten kan foreldre velge om de ønsker en barnehage som har slike begrensninger.

I dag har over 95 prosent av alle barn heltidsplass. Samtidig vet vi at det er store forskjeller mellom oppholdstid og faktisk oppholdstid. Barnetilsynsundersøkelsen fra 2016 viser at i underkant av 70 prosent av alle barn oppholder seg i barnehagen 25-40 timer per uke.

Hvor lang oppholdstid det enkelte barn har i barnehagen varierer med behovene til den enkelte familie. Dersom en barnehageeier ønsker å fastsette begrensninger i oppholdstiden, bør eier være oppmerksom på at dette vil kunne sette noen familier i en vanskelig situasjon. Spesielt vil dette kunne gjelde familier som er avhengige av fleksibilitet, for eksempel foreldre som har lang reisevei mellom arbeidssted og barnehage, og enslige forsørgere i yrker der uregelmessig arbeidstid utgjør en naturlig del av arbeidshverdagen.

SPØRSMÅL NR. 437**Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 23. november 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Hvorfor vil ikke regjeringen tillate landsdekkende organisasjoner som Norges Blindforbund å drive sine landslotterier som digitale lotterier, for å legge til rette for at deres publikum og støttespillere kan benytte seg av PC, nettbrett og andre plattformer som er mest praktisk og tilgjengelig i en moderne hverdag, og er statsråden enig i at å ikke tillate digitale lotterier vil gjøre at slike frivillige organisasjoner får inn mindre inntekter til sitt viktige arbeid?

BEGRUNNELSE:

I 2017 fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak vedrørende digitale lotterier:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en endring av Forskrift til lov om lotterier m.v. § 5, punkt 4, med mål om å myke opp forbudet mot interaktive trekninger distribuert via elektroniske kommunikasjonsnett slik at flere aktører kan gis tillatelse til for eksempel å selge skrapelodd via mobilapplikasjoner.»

I flere år jobbet Norges Blindforbund sammen med andre store landsdekkende organisasjoner for å få gjennomslag for en forskriftsendring for landslotteriene, slik at disse også kunne selges digitalt via, pc, nettbrett og mobil. En slik løsning ville gjort slike foreningers landslotterier mer tilgjengelige, slik at de ikke ville vært avhengige av utsalgssteder. Endringen ville også vært en modernisering av regelverket i tråd med folks endrede vaner når det kommer til bruk av mobil og internett for flere gjøremål. Det er bare å vise til hvordan det offentlige selve både legger til rette for og oppfordrer folk til å benytte offentlige tjenester og levere diverse skjemaer online.

Det er derfor med stor skuffelse og uforståelighet at organisasjoner som Blindforbundet har lest at regjeringen ikke ønsker å tillate dem å ha digitale lotterier.

Svar:

Etter forskrift om lotterier mv. kan det ikke gis lotteritillatelse til lotterier med interaktive trekninger distribuert via elektroniske kommunikasjonsnett. Med interaktive trekninger menes lotterier der trekning skjer på det tidspunkt spilleren selv velger og på dennes bestilling. Bakgrunnen for forbudet er at interaktive trekninger anses å medføre en høyere fare for spilleavhengighet.

Ansvarlighet er det fremste målet i norsk pengespillpolitikk. I lys av UiBs nylig publiserte befolkningsundersøkelse "Omfang av penge- og dataspillproblemer i

Norge i 2019" anser jeg det som problematisk å åpne opp for mer spill via internett og mobil. Sammenlignet med den forrige undersøkelsen i 2015, viser undersøkelsen en økning i pengespillproblemer blant befolkningen i Norge. I rapporten antas det at økningen blant annet skyldes at pengespill er lettere tilgjengelig på internett enn før, og at flere i dag bruker mobiltelefonen som spillterminal.

I Norge har vi valgt en enerettsmodell på pengespillfeltet. For at en slik monopolordning skal være tillatt etter EØS-retten, må vi kunne godtgjøre at ordningen er egnet og nødvendig for å oppnå de legitime hensyn som modellen er ment å ivareta. Disse legitime hensynene er primært hensynet til å begrense spilleproblemer. Økonomiske hensyn, herunder å skaffe inntekter til gode formål, er kun tillatt som en gunstig sidevirkning av å ha en monopolordning, og kan ikke gå foran hensynet til å begrense spilleproblemer. Opphever vi forbudet mot interaktive trekninger, må vi med andre ord kunne godtgjøre at dette ikke er å sette økonomiske hensyn foran ansvarlighet.

De norske enerettsaktørene, Norsk Tipping og Rikstoto, har som samfunnsoppdrag å kanalisere befolkningens spillelyst inn til sine regulerte tilbud, for å forhindre at nordmenn i stedet benytter seg av utenlandske tilbud som er underlagt mindre ansvarlighetstiltak og som dermed medfører en høyere risiko for spilleproblemer. En viss liberalisering av det lovlige spilltilbudet kan derfor forsvares ved at det er nødvendig å gjøre spillene attraktive nok til at nordmenn ikke i stedet velger å spille hos de utenlandske spillingselskapene.

Det er imidlertid utfordrende å skulle forsvare en oppheving av forbudet mot interaktive trekninger ut i fra et kanaliseringsbehov. Konkurransen fra utenlandske pengespill er først og fremst et problem når det gjelder casino- og sportsspill på nett, ikke når det gjelder lotterikonsepter som f.eks. digitale skrapelodd. På lotteriområdet er det allerede etablert flere norske digitale konsepter som gjør det svært bra i konkurransen med utenlandske tilbud. Ut ifra kanaliseringshensyn er det derfor neppe behov for å utvikle flere digitale lotterier som kan spilles rett fra lomma til enhver tid. I tillegg vil dette som nevnt øke risikoen for problemspilling.

EFTA-domstolen har akseptert at samfunnsnyttige organisasjoner kan tilby visse pengespill i et begrenset omfang som et supplement til enerettsaktørens tilbud. Jo større privat lotterimarked vi åpner for, desto større risiko vil det imidlertid være for at dette tilbudet ikke lenger anses for å være av "begrenset omfang". Også dette taler imot å åpne for at andre enn enerettsaktørene kan

tilby digitale lotterier, da det vil kunne føre til en utvidelse av det private lotterimarkedet.

På bakgrunn av dette mener jeg det ikke bør åpnes for at flere aktører kan tilby digitale lotterier med interaktive trekninger. Dette vil medføre økt risiko for spilleproblemer, samtidig som det vil øke risikoen for at enerettsmodellen ikke lenger vil bli ansett for å oppfylle de EØS-rettslige vilkårene for å kunne ha en slik ordning.

Endelig vil jeg tilføye at selv om det ikke er tillatt med interaktive trekninger, er det tillatt at organisasjoner bruker Facebook eller lignende plattformer for distri-

busjon av lodd, for eksempel ved å gi beskjed der om at man ønsker å kjøpe lodd, for deretter å bli skrevet inn i en loddbok. Betaling via Vipps e.l. er også akseptert. Dette er et digitalt potensial som organisasjonene kan benytte i større grad enn i dag, og som åpner for at de private lotteriene lettere kan tilpasses en moderne hverdag.

Jeg vil avslutningsvis minne om at hovedmålet med den norske pengespillpolitikken er å sikre ansvarlige pengespill og motvirke spilleproblemer, ikke å skaffe inntekter til gode formål.

SPØRSMÅL NR. 438

Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 18. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vil statsråden i sin dialog med Jernbanedirektoratet be dem vektlegge de forskjellige togselskapenes reelle mulighet for å unngå store tap i sine kontrakter, i utformingen av de nye tilleggsavtalene som gjelder fra november til juni?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at togselskapene gir et godt togtilbud med forsvarlig smittevernshåndtering for å sikre at ansatte i samfunnskritiske funksjoner fortsatt kan reise kollektivt, men også at øvrig befolkning som av forskjellige årsaker må reise ikke utsettes for unødvendig risiko.

Økt omfavn av smitte har ført til at myndighetene har innført flere nye restriksjoner og oppfordrer befolkningen til å ikke reise med mindre man må. Fallende reiseaktivitet har ført til at togselskapene har mistet store deler av inntektene under Covid-19 og dette ser nå ut til å vedvare.

Nye tilleggsavtaler til togselskapene for perioden november til juni inneholder en delingsmekanisme hvor togselskapet må ta 15 prosent av tapet i avtaleperioden, men hvis det blir overskudd beholder togselskapet 50 prosent. Valgt modell er begrunnet i at togselskapene skal ha incentiver for å drive mest mulig kostnadseffektivt og samtidig realisere så høye billettinntekter som mulig i perioden med tilleggsavtaler. I trafikkpakkene som er konkurranseutsatt utgjør billettinntekter fra fjerntogstrekningene brorparten av inntektene i avtalen. Smitteveilederen for kollektivtransport legger begrensninger på hvor mange av setene ombord på fjerntog som kan

selges uten at dette går utover forsvarlig smittevern. Med forsvarlig smittevern og fortsatt krav om full produksjon virker det vanskelig å tro at selskapene kan gå i overskudd i avtaleperioden og at tilleggsavtalene dermed kun har en nedside. I avtaler som er konkurranseutsatt vil leverandør, for å kunne hevde seg i konkurransen, måtte legge til grunn mer ambisiøse anslag for både inntekter og kostnadseffektivitet enn hva som er tilfellet i avtaler som direktetildeles. Samtidig krever oppstart av de konkurranseutsatte trafikkpakkene betydelig investeringer fra selskapene tidlig i kontraktperioden for at selskapene skal kunne nå sine vekstambisjoner. Det vil derfor være sannsynlig at et overskudd oppnås først for leverandører i direktetildelte avtaler og sist for leverandører i konkurranseutsatte avtaler.

Svar:

Tilleggsavtalene for økt kjøp av persontransport med tog skal sikre et tilstrekkelig togtilbud for arbeidsreisende og bidra til at togselskapene kommer seg igjennom denne krevende tiden. Jernbanedirektoratet kjenner markedet godt og er i tett kontakt med togselskapene for å støtte opp under tiltak for å redusere kostnader, herunder justeringer i rutetilbudet.

Ny innretting av tilleggsavtalene ble besluttet da smittesituasjonen var mer stabil. Samferdselsdepartementet og Jernbanedirektoratet følger situasjonen nøye og vil innrette tilleggsavtalene i tråd med smittesituasjonen og togselskapenes billettinntekter.

SPØRSMÅL NR. 439**Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 23. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva mener statsråden må gjøres for at flere slagrammede skal komme tilbake til arbeidslivet?

BEGRUNNELSE:

Årsrapport fra Norsk Hjerneslagregister 2019 bekrefter det som andre funn har dokumentert gjennom flere år; de slagrammede faller ut av arbeidslivet. For 2019 viser tallene dette: 12 prosent (13 prosent i 2018) var yrkesaktive tre måneder etter hjerneslaget, mot 21 prosent før slaget. Av de yrkesaktive før hjerneslaget var 54 prosent fortsatt yrkesaktive etter slaget (resultat i 2018 var 57 prosent).

Svar:

Vi har hatt en positiv utvikling innen akuttbehandling av hjerneslag de siste årene. Mange pasienter kan derfor utskrives fra sykehuset med god funksjon. Andre har behov for opptrening og rehabilitering over en lengre periode, og noen sitter igjen med et varig funksjonstap etter hjerneslaget. Det er primært eldre som rammes, men hjerneslag kan også ramme barn og unge voksne. Oppfølgingen vil være ulik, avhengig av funksjonstap og livssituasjon.

Regjeringen har innført pakkeforløp for hjerneslag som skal bidra til godt organiserte, helhetlige og forutsigbare pasientforløp både innen helsetjenestene og på tvers av tjenestenivåene, også når det gjelder oppfølging og rehabilitering. Enkelte pasienter har behov for tett oppføl-

ing i kommunene over tid. Derfor har regjeringen lansert et treårig pilotprosjekt for strukturert tverrfaglig oppfølgingsteam. Teamet består av fagpersoner som den enkelte pasient til enhver tid har behov for.

Som representanten påpeker, viser tall fra Norsk hjerneslagregister for 2019 at 54 prosent av de yrkesaktive før hjerneslaget fortsatt var yrkesaktive tre måneder etter hjerneslaget. For enkelte kan rehabiliteringen kreve mer tid enn tre måneder, slik at det ikke er urimelig å anta at enda flere blir yrkesaktive lenger ut i tidsforløpet.

Aktivitet og arbeidsdeltakelse er helsefremmende. Godt samspill mellom medisinsk behandling og arbeidsrettet bistand er viktig for å bidra til at de som er sykmeldt eller mottar arbeidsavklaringspenger raskest mulig kan komme tilbake i arbeid. Målet er at flere med nedsatt arbeidsevne og ulike helseproblemer skal kunne delta i arbeidslivet. De regionale helseforetakene er bedt om, i samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten, å sørge for samtidige helse- og arbeidsrettede tjenester eller andre virksomme tiltak for pasienter som trenger det for å kunne komme raskest mulig tilbake i arbeidsliv eller skole. Nasjonal helse- og sykehusplan viser til at det er utviklet modeller og etablert tiltak flere steder der helsetjenesten og Arbeids- og velferdsetaten samarbeider strukturert gjennom koordinerte behandlingsløp, blant annet gjennom Individuell jobbstøtte, Skole- og JobbResept og HelseArbeid. Dette bidrar til bedre helse, arbeidsinkludering, utdanning og redusert sykefravær.

SPØRSMÅL NR. 440**Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 20. november 2020 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Vil regjeringen komme med nye tiltak for at ansatte kan få opplæring fremfor permittering?

BEGRUNNELSE:

Jeg er kontaktet av bedrifter som opplever at tilskudd til utdanning og kompetanseheving ikke kommer dem til nytte. I dialogen mellom lokalt NAV kontor og bedriften er ordningen med Mentor løftet frem som et mulig tiltak.

Mentor er et tilskudd fra NAV for å frikjøpe en kollega eller en medstudent, for å gi deg ekstra bistand for å mestre en jobb eller utdanning.

Dette virkemidlet er begrenset, og kan ikke pr. nå ikke benyttes for den aktuelle bedriften.

Bevilgningene til bedriftsintern opplæring er økt, men fylkeskommunene melder tilbake at midlene ikke svarer til behovet.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at mange bedrifter som nå er i en vanskelig situasjon vurderer hvilke muligheter de har for å styrke de ansattes kompetanse i en krevende tid.

For regjeringen har det vært viktig å gjøre det lettere for permitterte og arbeidsledige som trenger det, å få oppdatert eller ny kompetanse i forbindelse med koronautbruddet. Det er bevilget midler til en rekke opplæringstiltak hvor formålet er å heve kompetansen til ansatte, ledige og permitterte.

Regjeringen har blant annet satt i gang en stor satsing på kompetanseutvikling for ledige og permitterte gjennom utdanningsløftet 2020. Det er satt av 300 mill. kroner for at ledige og permitterte som ikke har rettigheter til videregående opplæring skal kunne fullføre videregående opplæring. Midlene er fordelt til fylkeskommunene.

Som et midlertidig tiltak i en situasjon med mange permitterte og ledige i kjølvannet av koronapandemien har regjeringen fra 20. april 2020 innført en midlertidig ordning som gjør det lettere å ta opplæring som den enkelte selv tar initiativ til, og samtidig beholde retten til dagpenger. Ordningen omfatter alle ledige og permitterte. I statsbudsjettet for 2021 er det foreslått å forlenge den midlertidige ordningen fram til 1. juli 2021. Det arbeides nå også med å utarbeide et permanent regelverk for å kombinere opplæring med dagpenger.

Midler knyttet til bedriftsintern opplæring ble fra og med 2020 overført fylkeskommunene. Fylkeskommunene fikk derfor i 2020 økt rammetilskuddet med 55 mill. kroner for å styrke deres rolle i regional nærings- og kompetanseutvikling. Det er nå opp til fylkeskommunen hvordan de velger å tilpasse innsatsen til regionale forhold. I lys av den krevende markedssituasjonen som oppsto for mange bedrifter, har fylkeskommunene i år fått økte bevilgninger flere ganger for å styrke dem som næringspolitisk aktør.

I statsbudsjettet for 2021 er det videre foreslått avsatt 20 mill. kr til kompetanseløft for utsatte industriklynger. Midlene vil kanaliseres gjennom bransjeprogrammet for industri og bygg. Kompetanse Norge vil være sekretariat. Denne muligheten for opplæring via bl.a. fagskoler kan ses i sammenheng med utvidede muligheter for å kombinere opplæring med dagpenger.

Fylkeskommunene har videre ansvar for å gi karriereveiledning til sine innbyggere. Regjeringen har også

fått etablert en digital karriereveiledningstjeneste, www.karriereveiledning.no som er et tilbud som er tilgjengelig for alle som har behov for informasjon og veiledning om utdanning og arbeid.

Videre har Arbeids- og velferdsetaten lagt ut mye nyttig informasjon på NAVs internettside www.nav.no om bl.a. muligheten til å kombinere dagpenger og utdanning. Her finner brukerne også lenke til Kompetanse Norges gratis kurs og utdanningstilbud.

Ordningene i Lånekassen er nå gjort mer fleksible og tilgjengelige for voksne som også er i jobb. Målet er at flere skal kunne ta videreutdanning og fylle på kompetanse gjennom hele yrkeskarrieren.

Representanten nevner arbeidsmarkedstiltaket mentor. Mentortiltaket er rettet mot personer som er tilmeldt NAV. Mentor er en ordning for frikjøp av en arbeidskollega eller medstudent for tiltaksdeltakere eller arbeidstakere med behov for nødvendig bistand på arbeidsplassen eller opplæringsstedet. Mentoren skal gi tiltaksdeltakeren nødvendig faglig, sosial og praktisk støtte for å kunne gjennomføre arbeidsmarkedstiltak eller for å kunne få eller beholde lønnet arbeid. Dersom det er et behov for kompetanseheving internt i bedriften i permitteringsperioden ved at en kollega frikjøpes for å drive opplæring, så vil ikke mentortiltaket dekke dette formålet.

For å lykkes med regjeringens satsing på kompetanse er det også viktig at vi får til et tett samarbeid mellom de ulike kompetanseaktørene både nasjonalt, regionalt og lokalt. Arbeids- og sosialdepartementet og Kunnskapsdepartementet tar derfor et felles initiativ for å få til et enda bedre samarbeid mellom de relevante kompetanseaktørene, blant annet fylkeskommunene, universitets- og høyskolesektoren, NAV og partene i arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 441

Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Peter Frølich

Besvart 20. november 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hva er den prosentvise veksten i antall politifolk fra 2005-2013 sammenlignet med perioden 2013-2020, og hva er den prosentvise veksten i beredskapstroppen fra 2005-2013 sammenlignet med perioden 2013-2020?

BEGRUNNELSE:

Det har de siste årene vært et omforent mål om å øke politibemanningen i Norge og styrke den skarpe beredskapen. Tidligere Ap-justisminister Knut Storberget lanserte i 2008 målet om å øke tallet på politifolk til «to pr. tusen» innbyggere. Det måtte en borgerlig regjering til for å få dette til, og da er det interessant å vite hvordan politiveksten har vært prioritert under skiftende regjeringer.

Svar:

I periodene 2005-2013 og 2013-2020 (per august i år) var den prosentvise veksten i politiårsverk henholdsvis 4 pst. og om lag 24 pst.

Antall årsverk i PST er ikke inkludert, fordi vi ikke har disse tallene fra den første perioden. For å få sammenlignbare tall mellom periodene, er derfor PST også utelatt i perioden 2013-2020. I perioden fra 2013 har imidlertid antall politiårsverk i PST økt med nesten 10 pst. (per august 2020).

Jeg gjør dessuten oppmerksom på at man i 2007-2008 gikk fra å telle budsjetterte årsverk til å telle faktiske årsverk. Endringen skyldtes et bytte til nytt lønns- og personalsystem. Politiets bemanningstall for 2005-2007 er derfor høyere enn faktisk antall, og den prosentvise økningen i perioden 2005-2013 blir dermed noe lavere enn hva den faktisk var. Over en periode på åtte år gir imidlertid tallene et godt bilde av den faktiske bemanningsutviklingen over hele tidsperioden.

I perioden 2005-2013 var det ikke registrert en økning i bemanningen (altså 0 pst.) i beredskapstroppen, mens bemanningen i perioden 2013-2020 har økt med over 50 pst. målt i antall årsverk.

SPØRSMÅL NR. 442

Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 20. november 2020 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen

Spørsmål:

Ungdomsfiskekvoten ordningen er populær, og på Vestlandet er det mange ungdommer som fisker etter leppefisk. Tre søsken fra Austevoll har sendt brev til Fiskeridirektoratet der de reagerer på kravet om å måtte investere i nye teiner, det er ikke bærekraftig å kassere teiner, og ungdomsfiske blir ulønnsomt. De mener at søsken eller andre ungdommer bør få bruke samme båt. Det øker tryggheten og gjør at ungdom ikke blir avhengig av voksne for å føre båten.

Kan jeg be statsråden se til at innspillene fra ungdommene blir fulgt opp?

BEGRUNNELSE:

Viser til brevet fra de tre ungdomsfiskerne og søsken Linea, Vincent og Leonard fra Austevoll, som er sendt til Fiskeridirektoratet om ungdomsfiskeordningen og regulering og endring på teiner til leppefiske 2021.

Ungdomsfiskeordninga er svært populær men inngangsbilletten er høy. De må investere i teiner, tau og redskap og drivstoff. Nå er det ute til høring et forslag fra HI og Fiskeridirektoratet som vil gjøre det enda dyrere å være ungdomsfisker. De nye reguleringene for 2021 vil føre til at ungdommene må kjøpe nye teiner for minst kr 10.000 for 20 teiner. I tillegg må de rigge om lenkene om som de fleste må ha hjelp til fra voksne. Ungdomsfiskerne får ofte først avklart leveringsavtale på fisken like før fiskeriet

åpner. Det skjer samtidig som yrkesfiskerne er opptatt av å forberede seg på sitt fiske, og ikke har tid til å hjelpe.

Ungdommene mener det er lite bærekraftig å måtte kassere 60 teiner brukt i 2 sesonger, der 20 kun er brukt i en sesong. De er selvsagt opptatt av å ikke overbeskatte berggyltebestanden, men teinene de har brukt mener de er svært gått egnet til å fiske grasgylt, grøngylt og bergnebb fordi det var lite annen bifangst. De tre søsknene har deltatt i ungdomsfiskeordninga de to siste somrene og investert store summer i innkjøp og klargjøring til fiske. Dersom disse investeringene bare skal gjelde for to år, vil det ikke være lønnsomt å delta i ungdomsfiskeordningen og hensikten med ordningen med å bidra til rekruttering faller bort.

Det er også krav om at hver ungdomsforsker må fiske fra egen båt. De tre søsknene mener det vil være langt tryggere å fiske sammen. Ungdomsfiskekvote kan man få fra det året en fyller 12 år, og det er bedre å ha eldre søsken til å føre båten enn å være avhengig av voksne.

Videre har jeg fått tilbakemelding fra havbruksnæringen som fremhever at kvaliteten på leppefisker som de mottar fra alle ungdomsfiskerne. Kvaliteten til ungdommene sin fisk ligger på et høyt nivå. Vi ser at de er ansvarsbevisste og jobber hele dagen på sjøen. Haler teiner 4 til 5 ganger, slik at fisken har lite stå tid og mindre utsatt for predatorer.

Svar:

Sjømatnæringen er en viktig framtidsnæring for Norge, og vi har behov for dyktige fiskere slik at vi kan fortsette den gode utviklingen vi har hatt frem til nå. Ungdomsfiskeordningen bidrar til at de unge får prøve seg i fiskeryrket, og jeg håper det vil gi mersmak slik at flere velger dette yrket i fremtiden.

I utgangspunktet var ungdomsfiskeordningen tenkt som en ordning som skulle bidra til at ungdom skulle få prøve seg i næringen og tjene seg noen kroner i feriepenger. Ordningen har hatt økende popularitet siden den ble innført på 1990-tallet, og spesielt i fisket etter leppefisk har økningen vært formidabel. I 2018 ble det fisket 156 000 leppefisk under ungdomsfiskeordningen. I 2020 er dette tallet økt til totalt 590 000 leppefisk til en fangstverdi på nesten 10 millioner kroner. På Vestlandet lå gjennomsnittlig inntekt av leppefisk per fartøy/ungdom på 45 000 kroner i 2020.

Over det siste tiåret har fiskepresset på leppefisker økt voldsomt langs hele kysten. Havforskningsinstituttets tidligere vurdering har vært at et uttak i denne størrelsesorden trolig ikke vil være bærekraftig i et lengre perspektiv. Vi så oss derfor dessverre nødt til å lukke fisket etter leppefisk i 2018 for å beskytte bestanden. En lukking av et fiskeri innebærer at ikke alle som ønsker det kan fiske. Til tross for dette valgte vi å la fisket etter leppefisk fortsette

under ungdomsfiskeordningen, nettopp fordi dette har vært en kjærkommen inntektskilde for ungdommene.

Det er fortsatt en viss usikkerhet rundt bestandsvurderingen av leppefisk, og spesielt berggylten regnes som sårbar. Berggylt er den av leppefiskartene som har høyest markedsverdi og det rapporteres om et målrettet fiske av denne arten. Resultater etter forsøk HI har gjennomført viser at et forslag om å modifisere kalven (inngangen) på teinene, vil redusere risikoen for overfiske på denne arten. I tillegg vil et slikt tiltak medføre mindre bifangst av andre sårbare arter som hummer og kystorsk. Behovet for andre tiltak som f.eks. endrede minstsmål, maksimalsmål og egen kvote for berggylt vil også bli vurdert. Samlet sett vil tiltaket med modifiserte teiner forenkle hverdagen både for fiskere og tilsynsmyndigheter, i og med at det blir færre reguleringer og krav å forholde seg til i fisket etter leppefisk.

I vår pressemelding om ungdomsfisket 24. april i år informerte jeg særskilt om at det ville komme nye krav til teiner som blir brukt i fisket etter leppefisk. Jeg mente den gangen at det var viktig å gjøre ungdommene klar over at det var nye krav på trappene, slik at de ikke investerte i nytt utstyr som så må endres allerede året etter. Jeg kan med andre ord ha en viss forståelse for at ungdomsfiskerne på Austevoll reagerer på endringer i kravene. Samtidig er det slik at dette spørsmålet var ute på høring allerede i 2019, så kravene til endring av teiner er ikke av nyere dato. I praksis ble endringen tatt inn i utøvelsesforskriften i desember 2019. Det ble samtidig gitt unntak for å bruke gjeldende løsning til 2021. Det har dermed gitt fiskerne en tilpasningsperiode på halvannet år, noe som bør være tilstrekkelig tid til å modifisere 20 teiner.

Jeg deler også ungdommenes oppfatning om at det ikke er bærekraftig å kassere nesten nye teiner. Teinene kan imidlertid bygges om og modifiseres slik at de er tilpasset til de nye kravene for fiske etter leppefisk. De fleste teiner har en ring på kalven som vil være mulig å bytte ut. Det kan også settes inn en ny ring i eksisterende ring, slik at åpningen blir etter kravet. Dette er løsninger som vil påføre ungdommene en relativ lav kostnad sammenlignet med å bytte ut hele teinen, og på denne måten kan teinene vare i mange år ennå. Det er heller ingen ting i veien for at teinene kan benyttes i andre typer fiskeri.

Fisket etter leppefisk under ungdomsfiskeordningen er kystnært og foregår nær land. Sesongen er om sommeren, noe som gjør fisket mindre værutsatt. Det er likevel ingen ting i veien for at ungdomsfiskere kan hjelpe hverandre og fiske sammen hvis de føler seg tryggere med det. Dagens regelverk er ikke til hinder for at flere ungdomsfiskere deltar på samme fartøy, men de vil være begrenset av at det per fartøy kan fiskes og landes for inntil 50 000 kroner. Ungdommene må dermed disponere eget fartøy dersom de skal få "full uttelling" økonomisk (dvs. 50 000 kroner per person). Et slikt krav kan fremstå som en unødige byrde for ivrige ungdomsfiskere, men det var i sin

tid dessverre nødvendig å innføre denne begrensningen fordi kravene i ungdomsfiskeordningen tidligere har vært omgått.

En modifisering av teinene er i utgangspunktet ikke avhengig av at det foreligger en leveringsavtale. Ordningen med ungdomsfiske fastsettes vanligvis i begynnelsen av mai hvert år. Fisket etter leppefisk har startdato 17. juli. Dette gir ungdommene en periode på omtrent to måneder til å rigge og gjøre utstyret klart. Dette bør være tilstrekkelig tid til klargjøring slik at ungdommene er klare til å starte fisket når leveringsavtalene er avklart.

Signaler jeg har mottatt bekrefter det stortingsrepresentant Grung påpeker, kvaliteten på leppefisken som

ungdomsfiskerne leverer er av ypperste kvalitet. Dette er gledelig, og kvalitetsbevisst og arbeidsom ungdom vil det alltid være behov for i vår næring!

Jeg har stor forståelse for at regelverket kan oppfattes å være både innviklet og vanskelig til tider. Samtidig så er det slik at å forholde seg til regelverket alltid vil være en del av det å være fisker, og så lenge det fiskes på fellesskapets ressurser må vi som ansvarlige myndigheter ha oversikt og kontroll over hva som tas ut av havet. Jeg velger likevel å tro at ungdomsfiskeordningen alt i alt gir positive erfaringer og bidrar til at ungdommer velger å fortsette i denne viktige næringen.

SPØRSMÅL NR. 443

Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 20. november 2020 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Hva slags minimumsstandard legger helseministeren til grunn at psykisk syke og mennesker med rusavhengighet skal tilbys som bolig gjennom det offentlige, og hvordan følger ministeren opp at den boligstandard som tilbys sårbar grupper er akseptabel?

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen kunne 10. november fortelle at NAV i Vennesla benytter en liten campinghytte uten isolasjon, med fuktskader, uten innlagt vann, dusj eller toalett og beregnet for sommerbruk, til å plassere psykisk syke med behov for en bolig i.

Svar:

Jeg legger til grunn at spørsmålet dreier seg om hvilke krav det stilles til boliger som kommunene (NAV-kontorene) tilbyr opphold i ved behov for midlertidig botilbud i en nødssituasjon. Jeg kan ikke uttale meg om den enkeltsaken det vises til i begrunnelsen.

Personer som er akutt bostedsløse, dvs. at de ikke har et sted å sove og oppholde seg det neste døgnet, har rett til et midlertidig botilbud. Kommunen er forpliktet til å finne midlertidig botilbud for dem som ikke klarer det selv. Denne retten innebærer at NAV-kontoret må fremskaffe et konkret og tilgjengelig botilbud.

Det er et krav at det midlertidige botilbudet som benyttes er forsvarlig. Dette innebærer at boligen må være kvalitetsmessig forsvarlig ut fra den enkelte tjenestemottakers behov. Personen skal sikres en selvstendig tilværelse med mulighet til å opprettholde relasjoner og sosialt nettverk, delta i alminnelige daglige aktiviteter, og kunne være i eller forsøke å finne seg arbeid. NAV-kontoret må vurdere om det midlertidige botilbudet er egnet til å ivareta disse behovene. Det midlertidige botilbudet må videre ha en forsvarlig standard. Det skal normalt være god tilgang til bad og toalett, mulighet for matlaging og vask av tøy. Personen skal ha rett til privatliv og til å kunne ta imot besøk.

Midlertidig botilbud er ikke ment å vare over tid. Når midlertidig botilbud benyttes, skal kommunen, så vidt mulig, umiddelbart iverksette tiltak for å sikre overgang til varig botilbud. Å skaffe permanent bolig er ikke en lovpålagt plikt for kommunene, men kommunene har plikt til å medvirke til å skaffe bolig til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet. Dette innebærer at kommunen skal bistå med å skaffe bolig når det er nødvendig, for eksempel ved å hjelpe tjenestemottaker med å finne leiligheter som er til leie, ringe for å avtale visning, og eventuelt bli med på visning, eller på annen måte tilrettelegge for å skaffe varig bolig.

SPØRSMÅL NR. 444**Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 23. november 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hvorfor støttet ikke regjeringen initiativet om midlertidig lemping på patentordningene i WTO for å sikre effektiv og mer rettferdig tilgang til medisiner, diagnostika og annen teknologi relatert til covid-19 for det store flertallet av verdens befolkning, og hva vil regjeringens standpunkt være i det kommende møtet i TRIPS-rådet 20. november?

BEGRUNNELSE:

Tilgang til medisiner, diagnostika og annen teknologi relatert til COVID-19 seiler nå opp et av viktigste spørsmålene om global rettferdighet i vår tid. Norske myndigheter har engasjert seg sterkt multilateralt for å bidra til å sikre at det store flertallet av verdens befolkning også skal sikres tilgang til vaksiner, og har lovet mer enn 3,4 milliarder kroner på bordet for å bekjempe pandemien. Norge har også tatt global ledelse sammen med Sør-Afrika i ACT-A for å sikre rettferdig tilgang og distribusjon av testing, behandling og vaksiner mot Covid-19 under mottoet om at «Ingen er trygge før alle er trygge».

I oktober lanserte Sør-Afrika, India, Kenya og Eswatini et forslag om å midlertidig lempe på patentforordninger for å bekjempe COVID-19. Forslaget ble behandlet WTOs TRIPS-råd. Flere internasjonale og ikke-statlige organisasjoner, blant annet WHO, UNAIDS, UNITAID, Leger uten grenser, Oxfam, Human Rights Watch og Amnesty International har gitt sin støtte til forslaget. Forslaget sikrer at patentbeskyttelse for medisiner og en vaksine kan bestå i rike land, ettersom det vil bli frivillig å lempe på beskyttelsen, men kan gjøre det mulig for andre land å produsere legemidlene til langt lavere kostnader.

Mens et stort antall utviklingsland ga sin støtte til initiativet, var det mindre entusiasme blant vestlige land. Norge blant landene som ikke støttet forslaget, og argumenterte med at det ligger fleksibilitet i TRIPS avtalen for slike unntak og at «incentiver for innovasjon» ville bli skadelidende dersom forslaget ble vedtatt.

Men, fleksibiliteten i TRIPS er svært avgrenset og byråkratisk. Den er basert på behandling på sak for sak, i land for land og for produkt til produkt. I mange land trengs det en behandling i rettsapparatet for å kunne benytte seg av dette unntaket. Med tanke på de siste dagers informasjon om at store deler av Pfizers nye vaksine allerede er kjøpt opp av høyinntektsland ser det mørkt ut for verdens fattige.

Dersom Norge veier interessen til deler av legemiddelsektoren høyere enn hensynet til å produsere nok vak-

siner og medisiner hurtigst mulig og distribuere disse på en rettferdig måte, innebærer det et alvorlig tilbakeskritt for den norske innsatsen mot COVID-19 internasjonalt.

Svar:

Eswatini, India, Kenya og Sør-Afrika har foreslått unntak for visse bestemmelser i WTOs avtale om handelsrelaterte sider ved immaterielle rettigheter (TRIPS-avtalen) for å forebygge, begrense og behandle covid-19.

Forslaget er svært vidtgående, og ville i praksis fjerne alle immaterielle rettigheter for et bredt utvalg produkter, både legemidler og medisinsk utstyr. Det er vidtgående også geografisk, og gjelder alle WTO-medlemmer, ikke bare de fattige utviklingslandene.

Immaterielle rettigheter er viktige som insentiver til forskning og utvikling av legemidler og medisinsk utstyr. Det er vanskelig å forutse konsekvensene et slikt bredt unntak ville ha. Norge frykter at et slikt forslag kan virke mot sin hensikt fordi vi risikerer redusert forskning på og utvikling av legemidler og medisinsk utstyr dersom insentivene svekkes.

TRIPS-avtalen inneholder en balanse mellom beskyttelse av immaterielle rettigheter, og fleksibiliteter for utviklingsland. TRIPS-avtalen gir adgang til å bruke tvangslisensiering i visse tilfeller, der det foreligger nasjonale nødssituasjoner slik som covid-19-pandemien. Norge har støttet innføringen av de generelle tvangslisensreglene i TRIPS-avtalen samt innføringen av de særlige reglene om tvangslisens for produksjon av legemidler for eksport som ble innført etter WTOs legemiddelvedtak i 2003 om gjennomføring av Doha-erklæringen om TRIPS og folkehelse.

En tvangslisens innebærer et unntak fra patenthavers enerett til å utnytte patentet, og gir tvangslisenshaveren rett til å utnytte patentet. Formålet med ordningen er å hindre misbruk av patentrettigheter. Tvangslisensiering i det enkelte tilfellet forutsetter blant annet at patenthaveren gis rimelig kompensasjon for utnyttelsen.

Forslaget fra India og Sør-Afrika går ikke ut på å bruke etablerte mekanismer i TRIPS-avtalen. Tvert imot handler det om å gjøre vidtrekkende unntak fra deler av TRIPS-avtalen, uten at det foretas en konkret vurdering for det enkelte produktet eller gis rimelig kompensasjon til rettighetshaveren. Forslaget vil forutsette enstemmighet blant WTO-medlemmene. Det er ingen reelle utsikter til at forslaget vil få enstemmig oppslutning.

Covid-19-pandemien er den verste globale helsekrisen i vår levetid. Legemidler, herunder vaksiner, og medi-

sinsk utstyr til forebygging og behandling av covid-19 må gjøres tilgjengelig for alle.

Det sentrale er å sikre tilstrekkelig produksjonskapasitet og distribusjon av vaksiner. Vi tror det skjer mest effektivt gjennom frivillige lisensavtaler og teknologioverføring der det er behov og mulig, og det er allerede gitt enkelte lisenser for produksjon av både vaksiner og legemidler mot covid-19 som bidrar til å ivareta tilgangen i utviklingsland. Samtidig vil jeg påpeke at det er mange faktorer som har betydning for vellykket vaksineproduksjon. Oppskalering av vaksineproduksjon og istandgjøring av ytterligere produksjonsfasiliteter forutsetter et omfattende samarbeid mellom de ulike involverte aktørene om spørsmål knyttet til kvalitet og teknologioverføring.

For å bidra til å sikre global tilgang til og effektiv distribusjon av vaksiner også til utviklingsland, har Norge engasjert seg i flere internasjonale initiativer. Vi har blant annet støttet et opprop om deling av kunnskap og helseteknologi for å bekjempe covid-19, COVID-19 Technology Access Pool (C-TAP). Norge er sammen med Sør-Afrika medleder for et nytt globalt fasiliteringsråd for koalisjonen Access to Covid-19 Tools-Accelerator (ACT-A) og dens vaksinepilar COVAX. Rådet skal nettopp bidra

til rettferdig global fordeling av legemidler og medisinsk utstyr mot covid-19, samt styrking av helsesystemer for å kunne ta disse i bruk. Vår viktigste rolle som medleder er å bidra til å mobilisere politisk og økonomisk støtte til bekjempelse av pandemien. Dette krever ekstraordinære tiltak fremover og regjeringen skal gjøre sitt.

Kjernestøtten til multilaterale organisasjoner og vår langsiktige støtte til globale fond på helseområdet utgjør bunnplanken i Norges innsats for å bekjempe konsekvensene av covid-19-pandemien. Utover kjernestøtten til multilaterale organisasjoner, har Norge til nå bidratt med 3,6 mrd. kroner direkte knyttet til bekjempelse av pandemien i utviklingsland. Vi har lovet rundt 227 millioner kroner til bistandsarmen av COVAX gjennom vaksinealliansen Gavi, og vi har forpliktet oss til å bidra med 2,2 milliarder kroner til vaksineutvikling gjennom vaksinekoalisjonen CEPI i årene fremover. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 legges det opp til en økning av bevilgningen til helse på 500 millioner sammenlignet med saldert budsjett for 2020, som blant annet vil brukes til innsats for rettferdig fordeling av vaksiner gjennom Cepi og Gavi.

SPØRSMÅL NR. 445

Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 20. november 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Hvordan ser statsråden på situasjonen denne bedriften er komt i og vil statsråden se på løsninger?

BEGRUNNELSE:

Klimapolitikken er full av paradoks. Avisa Hordaland og NRK Vestland har hatt mediasaker om Anortositten frå Gudvangen som blir brukt i isolasjon og dermed er med å få ned energibehovet globalt. Lokalt har selskapet støtt på utfordring av Stortinget sitt vedtak om nullutslipp i denne fjorden. Det skaper da situasjonen at et tiltak gjort for å redusere utslipp ender opp i at transporten flyttes over på vei deler av strekningen og skaper nye og større utslipp. FrP har fremma et representantforslag om utslippskravet i verdensarvfjordene. Denne problemstillingen krever politiske løsning og bør være slik at ikke symbolpolitikk blir viktigere enn faktisk å få ned utslippene globalt.

Svar:

Eg viser også til mitt brev til Stortingets næringskomité av 27. oktober 2020 om representant-forslaget frå FrP om å utsetje kravet om nullutslipp i verdsarvfjordane frå 2026 (23 S (2020-2021))

Ved behandlinga av Meld. St. 41 (2016–2017) Klimastrategi for 2030 vedtok Stortinget følgjande:

“Stortinget ber regjeringen implementere krav og reguleringer til utslipp fra cruiseskip og annen skipstrafikk i turistfjorder samt andre egnede virkemidler for å sørge for innfasing av lav- og nullutslippsløsninger i skipsfarten fram mot 2030, herunder innføre krav om nullutslipp fra turistskip- og ferger i verdensarvfjordene så snart det er teknisk gjennomførbart, og senest innen 2026.”

Som eg skreiv i brevet til Næringskomiteen 27. oktober vil regjeringa følgje opp Stortinget sitt oppmødingsvedtak. Det er ulike meiningar og mange omsyn som må vurderast i denne saka. Eg går no gjennom faggrunnla-

get, og kjem tilbake til Stortinget på eigna tidspunkt for å gjere greie for den vidare oppfølginga av vedtaket.

Eg vil likevel minne om at oppmodingsvedtaket frå Stortinget om nullutslepp frå skip i verdsarvfjordane gjeld for turistskip- og ferjer. Skip som Gudvangen Stein brukar for transport av anortositt er dermed ikkje omfatta av vedtaket frå Stortinget om nullutslepp.

Gudvangen Stein har derimot meldt om utfordringar i forhold til utsleppskrava for NOx frå skip i verdsarvfjordane, som allereie har teke til å gjelde.

Det blei innført strengare utsleppskrav for skip i verdsarvfjordane 1. mars 2019. Det gjeld mellom anna strengare krav til utslepp av SOx og NOx, og eit forbod mot utslepp av kloakk. Krava til utslepp av NOx er gradvis

skjerpande. Skip med bruttotonnasje 1000 eller meir skal, uavhengig av krava som gjaldt ved skipets byggeår, i verdsarvfjordane oppfylle:

- a. Nivå I-krava, jf. MARPOL regel VI/13, frå 1. januar 2020
- b. Nivå II-krava, jf. MARPOL regel VI/13, frå 1. januar 2022
- c. Nivå III-krava, jf. MARPOL regel VI/13, frå 1. januar 2025.

Sjøfartsdirektoratet kan etter søknad gi dispensasjon til skip frå Nivå I-krava, om det dokumenterast at skipet vil innfri Nivå III-krava seinast frå første anløp i 2023.

Gudvangen Stein har kontakta departementet og påpeika utfordringane regelverket medfører for bedrifta. Eg vil vurdere denne førespurnaden, og kome tilbake til bedrifta med eit svar når eg har sett nærare på saka.

SPØRSMÅL NR. 446

Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 19. november 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

I helse- og omsorgstjenesteloven § 11 blir det vist til kostnadsdeling mellom kommuner for ressurskrevende tjenester, og hjemmel for forskrift om kommunens dekning av utgifter til helse- og omsorgstjenester, som er opphørt utover at fylkesmannen skal avgjøre tvister.

Vil statsråden ta initiativ til å innføre en ny forskrift for å avklare hvordan praksis skal være for eksempel for elever i videregående opplæring, som bor på hybel i en annen kommune enn de er fastboende og folkeregistrerte i, eller kan fylkesmenn ha ulik praksis?

Svar:

Det er riktig, slik stortingsrepresentanten viser til, at departementet langt på vei har opphevet forskrift om kommunens dekning av utgifter til helse- og omsorgstjenester (FOR-2011-12-16-1348). Forskriftsendringen er del av en prosess som har strukket seg over lang tid og som gradvis har beveget seg mot en rendyrking av oppholdsprinsippet. Begrunnelsen for dette er at oppholdsprinsippet retts teknisk er enkelt å forholde seg til, samtidig som det reduserer behovet for administrativt krevende mellomkommunale refusjoner. Nevnte forskriftsendring ble sendt på ordinær høring i 2017, der det ble redegjort for og foretatt vurderinger av både oppholdsprinsippet og refusjonsordningen.

Mitt hovedinntrykk er at forskriftsendringen har bidratt til en forenkling av regelverket og en klarere ramme for kommunenes økonomiske handlingsrom. Jeg ser derfor ikke behov for å innføre en ny forskrift for å avklare praksis på området. Dersom jeg mottar signaler som tilsier at regelverket er uklart, vil behov for eventuelle virkemidler være noe vi vil se nærmere på i samråd med Helsedirektoratet og fylkesmennene.

SPØRSMÅL NR. 447**Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 23. november 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Har finansministeren undersøkt hvor mange aktører i utelivs- og serveringsbransjen som får lån i banker i dag, siden han tilrår bedriftene som har likviditetsproblemer lån i banken, framfor å framskynde utbetalinger av kompensasjonsordninga?

BEGRUNNELSE:

Utelivs- og serveringsbransjen melder om betydelige utfordringer som følge av smitteverntiltakene, økte kostnader og lav omsetning. Nå står mange av bedriftene i en alvorlig situasjon med dårlig likviditet, og uten en ny trefikker kompensasjonsordning vil flere gå konkurs i løpet av kort tid. Derfor er det stor bekymring i næringa over at regjeringens foreslåtte kompensasjonsordning ikke vil gi utbetaling før i januar. Som svar på spørsmål om dette, har finansministeren uttalt at disse bedriftene i utelivs- og serveringsbransjen kan gå til banken og be om lån. Men svært mange av disse aktørene melder tilbake om at bankene ikke gir de lån, at det generelt er vanskelig for denne bransjen å få lån, og at det nå er umulig.

Svar:

Smitteøkningen den siste tiden har krevd en opptrapping av smitteverntiltakene, og den økonomiske situasjonen er blitt mer krevende for mange bedrifter. Som representanten peker på, er serveringsbransjen er blant næringene hvor situasjonen er utfordrende.

Regjeringen tar flere grep for å avhjelpe likviditets-situasjonen i bedriftene. For det første gjenåpnes kompensasjonsordningen med virkning fra september i år, med en støttefaktor som er enda høyere enn den var i vår. Bedrifter som har stor omsetningssvikt, kan få dekket så mye som 85 prosent av de uunngåelige faste kostnadene sine. Søknadsportalen skal åpne i januar, og pengene skal være på konto kort tid etter det.

For det andre forlenges ordningen med at bedrifter og selvstendig næringsdrivende kan søke om betalingsutsettelse for skatter og avgifter. Ordningen vil nå gjelde frem til utgangen av februar. Da vil de som har krav på støtte gjennom kompensasjons-ordningen, ha fått pengene sine. De som får innvilget utsettelse, skal også kunne betale utsatte krav i seks månedlige avdrag, med første avdrag 1. april 2021.

For det tredje gjøres det tydeligere at bankene har stor handlefrihet til å gi lån under lånegarantiordnin-

gen til bedrifter som nå trenger likviditet. Ordningen innebærer at staten garanterer for 90 prosent av beløpet i nye banklån til bedrifter som står overfor en akutt likviditetsmangel på grunn av koronaviruset. Et av vilkårene for å få et garantert lån er at bedriften antas å være lønnsom under normale markedsforhold. Dette vil være skjønnsbasert, og det kan være krevende for bankene å vurdere når forholdene er så lite normale som nå. Vi har derfor presisert at vilkåret er oppfylt så lenge bankene gjør gode kredittvurderinger når de vurderer lånesøknader.

Når det nå er en del bedrifter som vil få utbetalt støtte gjennom kompensasjonsordningen om et par måneder, bør det kunne tillegges vekt når bankene vurderer søknader om korte likviditetslån. Lønnsomhetsvurderingen må også ses i sammenheng med løpetiden på lånet.

Lånegarantiordningen ble nylig forlenget frem til sommeren, og det ble åpnet for løpetider opptil seks år. Lån under ordningen har til nå kunnet gis med avdragsfrihet i opptil 12 måneder. Vi har nå utvidet muligheten for avdragsfrihet til opptil tre år, i tråd med at vi har utvidet maksimal løpetid til seks år.

Regelverket legger godt til rette for at bankene kan være en del av løsningen på den likviditetsutfordringen mange bedrifter nå kjenner på. Det er blant annet en betydelig risikoavlastning for bankene at staten tar 90 prosent av risikoen for eventuelle tap på alle slike lån. De nye endringene, kombinert med endringene vi gjorde for en ukes tid siden, gi bankene større fleksibilitet i kredittvurderingsprosessen. Jeg vil oppfordre bedriftene som nå frykter for likviditeten sin, til å ta kontakt med banken på nytt. Alle vil ikke få hjelp, men for mange bør det ligge muligheter her.

Ifølge GIEK er om lag 11 mrd. kroner i lån blitt innvilget under lånegarantiordningen til nå. Ordningen har hjulpet over 3 600 bedrifter over hele landet, og ca. 75 pst. av samlet lånebeløp har gått til små og mellomstore bedrifter. Bedrifter innen serveringsvirksomhet, som omfatter restaurantvirksomhet og drift av barer, har fått innvilget mer enn 470 lån under ordningen. Bruken av lånegarantiordningen har derfor vært omfattende innenfor denne næringen.

SPØRSMÅL NR. 448**Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 18. november 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Under behandlingen av Statsbudsjettet for 2020 ble det presisert fra utdanningskomiteen i merknads form: “Komiteen viser til forslaget i proposisjonen om at Sjunkehatten folkehøgskole får videreført oppstarttilskudd i 2020 på samme nivå som i 2019, og vil oppfordre regjeringen til å bidra til realisering av prosjektet.”

Hva har regjeringen konkret gjort for å følge opp denne merknaden som en samlet komitee sto bak?

Svar:

Sjunkehatten folkehøgskole er et spennende prosjekt hvor målet er en skole som er tilgjengelig for alle. I statsbuds-

jettet for 2021 har regjeringen derfor foreslått å videreføre oppstartstilskuddet til Sjunkehatten folkehøgskole på 750 000 kroner. Dette er det tredje året prosjektet mottar slike midler.

Initiativtakerne bak Sjunkehatten folkehøgskole har gjort det klart at de er avhengig av statlig investeringsstøtte på 100 mill. kroner for å få bygget skolen. Kunnskapsdepartementet har ingen ordning for investeringstilskudd til nye folkehøgskoler. Det forutsettes at skolene kan skaffe lokaler enten gjennom nybygg eller leie av eksisterende bygg. Når skolene er godkjent gis det husleietilskudd som skal bidra til å dekke kapitalutgifter eller leieutgifter.

SPØRSMÅL NR. 449**Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 20. november 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Er det, eller har det vært slik, ifølge opplysninger i media i midten av oktober, at deler av den statlige støtten til Hurtigruten gikk med til å betale TDR Capitals gjeld ifm. aksjeoppkjøp og nye explorer-skip, og ikke til faktisk drift av Kystruten?

BEGRUNNELSE:

Hurtigruta/kystruta er en viktig del av passasjer- og varetransport langs kysten mellom Bergen og Kirkenes. Det er viktig å opprettholde kystruta med anløp ved alle 34 havnene også i framtida.

I midten av oktober ble det i media sagt at da majoriteten av aksjene i Hurtigruten ble solgt til britiske TDR Capital (for knapt 3 mrd.), så førte TDR gjelda for aksjekjøp tilbake til selskapet, noe som ikke er lov for tilsvarende norske selskap. TDR har også bygd 3 nye explorer-skip til anslagsvis 9 mrd. I tillegg bruker de midler på å drifte selve Kystruten, som er den delen som utgjør den tradisjonelle driften langs norskekysten med gods og passasjerer.

Svar:

Hurtigruten har informert Samferdselsdepartementet om følgende: Silk Bidco AS' oppkjøp av Hurtigruten ASA i januar 2015 ble gjennomført i henhold til norske regler for børsnoterte selskaper. I forbindelse med oppkjøpet ble alt av rentebærende gjeld i Hurtigruten ASA refinansiert med ny gjeld, noe som er normalt i forbindelse med denne type transaksjoner. Siden TDR Capital ble majoritetseier i Hurtigruten har det ikke blitt betalt ut utbytte fra Hurtigruten til eierne. All inntjening har ifølge Hurtigruten blitt reinvestert i selskapet, blant annet til oppussingen av skipene som går i kystruten.

Hurtigruten rapporterer årlig alle inntekter og kostnader knyttet til driften av kystruten i henhold til et regnskapsmessig skille mellom kystrutevirksomheten og annen virksomhet i konsernet. For det første skilles forretningsområdet kystruten fra forretningsområdet Explorer, og for det andre er det et skille mellom det statlige kjøpet og den øvrige virksomheten innenfor forretningsområdet

kystruten. Dette regnskapsmessige skillet er gjenstand for årlig revisjon av ekstern revisor.

I henhold til årsrapporten til kystruten for 2019 koster den direkte driften av de 11 kystruteskipene årlig over

1,86 milliarder kroner (kapasitetskostnader for passasjerkostnader) slik at statens kjøp av tjenester ikke alene er nok til å finansiere driften av skipene som blir brukt i kystruten.

SPØRSMÅL NR. 450

Innlevert 13. november 2020 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 24. november 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Mener statsråden at store kulturscener i Oslo skal kjøre forestilling uten publikum under dagens situasjon, må de trekke sin søknad om stimulering og sende inn ny søknad om kompensasjon for avlyste arrangement, og kan de nå sende folk hjem og avvente behandling av stimulerings søknad i Kulturrådet?

BEGRUNNELSE:

Flere aktører i kultursektoren, både private og offentlige, har gjort nøyaktig det regjeringen har bedt dem om. Etter oppfordring fra kulturministeren om å starte opp igjen aktiviteten, kalte de allerede i august tilbake folk på jobb og store aktører gjennomførte forestillinger med to- og tresifrede antall mennesker i ulike stabsfunksjoner foran og bak scenen.

Flere aktører har også planlagt nye forestillinger i det tidsrommet vi er inne i, og avventer nå behandling av søknader om stimuleringsmidler for å kunne gjennomføre forestillingene innenfor gitte smittevernsbegrensninger.

Mandag denne uka kom det nye retningslinjer fra Oslo kommune, der det igjen ble forbud mot å gjennomføre arrangementer innendørs, men med et unntak for "kamper, konkurranser, forestillinger og tilsvarende arrangementer der profesjonelle aktører deltar som gjennomføres uten publikum".

I følge forskrift for stimuleringsordningen gis stimuleringsmidler kun til arrangementer som finner sted eller som er avlyst på grunn av myndighetenes restriksjoner. Det er usikkerhet om kansellering av forestillinger i Oslo kvalifiserer til kompensasjon for avlyste arrangement så lenge Oslo kommune tillater å sette opp forestillinger uten publikum. Likevel er det underlig om regjeringens løsning er å tvinge kulturarrangører til å gjennomføre arrangement uten publikum.

I tillegg er det stor forvirring rundt hva som faktisk skjer når kulturarrangører har søkt om stimuleringsmidler, men der arrangementet deretter må kanselleres. Betyr dette at arrangør må trekke stimulerings søknaden og erstatte denne med en søknad om kompensasjon for avlyste arrangement, eller vil dette håndteres i søknadsbehandlingen hos Kulturrådet. Ber derfor om en forklaring på hvordan kulturarrangører unngår å bli kasteballer i systemet.

Svar:

Stimuleringsordningen for kultursektoren ble opprettet tidligere i høst fordi jeg ønsket å stimulere til aktivitet i kulturlivet etter mange måneder med sterkt redusert aktivitetsnivå som følge av covid-19-pandemien. Gjennom stimuleringsordningen kan arrangører og underleverandører få tilskudd for å gjennomføre arrangementer innenfor gjeldende smittevernbegrensninger. Norsk kulturråd forvalter ordningen.

Oppblomstringen av smitten og regjeringens påfølgende innstramninger i smitteverntiltakene i begynnelsen av november har blitt fulgt opp av enda strengere lokale tiltak, bl.a. i Oslo og Bergen. Dette har ført til ulike retningslinjer på nasjonalt og lokalt nivå om hvilket handlingsrom som gjelder for gjennomføring av arrangementer. I Oslo er det nå tilnærmet lockdown for kulturlivet, men kommunen åpner bl.a. for at forestillinger med profesjonelle aktører kan gjennomføres uten publikum. Dette har ført til at enkelte kulturaktører i Oslo har blitt usikre på om de må gjennomføre forestillinger for tomme saler for å tilfredsstille kravene for stimuleringsmidler de allerede har mottatt fra staten.

For få kunne få tilskudd fra stimuleringsordningen må tilskuddsmottakere tilfredsstille en rekke kriterier som er beskrevet i forskriften for ordningen. Ett av kriteriene er at arrangementet det søkes om støtte til å gjennomføre, er åpent for allmennheten, jf. forskriftens § 4. Dette kriter-

iet vil ikke være tilfredsstilt dersom et arrangement framføres på en scene uten publikum tilstede.

Søkere som har fått tilskudd fra stimuleringsordningen, men som likevel ikke kan gjennomføre arrangementene på grunn av restriksjoner fra offentlige myndigheter, trenger ikke betale tilbake tilskudd som brukes til å dekke uunngåelige økonomiske forpliktelser i forbindelse med det avlyste arrangementet. Dette kommer klart og tydelig fram av retningslinjene for ordningen, som kan leses på Kulturrådets nettsider. Hva som faller inn under uunngåelige økonomiske forpliktelser avhenger av den enkelte kontrakt.

Øvrige søkere som må avlyse arrangementer på grunn av restriksjoner fra offentlige myndigheter, kan søke om støtte fra kompensasjonsordningen, under forutsetning av at arrangementet var planlagt før 5. november.

